

Broj: 17-21-3711-2/19
Sarajevo, 07. oktobra 2019. godine

**PARLAMENTARNA SKUPŠTINA
BOSNE I HERCEGOVINE**

**- PREDSTAVNIČKI DOM
- DOM NARODA**

Predmet: Saglasnost za ratifikaciju ugovora, traži se

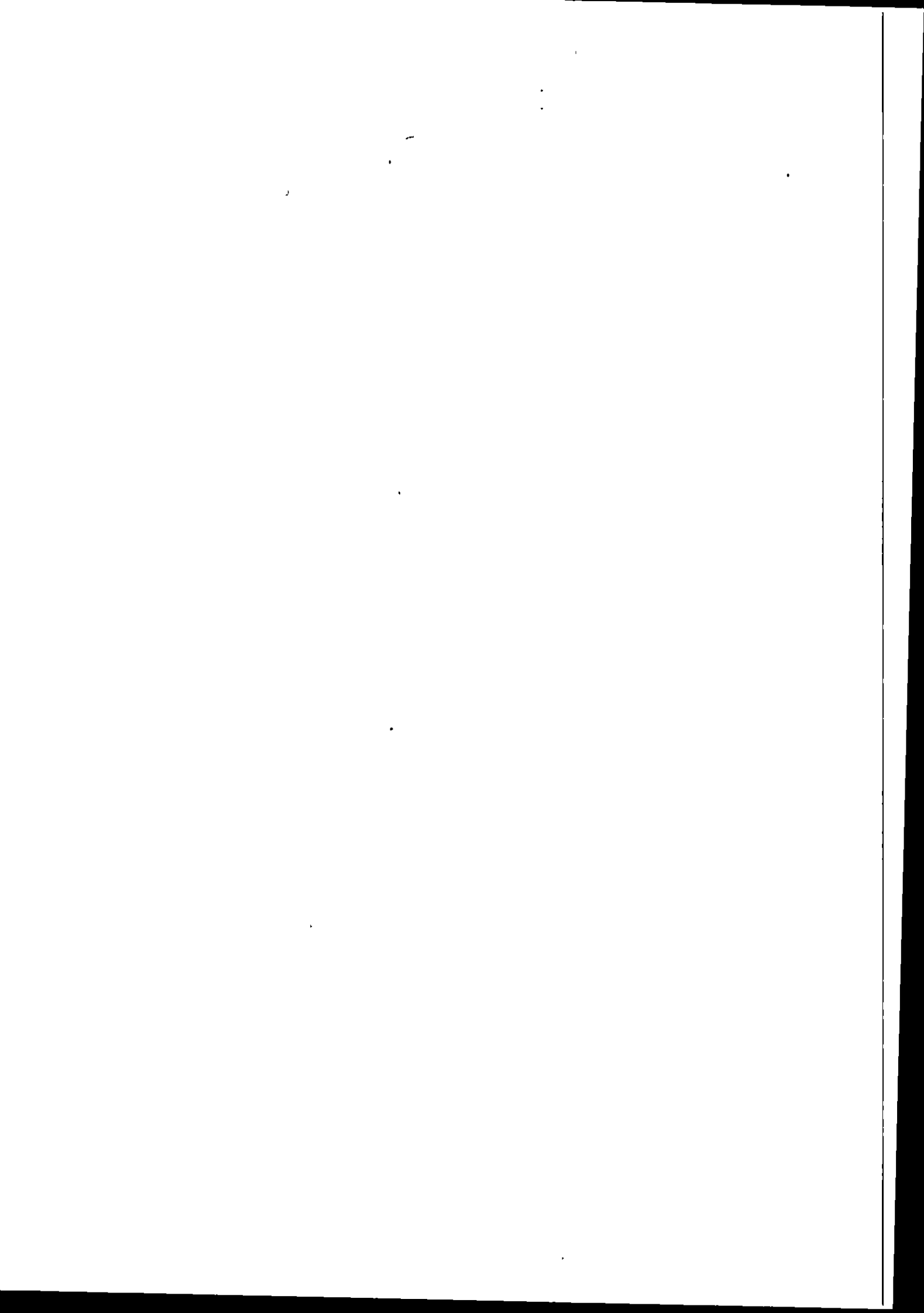
U skladu sa članom 16. Zakona o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora ("Sl. glasnik BiH", br 29/00 i 32/13), dostavljamo vam radi davanja saglasnosti za ratifikaciju:

Ugovor o slobodnoj trgovini između Bosne i Hercegovine i Republike Turske. Ugovor je potpisao g. Milorad Dodik, član Predsjedništva Bosne i Hercegovine, 02. maja 2019. godine u Ankari.

Budući da je Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH nadležno za provođenje postupka za zaključivanje ovog ugovora, molimo vas da na sastanke vaših komisija, odnosno sjednice Doma, pored predstavnika Predsjedništva BiH, kao predlagača, pozovete i predstavnika Ministarstva koji poslanicima, odnosno delegatima može dati sve potrebne informacije.

S poštovanjem,

MFA-BA-MPP
Broj: 08/1-42-05-2-14975/19
Datum: 24.09.2019. godine

PREDSJEDNIŠTVO
BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

PRIMLJENO	04.10.2019.	14.21.3711-1
Opis posla	Klasifikacija	Broj posla

PREDSJEDNIŠTVO BOSNE I HERCEGOVINE
SARAJEVO

Predmet: Prijedlog odluke o ratifikaciji Ugovora o slobodnoj trgovini između Bosne i Hercegovine i Republike Turske, d o s t a v l j a s e

U prilogu akta dostavljamo prijedlog odluke o ratifikaciji Ugovora o slobodnoj trgovini između Bosne i Hercegovine i Republike Turske, potpisan u Ankari, 2.maja 2019. godine, na engleskom jeziku.

Podsjećamo da je Predsjedništvo Bosne i Hercegovine na 20. vandrednoj sjednici, održanoj 30. aprila 2019. godine, prihvatilo navedeni Ugovor i za njegovo potpisivanje ovlastilo predsjedavajućeg Predsjedništva Bosne i Hercegovine.

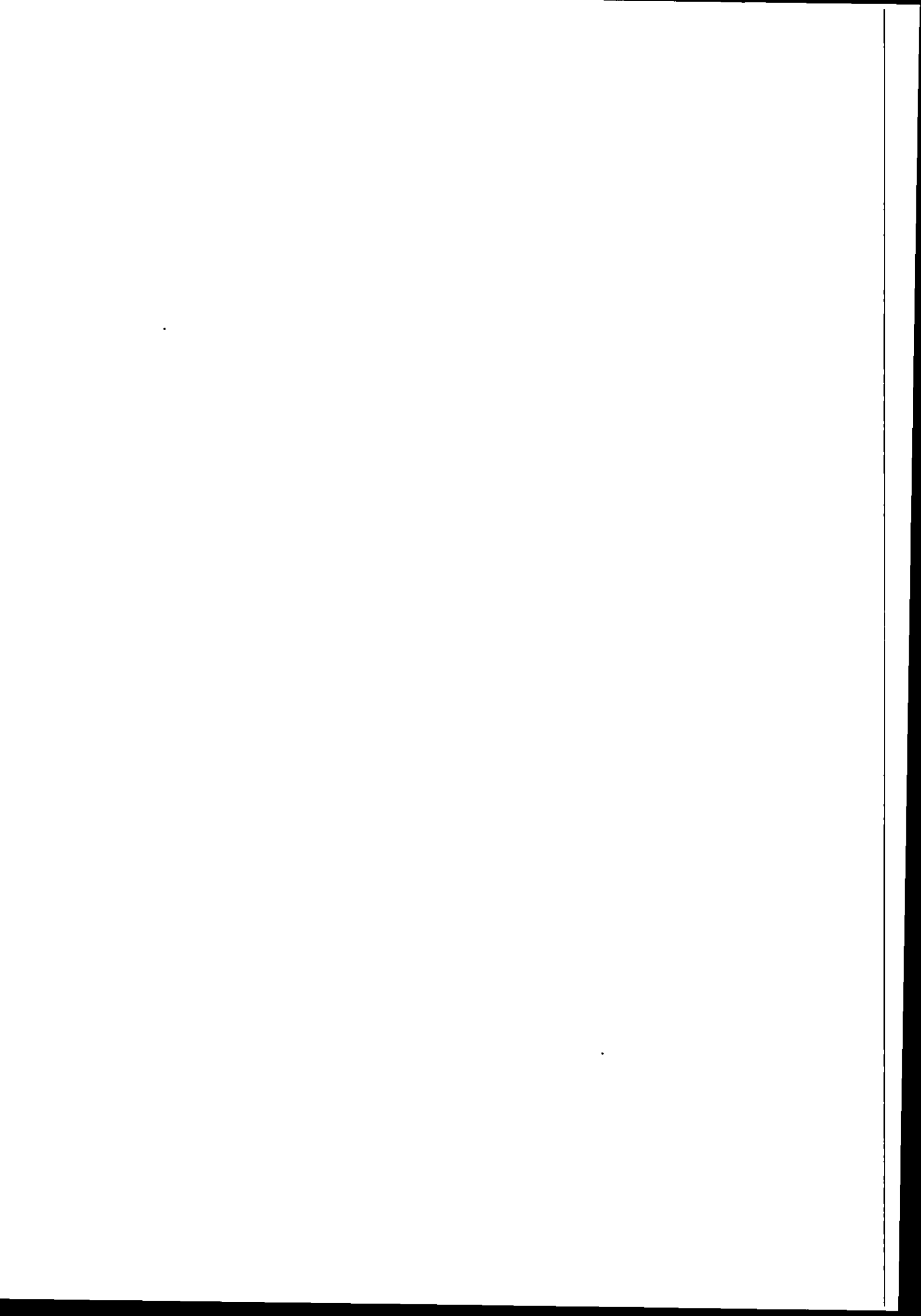
Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 176. sjednici održanoj 5.8.2019. godine, utvrdilo Prijedlog odluke o ratifikaciji predmetnog Ugovora.

Molimo da Predsjedništvo Bosne i Hercegovine, u skladu sa odgovarajućim odredbama Zakona o postupku zaključivanja i izvršavanja međunarodnih ugovora („Službeni glasnik BiH“ 29/00 i 32/13), provede postupak ratifikacije navedenog Ugovora.

S poštovanjem,

Prilog: kao u tekstu

УГОВОР О СЛОБодној ТРГОВИНИ

ИЗМЕЋУ

БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

И

РЕПУБЛИКЕ ТУРСКЕ

УГОВОР О СЛОБОДНОЈ ТРГОВИНИ ИЗМЕЂУ БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ И РЕПУБЛИКЕ ТУРСКЕ

Садржај

Преамбула

Поглавље I	:	Опште дефиниције и почетне одредбе
Поглавље II	:	Трговина робама
Поглавље III	:	Трговина услугама
Поглавље IV	:	Јавне набавке
Поглавље V	:	Опште и заједничке одредбе
Поглавље VI	:	Институционалне и завршне одредбе
Анекс I	:	Листа производа наведених у члану 2.1. (Подручје примјене) Поглавља II (Трговина робама)
Анекс II	:	Наведен у ставу 2. члана 2.3. (Увозне царине, дажбине једнаког ефекта и увозне дажбине фискалне природе) Поглавља II (Трговина робама)
Анекс III	:	Наведен у ставу 3. члана 2.3. (Увозне царине, дажбине једнаког ефекта и увозне дажбине фискалне природе) Поглавља II (Трговина робама)
Анекс IV	:	Правила о поријеклу и начини административне сарадње (наведени у члану 2.10. (Правила о поријеклу и сарадња између царинских управа) Поглавља II (Трговина робама))
Анекс V	:	Распореди специфичних обавеза у услугама (наведени у члану 3.7. (Распореди специфичних обавеза) Поглавља III (Трговина робама))
Додатак I уз Анекс V	:	Распореди специфичних обавеза (Босна и Херцеговина)
Додатак II уз Анекс V	:	Распореди специфичних обавеза (Турска)
Анекс VI	:	Рјешавање спорова (наведено у члану 6.5. (Рјешавање спорова) Поглавља VI (Институционалне и завршне одредбе))

Додатак I уз Анекс : Правила о поступању арбитражног савјета
VI

Додатак II уз Анекс : Кодекс понашања арбитра
VI

ПРЕАМБУЛА

Босна и Херцеговина и Република Турска (у даљем тексту појединачно под називом „Босна и Херцеговина” односно „Турска” или „Страна“, а колективно као „Стране”);

Потврђујући своју чврсту опредељеност за плуралистичку демократију засновану на владавини права, људских права и основних слобода;

Позивајући се на своју намјеру да активно учествују у процесу економске интеграције у Европу као важне димензије стабилности на европском континенту те изражавајући своју спремност за сарадњом у проналажењу путева и начина да ојачају тај процес;

Потврђујући своју посвећеност принципима тржишне економије која представља основ њихових односа;

Имајући на уму важност постојећих веза између Страна, њихову жељу за јачањем тих веза и даљим ширењем претходно успостављених односа;

Узимајући у обзир Споразум о придруживању између Турске и Европске економске заједнице и Споразум о стабилизацији и придруживању између Босне и Херцеговине и Европских заједница и њихових држава чланица који Босни и Херцеговини нуди перспективу интеграције у европске структуре;

Увјерене да ће овај Уговор створити нову климу за међусобне економске односе између Страна, а изнад свега за развој трговине и улагања;

Ријешене да постепено елиминишу препреке за цјелокупну међусобну трговину, у складу с одредбама *Општег споразума о царинама и трговини из 1994. године* (у даљем тексту „GATT из 1994. године”), *Општег споразума о трговини услугама* (у даљем тексту „GATS”) те Споразума о оснивању *Свјетске трговинске организације* (у даљем тексту „WTO”), с обзиром на циљ Босне и Херцеговине да постане чланица WTO-а;

Имајући на уму да се ниједна одредба овог Уговора не може тумачити на начин да Стране ослобађа њихових обавеза према другим међународним споразумима;

Чврсто увјерене у то да ће овај Уговор подстаћи интензивније узајамно корисне трговинске односе између Страна и допринијети процесу интеграције у Европу;

Узимајући у обзир став 1. члана 31. Уговора о слободној трговини између Босне и Херцеговине и Републике Турске, који је потписан 3. јула 2002. године, а ступио на снагу 1. јула 2003. године (у даљем тексту „УоСТ потписан 3. јула 2002. године”) у којем се наводи да ће Босна и Херцеговина и Република Турска „у својим напорима да постепено развијају и проширују своју сарадњу, посебно у контексту европских интеграција, сарађивати с циљем постизања постепене либерализације и узајамног отварања својих тржишта за улагања и трговину услугама, узимајући

у обзир релевантне одредбе Општег споразума о трговини услугама (GATS)“;

Имајући на уму да став 2. члана 17. Споразума о стабилизацији и придруживању између Босне и Херцеговине и Европских заједница и њихових држава чланица наводи да ће: „прије истека прелазног периода из члана 18. (1), Босна и Херцеговина с Турском, која је успоставила царинску унију са Заједницом, на обострано корисној основи, закључити споразум о успостављању простора слободне трговине, у складу са чланом XXIV GATT-а 1994, те о либерализацији пословног настанивања и пружања услуга између њих на нивоу који одговара овом Споразуму, у складу са чланом V GATS-a“;

Имајући на уму Препоруку број 1/2014 Заједничког одбора успостављеног УоСТ потписаним 3. јула 2002. године, усвојену у Анкари дана 13. новембра 2014. године, о покретању неопходних унутрашњих правних процедура за отварање процеса преговора с циљем постизања постепене либерализације и узајамног отварања својих тржишта за трговину услугама, узимајући у обзир релевантне одредбе Општег споразума о трговини услугама (GATS);

Имајући на уму да је потребно и прикладно да се текстови који се односе на трговину робама и на трговину услугама обједине у јединствени документ те да се осавремене одређене одредбе УоСТ потписаног 3. јула 2002. године;

Одлучиле су како сlijеди:

ПОГЛАВЉЕ I ОПШТЕ ДЕФИНИЦИЈЕ И ПОЧЕТНЕ ОДРЕДБЕ

Део I - Опште дефиниције

Члан 1.1. Дефиниције опште примјене

За потребе овог Уговора, осим ако није друкчије утврђено:

- (а) „*дани*” означава календарске дане;
- (б) „*GATS*” означава Општи споразум о трговини услугама;
- (ц) „*GATT из 1994. године*” означава Општи споразум о царинама и трговини из 1994. године;
- (д) „*Хармонизовани систем*” или „*ХС*” означава Хармонизовани систем назива и шифарских ознака робе сачињен у Бриселу 14. јуна 1983. године, укључујући и Општа правила за тумачење, Напомене уз Одјелке и Напомене уз Поглавља, те њихове измјене и допуне, које су Стране усвојиле и уградиле у своје царинске законе;
- (е) „*ММФ*” означава *Међународни монетарни фонд*;
- (ф) „*мјера*” означава сваку мјеру коју Страна предузме, било да је она у форми закона, прописа, рјешења, поступка, праксе, одлуке, управне мјере или у неком другом облику;
- (г) „*MFN*” означава најповлашћенију нацију;
- (х) „*WTO*” означава Свјетску трговинску организацију;
- (и) „*WTO Споразум*” означава Споразум из Маракеша о оснивању Свјетске трговинске организације;
- (ј) „*Споразум WTO-а о антидампиншким мјерама*” означава Споразум WTO-а о примјени члана VI GATT-а из 1994. године;
- (к) „*Споразум WTO-а о субвенцијама и компензацијским мјерама*” означава Споразум WTO-а о субвенцијама и компензацијским мјерама из Анекса 1А Споразума WTO-а;
- (л) „*Споразум WTO-а о примјени санитарних и фитосанитарних мјера*” означава Споразум о примјени санитарних и фитосанитарних мјера из Анекса 1А Споразума WTO-а;

(м) „Споразум WTO-а о заштитним мјерама” означава Споразум о заштитним мјерама из Анекса 1А Споразума WTO-а;

(н) „Споразум WTO-а о трговинским аспектима права интелектуалног власништва (TRIPS)” означава Споразум о трговинским аспектима права интелектуалног власништва из Анекса 1С Споразума WTO-а; и

(о) „Споразум WTO-а о техничким баријерама у трговини” означава Споразум о техничким баријерама у трговини из Анекса 1А Споразума WTO-а.

Део II - Почетне одредбе

Члан 1.2.

Успостављање зоне слободне трговине

Стране успостављају зону слободне трговине у складу с одредбама овог Уговора, те у складу са чланом XXIV GATT-а из 1994. године и чланом V GATS-а.

Члан 1.3.

Циљеви

Циљеви овог Уговора су:

(а) либерализација и олакшавање трговине робама и услугама између Страна у складу с одредбама овог Уговора;

(б) подстицање складног развоја економских односа између Страна, кроз ширење међусобне трговине, с циљем унапређења привредних активности, побољшања услова за живот и запошљавање те финансијске стабилности у објема државама;

(ц) осигурање правичних услова за конкуренцију у трговини између Страна;

(д) допринос складном развоју и ширењу свјетске трговине уклањањем баријера у трговини;
и

(е) олакшавање економске интеграције, одрживог развоја и континуираног укључивања Страна у глобалне економске интеграције.

Члан 1.4.

Однос према мултилатералним споразумима

Стране потврђују своја међусобна права и обавезе у складу са Споразумом WTO-а, укључујући GATT из 1994. године, GATS и свим каснијим споразумима и другим мултилатералним споразумима чије су потписнице обје Стране.

Члан 1.5.

Царинске уније, зоне слободне трговине и погранична трговина

1. Овај Уговор не спречава постојање или успостављање царинских унија, зона слободне трговине или пограничних трговинских аранжмана уколико они немају негативан утицај на трговински режим Страна, а посебно на одредбе које се односе на правила о поријеклу предвиђена овим Уговором.
2. Информације о споразумима о успостави таквих царинских унија или зона слободне трговине ће се, на захтјев једне или друге Стране, размјењивати у оквиру Заједничког одбора.

ПОГЛАВЉЕ II ТРГОВИНА РОБАМА

Члан 2.1. Подручје примјене

Одредбе овог Поглавља се примјењују на производе наведене у Поглављима 1 до 24 Хармонизованог система и производе наведене у Анексу I овог Уговора (у даљем тексту „пољопривредни производи“) те производе наведене у Поглављима 25 до 97 Хармонизованог система с изузетком производа наведених у Анексу I овог Уговора (у даљем тексту „индустријски производи“) поријеклом из Страна.

Члан 2.2. Класификација роба

За потребе овог Уговора, класификација роба у трговини између Страна биће у складу с Хармонизованим системом.

Члан 2.3. Увозне царине, дажбине једнаког ефекта и увозне дажбине фискалне природе

1. За индустријске производе дефинисане у члану 2.1. (Подручје примјене), увозне царине, дажбине једнаког ефекта и увозне дажбине фискалне природе које се примјењују у Турској на производе поријеклом из Босне и Херцеговине биће укинуте на дан ступања на снагу овог Уговора.
2. За пољопривредне производе дефинисане у члану 2.1. (Подручје примјене), увозне царине које се примјењују у Турској на производе поријеклом из Босне и Херцеговине биће укинуте на дан ступања на снагу овог Уговора, осим производа наведених у Анексу II овог Уговора, на које ће се примјењивати услови који су дефинисани у том Анексу.
3. За пољопривредне производе поријеклом из Босне и Херцеговине наведене у Анексу III овог Уговора, поред увозних царина, биће укинуте и дажбине једнаког ефекта и увозне дажбине фискалне природе у складу с условима дефинисаним у Анексу III.
4. За све производе поријеклом из Турске, увозне царине, дажбине једнаког ефекта и увозне дажбине фискалне природе које се примјењују у Босни и Херцеговини биће укинуте на дан ступања на снагу овог Уговора.

5. Стране у међусобној трговини неће уводити нове нити ће повећавати постојеће увозне царине, дажбине једнаког ефекта и увозне дажбине фискалне природе.

Члан 2.4.

Извозне царине, дажбине једнаког ефекта и извозне дажбине фискалне природе

1. Стране ће на дан ступања на снагу овог Уговора укинути све извозне царине, дажбине једнаког ефекта и извозне дажбине фискалне природе.
2. Стране у међусобној трговини неће уводити нове извозне царине, дажбине једнаког ефекта и извозне дажбине фискалне природе.

Члан 2.5.

Количинска ограничења и мјере једнаког ефекта

1. Сва количинска ограничења на увоз и извоз или мјере једнаког ефекта биће укинута на дан ступања на снагу овог Уговора.
2. Стране у међусобној трговини неће уводити нова количинска ограничења на увоз и извоз или мјере једнаког ефекта.

Члан 2.6.

Уклањање техничких препрека у трговини

1. Права и обавезе Страна у погледу техничких прописа, стандарда и одговарајућих мјера уређена су *Споразумом WTO-а о техничким препрекама у трговини*.
2. Стране ће сарађивати и размјењивати информације на пољу оцјењивања усклађености, стандардизације, мјеритељства и акредитирања с циљем смањивања и/или уклањања техничких препрека у трговини.
3. Свака Страна ће, на захтјев друге Стране, доставити информације о конкретним појединачним случајевима техничких норми, стандарда и мјера и вези с њима.
4. У подручјима у којима су закључени и на снази мултилатерални (MLA) или билатерални (BLA) споразуми између института за акредитацију Страна и Европске организације за акредитацију (EA), Стране ће:
 - а) узајамно и аутоматски признавати лабораторијске извјештаје које издају њихове акредитоване лабораторије у оквиру обима акредитације, и

б) признавати документе о оцјени усклађености које, када се испуне услови, издају њихова тијела акредитована за оцјењивање усклађености. Заједнички одбор ће испитати испуњавање неопходних услова за све постојеће и будуће случајеве и одлучити или препоручити даље радње потребне за примјену овог подстава.

5. С циљем уклањања техничких препрека и ефикасног провођења овог Уговора у другим подручјима која нису обухваћена ставом 4. овог члана, Стране ће размотрити закључивање споразума о узајамном признавању извјештаја о испитивању, потврда о усклађености и других докумената која се директно или индиректно односе на оцјењивање усклађености оних производа који су предмет трговине између Страна. Заједнички одбор ће размотрити сваку такву иницијативу коју му Стране доставе и може препоручити да се почне с преговорима, водећи рачуна о таквим споразумима између Босне и Херцеговине и Европске уније.

Члан 2.7.

Пољопривредна политика

1. Не доводећи у питање уступке дате у члану 2.3. (Царине на увоз, дажбине с једнаким ефектом и увозне дажбине фискалне природе), одредбе овог Поглавља неће ни на који начин ограничавати Стране у вођењу њихових пољопривредних политика или предузимању било које мјере у складу с тим политикама, укључујући и провођење споразума WTO-а.

2. Стране ће обавјештавати Заједнички одбор о промјенама у својим пољопривредним политикама које проводе или мјерама које се примјењују, а које могу утицати на услове међусобне трговине пољопривредним производима. На захтјев једне Стране, без одлагања ће се одржати консултације како би се испитала ситуација.

Члан 2.8.

Посебне заштитне мјере

Без обзира на остале одредбе овог Уговора, посебно члана 2.16. (Билатералне заштитне мјере), те с обзиром на посебну осјетљивост пољопривредног тржишта, ако увоз пољопривредних производа поријеклом из једне Стране, а који су предмет уступака датих овим Уговором, проузрокује озбиљан поремећај на тржишту или домаћим регулаторним механизмима друге Стране, Стране ће одмах приступити консултацијама како би се пронашло одговарајуће рјешење. Док се не нађе такво рјешење, погођена Страна може предузети одговарајуће мјере у складу с одредбама GATT-а из 1994. године и других релевантних споразума WTO-а.

Члан 2.9.

Санитарне и фитосанитарне мјере

1. Стране ће примјењивати своје прописе везане за ветеринарска, фитосанитарна и

санитарна питања, а посебно у размјени информација о заразним болестима животиња, карантеним болестима, биљним штеточинама и корову, водећи рачуна о *Споразуму WTO-а о примјени санитарних и фитосанитарних мјера*.

2. Стране ће примјењивати своје прописе везане за ветеринарска, фитосанитарна и санитарна питања на недискриминаторан начин, и неће доносити никакве нове мјере које за последицу имају неоправдано ограничавање трговине.

3. Ветеринарске и санитарне мјере и рад ветеринарских служби Страна биће у складу с *Међународном канцеларијом за епизоотије и Codex Alimentariusom*.

4. Фитосанитарне мјере и рад служби за заштиту биља Страна биће у складу с *Међународним конвенцијом о заштити биља*.

5. Стране ће размјењивати информације о санитарној и фитосанитарној заштити животиња, биљака и производа.

Члан 2.10.

Правила о поријеклу и сарадња између царинских управа

1. Анексом IV (Правила о поријеклу и начини административне сарадње) овог Уговора утврђена су правила о поријеклу и начини административне сарадње у вези с њима који ће се примјењивати у трговини између Страна.

2. Стране ће предузети одговарајуће мјере, укључујући редован надзор Заједничког одбора и договоре о административној сарадњи, како би осигурале да се одредбе Анекса IV (Правила о поријеклу и начини административне сарадње) овог Уговора ефикасно и складно примјењују те да се у највећој могућој мјери смање формалности уведене у трговини и постигну обострано задовољавајућа рјешења за све потешкоће које проистекну из примјене тих одредаба.

Члан 2.11.

Унутрашње опорезивање

1. Свака Страна ће робама друге Стране одобрити национални третман у складу са чланом III GATT-а из 1994. године, укључујући његове интерпретативне ноте. У том смислу, члан III GATT-а из 1994. године и његове интерпретативне ноте су уграђене у и представљају дио овог Уговора, *mutatis mutandis*.

2. Извозници не могу остварити право на поврат унутрашњих пореза који прелазе износ индиректног пореза прописаног за производе извезене на територију једне Стране.

Члан 2.12.

Државна трговачка предузећа

1. Када се ради о међусобним правима и обавезама Страна у погледу државних предузећа, примјењује се члан XVII GATT-а из 1994. године, његове напомене и додатне одредбе те *Договор о тумачењу члана XVII GATT-а из 1994. године*, које се овим уграђују у и чине саставни дио овог Уговора *mutatis mutandis*.
2. Страна може од друге тражити информације билатералним путем, као што је предвиђено у подставу 4(ц) и 4(д) члана XVII GATT-а из 1994. године.

Члан 2.13.

Субвенције и компензаторне мјере

1. Када се ради о међусобним правима и обавезама Страна у погледу субвенција и компензаторних мјера, примјењује се *Споразум WTO-а о субвенцијама и компензаторним мјерама*.
2. Овај Уговор не даје никаква додатна права нити уводи било какве додатне обавезе Странама у погледу мјера предузетих у складу са *Споразумом WTO-а о субвенцијама и компензаторним мјерама*.

Члан 2.14.

Дампинг

1. Када се ради о међусобним правима и обавезама Страна у погледу анти-дампиншких мјера, примјењује се члан VI GATT-а из 1994. године и *Антидампиншки споразум WTO-а*.
2. Овај Уговор не даје никаква додатна права нити уводи било какве додатне обавезе Странама у погледу мјера предузетих у складу са чланом VI GATT-а из 1994. године и *Антидампиншким споразумом WTO-а*.

Члан 2.15.

Опште заштитне мјере

1. Када се ради о међусобним правима и обавезама Страна у погледу општих заштитних мјера, примјењује се члан XIX GATT-а из 1994. године и *Споразум WTO-а о заштитним мјерама*.

2. Овај Уговор не даје никаква додатна права нити уводи било какве додатне обавезе Странама у погледу мјера предузетих у складу са чланом XIX ГАТТ-а из 1994. године и Споразум *ВТО-а о заштитним мјерама*.

Члан 2.16.

Билатералне заштитне мјере

Без обзира на члан 2.15. (Опште заштитне мјере), кад се неки производ увози у тако повећаним количинама и под таквим условима да проузрокује или пријети да проузрокује:

- а) озбиљну штету домаћим произвођачима истих или сличних или директно конкурентних производа на територији Стране увознице; или
- б) озбиљне поремећаје у било којем повезаном сектору привреде или тешкоће које би могле изазвати озбиљно погоршање економске ситуације у регији,

Страна увозница може предузети одговарајуће мјере под условима и у складу с поступком утврђеним у члану 2.18. (Поступак за примјену билатералних заштитних мјера, мјера поновног извоза или мјера у случају озбиљне nestaшице).

Члан 2.17.

Поновни извоз и озбиљна nestaшица

Када поступање у складу с одредбама члана 2.4. (Извозне царине, дажбине једнаког ефекта и извозне дажбине фискалне природе) и члана 2.5. (Количинска ограничења и мјере једнаког ефекта) доводи до:

- а) поновног извоза у трећу земљу производа против које Страна извозница примјењује извозна количинска ограничења, извозне царине или мјере или дажбине једнаког ефекта; или
- б) озбиљне nestaшице или пријетње nestaшицом производа који је битан за Страну извозницу;

те када горе наведене ситуације доведу или ће вјероватно довести до већих потешкоћа за Страну извозницу, та Страна може предузети одговарајуће мјере под условима и у складу с поступцима утврђеним у члану 2.18. (Поступак за примјену билатералних заштитних мјера, мјера поновног извоза или мјера у случају озбиљне nestaшице). Те мјере ће бити недискриминирајуће и биће укинуте када услови више не буду оправдавали њихово постојање.

Члан 2.18.

Поступак за примјену билатералних заштитних мјера, мјера поновног извоза или мјера у случају озбиљне несташице

1. Прије покретања поступка за примјену заштитних мјера из члана 2.16. (Билатералне заштитне мјере) и члана 2.17. (Поновни извоз и озбиљна несташица), Стране ће настојати ријешити све међусобне несугласице кроз директне консултације.
2. У случају да једна Страна увоз производа који би могао проузроковати ситуацију наведену у члану 2.16. (Билатералне заштитне мјере) подвргне управном поступку с циљем брзог прибављања информација о трговинским токовима, она ће о томе обавијестити другу Страну.
3. Не доводећи у питање став 7. овог члана, Страна која разматра прибјегавање заштитним мјерама смјеста ће о томе обавијестити другу Страну и доставити јој све релевантне информације. Консултације између Страна ће се одржати без одлагања у оквиру Заједничког одбора с циљем проналажења рјешења прихватљивог за Стране.
4. У вези са чланом 2.16. (Билатералне заштитне мјере) и чланом 2.17. (Поновни извоз и озбиљна несташица), Заједнички одбор ће испитати случај или ситуацију и може донијети било коју одлуку потребну за окончање потешкоћа о којима га је обавијестила погођена Страна. У случају изостанка такве одлуке у року од тридесет дана од дана упућивања предмета Заједничком одбору, погођена Страна може донијети мјере потребне за побољшање ситуације, а дужна је о предузетим мјерама обавијестити другу Страну.
5. О предузетим заштитним мјерама одмах се обавјештава друга Страна. Њихов обим и временско трајање биће ограничени на оно што је најнужније како би се поправила ситуација која је довела до њихове примјене, те неће прелазити штету проузроковану спорном праксом или потешкоћом. Предност ће се давати оним мјерама којима се најмање ремети функционисање овог Уговора.
6. Предузете заштитне мјере биће предмет периодичних консултација у оквиру Заједничког одбора с циљем њиховог што скоријег ублажавања или укидања када услови више не буду оправдавали њихово постојање.
7. Уколико је због изузетних околности које захтијевају хитно дјеловање онемогућено претходно разматрање предмета, погођена Страна може, у случајевима из члана 2.16. (Билатералне заштитне мјере) и члана 2.17. (Поновни извоз и озбиљна несташица), одмах почети примјењивати привремене мјере које су нужне како би се поправила ситуација. О предузетим мјерама ће се без одлагања обавијестити, те ће се што је прије могуће одржати консултације у оквиру Заједничког одбора.

ПОГЛАВЉЕ III ТРГОВИНА УСЛУГАМА

Део I - Опште одредбе

Члан 3.1. Подручје примјене

1. Ово Поглавље се примјењује на све мјере које Стране уведу или примјењују, а које утичу на трговину услугама.
2. Ово Поглавље се не примјењује на каботажу у услугама поморског превоза.
3. Ништа наведено у овом Поглављу неће се тумачити на начин да од било које Стране захтијева да приватизује јавна предузећа или намеће било какву обавезу у погледу владиних набавки.
4. Одредбе овог Поглавља не примјењују се на услуге које се пружају у оквиру вршења владиних овлашћења.
5. У складу с одредбама овог Поглавља, свака Страна задржава право да врши своја овлашћења, регулише и доноси нове прописе како би остварила легитимне циљеве јавних политика¹.
6. Ово Поглавље се не односи на субвенције или дотације које даје Страна, укључујући и владине зајмове, гаранције и осигурање.
7. Ово Поглавље се не односи на:
 - (а) услуге домаћег и међународног ваздушног превоза, наведеног или ненаведеног у редовима летења, те услуге које се директно односе на остваривање прометних права, осим:
 - (i) услуге поправки и одржавања авиона;
 - (ii) продаје и маркетинга услуга ваздушног превоза;
 - (iii) услуга компјутерског система резервација (CRS);

¹ За потребе овог става, израз „легитимни циљеви јавних политика” обухвата, али без ограничења, јавну политику у подручју сигурности, јавног здравља, заштите животне средине, заштите личних података, заштите потрошача, спречавања некурентних поступака, одрживог развоја итд.

- (iv) земаљских услуга; и
- (v) руковођења и управљања аеродромима.

Члан 3.2. Дефиниције

За потребе овог Поглавља:

- (а) „*мјере које Страна уводи или примјењује*” означава мјере које уводе или примјењују:
 - (i) централне, регионалне или локалне власти или органи; и
 - (ii) неваљина тијела у вршењу овлашћења која су им повјериле централне, или локалне власти или органи;
- (б) „*трговина услугама*” се дефинише као пружање услуге:
 - (i) с територије једне Стране на територију друге Стране;
 - (ii) коју на територији једне Стране пружа пружалац услуга из те Стране кориснику услуга друге Стране;
 - (iii) коју пружа пружалац услуга из једне Стране кроз комерцијално присуство на територији друге Стране; и
 - (iv) коју пружа пружалац услуга из једне Стране кроз присуство физичких лица те Стране на територији друге Стране;
- (ц) „*правно лице*” је:
 - (i) „у власништву” лица из једне Стране ако је више од 50 одсто учешћа у капиталу тог правног лица у власништву лица из те Стране;
 - (ii) „под надзором” лица из једне Стране ако та лица имају овласти да именују већину њених директора или друкчије законито воде њено пословање;
 - (iii) „повезана” с другим лицем кад је то друго лице под њеним надзором, или кад је оно под надзором тог другог лица, или кад су и оно и то друго лице под надзором истог лица;
- (д) „*предузеће/правно лице*” означава сваки правни субјект прописно основан или организован у складу с важећим правом те Стране, било у приватном или државном власништву

или под њиховим надзором, укључујући свако дионичко друштво, повјереничко друштво, ортачко друштво, друштво једног лица, заједничко улагање или пословно удружење;

(е) „*правна лице једне Стране*” означава правно лице које је:

(i) основано у складу с правом те Стране и које стварно послује на територији те Стране; или

(ii) које је, у случају пружања услуге путем комерцијалног присуства, у власништву или под надзором;

1. физичких лица из те Стране; или

2. правних лица из те Стране наведених у подставу (и);

(ф) „*физичко лице једне Стране*” означава физичко лице које има држављанство Босне и Херцеговине или Турске према њиховом одговарајућем домаћем законодавству;

(г) „*услуге које се пружају у оквиру вршења владиних овласти*” означавају сваку услугу која се не пружа ни на комерцијалној основи нити у условима конкуренције с једним или више пружалаца услуга;

(х) „*пужалац услуга једне Стране*” означава сваку физичку или правно лице једне Стране које пружа или настоји пружати неку услугу;

(и) „*пужање услуге*” обухвата производњу, дистрибуцију, маркетинг, продају и испоруку услуге;

(ј) „*комерцијално присуство*” означава сваку врсту пословног или професионалног настана, укључујући путем:

(i) оснивања, куповине или постојања правног лица, или

(ii) формирања или постојања подружнице или представништва,

на територији једне Стране с циљем пружања услуга;

(к) „*мјере које Стране уводе или примјењују, а које утичу на трговину услугама*” обухватају мјере које се односе на:

(i) куповину, плаћање или коришћење услуга;

(ii) приступ услугама и кориштење услуга у вези с пружањем услуга за које Стране захтијевају да се уопште јавно нуде;

- (iii) присуство, укључујући комерцијално присуство, лица из једне Стране ради пружања услуга на територији друге Стране;
- (л) „*сектор*” услуге означава:
- (i) у вези са специфичном обавезом, један или више или све подсекторе те услуге, како је наведено у Распореду специфичних обавеза те Стране;
 - (ii) иначе, цјелину тог сектора услуге, укључујући све његове подсекторе;
- (м) „*корисник услуге*” означава свако лице које прима или користи услуге;
- (н) „*директни порези*” обухватају све порезе на укупни приход, на укупни капитал или на елементе прихода или капитала, укључујући порезе на добит од отуђивања имовине, порезе на некретнине, наслеђства и дарове те порезе на укупни износ надница или плата које су исплатила предузећа, као и порезе на повећање капитала;
- (о) „*монопол*” означава сваку јавну или приватно лице које је на одређеном тржишту на територији једне Стране овластила или формално или стварно успоставила та Страна као искључивог пружаоца тих услуга.
- (п) „*услуге поправка и одржавања авиона*” означавају оне послове који се обављају на авиону или његовом дијелу док је авион повучен из промета и не обухватају тзв. линијско одржавање;
- (р) „*продаја и маркетинг услуга ваздушног превоза*” означавају могућности одговарајућег ваздушног превозника да слободно продаје и врши маркетинг услуга ваздушног превоза, укључујући све аспекте маркетинга попут истраживања тржишта, оглашавања и дистрибуције. Те дјелатности не обухватају одређивање цијена услуга ваздушног превоза нити примјењивих услова;
- (с) „*услуге компјутерског система резервација (CRS)*” означавају услуге које пружају компјутерски системи који садрже информације о редовима летења, слободним мјестима, цијенама карата и правилима за издавање карата и које омогућују вршење резервација или издавање карата;
- (т) „*земаљске услуге*” означавају пружање следећих услуга на аеродрому на основу плаћања накнаде или уговора: заступање ваздушних превозника, управљање и надзор; рад с путницима; руковање пртљагом; услуге руковања рампама; послуживање (осим припреме хране); руковање теретом и поштанске услуге; услуге точења горива у авионе; одржавање и чишћење авиона; земаљски транспорт те летне операције, вођење администрације у погледу посада и планирање летова. Земаљске услуге не укључују самостално обављање земаљских услуга, сигурност, линијско одржавање, поправке и одржавање авиона нити управљање или експлоатацију основне централизоване аеродромске инфраструктуре као што су опрема за одлеђивање, системи

дистрибуције горива, системи руковања пртљагом и фиксни системи транспорта унутар аеродрома;

(у) „услуге руковања и управљања аеродромима” означавају пружање услуга ваздушног терминала, узлетишта и других услуга аеродромске инфраструктуре на бази плаћања накнаде или уговора. Услуге руковања аеродромима не обухватају услуге надзора летења.

Члан 3.3.

Третман најповлаштеније нације

1. Осим онога што је наведено у Листи MFN изузећа Стране у Анексу V (Распоред специфичних обавеза у услугама), та Страна ће одмах и безусловно одобрити услугама и пружаоцима услуга друге Стране не мање повољан третман од оног који одобрава истим или сличним услугама и пружаоцима услуга неке треће земље.

2. Обавезе које проистичу из става 1. овог члана не односе се на третман одобрен:

(а) на основу мјера које осигуравају признавање квалификација, дозволе или мјера опреза у складу с Одјелком IV (Финансијске услуге);

(б) на основу било којег међународног споразума или аранжмана који се у потпуности или дијелом односи на опорезивање.

3. Овај члан се не примјењује на споразуме о економској интеграцији којима се ствара унутрашње тржиште услуга, а чија је потписница Страна.

Члан 3.4.

Приступ тржишту

1. У вези приступа тржишту кроз облике пружања услуга наведене у члану 3.2. (Дефиниције), свака Страна ће услугама и пружаоцима услуга друге Стране одобравати третман који није неповољнији од оног предвиђеног условима и ограничењима који су договорени и наведени у њеном Распореду.

2. У секторима у којима је преузела обавезе приступа тржишту, мјере које Страна не задржава или не усваја, било на бази подјеле на регије или на цијелој територији, ако другачије није наведено у њеном Распореду, дефинишу се као:

(а) ограничења броја пружалаца услуга, било у облику бројчаних квота, монопола, искључивих пружалаца услуга или захтјева за испитивање економских потреба;

(б) ограничења укупне вриједности услужних трансакција или имовине у облику бројчаних квота или захтјева за испитивањем економских потреба;

(и) ограничења укупног броја услужних послова или укупне количине услужних производа изражене у наведеним бројчаним јединицама у облику квота или захтјева за испитивањем економских потреба;

(д) ограничења укупног броја физичких лица која се могу запослити у поједином сектору услуга или које пружалац услуга може запослити, а које су потребне за пружање одређене услуге и које су директно повезане с тим у облику бројчаних квота или захтјева за испитивањем економских потреба;

(е) мјере које ограничавају или захтијевају одређене врсте правних субјеката или заједничког улагања кроз које пружалац услуга може пружати услуге; и

(ф) ограничења учешћа страног капитала изражена највишим одсотком страног учешћа или укупном вриједношћу појединачног или укупног страног улагања.

Члан 3.5.

Национални третман

1. У секторима наведенима у њеном Распореду, а зависно од свих услова и ограничења која су у њему утврђена, свака Страна ће услугама и пружаоцима услуга друге Стране везано за све мјере које утичу на пружање услуга одобравати третман који није неповољнији од оног који она даје властитим истим или сличним услугама и пружаоцима услуга.

2. Страна може удовољити захтјеву из става 1. овог члана тако што ће услугама или пружаоцима услуга друге Стране одобравати третман формално једнак третману који даје властитим истим или сличним услугама и пружаоцима услуга или третман формално различит од таквог третмана.

3. Сматра се да је формално једнак или формално различит третман неповољнији ако услове конкуренције мијења у односу на исте или сличне услуге или пружаоце услуга друге Стране у корист својих услуга или пружалаца услуга.

Члан 3.6.

Додатне обавезе

Стране могу преговарати обавезе везане за мјере које утичу на трговину услугама, а које не подлијежу уношењу у Распоред према члану 3.4. (Пристап тржишту) или члану 3.5. (Национални третман), укључујући и оне које се односе на питања квалификација, стандарда или питања дозвола. Такве обавезе ће бити унесене у Распоред Стране.

Члан 3.7. **Распореди специфичних обавеза**

1. Свака Страна ће у Распореду утврдити специфичне обавезе које преузима у складу са чланом 3.4. (Приступ тржишту), чланом 3.5. (Национални третман) и чланом 3.6. (Додатне обавезе). С обзиром на секторе у којима се преузимају такве обавезе, сваки Распоред садржи следеће:

- (а) услове и ограничења приступа тржишту;
- (б) услове и квалификације националног третмана;
- (ц) предузимање радњи у вези додатних обавеза наведених у члану 3.6. (Додатне обавезе);
- (д) ако је примјерено, временски оквир за провођење таквих обавеза; и
- (е) датум ступања на снагу таквих обавеза.

2. Мјере које нису у складу са чланом 3.4. (Приступ тржишту) и чланом 3.5. (Национални третман) третирају се како је предвиђено ставом 2. члана XX GATS-a.

3. Распореди специфичних обавеза Страна наведени су у Анексу V (Распореди специфичних обавеза у услугама).

4. Ниједна Страна не може донијети нове или више дискриминишуће мјере у погледу услуга или пружалаца услуга из друге Стране у односу на третман који се даје у складу са специфичним обавезама преузетим на основу става 1. овог члана.

Члан 3.8. **Измјене распореда**

Стране ће, на писани захтјев једне Стране, одржати консултације како би размотриле сваку измјену или повлачење неке специфичне обавезе у Распореду специфичних обавеза Стране која је поднијела захтјев. Консултације ће се одржати у року од три мјесеца након што одговарајућа Страна поднесе захтјев. Током консултација, Стране ће настојати осигурати да општи ниво обострано повољних обавеза не буде мање повољан за трговину од оног који је одобрен у Распореду специфичних обавеза прије него што су такве консултације одржане. Измјене Распоредом подијежу поступцима утврђеним у члану 6.2. (Заједнички одбор) и члану 6.8. (Измјене и допуне) Поглавља VI (Институционалне и завршне одредбе).

Члан 3.9.

Узајамно признавање

1. У сврху испуњавања својих релевантних стандарда или критеријума за издавање одобрења, дозвола или сертификација пружалаца услуга, свака Страна ће с дужном пажњом размотрити сваки захтјев друге Стране за признавањем образовања или стеченог искуства, испуњавања услова или дозвола или сертификата који изда друга Страна. То признавање може бити засновано на споразуму или договору с другом Страном, или самостално одобрено.

2. У случајевима кад једна Страна призна, на основу споразума или договора, образовање или стечено искуство, испуњавање услова или издате дозволе или сертификате, на територији треће државе, та Страна ће другој Страни дати одговарајућу могућност да испреговара своје приступање таквом споразуму или договору, било постојећем или будућем, или да с њом испреговара сличан споразум или договор. У случајевима кад једна Страна самостално изврши признавање, она ће другој Страни дати одговарајућу могућност да докаже да образовање или стечено искуство, испуњавање услова или дозволе или сертификате издате на територији те друге Стране треба такође признати.

3. Сваки такав споразум или договор или самостално признавање ће бити у складу с релевантним одредбама Споразума о WTO-у, а посебно става 3. члана VII GATS-а.

Члан 3.10.

Транспарентност и објављивање повјерљивих информација

1. Свака Страна ће проводити или успоставити одговарајуће механизме за пружање одговора на питања заинтересованих лица у вези са својим законима и прописима који се односе на предмет овог Поглавља.

2. Ништа у овом Поглављу не захтијева од било које Стране да даје повјерљиве информације чије би објављивање спријечило провођење закона или би на други начин било противно јавном интересу или би могло штетити легитимним комерцијалним интересима појединих јавних или приватних предузећа.

3. Регулаторна тијела сваке Стране ће учинити јавно доступним услове, укључујући и сву потребну документацију, који су потребни за попуњавање захтјева везаних за пружање услуга.

4. На захтјев подносиоца захтјева, регулаторно тијело Стране ће подносиоца обавијестити о стању његовог захтјева. Ако су том тијелу потребне неке додатне информације, оно ће без непотребног одлагања о томе обавијестити подносиоца захтјева.

5. На захтјев подносиоца чији захтјев није прихваћен, регулаторно тијело које је одбило његов захтјев дужно је, у мјери у којој је то могуће, подносиоца обавијестити о разлозима за одбијање захтјева.

Члан 3.11.
Домаћи прописи

1. Свака Страна ће осигурати да се све мјере опште примјене обухваћене овим Поглављем које утичу на трговину услугама примјењују на разуман, објективан и непристрасан начин.
2. Како би се осигурало да мјере које се односе на захтјеве за квалификацијама и поступцима, техничке стандарде и услове за издавање дозвола не представљају непотребне препреке трговини услугама, свака Страна ће се побринути да те мјере, у складу с потребама сваког сектора, буду:
 - (а) засноване на објективним и транспарентним критеријумима, као што су стручност и способност за пружање услуга;
 - (б) у случају поступака за издавање дозвола, да саме по себи не представљају ограничење за пружање услуга.
3. У случају када Страна захтијева одобрење/овлашћење за пружање неке услуге, она ће осигурати да њене надлежне власти:
 - (а) у разумном року након подношења захтјева који се према домаћим законима и прописима сматра потпуним, обавијесте подносиоца о одлуци у вези тог захтјева;
 - (б) одреде, у мјери у којој је то изводљиво, индикативни временски оквир за обраду захтјева;
 - (ц) у случају одбијања захтјева, директно или на његов захтјев обавијесте подносиоца, у мјери у којој је то изводљиво, о разлозима за одбијање;
 - (д) на захтјев подносиоца, пруже без непотребног одлагања информације о стању захтјева;
 - (е) пруже подносиоцима могућност да исправе мање грешке и пропусти у својим захтјевима, колико је то могуће, и настоје дати упутства у вези с додатним информацијама које су потребне; и
 - (ф) када то сматрају прикладним, прихватају копије докумената које су овјерене у складу с њиховим домаћим законом умјесто изворних докумената.
4. Свака Страна ће осигурати да свака накнада за издавање одобрења надлежног органа буде разумна и да сама по себи не представља ограничење за пружање одговарајуће услуге.
5. Регулаторна тијела сваке Стране ће учинити јавно доступним услове, укључујући и сву потребну документацију, који су потребни за попуњавање захтјева везаних за пружање услуга.

Члан 3.12.
Ускраћивање повластица

Страна може ускратити повластице из овог Поглавља пружаоцу услуга из друге Стране који је правно лице ако установи да је то правно лице у власништву или под надзором лица из државе која није једна Страна, а Страна која ускраћује повластицу:

- (а) нема дипломатске односе с том државом која није једна Страна; или
- (б) донесе или примјењује мјере у односу на ту државу која није Страна или лице из те државе којима се забрањује пословање с тим правним лицем или које би биле прекршене или избјегнуте ако би се том правном лицу додијелиле повластице из овог Поглавља.

Члан 3.13.
Ревизија обавеза

Ако након што овај Уговор ступи на снагу, Страна једнострано још више либерализује неку од својих специфичних обавеза, она ће размотрити захтјев друге Стране да се та једнострана либерализација укључи у овај Уговор. Сваким таквим укључивањем треба да се задржи свеукупна равнотежа обавеза које је према овом Уговору преузела свака Страна.

Члан 3.14.
Копродукција и аудио-визуелне услуге

1. Уважавајући чињеницу да аудио-визуелне копродукције у подручјима која обухватају филм, анимацију и емитовање програма могу значајно допринијети развоју аудио-визуелне индустрије те интензивирању њихове међусобне размјене и разумијевања у подручју културе и економије, Стране се слажу да размотре могућност преговарања копродукцијског споразума у аудио-визуелном сектору.
2. Копродукцијски споразум, у складу са ставом 1. овог члана, постаје саставни дио овог Уговора након његовог ступања на снагу. О појединостима тог копродукцијског споразума преговарала би надлежна тијела Страна.

Део II – Привремено кретање физичких лица

Члан 3.15. Подручје примјене

1. Овај Део се односи на мјере које утичу на кретање физичких лица која су пружаоци услуга Стране те на физичка лица Стране која је, ради пружања услуга, запослио пружалац услуга Стране.
2. Овај Уговор се не односи на мјере које утичу на физичка лица која траже приступ тржишту рада Стране, нити на мјере везане за држављанство, пребивалиште или запошљавање на трајној основи.
3. Ништа у овом Уговору не спречава Страну да примјењује мјере за регулисање уласка физичких лица на њену територију или њиховог привременог боравака на њеној територији, укључујући мјере потребне за заштиту интегритета и осигурање уредног кретања физичких лица преко њених граница, а под условом да се такве мјере не примјењују на начин који би поништио или умањио повластице које су некој Страни дате према овом Уговору.²

Члан 3.16. Општи принцип

Свака Страна ће што је могуће експедитивније примјењивати своје мјере које се односе на одредбе из овог Дијела како би избјегле непотребно ометање или одлагање трговине робама или услугама према овом Уговору.

Члан 3.17. Специфичне обавезе

1. Приликом одређивања обавеза у складу са чланом 3.4. (Приступ тржишту) и чланом 3.5. (Национални третман), свака Страна ће дефинисати у свом Распореду обавезе које преузима за улазак и привремени боравак на својој територији физичких лица из друге Стране. У овим Распоредима дефинисаће се рокови, ограничења и услови који регулишу те обавезе за сваку категорију пружаоца услуга, укључујући и дужину боравака и евентуалну могућност продужења боравака, те сва бројчана ограничења као што су квоте и сваки захтјев за испитивање економских потреба.

² Сама чињеница да се за физичка лица захтијева виза неће се сматрати поништавањем или умањењем повластица према условима специфичних обавеза из Анекса V (Распореди специфичних обавеза у услугама).

2. Свака Страна ће физичким лицима из друге Стране одобрити улазак и привремени боравак у складу с овим Поглављем, укључујући и рокове и услове за сваку категорију дефинисане у Анексу V (Распоред специфичних обавеза у услугама) под условом да та физичка лица поступају у складу с релевантним (имиграцијским) законима и прописима који се односе на улазак и привремени боравак, као што су они о јавном здрављу и сигурности и националној сигурности.

3. Сама чињеница да Страна одобрава улазак и привремени боравак физичком лицу из друге Стране неће се тумачити на начин да то лице ослобађа обавезе испуњавања свих важећих услова за издавање дозволе или других услова за обављање професије или пословање на други начин, укључујући све обавезујуће кодексе понашања.

4. Стране ће избјегавати примјену испитивања економских потреба и количинских ограничења или других поступака сличног ефекта као услова за улазак и привремени боравак за лица премјештена унутар друштва, а које су извршни директори или стручњаци како је свака Страна одредила у свом Распореду специфичних обавеза.

Члан 3.18.

Пружање информација

1. За потребе овог Поглавља, свака Страна ће осигурати да њени надлежни органи учине јавно доступним информације потребне за дјелотворну примјену одобрења за улазак и привремени боравак на њеној територији.

2. Информације из става 1. овог члана ће посебно обухватати опис:

(i) свих категорија одобрења и дозвола које се односе на улазак и привремени боравак за сваку категорију наведену у Анексу V (Распореди специфичних обавеза у услугама);

(ii) услове и поступке за подношење захтјева за и издавање прве дозволе за улазак и привремени боравак, укључујући и услове који се морају испунити и начин подношења захтјева; и

(iii) услове и поступке за подношење захтјева за издавање и обнављање одобрења и дозвола за улазак и привремени боравак.

3. Свака Страна ће другој Страни доставити податке о релевантним публикацијама или интернетским страницама на којима су доступне информације из става 2. овог члана.

Члан 3.19.

Улазак, привремени боравак и одговарајући захтјеви и поступци

1. Стране ће, у складу с домаћим законима и прописима, осигурати транспарентност, ефикасност, редован и правичан законски поступак у погледу виза, радних дозвола и сличних врста одобрења када се ради о уласку и привременом боравку физичких лица која пружају услуге.
2. Документација која се тражи за издавање виза, радних дозвола и сличне врсте докумената мора бити релевантна и примјерена сврси у коју се прикупљају одобрења.
3. Накнаде за обраду захтјева за улазак и привремени боравак и рад пружалаца услуга биће разумне и одређиваће се с обзиром на укључене административне трошкове.
4. Потпуни захтјеви ће се обрађивати промтно и експедитивно. Надлежни органи сваке Стране ће подносиоца захтјева за улазак и привремени боравак и радну дозволу обавијестити о исходу његовог захтјева одмах по доношењу одговарајуће одлуке. У овом обавјештењу ће се, по потреби, навести трајање боравка и сви други рокови и услови.
5. Захтјеви за издавање радне дозволе обрађиваће се што је могуће експедитивније, а у сваком случају рок за обраду захтјева неће бити дужи од 60 дана.
6. На захтјев подносиоца, надлежни органи дотичне Стране ће, без неоправданог одлагања и у мјери у којој је то могуће, пружити информације о стању његовог захтјева.
7. У случају непотпуног захтјева, подносилац ће у најкраћем року бити обавијештен о информацијама потребним за комплетирање захтјева те ће му бити дана могућност да поправи све недостатке у разумном временском периоду.
8. У случају одбијања захтјева, подносилац ће бити обавијештен о одбијању те ће му бити пружене информације о поступцима ревизије који су на располагању.

Део III - Телекомуникационе услуге

Члан 3.20.

Дефиниције

За потребе овог Дијела:

„атрибуција” означава препоручени начин описивања, карактеризовања, додјеливања, распоређивања и коришћења ограничених телекомуникационих ресурса, укључујући фреквенције и бројеве;

„одобрење“ означава дозволе, концесије, регистрације или друга одобрења која Страна може захтијевати за пружање јавних телекомуникационих услуга;

„колокација“ означава приступ и коришћење физичког простора с циљем инсталирања, одржавања и поправке опреме на објектима који су у власништву или под надзором и које користи неки други главни пружалац јавних телекомуникационих услуга;

„трошковно оријентисан“ значи заснован на трошковима, и може укључивати разумну добит те може обухватати различите трошковне методологије за различите објекте или услуге;

„предузеће“ као што је одређено у члану 3.2. (Дефиниције) Поглавља III (Трговина услугама);

„основни елементи“ су они елементи мреже или јавне телекомуникационе услуге:

- (а) који су неопходни за пружање јавних телекомуникационих услуга;
- (б) које искључиво или претежно пружа један пружалац или ограничен број пружаоца, и
- (ц) које економски или технички није могуће замијенити како би се пружала услуга;

„крајњи корисник“ означава крајњег потрошача или претплатника јавне телекомуникационе услуге, укључујући пружаоца услуга који није пружалац јавних телекомуникационих услуга;

„хомологација“ означава - процес прибављања потврда којима надлежна агенција за надзор потврђује, у сваком поједином случају, усклађеност техничке опреме са свим законским захтјевима у погледу сигурности, нешкодљивости за здравље људи, компатибилности и слично;

„интерконекција“ означава везу између двије или више јавних телекомуникационих мрежа унутар територије једне Стране којом се корисницима једног пружаоца омогућава комуницирање с корисницима другог пружаоца те приступ услугама које пружа неки други пружалац;

„интерфејс“ означава тачку повезивања на мрежу, укључујући све физичке конекције с њиховим техничким спецификацијама за приступ које чине дио такве мреже и које су неопходне за приступ мрежи и ефикасно комуницирање путем мреже;

„иснајмљене линије“ означава телекомуникационе линије између двије или више одређених тачака које су намијењене за одређену употребу или су на располагању одређеном клијенту или другим корисницима које одреди тај клијент;

„главни пружалац“ означава пружаоца јавних телекомуникационих услуга који има могућност да битно утиче на услове учешћа, у смислу цијене и испоруке на релевантно тржиште мрежа или јавних телекомуникационих услуга, као резултат:

- (а) надзора над основним елементима или,

(6) коришћења свог положаја на тржишту;

„елемент мреже“ означава сваки објекат или опрему која се користи за пружање јавних телекомуникационих услуга, њен технички опис мора укључити њене карактеристике, функције и капацитет који нуди такав објекат или опрема;

„недискриминаторан“ означава третман који није неповољнији од оног који се у истим или сличним околностима даје било којој другој мрежи или сличном кориснику телекомуникационих услуга;

„преносивост броја“ означава право крајњих корисника јавних телекомуникационих услуга да задрже, за фиксне телефонске бројеве на истој локацији, а за мобилне телефонске бројеве на било којој локацији, исте телефонске бројеве када прелазе у мрежу сличног пружаоца јавних телекомуникационих услуга;

„јавна телекомуникациона мрежа“ означава инфраструктуру која се користи за пружање јавних телекомуникационих услуга;

„јавне телекомуникационе услуге“ означавају сваку телекомуникациону услугу која се пружа јавности. Те услуге могу, између осталог, обухватати телефон и пренос података, без промјене облика или садржаја тих информација од једног до другог краја, али оне искључују информационе услуге;

„референтна интерконекцијска понуда“ означава понуду главног пружаоца за интерконекцију која је регистрована код и одобрена од регулаторног тијела за телекомуникације, а која је у довољној мјери детаљна да пружаоцима јавних телекомуникационих услуга који желе да прихвате те цијене, рокове и услове, омогућава да добију интерконекцију без потребе вођења преговора с дотичним пружаоцем;

„телекомуникације“ означавају емитовање, пренос и пријем сигнала физичким, електромагнетским или оптичким путем;

„регулаторно тијело за телекомуникације“ означава тијело или тијела у сектору телекомуникационих услуга којем су у складу с домаћим законодавством сваке Стране повјерене све регулаторне дужности;

„прикључна тачка мреже“ означава тачку прикључка јавне телекомуникационе мреже на објекте и опрему крајњих корисника или, тамо гдје је то могуће, тачку прикључка других телекомуникационих мрежа на њу; и

„корисник“ означава физичко или правно лице, било да се ради о претплатнику или не, која користи телекомуникационе услуге, а може бити и пружалац јавних телекомуникационих услуга.

Члан 3.21.
Подручје примјене

1. Овај Дио се односи на:

(а) мјере које доноси или примјењује једна Страна везане за приступ и коришћење мрежа и јавних телекомуникационих услуга;

(б) мјере које доноси или примјењује једна Страна везане за обавезе оператора мрежа или пружалаца јавних телекомуникационих услуга, и

(ц) остале мјере које доноси или примјењује једна Страна везане за мреже и јавне телекомуникационе услуге.

2. Овај Дио се не односи на мјере које доноси и примјењује једна Страна везане за емитовање³ и кабловску дистрибуцију радијског и телевизијског програма намијењеног јавности, осим што гарантује предузећима која пружају ове услуге приступ и континуирано коришћење мрежа и јавних телекомуникационих услуга, као што је утврђено у члану 3.22. (Приступ и коришћење мреже и јавних телекомуникационих услуга).

3. Ништа у овом Дијелу неће се тумачити на начин да од Стране захтијева, или да захтијева да Страна обавезе било које предузеће, на успостављање, изградњу, прибављање, изнајмљивање и вођење рада телекомуникационих мрежа или пружање јавних телекомуникационих услуга ако се оне не пружају јавности.

4. Поред тога, неће се тумачити да овај Дио спречава неку Страну да лицима која су приватни оператори мрежа забрани коришћење својих мрежа за пружање мрежних и јавних телекомуникационих услуга трећим лицима.

Члан 3.22.
Приступ и коришћење мреже и јавних телекомуникационих услуга

1. Зависно од права Стране да ограничи пружање услуга у складу с резервама изложеним у Анексу V (Распоређи специфичних обавеза у услугама), Страна ће осигурати да предузећа из друге Стране која пружају телекомуникационе услуге имају приступ мрежама или јавним телекомуникационим услугама које се нуде на њеној територији или преко њених граница и може их користити под разумним и недискриминаторним условима, укључујући између осталог ставке дефинисане у ставу 2. до 6. овог члана.

2. Свака Страна ће осигурати да тим предузећима буде дозвољено да:

³ Емитовање се дефинише онако како је то одређено законодавством сваке Стране.

- (а) купују или изнајмљују и прикључују крајње или друге уређаје за суочавање с јавним телекомуникационим мрежама;
 - (б) пружају услуге крајњим, појединачним или вишеструким корисницима путем властитих или изнајмљених склопова;
 - (ц) повезују приватне изнајмљене или властите склопове с мрежама и јавним телекомуникационим услугама те Стране или са склоповима које је изнајмило или које су у власништву другог предузећа, и
 - (д) обављају функције престајања, сигнализације, обраде и претварања, и користе оперативне протоколе по свом избору.
3. Свака Страна ће осигурати да предузећа из друге Стране могу користити мреже и јавне телекомуникационе услуге за пренос информација на своју територију или преко њених граница, и за приступ на територији било које Стране информацијама садржаним у базама података или на други начин похрањеним у машински читљивом облику.
4. Независно од става 3. овог члана, Страна може предузети потребне мјере како би:
- (а) осигурала сигурност и повјерљивост порука, и/или
 - (б) заштитила приватност личних података крајњих корисника телекомуникација;
- под условом да се те мјере не примјењују на начин који би представљао средство произвољне или неоправдане дискриминације или прикривеног ограничавања трговине услугама.
5. Свака Страна ће осигурати да се не намећу услови за приступ и коришћење мрежа или јавних телекомуникационих услуга осим оних који се сматрају потребним да се:
- (а) осигура одговорност пружаоца јавних мрежа или услуга јавних телекомуникација за јавну услугу, посебно њихову способност да своје мреже или услуге учине доступним јавности;
 - (б) заштити техничка цјеловитост мрежа или јавних телекомуникационих услуга; или
 - (ц) осигура да пружаоци услуга друге Стране не пружају услуге које су Стране ограничиле у Анексу V (Распреди специфичних обавеза у услугама).
6. Под условом да задовоље критеријуме утврђене у ставу 5. овог члана, услови за приступ и коришћење мрежа или јавних телекомуникационих услуга могу обухватати:

- (а) захтјев за коришћење одређених техничких интерфејса, укључујући и интерфејс протоколе, за интерконекцију с тим мрежама и услугама;
- (б) захтјеве за интероперабилност тих услуга, ако је потребно;
- (ц) хомологацију или одобрење терминала или друге опреме која се суочава с мрежом, те техничке захтјеве везане за прикључивање такве опреме на те мреже; и
- (д) ограничења интерконекције приватних изнајмљених или властитих склопова с таквим мрежама или услугама или са склоповима који су у власништву или их је изнајмило друго предузеће.

7. Ништа у овом члану не спречава Страну да од предузећа захтијева достављање обавјештења или прибављање дозволе, концесије, регистрације или друге врсте одобрења како би пружало неку врсту јавних телекомуникационих услуга на њеној територији.

Члан 3.23.

Јавна доступност критеријума за издавање дозвола

1. У случају када се захтијева дозвола, следеће ће бити учињено јавно доступним:
 - (а) сви критеријуми за издавање дозволе и временски период који је уобичајено потребан за доношење одлуке о захтјеву за издавање дозволе, и
 - (б) рокови и услови појединачних дозвола.
2. Подносилац захтјева ће се, на захтјев, обавијестити о разлозима из којих се ускрађује издавање дозволе.

Члан 3.24.

Дјеловање пружалаца

Третман главних пружалаца

1. Свака Страна ће осигурати да главни пружаоци на њеној територији одобре пружаоцима јавних телекомуникационих услуга друге Стране третман који није мање повољан од оног који ти пружаоци, у истим или сличним околностима, одобравају својим подружницама, повезаним друштвима или неповезаним друштвима пружаоцима услуга у погледу:
 - (а) расположивости, понуде, цијена или квалитета мрежа или сличних јавних телекомуникационих услуга; и

- (б) расположивости техничких интерфејса потребних за интерконекцију.

Конкурентне заштитне мјере

1. Свака Страна ће проводити одговарајуће мјере како би спријечила да пружаоци који су, појединачно или путем спајања, главни пружаоци на својој територији, примјењују или наставе примјењивати неконкурентне праксе.
2. Неконкурентне праксе наведене у ставу 1. овог члана обухватају:
 - (а) обављање неконкурентних активности унакрсног субвенционисања;
 - (б) коришћење информација добијених од конкурената с неконкурентним резултатима; и
 - (ц) пропуст у правовременом пружању другим пружаоцима јавних телекомуникационих услуга техничких информација о основним елементима и комерцијално релевантних информација које су тим пружаоцима потребне како би пружали телекомуникационе услуге.

Интерконекција с главним пружаоцима

A. Општи услови

1. Свака Страна ће осигурати да главни пружалац омогући интерконекцију:
 - (а) на свакој тачки на мрежи гдје је то технички изводиво;
 - (б) под условима (укључујући техничке стандарде и спецификације) и цијенама које нису дискриминаторне у односу на друге пружаоце;
 - (ц) чији квалитет неће бити лошији од оног који се пружа за властите сличне услуге или неповезаним пружаоцима услуга или својим подружницама или другим повезаним друштвима;
 - (д) правовремено, под условима (укључујући техничке стандарде и спецификације) и трошковно-оријентисаним цијенама које су транспарентне, разумне, узимају у обзир економску оправданост и у довољној мјери су раздвојене како пружалац не би морао плаћати компоненте мреже или уређаје који му нису потребни за пружање услуге, осим када након анализе тржишта регулаторно тијело одлучи да то није неопходно да би се постигла дјелотворна конкуренција; и
 - (е) на претходно поднесени захтјев, на додатним тачкама поред прикључних тачака на мрежу које се нуде већини корисника, уз наплату надокнаде која се огледа у

трошковима изградње потребних додатних објеката.

Б. Интерконекцијске опције

2. Свака Страна ће осигурати да пружаоци јавних телекомуникационих услуга из друге Стране могу извршити међусобно повезивање својих објеката и опреме с објектима и опремом главних пружалаца на њеној територији, у складу с најмање једном од следећих опција:

(а) референтном интерконекцијском понудом или другом стандардном интерконекцијском понудом која садржи цијене и услове које главни пружаоци нуде пружаоцима јавних телекомуникационих услуга;

(б) условима важећег уговора о интерконекцији; или

(ц) преговарањем новог уговора о интерконекцији.

Ц. Јавна доступност поступака интерконекције

3. Свака Страна ће учинити доступним јавности важеће поступке за интерконекцију с главним пружаоцима на њеној територији.

4. Страна ће учинити јавно доступним важеће поступке за преговоре о интерконекцији с неким главним пружаоцем на њеној територији.

5. Страна ће осигурати начин на који пружаоци из друге Стране могу добити цијене, рокове и услове који су потребни за интерконекцију, а које нуди неки главни пружалац. Ти начин обухватају најмање осигурање:

(а) јавне доступности уговора о интерконекцији који су на снази између неког главног пружаоца на њеној територији и других пружалаца јавних телекомуникационих услуга на њеној територији;

(б) јавне доступности цијена, рокова и услова за интерконекцију с неким главним пружаоцем које одређује регулаторно тијело за телекомуникације или друго надлежно тијело; или

(ц) јавне доступности референтне интерконекцијске понуде.

Услуге за које се ове цијене, рокови и услови учине јавно доступним не смију укључивати све услуге везане за интерконекцију које нуди неки главни пружалац, које Страна одреди на основу својих закона и прописа.

Члан 3.25.

Попуда и одређивање цијена изнајмљених склопова

1. Свака Страна ће се побринути да главни пружаоци на њеној територији осигурају предузећима из друге Стране изнајмљене склопове, које су јавне телекомуникационе услуге, према разумним и недискриминаторним роковима, условима и цијенама.
2. За потребе става 1. овог члана, свака Страна ће дати овлашћење свом регулаторном тијелу за комуникације да од главних пружалаца на својој територији захтијева да предузећима из друге Стране нуде изнајмљене склопове по паушалној цијени или по цијенама које су засноване на капацитету и трошковно оријентисане.

Члан 3.26.

Колокација

1. Свака Страна ће осигурати да главни пружаоци на њеној територији осигурају пружаоцима јавних телекомуникационих услуга из друге Стране физичку колокацију опреме потребне за интерконекцију или за приступ раздвојеним елементима мреже према разумним, недискриминаторним и транспарентним роковима, условима и цијенама.
2. Свака Страна може, у складу с домаћим правом и прописима, утврдити елементе који подлијежу примјени става 1. овог члана.

Члан 3.27.

Приступ стубовима, водовима, каналима и права пролаза

Свака Страна ће се побринути да главни пружаоци на њеној територији осигурају пружаоцима јавних телекомуникационих услуга из друге Стране приступ стубовима, водовима, каналима и права пролаза према разумним и роковима, условима и разумним и недискриминаторним цијенама.

Члан 3.28.

Препродаја

Свака Страна ће осигурати да главни пружаоци на њеној територији:

- (а) нуде пружаоцима јавних телекомуникационих услуга друге Стране на препродају, по разумним⁴ цијенама, јавне телекомуникационе услуге које ти главни пружаоци пружају крајњим

⁴ Страна може утврдити разумне цијене примјеном методологије коју сматра одговарајућом.

корисницима по малопродајној цијени, и

(б) не постављају дискриминаторне или неоправдане услове или ограничења код препродаје оваквих услуга⁵.

Члан 3.29.

Раздвајање елемената мреже

1. Свака Страна ће дати овлашћење свом регулаторном тијелу за телекомуникације да од главних пружалаца на својој територији захтијева да пружаоцима јавних телекомуникационих услуга из друге Стране нуде приступ елементима мреже раздвојено у погледу рокова, услова и трошковно оријентисаних цијена за пружање јавних телекомуникационих услуга које су разумне, недискриминаторне и транспарентне.
2. Свака Страна може одредити који елементи мреже би требали бити доступни на њеној територији и који пружаоци могу добити те елементе, у складу с домаћим законима и прописима.

Члан 3.30.

Интерконекција

1. Свака Страна ће се побринути да пружаоци јавних телекомуникационих услуга на њеној територији директно или индиректно осигурају интерконекцију пружаоцима јавних телекомуникационих услуга из друге Стране у складу с домаћим законодавством те Стране.
2. За потребе става 1. овог члана, свака Страна ће осигурати да пружаоци јавних телекомуникационих услуга на њеној територији предузму разумне мјере како би заштитили повјерљивост комерцијално осјетљивих информација или везаних за пружаоце или крајње кориснике јавних телекомуникационих услуга те користили те информације само за пружање тих услуга.

Члан 3.31.

Преносивост броја

Свака Страна ће осигурати да пружаоци јавних телекомуникационих услуга на њеној територији омогућују преносивост броја на повољан начин и према разумним недискриминаторним роковима и условима.

⁵ Када је тако утврђено домаћим правом или законодавством, Страна може забранити да препродавач по veleпродајним цијенама добије јавну телекомуникациону услугу која је по малопродајним цијенама доступна само ограниченој категорији корисника, и да је нуди другој категорији корисника.

Члан 3.32.

Флексибилност при избору технологија

1. Ниједна Страна не смије спречавати пружаоце јавних телекомуникационих услуга да имају флексибилност при избору технологија које користе у пружању својих услуга, укључујући бежичне мобилне услуге, у складу с важећим техничким прописима у свакој Страни.
2. Ништа у овом члану неће се тумачити на начин да спречава регулаторно тијело да, у случају кад неки оператер намјерава примјенити другачији приступ услузи која је одобрена, захтијева додатну дозволу или друго прописно одобрење за пружање такве јавне телекомуникационе услуге.

Члан 3.33.

Универзална услуга

1. Свака Страна има право да одреди коју врсту обавеза у погледу универзалних услуга жели усвојити или примјенити.
2. Свака Страна ће сваку обавезу у погледу универзалне услуге коју усвоји или проводи вршити на транспарентан, недискриминаторан и конкурентно неутралан начин те ће осигурати да ниједна обавеза у погледу универзалне услуге не представља веће оптерећење од потребног за ону врсту универзалне услуге коју та Страна одреди.

Члан 3.34.

Расподјела, додјела и коришћење ограничених ресурса

1. Свака Страна ће проводити поступке за расподјелу, додјелу и коришћење ограничених телекомуникационих ресурса, укључујући фреквенције и бројеве, на објективан, повољан, транспарентан и недискриминаторан начин, изузимајући оне који су за владину употребу.
2. Мјере Стране везане за расподјелу и додјелу фреквенција и управљање фреквенцијским спектром не представљају мјере које су, саме по себи, неспојиве са чланом 3.4. (Приступ тржишту).
3. Слједом тога, свака Страна ће задржати право да успостави, проводи и примјењује политике управљања фреквенцијским спектром које за последицу могу имати ограничавање броја пружалаца јавних телекомуникационих услуга све док се то ради у складу с другим одредбама овог Уговора. Поред тога, свака Страна задржава право на расподјелу и додјелу фреквенцијских појаса уз вођење рачуна о садашњим и будућим потребама и расположивости спектра.

4. Свака Страна ће учинити доступним јавности тренутно стање расподијељених и додијељених фреквенцијских појаса, али неће бити обавезна да детаљно идентификује расподијељене и додијељене фреквенције за одређене владине кориснике.

5. Када се врши расподјела спектра невладиних телекомуникационих услуга, поступци сваке Стране засниваће се на отвореном и транспарентном процесу јавних коментара који узима у обзир јавни интерес. Ови процеси ће генерално бити засновани на тржишном приступу расподјели спектра земаљских невладиних телекомуникационих услуга.

Члан 3.35.

Регулаторно тијело

1. Свака Страна ће осигурати да њено регулаторно тијело за телекомуникације буде независно, одвојено и да не полаже рачуне ниједном пружаоцу јавних телекомуникационих услуга.

2. У ту сврху, свака Страна ће осигурати да њено регулаторно тијело за телекомуникације нема никакав финансијски интерес или оперативне функције код било којег пружаоца јавних телекомуникационих услуга.

3. Свака Страна ће осигурати да одлуке и поступци њеног регулаторног тијела буду непристрасни према свим учесницима на тржишту. У ту сврху, свака Страна ће осигурати да било какав финансијски интерес који та Страна има код пружаоца јавних телекомуникационих услуга нема утицаја на одлуке и поступке њеног регулаторног тијела за телекомуникације.

4. Ниједна Страна неће неком пружаоцу јавних телекомуникационих услуга одобрити третман који је повољнији од оног одобреног сличном пружаоцу из друге Стране, с оправдањем да је тај пружалац којем је одобрен повољнији третман у цијелости или дјелимично у власништву државне владе било које Стране.

Члан 3.36.

Рјешавање домаћих телекомуникационих спорова

Свака Страна ће осигурати да постоје интерни механизми за рјешавање спорова у складу са својим важећим домаћим законодавством.

Члан 3.37.

Транспарентност

У складу са својим домаћим законодавством, свака Страна ће у највећој могућој мјери:

(a) смјеста објавити или учинити доступним јавности пропис којим се успоставља регулаторно тијело за комуникације, укључујући и основу за тај пропис.

(б) омогућити заинтересованим лицима, у највећој могућој мјери, путем јавног обавјештења датог довољно раније, да дају примједбе на сваки пропис који предложи регулаторно тијело за телекомуникације, и

(ц) учинити доступним јавности мјере које се односе на мреже или јавне телекомуникационе услуге, укључујући мјере које се тичу:

- (i) цијена и других услова пружања услуге;
- (ii) спецификације техничких интерфејса;
- (iii) услова за прикључивање терминала и остале опреме на јавну телекомуникациону мрежу;
- (iv) захтјева за обавјештење, дозволу, регистрацију или друго одобрење, ако такви постоје;
- (v) информација о одговорним тијелима за израду, измјене и усвајање мјера везаних за стандарде који утичу на приступ и коришћење, и
- (vi) поступака везаних за рјешавање телекомуникационих спорова, утврђених у члану 6.5. (Рјешавање спорова) и Анексу VI (Рјешавање спорова).

Члан 3.38.

Однос према другим Поглављима

У случају било какве неусклађености између овог Дијела и неког другог Поглавља овог Уговора, предност има овај Дио када се ради о неусклађености.

Члан 3.39.

Стандарди и међународне организације

Стране признају важност међународних стандарда за глобалну компатибилност и интероперабилност мрежа или телекомуникационих услуга те се обавезују да ће те стандарде промовисати кроз рад надлежних међународних тијела, укључујући *Међународну унију за телекомуникације* и *Међународну организацију за стандардизацију*.

Део IV – Финансијске услуге

Члан 3.40.

Подручје примјене и дефиниције

1. Ово Поглавље утврђује принципе регулаторног оквира за све финансијске услуге за које се дају специфичне обавезе у Анексу V (Распоређи специфичних обавеза у услугама).
2. За потребе овог Дијела:

„финансијске услуге” означавају сваку услугу финансијске природе коју некој Страни нуди пружалац финансијских услуга. Финансијске услуге обухватају све услуге осигурања и услуге у вези с осигурањем, те све банкарске и остале финансијске услуге (осим осигурања). Финансијске услуге укључују следеће дјелатности:

- (а) Услуге осигурања и у вези с осигурањем:
 - (i) директно осигурање (укључујући суосигурање): животно; неживотно;
 - (ii) реосигурање и ретроцесија;
 - (iii) посредовање у осигурању, као што је заступање и агендијско посредовање; и
 - (iv) помоћне услуге у вези с осигурањем, као што су консултантске услуге, актуарске услуге, услуге процјене ризика и услуге намирена потраживања; и
- (б) Банкарске и остале финансијске услуге (осим осигурања):
 - (i) примање депозита и других повратних средстава од правних субјеката;
 - (ii) давање зајмова свих врста, укључујући потрошачке кредите, хипотекарне кредите, факторинг и финансирање комерцијалног пословања;
 - (iii) финансијски лизинг;
 - (iv) све услуге плаћања и преноса новца, укључујући кредите, кредитне и дебитне картице, путничке чекове и банковне мјенице;
 - (v) гаранције и обавезе;
 - (vi) трговање за свој властити или за рачун клијената, било на берзи, или на

ванберзанском тржишту или на неки други начин, сљедећим:

А. инструментима тржишта новца (укључујући чекове, мјенице и потврде о депозиту);

Б. девизама;

Ц. деривативним производима који укључују али се не ограничавају на терминске уговоре (фјучерсе) и опције;

Д. инструментима девизног курса и каматних стопа, укључујући производе као што су свапови, споразуми о терминском курсу;

Е. преносивим вриједносним папирима; и

Ф. осталим преносивим инструментима и финансијским средствима, укључујући златне полуге;

(vii) учешће у емисији свих врста вриједносних папира, укључујући гарантовање откупа и пласман у својству агента (било јавне или приватне емисије) и пружање услуга везаних за такве емисије;

(viii) новчано посредовање;

(ix) управљање средствима, попут управљања готовином или портфељем, управљање свим облицима заједничког улагања, управљање пензијским фондовима, услуге депоновања и чувања;

(x) услуге поравнања и клиринга за финансијска средства, укључујући вриједносне папире, деривативне производе, те друге преносиве инструменте;

(xi) пружање и пренос финансијских информација те обрада финансијских података и одговарајућих софтвера; и

(xii) савјетодавне, посредничке и друге помоћне финансијске услуге за све дјелатности наведене у тачкама од (i) до (xi), укључујући кредитне препоруке и анализу, истраживање и савјетовање у подручју улагања и портфеља, савјетовање у погледу куповине и реструктурирања и стратегије предузећа;

„пужалац финансијских услуга” означава свако физичко или правно лице Стране које жели пружати или пружа финансијске услуге, али не укључује јавне субјекте;

„нова финансијска услуга“ означава услугу финансијске природе, укључујући услуге везане за постојеће и нове производе или начин на који се производ испоручује, коју не пружа било који пружалац финансијских услуга на територији Стране, али коју пружа на територији друге Стране;

„јавни субјект“ означава:

- (а) владу, централну банку или монетарну власт Стране или субјект у власништву или под надзором Стране, који се начелно бави обављањем владиних функција или активности за владине потребе, искључујући субјект који се начелно бави пружањем финансијских услуга на комерцијалној основи; или
- (б) приватни субјект који обавља функције које уобичајено обавља централна банка или монетарна власт кад обавља те функције.

Члан 3.41. Мјере опреза

1. Свака Страна може донијети или проводити мјере из разлога опреза⁶, укључујући:
 - (а) заштиту улагача, депонената, власника полиса или лица према којима пружалац финансијских услуга има фидуцијарну обавезу; и
 - (б) осигурање интегритета и стабилности финансијског система те Стране.
2. Ове мјере не смију представљати веће оптерећење него је то потребно како би оствариле свој циљ, а тамо гдје нису у складу с другим одредбама овог Уговора, не смију се користити као начин на који би било која Страна избјегавала своје обавезе или дужности које произлазе из тих одредби.
3. Ништа у овом Уговору неће се тумачити на начин да од Стране захтијева да открије информације које се односе на послове и рачуне појединих клијената нити било какве повјерљиве или заштићене информације које се налазе у посједу јавних субјеката.
4. Не доводећи у питање друге начине регулисања прекограничне трговине финансијским услугама из разлога опреза, Страна може захтијевати регистрацију пружалаца прекограничних финансијских услуга друге Стране те финансијских инструмената.

⁶ Подразумијева се да израз „разлози опреза“ може укључивати одржавање сигурности, стабилности, интегритета или финансијске одговорности појединачних пружалаца финансијских услуга.

Члан 3.42.

Транспарентност

1. Стране признају важност транспарентних прописа и политика које уређују дјелатности пружалаца финансијских услуга за олакшавање приступа страних пружалаца финансијских услуга тржишту друге Стране и њиховог пословања на том тржишту. Свака Страна се обавезује да ће промовисати регулаторну транспарентност у финансијским услугама.
2. Надлежна тијела сваке Стране ће заинтересованим лицима ставити на располагање домаће услове и важеће поступке за попуњавање захтјева у вези с пружањем финансијских услуга.
3. Ако је за пружање финансијских услуга обавезно посједовање дозволе или одобрења, надлежна тијела Стране ће услове за добијање такве дозволе или одобрења учинити јавно доступним.
4. Свака Страна ће осигурати да се све мјере опште примјене на које се односи овај Дио проводе на разуман, објективан и непристрасан начин.
5. Свака Страна ће, у мјери којој је то могуће, омогућити разуман временски период од објављивања финансијских прописа опште примјене до дана њиховог ступања на снагу.
6. Свака Страна ће осигурати да се правила опште примјене која донесу или проводе саморегулишуће организације одређене Стране без одлагања објаве или на други начин учине доступним на такав начин који ће заинтересованим лицима омогућити да се с њима упознају.
7. Свака Страна ће примјењивати или успоставити одговарајуће механизме за давање одговора на питања заинтересованих лица у вези са мјерама опште примјене обухваћених овим Поглављем.

Члан 3.43.

Саморегулишуће организације

Када једна Страна тражи чланство, учешће у или приступ било којој саморегулисајућој организацији, берзи или тржишту вриједносних папира или терминских уговора (фјучерса), клириншкој агенцији или било којој другој организацији или удружењу, како би пружаоци финансијских услуга из друге Стране финансијске услуге пружали на равноправној основи с пружаоцима финансијских услуга те Стране, или када та Страна тим субјектима директно или индиректно даје привилегије или предност у погледу пружања финансијских услуга, та Страна ће осигурати да ти субјекти пружаоцима финансијских услуга из друге Стране одобре национални третман и третман најповлашћеније нације.

Члан 3.44.
Системи плаћања и обрачуна

Према условима којима се одобрава национални третман, свака Страна ће пружаоцима финансијских услуга друге Стране који имају пословни настан на њеној територији одобрити приступ системима плаћања и обрачуна којима управљају јавни субјекти и званичним могућностима финансирања и рефинансирања које су доступне у оквиру уобичајеног пословања. Циљ овог члана није да омогућава приступ средствима зајмодавца Стране у крајњој инстанци.

Члан 3.45.
Нове финансијске услуге

1. Свака Страна ће дозволити пружаоцу финансијских услуга из друге Стране који има пословни настан на њеној територији пружање било које нове финансијске услуге чије би пружање у истим или сличним околностима према домаћем праву та Страна дозволила својим пружаоцима финансијских услуга, под условом да за ту нову финансијску услугу није потребно доношење неког новог или измјена постојећег закона.
2. Страна може одредити институционални и правни облик путем којег се услуга може пружати те може захтијевати одобрење за пружање услуге. У случајевима када се захтијева такво одобрење, доноси се одлука у разумном року, а одобрење се може одбити само из разлога опреза.

Члан 3.46.
Пренос и обрада информација

Зависно од домаћег законодавства, ниједна Страна неће предузимати мјере којима се спречава пренос информација или обрада финансијских информација на или с њене територије, укључујући пренос података електронским путем, или мјере којима се, на основу правила о увозу у складу с међународним споразумима, спречава пренос опреме, ако је такав пренос информација, обрада финансијских информација или пренос опреме неопходан за одвијање уобичајеног пословања пружалаца финансијских услуга друге Стране. Ништа у овом члану не ограничава право Стране да заштити личне податке, приватност и повјерљивост приватних података и рачуна осим ако се такво право не користи како би се избјегло поштовање одредби овог Поглавља.

Члан 3.47.
Специфични изузеци

1. Ништа у овом Дијелу неће се тумачити на начин да спречава Страну, укључујући њене јавне субјекте, да на својој територији искључиво проводи активности или пружа услуге које представљају дио јавног пензијског плана или законски систем социјалне сигурности, осим када

према домаћим прописима такве активности могу обављати пружаоци финансијских услуга у конкуренцији с јавним субјектима или приватним институцијама.

2. Ништа у овом Уговору се неће примјењивати на активности које обављају централна банка или монетарне власти нити било који други јавни субјект у провођењу монетарне или политике девизног течаја.

3. Ништа у овом Дијелу неће се тумачити на начин да спречава Страну, укључујући њене јавне субјекте, да на својој територији искључиво проводи активности или пружа услуге за рачун, с гаранцијом или користећи финансијска средства те Стране, укључујући њене јавне субјекте, осим ако те активности према домаћим прописима могу обављати пружаоци финансијских услуга у конкуренцији са јавним субјектима или приватним институцијама.

Члан 3.48. Признавање

1. Страна може признати мјере опреза друге Стране приликом одлучивања о томе како ће се њене мјере које се односе на финансијске услуге примјењивати. Такво признавање, које се може остварити путем хармонизације или на други начин, може се заснивати на споразуму или договору између Страна, или може бити самостално одобрено.

2. Страна која је, било у вријеме ступања на снагу овог Уговора или након тога, потписница споразума или договора из става 1. овог члана с неком трећом страном ће другој Страни дати адекватну могућност да преговара своје приступање таквим споразумима или договорима или да преговара њима сличне споразуме или договоре, и то у околностима у којима постоје еквивалентни прописи, надгледање, провођење таквих прописа, и по потреби поступака у вези с размјеном информација међу странама које су склопиле споразум или договор. У случају када Страна самостално одобри признавање, она ће другој Страни дати адекватну могућност да докаже постојање таквих околности.

Део V – Услуге друмског превоза и помоћне услуге

Члан 3.49. Подручје примјене

1. Овај Дио се односи на мјере Страна које утичу на трговину услугама међународног теретног друмског превоза и помоћних услуга.

2. Тамо гдје је примјењиво и у складу с правилима члана V GATT-а из 1994. године и релевантним одредбама *WTO Споразума о олакшавању трговине*, овај Дио обухвата и транзитни промет.

Члан 3.50. Дефиниције

За потребе овог Дијела;

„возило” означава моторно возило или повезану комбинацију возила која су регистрована у Страни и која се користе искључиво за превоз робе.

„међународни друмски превоз терета” означава:

(а) вожњу која се обавља натовареним или натовареним возилом при чему се полазишно и одредишно мјесто налази на територији Стране;

(б) вожњу која се обавља натовареним или натовареним возилом у транзиту;

„помоћне услуге” означавају услуге разврстане према СРС класификацији под 741, 742, 748 и 749, које се пружају као подршка међународном друмском превозу терета;

„превозна опрема” означава дио возила чија је сврха ношење терета, које има носаче и које се помоћу уређаја који представља дио возила може одвојити од возила и поново монтирати на њега;

„транзит” означава превоз преко територије Стране када прелазак преко те територије представља само дио цијелог путовања које почиње и завршава се ван граница Стране преко чије се територије одвија промет; и

„кварљива роба” означава робу која се брзо квари због својих природних својстава, а посебно због непостојања одговарајућих услова складиштења.

Члан 3.51. Слобода транзита

Страна неће уводити нити примјењивати никакву мјеру која представља количинско ограничење или има једнак ефекат на број пружалаца услуга или возила у транзиту.

Члан 3.52. Административни и технички захтјеви

Страна неће уводити нити примјењивати никакве административне и техничке захтјеве⁷ који нису засновани на објективним и транспарентним критеријумима, као што су компетентност и

⁷ Овај члан се неће примјењивати на захтјеве у погледу расподеле квота за међународни

способност за пружање услуга, те ће осигурати да ти захтјеви не представљају произвољну или неоправдану дискриминацију или прикривено ограничавање трговине услугама обухваћеним овим Дијелом.

Члан 3.53.

Кретање превозне опреме

Свака Страна ће дозволити прекогранично кретање и транзит превозне опреме⁸ потребне за пружање услуга обухваћеним овим Дијелом према разумним и недискриминаторним одредбама и условима.

Члан 3.54.

Одређени друмски правци

Страна неће уводити нити примјењивати никакву мјеру којом се од пружалаца услуга из друге Стране захтијева да користи неки одређени друмски правац, што се не тражи од властитих пружалаца истих или сличних услуга.

Члан 3.55.

Обавезни начини превоза

Ниједна Страна неће донијети нити примјењивати никакве дискриминаторне мјере које спречавају пружаоце услуга из друге Стране да користе начин превоза који преферирају.

Члан 3.56.

Кварљива роба

Стране признају битну улогу коју друмски превоз има у погледу правовремене испоруке кварљиве робе и, с циљем спречавања губитка или пропадања кварљиве робе које се може избјећи, оне ће:

а) дати одговарајући приоритет пружаоцима услуга и њиховим возилима која превозе кварљиву робу приликом одређивања прегледа који се могу захтијевати приликом преласка граница; и

⁸ друмски превоз терета и издавање прометних дозвола.

⁸ За већу сигурност, приколице и полуприколице покривене су дефиницијом возила и не сматрају се транспортном опремом.

б) настојати да избјегну увођење рестриктивних мјера које спречавају правовремену испоруку кварљиве робе.

Члан 3.57.

Казне

1. Свака Страна ће осигурати да казне које наплаћују њени надлежни органи буду разумне, недискриминаторне и унапријед утврђене законом и то довољно подробно како би пружаоци услуга могли унапријед процијенити износ који се наплаћује за свако кршење.
2. Свака Страна ће осигурати да, у случају када се неком пружаоцу услуга наплати казна због кршења, та казна неће бити поново наплаћена за то исто конкретно кршење током кретања преко њене цијелокупне територије у оквиру истог путовања.

Члан 3.58.

Приступ инфраструктури и њено коришћење

Стране неће уводити нити примјењивати никакву мјеру која би ускратила пружаоцима услуга из друге Стране приступ одговарајућој прометној инфраструктури или њено коришћење⁹ према разумним и недискриминаторним одредбама и условима.

Члан 3.59.

Финансијска гаранција

Ако надлежне власти једне Стране захтијевају полагање финансијске гаранције као услов за пружање услуга обухваћених овим Дијелом на својој територији, оне ће одредити разуман износ те гаранције, узимајући у обзир укључени ризик, те ће правовремено ослободити ту гаранцију.

Члан 3.60.

Транспарентност

1. Свака Страна ће учинити јавно доступним на интернету релевантне мјере које утичу на пружање услуга обухваћених овим Дијелом, укључујући по потреби информације о:

- (а) тежини и димензијама возила,
- (б) фискалним накнадама,

⁹ За потребе овог члана, релевантна прометна инфраструктура означава сву инфраструктуру, укључујући објекте уз цесту, потребну за пружање услуга која је генерално доступна пружаоцима услуга.

- (ц) граничним формалностима,
- (д) социјалним и околинским прописима, и
- (е) казнама.

2. Свака Страна ће на ажуран начин пружити информације на интернету о свим измјенама и допунама прописа, новим прописима и међународним споразумима који утичу на пружање услуга обухваћених овим Дијелом.

Члан 3.61.

Професионални возачи

Професионални возачи које запошљава пружалац услуга из једне Стране могу се задржати на територији друге Стране без визе најдуже 90 дана у оквиру сваког периода од 180 дана.

Члан 3.62.

Однос према другим споразумима

1. Стране потврђују своја постојећа права и обавезе према другим споразумима чије су потписнице обје Стране.

2. У случају било какве неусклађености између одредби овог Уговора која утиче на услуге обухваћене овим Дијелом и других споразума, примјењиваће се одредба која је најповољнија за пружаоца услуга.

Члан 3.63.

Однос према Поглављу III (Трговина услугама)

У случају било какве неусклађености између одредби овог Дијела и Поглавља III (Трговина услугама), предност ће имати одредбе овог Дијела у мјери у којој се ради о неусклађености.

Дио VI – Електронска трговина

Члан 3.64.

Дефиниције

За потребе овог Дијела:

„*дигитални производи*“ означавају компјутерске програме, текст, видео, слике, тонске снимке и друге производе који су кодирани у дигиталном формату и који се производе за комерцијалну

продају или дистрибуцију и преносе електронским путем. Ради веће сигурности, дигитални производи не обухватају финансијске инструменте, укључујући новац, приказане у дигиталном формату;

„електронска аутентикација“ означава процес или поступак провјере идентитета Стране у електронској комуникацији или промету и/или осигурање цјеловитости електронске комуникације;

„електронска трговина“ означава сваку економску или комерцијалну активност која се обавља електронским путем и без икакве физичке интеракције;

„електронске технологије“ означавају комбинацију софтвера и хардвера која омогућује интеракцију између лица из Страна које користе документ у електронском облику;

„електронски пренос или пренесен електронским путем“ означава преносе извршене било којим електромагнетним путем, укључујући путем фотона;

„лични подаци“ означавају све податке, укључујући информације, о физичком лицу чији идентитет је утврђен или се може утврдити;

„административни трговински документи“ означавају обрасце које издају или контролишу Стране који се морају попунити од стране или у име увозника или извозника у вези с увозом или извозом робе; и

„нежељена комерцијална електронска порука“ означава електронску поруку која је послата у комерцијалну или маркетиншку сврху на неку електронску адресу без сагласности примаоца или упркос експлицитном одбијању примаоца, путем пружаоца услуга приступа интернету и, ако је тако предвиђено домаћим законима и прописима сваке Стране, неке друге телекомуникационе услуге.

Члан 3.65. Подручје примјене

Овај Дιο се односи на мјере које донесе или примјењује Страна које утичу на трговину електронским путем.

Члан 3.66. Опште одредбе

1. Стране препознају економски раст и прилике које се нуде кроз све већу употребу електронске трговине, посебно за предузећа и потрошаче, те важност потребе за стварањем таквог окружења које ће имати повјерење и сигурност у њену употребу.

2. Стране увиђају да електронска трговина може повећати шансе за трговину и допринијети економском расту те наглашавају важност промовисања употребе електронских технологија у трговини с циљем смањивања трошкова на најмању могућу мјеру и олакшавања трговине.

Члан 3.67.

Царине

1. Стране се слажу да неће уводити царине на електронски пренос између Страна.
2. Став 1. овог члана не спречава Стране да уведу унутрашње порезе или друге унутрашње накнаде за електронски пренос.

Члан 3.68.

Недискриминаторан третман дигиталних производа

1. Ниједна Страна не смије додијелити мање повољан третман дигиталним производима који су креирани, произведени, објављени, уговорени, стављени у промет или по први пут учињени доступним по комерцијалним условима на територији друге Стране или дигиталним производима чији је аутор, извођач, произвођач, програмер или власник лице из друге Стране од оног који додјељује другим истим или сличним дигиталним производима.¹⁰
2. Стране су сагласне да се овај члан не односи на субвенције или дотације које даје Страна, укључујући зајмове, гаранције и осигурање дане уз подршку владе.
3. Овај члан се не односи ни на једну мјеру која утиче на емитовање програма.

Члан 3.69.

Домаћи оквир електронског промета

Стране ће настојати избјегавати свако непотребно регулаторно оптерећење електронског промета.

¹⁰ Ради веће сигурности, у случају када дигитални производ неке непотписнице Уговора представља „исти или сличан дигитални производ“, он ће за потребе овог става бити окарактерисан као неки „други исти или сличан дигитални производ“.

Члан 3.70.

Услуге електронске аутентикације и сертификација

1. Ниједна Страна неће доносити нити примјенјивати никакве законске прописе у погледу електронске аутентикације који би:

(а) Странама у електронском промету забрањивали да међусобно одлуче о одговарајућим начинима електронске аутентикације тог промета; или

(б) спречавали Стране да пред судским или управним властима докажу да је њихов електронски промет у складу са свим законским захтјевима у погледу електронске аутентикације.

2. Не доводећи у питање став 1. овог члана, Страна може, за неку одређену категорију електронског промета или електронске комуникације која има посебан значај за тај промет, захтијевати да начин аутентикације буде у складу с одређеним стандардима ефекта или да буде заснован на посебном електронском сертификату који издаје пружалац услуга сертификација који је акредитован или признат у складу са законима и прописима те Стране, под условом да се таквим захтјевом испуњава неки легитимни циљ политике.

Члан 3.71.

Заштита личних података

1. Стране препознају економске и друштвене предности заштите личних података корисника електронске трговине и чињеницу да она доприноси јачању повјерења потрошача у електронску трговину.

2. Свака Страна ће, на начин који буде сматрала прикладним, заштитити личне податке корисника електронске трговине. Лични подаци корисника електронске трговине не могу се размјењивати с другом Страном без сагласности корисника.

3. Свака Страна ће настојати да:

(а) донесе или примјењује домаћи законски оквир који осигурава заштиту личних података корисника електронске трговине; и

(б) размјењује информације о својим искуствима у заштити личних података.

Члан 3.72.

Беспапирна трговина

Стране ће настојати да:

(а) административне документе о трговини учине доступним јавности у електронском облику; и

(б) прихвате административне документе о трговини достављене електронским путем као законски једнаке верзији тих докумената на папиру.

Члан 3.73.

Сарадња у подручју електронске трговине

1. Стране ће размјењивати информације и искуства у погледу закона и прописа у подручју електронске трговине, а посебно у погледу заштите личних података и јачања повјерења корисника.

2. Стране ће водити дијалог о регулаторним питањима која се појаве у електронској трговини који ће се, између осталог, односити на следећа питања:

(а) признавање сертификата о електронској аутентикацији изданих јавности и олакшавање прекограничних услуга сертификавања;

(б) одговорност пружалаца посредничких услуга у погледу преноса и похрањивања информација;

(ц) третман нежељених комерцијалних електронских порука; и

(д) сва друга питања од значаја за развој електронске трговине.

3. Овај дијалог ће обухватити размјену информација о законодавству Страна у погледу ових питања, као и о провођењу тог законодавства.

Члан 3.74.

Заштита потрошача на интернету

1. Стране увиђају важност провођења и доношења транспарентних и дјелотворних мјера за заштиту потрошача од преварних и обмањујућих пракси у трговини, као и мјера које погодују развијању повјерења потрошача када учествују у електронској трговини.

2. С тим циљем, свака Страна ће у својим домаћим законима усвојити или примјењивати одредбе о заштити потрошача како би забранила преварне и обмањујуће праксе у трговини које наносе штету потрошачима који учествују у електронској трговини.

3. Стране ће настојати да промовишу сарадњу између својих државних тијела за заштиту потрошача или других релевантних тијела у погледу активности везаних за прекограничну електронску трговину с циљем унапређења добробити и повјерења потрошача.

4. Државна тијела за провођење заштите потрошача сваке Стране ће, у одговарајућим случајевима од обостраног интереса, настојати сарађивати с одговарајућим тијелима из друге Стране у провођењу својих закона који се односе на заштиту потрошача како би спријечили или зауставили преварне и обмањујуће комерцијалне праксе у електронској трговини.

5. С тим циљем, Стране требају размјењивати информације и искуства о својим приступима заштити потрошача који учествују у електронској трговини те о другим питањима везаним за електронску трговину.

Члан 3.75.

Нежељене комерцијалне електронске поруке

1. Свака Страна ће донијети или примјењивати мјере у погледу нежељених комерцијалних електронских порука које:

(а) захтијевају од пошиљалаца нежељених комерцијалних електронских порука да омогуће примацима заустављање таквих порука;

(б) захтијевају сагласност прималаца, како је то утврђено законима и прописима у свакој Страни, за примање комерцијалних електронских порука; или

(ц) на други начин осигурају смањење нежељених комерцијалних електронских порука на најмању могућу мјеру.

2. Свака Страна ће осигурати правну заштиту од пошиљалаца нежељених комерцијалних електронских порука који не поступају у складу с њеним мјерама које се проводе у складу са ставом 1. овог члана.

Члан 3.76.

Пружање услуга електронским путем

Стране потврђују да мјере које утичу на пружање услуге испоручене или извршене електронским путем подлијежу обавезама садржаним у релевантним одредбама Поглавља III (Трговина услугама) које су предметом било којих изузећа или ограничења наведених у Анексу V (Распореди специфичних обавеза у услугама) која се примјењују на такве обавезе.

ПОГЛАВЉЕ IV ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Члан 4.1.

Циљ

Стране сматрају да отворени поступак за додјелу уговора о јавним набавкама заснован на недискриминацији и реципроцитету представља пожељан циљ.

Члан 4.2.

Подручје примјене

Приступ поступцима за додјелу уговора биће ограничен на подручје примјене, правила, поступке и уговоре изнад прага утврђеног законодавством Страна. Овај Уговор не обухвата уговоре ван подручја примјене закона о јавним набавкама Страна. С тим циљем, свака Страна настоји осигурати да законски прописи који се односе на набавке гарантују транспарентност и правичну конкуренцију.

Члан 4.3.

Национални третман

С обзиром на приступ поступцима за додјелу уговора, свака Страна ће робама и услугама¹ из друге Стране и добављачима из друге Стране одмах и безусловно одобрити третман који није мање повољан од третмана који та Страна одобрава домаћим робама, услугама и добављачима.

Члан 4.4.

Индустријски развој

1. Према ставу 2, 3. и 4. овог члана, узимајући у обзир развојне потребе и околности Страна те не доводећи у питање члан 4.3. (Национални третман), Стране могу:

- (а) примјењивати преференцијални третман домаћег у погледу цијена добављача домаћих роба и услуга; и
- (б) уводити или проводити компензације.

¹

Ради веће сигурности, услуге укључују и грађевинске радове.

2. С ефектом од осам година након ступања на снагу овог Уговора, свака Страна ће примијенити члан 4.3. (Национални третман), у односу на:

- (а) добављаче робе поријеклом из друге Стране, како је дефинисано у члану 2.10. (Правила о поријеклу робе и сарадња између царинских управа) Поглавља II (Трговина робама); и
- (б) пружаоце услуга из друге Стране који имају пословни настан и обављају значајне пословне дјелатности на територији те Стране.

3. У погледу преференцијалног третмана цијена, Стране неће повећавати максималну предност која је на снази на дан ступања на снагу овог Уговора.

4. У случају да Стране, у погледу преференцијалног третмана цијена или компензација у оквиру неког међународног споразума, изричито или прешутно одобре повољнији третман било којој трећој страни или странама, или престану одобравати преференцијалне цијене или компензације у оквиру свог домаћег законодавства, свака Страна ће аутоматски омогућити ту исту предност другој Страни.

Члан 4.5.

Сигурносна и општа изузећа

1. Ништа у овом Поглављу неће се тумачити на начин да спречава било коју Страну у предузимању било које мјере или неоткривању неке информације коју сматра потребном за заштиту својих основних сигурносних интереса у погледу набавке оружја, муниције или ратног материјала или набавке неопходне за националну сигурност или за потребе националне одбране.

2. Под условом да се такве мјере не примјењују на начин који би код постојања истих услова представљао средство произвољне или неоправдане дискриминације између Страна или прикривеног ограничавања међународне трговине, ниједна одредба овог Поглавља неће се тумачити на начин да спречава било коју Страну у доношењу или провођењу мјера:

- (а) потребних ради заштите јавног морала, реда или сигурности;
- (б) потребних ради заштите живота или здравља људи, животиња или биљака;
- (ц) потребних ради заштите интелектуалног власништва; или
- (д) које се односе на робу или услуге лица с инвалидитетом, филантропских установа или рада у затворима.

Члан 4.6.

Однос према Поглављу III (Трговина услугама)

Обавезе Страна на основу овог Поглавља подтијегаће свим условима, резервама и ограничењима описаним у Поглављу III (Трговина услугама).

ПОГЛАВЉЕ V ОПШТЕ И ЗАЈЕДНИЧКЕ ОДРЕДБЕ

Члан 5.1. Општа изузећа

1. Ништа у овом Уговору неће спријечити Стране у предузимању радњи и увођењу мјера у складу са чланом XX GATT-а из 1994. године и члана XIV GATS-а, *mutatis mutandis*.
2. Заједнички одбор ће у највећој могућој мјери бити упознат с мјерама предузетим у складу са ставом 1. овог члана, као и о њиховом престанку.
3. Стране разумију да мјере наведене у члану XX(б) GATT-а из 1994. године и члана XIV(б) GATS-а обухватају околине мјере које су потребне ради заштите живота и здравља људи, животиња и биљака, те да се члан XX(г) GATT-а из 1994. године примјењује на мјере које се односе на очување живих и неживих исцрпљивих природних ресурса.

Члан 5.2. Сигурносна изузећа

Ништа у овом Уговору неће се тумачити на начин:

- (а) да од Стране захтијева да пружи неку информацију чије се откривање сматра противним њеним битним сигурносним интересима;
- (б) да спречава неку Страну у предузимању мјера које сматра потребним ради заштите својих битних сигурносних интереса:
 - (i) у вези с производњом или прометом оружја, муниције или ратног материјала или у вези с привредним активностима које се директно или индиректно обављају у сврху снабдијевања војних структура;
 - (ii) у вези с фисијским или фузијским материјалима или материјалима из којих се они добивају; или
 - (iii) за вријеме рата или других хитних ситуација у међународним односима; или
- (ц) да спречава неку Страну у предузимању мјера с циљем испуњавања својих међународних обавеза у сврху одржавања међународног мира и сигурности.

Члан 5.3. Правила о конкуренцији за предузећа

1. Ниже наведено је неспојиво са исправном примјеном овог Уговора уколико може утицати на трговину између Страна:

(а) сви споразуми између предузећа, одлуке удружења предузећа и усклађене праксе између предузећа која као свој циљ или резултат имају спречавање, ограничавање или нарушавање конкуренције;

(б) злоупотреба доминантног положаја једног или више предузећа на цијелој територији Стране или на њеном значајном дијелу.

2. Одредбе става 1. овог члана ће се примјењивати на активности свих предузећа, укључујући јавна предузећа и предузећа којима Стране одобре посебна или искључива права. Предузећа којима су повјерене услужне дјелатности од општег економског интереса или она која имају карактер монопола који остварује приход, подлијежу одредбама става 1. овог члана у мјери у којој примјена тих одредби не омета провођење, по закону или у пракси, посебних јавних задатака који су им додијелени.

3. Када се ради о пољопривредним производима, одредбе става 1.(а). овог члана неће се примјењивати на оне споразуме, одлуке и поступке које чине саставни дио организације националног тржишта.

4. Стране се обавезују да ће своје законе о конкуренцији проводити на транспарентан, правовремен и недискриминаторан начин, уз уважавање принципа правичности поступка и права на одбрану дотичних страна с циљем спречавања поступака из става 1. овог члана.

Члан 5.4. Плаћања

1. Осим у околностима наведеним у члану 5.5. (Потешкоће у вези с билансом плаћања), Страна неће примјењивати ограничења на међународне трансфере и плаћања за текуће трансакције с другом Страном.

2. Ништа у овом Уговору неће утицати на права и обавезе Страна према *Споразуму о Међународном монетарном фонду*, укључујући девизна плаћања која су у складу са Споразумом о Међународном монетарном фонду, под условом да не примјењује ограничења на капиталне трансакције, осим према члану 5.5. (Потешкоће у вези с билансом плаћања) или на захтјев ММФ-а.

Члан 5.5.

Потешкоће у вези с билансом плаћања

1. Стране ће настојати да избјегну увођење мјера ограничења, укључујући мјере које се односе на трговину робом и услугама због потешкоћа у вези с билансом плаћања.
2. У случају када једна од Страна има озбиљне потешкоће у вези с билансом плаћања или јој оне непосредно пријете, та Страна може, у складу с условима утврђеним у Споразуму о WTO-у и у складу са *Споразумом о Међународном монетарном фонду*, увести рестриктивне мјере, укључујући и мјере које се односе на увоз.
3. Стране подразумијевају да ограничења наведена у ставу 1. овог члана неће бити дискриминаторна, да ће бити ограниченог трајања те да не смију прелазити оно што је неопходно како би се санирала ситуација у вези с билансом плаћања. Мјере ће се постепено ублажавати с побољшавањем стања у вези с билансом плаћања те ће бити укинуте кад услови више не буду оправдавали њихово постојање.
4. Односна Страна ће о њиховом увођењу одмах обавијестити другу Страну и, кад год је то могуће, о временском распореду њиховог укидања.

Члан 5.6.

Интелектуално, индустријско и трговачко власништво

1. Стране ће осигурати одговарајућу и дјелотворну заштиту права интелектуалног, индустријског и трговачког власништва у складу са *Споразумом WTO-а о трговинским аспектима права интелектуалног власништва (TRIPS)* и другим међународним споразумима у подручју интелектуалног власништва чије су потписнице. То обухвата и дјелотворне начине провођења тих права.
2. Стране ће редовно оцјењивати провођење овог члана. Ако дође до потешкоћа које утичу на трговину у вези с правима интелектуалног, индустријског и трговачког власништва, било која Страна може захтијевати хитне консултације како би се изнашла обострано задовољавајућа рјешења.

ПОГЛАВЉЕ VI ИНСТИТУЦИОНАЛНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 6.1. Развојна клаузула

1. Кад Страна сматра да би у интересу привреда Страна било корисно развити и продубити односе успостављене овим Уговором њиховим проширењем на подручја која њиме нису обухваћена, упутиће другој Страни образложен захтјев. Заједнички одбор може испитати такав захтјев и, тамо гдје је то оправдано, дати своје препоруке, посебно с циљем започињања преговора.
2. Споразуми који проистекну из поступка наведеног у ставу 1. овог члана подлијегаће ратификацији Страна у складу с њиховим унутрашњим законодавством.

Члан 6.2. Заједнички одбор

1. Стране овим оснивају Заједнички одбор који се састоји од представника Босне и Херцеговине и Турске.
2. Први састанак Заједничког одбора одржаће се годину дана након ступања на снагу овог Уговора. Након тога, Заједнички одбор ће се састајати сваке двије године у Босни и Херцеговини или у Турској наизмјенично, осим ако се Стране друкчије не договоре. Заједничким одбором ће копредједавати представници које именују Босна и Херцеговина и Турска. Заједнички одбор ће се договарати о распореду својих састанака и утврђивати свој дневни ред.
3. Заједнички одбор:
 - (а) осигурава правилно функционисање овог Уговора;
 - (б) надзире и олакшава провођење и примјену овог Уговора;
 - (ц) надзире рад свих пододбора, радних група и других тијела успостављених на основу овог Уговора;
 - (д) разматра начине даљег унапређивања трговинских односа између Страна;
 - (е) не доводећи у питање члан 5. Анекса VI (Рјешавање спорова), настоји ријешити проблеме до којих би могло доћи у подручјима обухваћеним овим Уговором; и

(ф) разматра сва друга питања од интереса која се односе на неко подручје обухваћено овим Уговором.

4. Заједнички одбор може:

(а) одлучивати о успостављању или распуштању пододбора или им додјеливати одговорности;

(б) давати препоруке о питањима у вези овог Уговора, укључујући препоруке за измјене и допуне овог Уговора;

(ц) мијењати овај Уговор ако има посебна овлашћења за то;

(д) доносити тумачења одредби овог Уговора;

(е) донијети свој пословник о раду; и

(ф) предузимати било какве радње у обављању своје функције, а према договору Страна.

Члан 6.3. Одлучивање

1. Не доводећи у питање важеће законске услове и процедуре Страна, Заједнички одбор ће, с циљем остваривања циљева овог Уговора, имати овлашћења за доношење одлука у погледу свих питања у случајевима предвиђеним овим Уговором.

2. Донесене одлуке биће обавезујуће за Стране. Стране ће предузети потребне мјере како би провеле донесене одлуке у складу са својим важећим законским условима и процедурама.

3. Заједнички одбор ће своје одлуке и препоруке доносити узајманом сагласношћу.

Члан 6.4. Координатори Уговора

1. Стране овим одређују следеће координаторе Уговора:

(а) за Босну и Херцеговину: Сектор за међународне трговинске односе Министарства спољне трговине и економских односа или његовог слиједника; и

(б) за Турску: Генералну дирекцију за Европску унију Министарства економије или њеног слиједника.

2. Координатори Уговора ће:

- (а) припремати дневни ред и координисати припрему састанака Заједничког одбора;
- (б) по потреби, пратити одлуке које донесе Заједнички одбор;
- (ц) дјеловати као контактне тачке с циљем олакшавања комуникације између Страна о свим питањима обухваћеним овим Уговором, осим ако није другачије предвиђено овим Уговором; и
- (д) разматрати свако друго питање које може утицати на функционисање овог Уговора, а на захтјев Заједничког одбора.

**Члан 6.5.
Рјешавање спорова**

- 1. Стране ће предузети све потребне мјере како би испуниле своје обавезе на основу овог Уговора. Оне ће осигурати да циљеви утврђени у овом Уговору буду остварени.
- 2. Сваки спор у вези с тумачењем, провођењем или примјеном одредби овог Уговора биће ријешен примјеном поступака и механизма утврђених у Анексу VI (Рјешавање спорова).

**Члан 6.6.
Протоколи, анекси, додаци, напомене и фусноте**

Сви постојећи и будући протоколи, анекси, додаци, напомене и фусноте уз овај Уговор чине његов саставни дио.

**Члан 6.7.
Повјерљивост**

Када Страна у складу с овим Уговором пружи другој Страни информације које је означила као повјерљиве, друга Страна ће чувати повјерљивост тих информација. Такве информације ће се користити само у сврху која им је одређена и неће се на други начин откривати без посебног допуштења Стране која је пружила информацију, осим ако се њено откривање не захтијева у оквиру судског поступка.

Члан 6.8.
Измјене и допуне

1. Измјене и допуне овог Уговора могу се вршити уз писани договор између Страна.
2. Измјене и допуне овог Уговора подлијежу ратификацији, прихватању или одобрењу у складу с унутрашњим законским условима Страна.
3. Стране ће једна другу путем дипломатских канала обавијестити о окончању својих унутрашњих законских поступака наведених у ставу 2. овог члана.
4. Измјене и допуне овог Уговора ступиће на снагу првог дана другог мјесеца након датума пријема последњег обавјештења о окончању унутрашњих законских поступака или у неком каснијем термину, ако се Стране тако договоре.

Члан 6.9.
Ступање на снагу

1. Овај Уговор подлијеже ратификацији, прихватању или одобрењу у складу с унутрашњим законским захтјевима Страна.
2. Стране ће једна другу обавијестити, путем дипломатских канала, о окончању својих унутрашњих правних процедура наведених у ставу 1. овог члана.
3. Овај Уговор ступа на снагу првог дана другог мјесеца након датума пријема последњег обавјештења о окончању унутрашњих правних процедура.
4. По ступању на снагу овог Уговора, престаје важење следећег:
 - Уговора о слободној трговини између Босне и Херцеговине и Републике Турске, потписаног 3. јула 2002. године;
 - Протокола о Измјенама и допунама Уговора о слободној трговини између Босне и Херцеговине и Републике Турске, потписаног 14. маја 2009. године; и
 - Одлуке број 1/2011 Заједничког одбора успостављеног на основу Уговора о слободној трговини између Босне и Херцеговине и Републике Турске, потписане 14. јануара 2011. године.

Члан 6.10.
Рок важења и отказивање

1. Овај Уговор је закључен на неограничен временски период.

2. Свака Страна га може отказати путем дипломатских канала слањем писаног обавјештења другој Страни. У таквом случају Уговор се раскида првог дана седмог мјесеца након датума када је друга Страна примила обавјештење.

3. Стране су се сложили да се, у случају приступања једне од Страна Европској унији, овај Уговор раскида, без икаквих компензација другој Страни, на дан прије датума приступања Европској унији. У том случају, Страна која приступа Европској унијиће о том приступању у разумном временском периоду обавијестити другу Страну.

Члан 6.11.

Вјеродостојни текстови

Овај Уговор је сачињен у два оригинална примјерка на енглеском језику, при чему су оба једнако вјеродостојна.

У ПОТВРДУ ТОГА нижепотписани, прописно овлашћени опуномоћеници потписали су овај Уговор.

САЧИЊЕНО у Анкари, 2. маја 2019. године.

За Босну и Херцеговину

За Републику Турску

Милорад Додик, с.р.
предсједавајући Предсједништва Босне
и Херцеговине

Реџеп Тајип Ердоган, с.р.
предсједник

АНЕКС I

(Листа производа наведених у члану 2.1. (Подручје примјене) Поглавља II (Трговина робом))

ХС број	Опис производа
2905 43	Манитол
2905 44	Д-глицитол (сорбитол)
3302 10 29	Мјешавине мирисних материја и мјешавине
3501	– Казеин:
3501 10 10	--- За производњу регенерисаних текстилних влакана
3501 10 50	--- За индустријске употребе, осим производње прехранбених производа или крме за стоку
3501 10 90	--- Остало
	– Остало
3501 90 90	--- Остало
3502	Албумини (укључујући концентрате двије или више бјеланчевина из сирутке, који садрже по маси више од 80% бјеланчевина из сирутке, рачунато на суву материју), албуминати и остали деривати албумина:
	– Албумин од јаја:
	--- Сушени:
3502 11 10	---- Неупотребљив, или ће бити учињен неупотребљивим, за људску исхрану
3502 11 90	---- Остало
	--- Остало:
3502 19 10	---- Неупотребљив, или ће бити учињен неупотребљивим, за људску исхрану
3502 19 90	---- Остало
	– Албумин од млијека, укључујући концентрате двије или више бјеланчевина из сирутке:
3502 20 10	---- Неупотребљив, или ће бити учињен неупотребљивим, за људску исхрану
	--- Остало:
3502 20 91	---- Сушени (на примјер, у листовима, љускама, пахуљицама, праху)
3502 20 99	--- Остало
	– Остало:
	--- Албумини, осим албумина од јаја и албумина од млијека (лакталбумин)
3502 90 20	---- Неупотребљив, или ће бити учињен неупотребљивим, за људску исхрану
3502 90 70	---- Остало
3502 90 90	--- Албуминати и остали деривати албумина
2852 90 00	--- Остало
3505 10	Декстрини и остали модификовани скроби

ХС број	Опис производа
3505 10 10	Декстрини
3505 10 90	Остало
3505 20	Љепила
3809	Средства за дораду, носачи боје за убрзање бојења или фиксирања материја за бојење и остали производи и препарати (на примјер, средства за апретуру и нагризање), који се употребљавају у индустрији текстила, папира, коже или сличним индустријама, на другом мјесту неспоменути нити обухваћени
3809 10	– На основи скробних материја
	– Остало
3809 91	– – Који се употребљавају у текстилној или сличним индустријама (искључујући 3809 91 00 90)
3809 92	– – Који се употребљавају у папирној или сличним индустријама (искључујући 3809 92 00 90)
3809 93	– – Који се употребљавају у кожној или сличним индустријама (искључујући 3809 93 00 90)
3824 60	Сорбитол, осим оног из тарифног броја 2905 44
4501	Природна плута, сирова или просто припремљена; отпади од плута; плута дробљена, гранулирана или млевена:
4501 10 00	– Природна плута, сирова или просто припремљена
4501 90 00	– Остало
5201 00	Памук, некардиран или нечесљан
5301	Лан, сиров или обрађен али не преден; кучина и отпади од лана (укључујући отпатке предива и рашчупане текстилне материјале)
5302	Конопља (<i>Cannabis sativa L.</i>), сирова или обрађена али не предена; кучина и отпади од конопље (укључујући отпатке предива и рашчупане текстилне материјале)

АНЕКС II

(Наведен у ставу 2. члана 2.3. (Увозне царине, дажбине једнаког ефекта и увозне дажбине фискалне природе) Поглавља II (Трговина робама))

1. Пољопривредни производи поријеклом из Босне и Херцеговине наведени у Табели 1 су искључени из царинских концесија на увоз у Турску.

Табела 1

ХС број	Опис производа
0102	Живе животиње, врсте говеда
0104	Живе овце и козе
ex 0105	Жива домаћа перад из врсте <i>Gallus domesticus</i>
0201	Говеђе месо, свјеже или расхлађено
0202	Говеђе месо, смрзнуто
0204	Овчје или козје месо, свјеже, расхлађено или смрзнуто
0206	Јестиви кланички производи од животиња врста говеда, свиња, оваца, коза, коња, магараца, мула и мазги, свјежи, расхлађени или смрзнати
ex 0207	Месо и јестиви кланички производи од перади из врсте <i>Gallus domesticus</i> , свјежи, расхлађени или смрзнати

2. Не доводећи у питање став 1. овог Анекса, Турска ће објавити количине унилатералних годишњих бесцаринских тарифних квота на увоз у Турску меса и производа од меса наведених у Табели 1 и поријеклом из Босне и Херцеговине, које ће ступити на снагу са почетком од 1. јануара сваке године.

3. Без обзира на члан 2.10 (Правила о поријеклу и сарадња између царинских управа) Поглавља II (Трговина робама)

(а) током 24 мјесеца након ступања на снагу овог Уговора, производи обухваћени тарифном квотом за тарифне бројеве 0201 и 0202 ће стећи статус производа с поријеклом ако су произведени од животиња које су цјеловито добијене у Босни и Херцеговини или животиња које су биле товлјене најмање 90 дана у Босни и Херцеговини;

(б) након тога, напријед наведени производи ће стећи статус производа с поријеклом једино ако су произведени од животиња које су цјеловито добијене у Босни и Херцеговини или примјеном билатералне кумулације.

4. Остали производи наведени у Табели 1, за које се може одобрити годишња бесцаринска квота наведена у ставу 2. овог Анекса, ће добити статус производа с поријеклом једино ако су произведени од животиња које су цјеловито добијене у Босни и Херцеговини или примјеном билатералне кумулације.

АНЕКС III

(Наведен у ставу 3. члана 2.3. (Увозне царине, дажбине једнаког ефекта и увозне дажбине фискалне природе) Поглавља II (Трговина робама))

ХС број	Опис производа	Пољопривредна компонента/Фонд за стамбену изградњу који се примјењује унутар квоте	Годишња царинска квота
0303 14	Пастрмке (<i>Salmo trutta</i> , <i>Oncorhynchus mykiss</i> , <i>Oncorhynchus clarki</i> , <i>Oncorhynchus aguabonita</i> , <i>Oncorhynchus gilae</i> , <i>Oncorhynchus apache</i> и <i>Oncorhynchus chrysogaster</i>)	0	100 тона
0303 25	Шаран(<i>Cyprinus</i> , <i>Carassius</i> , <i>Stenopharyngodon idellus</i> , <i>Hypophthalmichthys</i> spp., <i>Cirrhinus</i> spp., <i>Mylopharyngodon piceus</i> , <i>Catla catla</i> , <i>Labeo</i> spp., <i>Osteochilus hasselti</i> , <i>Leptobarbus hoeveni</i> , <i>Megalobrama</i> spp.)	0	100 тона
0711 90 30	Кукуруз шећерац	0	300 тона
1806	Чоколада и остали прехранбени производи који садрже какао	0	500 тона
1904	Прехранбени производи добијени бубрењем или пржењем житарица или производа од житарица (нпр. кукурузне пахуљице); житарице (осим кукуруза) у зрну или у пахуљицама или друкчије припремљене (осим брашна, прекрупне и гриза), претходно куване или друкчије припремљене, које нису споменуте нити укључене на другоме мјесту	0	500 тона
1905	Хљеб, пецива, колачи, кексови и остали пекарски производи са садржајем какаа или без какаа; хостије, празне капсуле за фармацевтску употребу, облатне, папир од пиринча и слични производи	0	2.500 тона

ХС број	Опис производа	Пољопривредна компонента/Фонд за стамбену изградњу који се примјењује унутар квоте	Годишња царинска квота
ex 2202	Воде, укључујући минералне воде и газиране воде, са додатим шећером или другим средствима за заслађивање или ароматизацију и остала безалкохолна пића, осим сокова воћа или поврћа из тарифног броја 2009		
2202 99 91	----- са садржајем по маси масти мање од 0,2% добијене од производа из тарифних бројева 0401 до 0404	0	5.000 хл
2202 99 95	----- са садржајем по маси масти 0,2% или више, али мање од 2%		
2202 99 99	----- са садржајем по маси масти 2% или више		

АНЕКС IV

Правила о поријеклу и начини административне сарадње

(Наведени у члану 2.10. (Правила о поријеклу и сарадња између царинских управа) Поглавља II (Трговина робама))

Члан 1.

Одредбе које се односе на Регионалну конвенцију о пан-евро-медитеранским преференцијалним правилима о поријеклу

1. Правила о поријеклу предвиђена Протоколом I овог Анекса примјењиваће се све док Регионална конвенција о пан-евро-медитеранским преференцијалним правилима о поријеклу¹ (у даљем тексту: „Конвенција”) не ступи на снагу, бар између Босне и Херцеговине, Турске, свих земаља или територија које учествују у процесу стабилизације и придруживања Европске уније² и Европске уније.
2. У складу са ставом 1, Стране су сагласне да информишу једна другу, без одлагања, о свакој замјени постојећег Протокола са Конвенцијом, ради благовременог испуњавања обавеза за почетак примјене Конвенције између Босне и Херцеговине и Турске.

Члан 2.

Примјењива правила о поријеклу у складу са Конвенцијом

1. Од датума обавјештења, које ће бити објављено у Службеном листу Европске уније, који указује на испуњење потребних услова за примјену кумулације између Босне и Херцеговине и Турске (обавјештење у складу са чланом 3. Додатка I Конвенције), Протокол I овог Анекса престаће се примјењивати.
2. У сврху примјене Уговора од датума наведеног у ставу 1, Додатак I и, гдје је то прикладно, релевантне одредбе Додатка II Регионалне конвенције, као и одредбе које су наведене у наставку ће се примјењивати.
3. Све референце на „релевантни споразум“ у Додатку I и, гдје је то прикладно, у релевантним одредбама Додатка II Регионалне конвенције, тумачиће се тако да значе Уговор.
4. У сврху примјене Уговора, члан 3. Додатка I Конвенције примјењиваће се на:

¹ Службени лист Европске уније L 54, 26.2.2013., стр. 4

² Као што је дефинисано Закључцима Савјета за опште послове у априлу 1997. године и саопштењем Комисије у мају 1999. године о успостављању процеса стабилизације и придруживања са земљама западног Балкана.

(i) производе који су обухваћени Одлуком бр. 1/95 Савјета за придруживање ЕЗ-Турска од 22. децембра 1995³. године и „Споразумом између Републике Турске и Европске заједнице за угаљ и челик о трговини производима обухваћеним Уговором о оснивању Европске заједнице за угаљ и челик”.

(ii) производе осим оних који су наведени у подставу (i) само када су поријеклом из Босне и Херцеговине, Турске или било које земље или територије која учествује у процесу стабилизације и придруживања Европској унији.

Члан 3. Рјешавање спорова

1. Када настану спорови у вези са процедурама провјере из члана 32. Додатка I Конвенције који се не могу ријешити између царинских органа који траже провјеру и царинских органа одговорних за провођење ове провјере, они ће бити поднесени Заједничком одбору предвиђеном у члану 6.2 (Заједнички одбор) овог Уговора.

2. У свим случајевима рјешавање спорова између увозника и царинских органа Стране увознице вршиће се по законодавству те земље.

Члан 4. Измјене важећих правила о поријеклу

Заједнички одбор може одлучити да измијени одредбе важећих правила поријекла.

Члан 5. Повлачење из Конвенције

1. Уколико Босна и Херцеговина или Турска писмено обавијесте депозитара Конвенције о својој намјери да се повуку из Конвенције у складу са њеним чланом 9, Босна и Херцеговина и Турска ће одмах ступити у преговоре о правилима о поријеклу за потребе provedбе Уговора.

2. До ступања на снагу таквих новопреговараних правила о поријеклу, правила о поријеклу садржана у Додатку I и, гдје је то прикладно, релевантне одредбе Додатка II Конвенције, која се примјењују у тренутку повлачења, наставиће се примјењивати на Уговор. Међутим, од тренутка повлачења, правила о поријеклу садржана у Додатку I и, гдје је то прикладно, релевантне одредбе

³ Одлука бр. 1/95 Савјета за придруживање ЕЗ – Турска од 22. децембра 1995. примјењује се на производе који нису пољопривредни производи како је дефинисано Споразумом о придруживању између Европске економске заједнице и Турске и оне који нису производи од угља и челика како је дефинисано Споразумом између Европске заједнице за угаљ и челик и Републике Турске о трговини производима које покрива Уговор о оснивању Европске заједнице за угаљ и челик.

Додатка II Конвенције тумачиће се тако да дозвољавају само билатералну кумулацију између Босне и Херцеговине и Турске.

Члан 6.

Прелазне одредбе - кумулација

Без обзира на члан 16 (5) и 21 (3) Додатка I Конвенције, када кумулација поријекла укључује само државе чланице ЕФТА-е, Фарска острва, Европску унију, Турску и учеснике у процесу стабилизације и придруживања, Републику Молдавију и Републику Грузију, доказ о поријеклу може бити потврда о кретању робе ЕУР.1 или изјава о поријеклу.

ПРОТОКОЛ I
о дефиницији појма „производи с поријеклом” и начинима
административне сарадње

САДРЖАЈ

ГЛАВА I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1. Дефиниције

ГЛАВА II ДЕФИНИЦИЈА ПОЈМА „ПРОИЗВОДИ С ПОРИЈЕКЛОМ”

Члан 2. Општи услови
Члан 3. Кумулација у Турској
Члан 4. Кумулација у Босни и Херцеговини
Члан 5. Цјеловито добијени производи
Члан 6. Довољно обрађени или прерађени производи
Члан 7. Недовољни поступци обраде или прераде
Члан 8. Квалификацијска јединица
Члан 9. Прибор, резервни дијелови и алати
Члан 10. Сетови
Члан 11. Неутрални елементи

ГЛАВА III ТЕРИТОРИЈАЛНИ УСЛОВИ

Члан 12. Принцип територијалности
Члан 13. Директни транспорт
Члан 14. Изложбе

ГЛАВА IV ПОВРАТ ИЛИ ИЗУЗЕЋЕ

Члан 15. Забрана поврата или изузећа од царина

ГЛАВА V ДОКАЗ О ПОРИЈЕКЛУ

Члан 16. Општи услови
Члан 17. Поступак за издавање потврде о кретању робе ЕУР.1

АНЕКС IV/4

Члан 18.	Накнадно издавање потврда о кретању робе ЕУР.1
Члан 19.	Издавање дупликата потврде о кретању робе ЕУР.1
Члан 20.	Издавање потврда о кретању робе ЕУР.1 на основу претходно издатог или попуњеног доказа о поријеклу
Члан 21.	Одвојено књиговодствено исказивање
Члан 22.	Услови за попуњавање изјаве на рачуну
Члан 23.	Овлашћени извозник
Члан 24.	Исправност доказа о поријеклу
Члан 25.	Подношење доказа о поријеклу
Члан 26.	Увоз дјелимичних пошлица
Члан 27.	Изузећа од доказивања поријекла
Члан 28.	Попратни документи
Члан 29.	Чување доказа о поријеклу и попутних докумената
Члан 30.	Неподударности и формалне грешке
Члан 31.	Износи изражени у еурима

ГЛАВА VI ОРГАНИЗАЦИЈА АДМИНИСТРАТИВНЕ САРАДЊЕ

Члан 32.	Узајамна помоћ
Члан 33.	Провјера доказа о поријеклу
Члан 34.	Рјешавање спорова
Члан 35.	Казне
Члан 36.	Слободне зоне

ГЛАВА VII ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 37.	Роба на путу или у складиштењу
Члан 38.	Пододбор за царине и питања поријекла
Члан 39.	Анекси
Члан 40.	Измјене Протокола

Листа анекса

Анекс I	Уводне напомене уз листу у Анексу II
Анекс II	Листа прерада или обрада које је потребно обавити на материјалима без поријекла како би добијени производ стекао статус производа с поријеклом
Анекс III	Узорци потврда о кретању робе ЕУР.1 и захтјев за издавање потврде о кретању робе ЕУР.1
Анекс IV	Текст изјаве на рачуну
Анекс V	Производи који су искључени из кумулације предвиђене у члану 3. и 4.

ГЛАВА I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1. Дефиниције

За потребе овог Протокола:

- (а) „израда” значи било коју врсту обраде или прераде, укључујући склапање или специфичне поступке;
- (б) „материјал” значи било који састојак, сировину, компоненту или дио итд. који се користи у изради производа;
- (ц) „производ” значи производ који се израђује, чак и ако је намијењен за каснију употребу у неком другом поступку израде;
- (д) „роба” значи и материјале и производе;
- (е) „царинска вриједност” значи вриједност утврђену у складу са Споразумом о провођењу члана VII Општег споразума о царинама и трговини (Споразум WTO о царинској вриједности) из 1994. године;
- (ф) „дијена fco фабрика” значи цијену плаћену за производ произвођачу у Босни и Херцеговини или у Турској у чијем је предузећу обављена задња обрада или прерада, под условом да та цијена укључује вриједност свих употребљених материјала, уз одбијање унутрашњих пореза који су или могу бити враћени након извоза добијеног производа;
- (г) „вриједност материјала” значи царинску вриједност у вријеме увоза употребљених материјала без поријекла или, ако она није позната и не може се утврдити, прву цијену која се може утврдити, а која је за те материјале плаћена у Босни и Херцеговини или у Турској;
- (х) „вриједност материјала с поријеклом” значи вриједност материјала као што је дефинисано под (г) примјењену *mutatis mutandis*;
- (и) „додата вриједност” подразумијева цијену производа fco фабрика, умањену за царинску вриједност сваког укљученог материјала који је поријеклом из других земаља наведених у члановима 3. и 4, ако царинска вриједност није позната или се не може утврдити, прву цијену која се може провјерити, а која је плаћена за материјале у Босни и Херцеговини или у Турској;
- (ј) „поглавља” и „тарифни бројеви” значе поглавља и тарифне бројеве (четвороцифрени бројеви) коришћене у номенклатури која чини Хармонизовани систем назива и шифарских ознака робе, наведен у овом протоколу као „Хармонизовани систем” или „ХС”;

(к) „разврстан” се односи на класификацију производа или материјала под одређеним тарифним бројем;

(л) „пошиљка” значи производе које један извозник истовремено шаље једном примаоцу или производе обухваћене једним превозним документом који покрива њихову допрему од извозника до примаоца или, у недостатку таквог документа, производе обухваћене једним рачуном;

(м) „подручја” укључују територијалне воде.

ГЛАВА II

ДЕФИНИЦИЈА ПОЈМА „ПРОИЗВОДИ С ПОРИЈЕКЛОМ”

Члан 2.

Општи услови

1. За потребе провођења овог Споразума, следећи производи сматраће се производима поријеклом из Турске:

(а) производи у потпуности добијени у Турској у смислу значења члана 5;

(б) производи добијени у Турској који укључују материјале који нису у потпуности тамо добијени, под условом да су ти материјали прошли довољну обраду или прераду у Турској у смислу значења члана 6;

2. За потребе провођења овог Споразума, следећи производи сматраће се производима поријеклом из Босне и Херцеговине:

(а) производи у потпуности добијени у Босни и Херцеговини у смислу значења члана 5;

(б) производи добијени у Босни и Херцеговини који укључују материјале који нису у потпуности тамо добијени, под условом да су ти материјали прошли довољну обраду или прераду у Босни и Херцеговини у смислу значења члана 6.

Члан 3.

Кумулација у Турској

1. Не доводећи у питање одредбе члана 2. (1), производи ће се сматрати поријеклом из Турске, ако такви производи добијени тамо садрже материјале поријеклом из Босне и Херцеговине, Турске или било које земље или територије која учествује у Процесу стабилизације

и придруживања Европске уније¹, или садрже материјале поријеклом из Заједнице на које се примјењује Одлука бр. 1/95 Савјета за придруживање ЕЗ – Турска од 22. децембра 1995.² године, под условом да је обрада или прерада извршена у Турској већа од поступака наведених у члану 7. Неће бити потребно да такви материјали прођу довољну обраду или прераду.

2. Када обрада или прерада извршена у Турској није већа од поступака наведених у члану 7, добијени производ сматраће се производом с поријеклом из Турске само када је тамо додана вриједност већа од вриједности коришћених материјала поријеклом из било које од других земаља или територија наведених у ставу 1. Ако није тако, добијени производ сматраће се производом с поријеклом из земље која даје највећу вриједност материјала с поријеклом коришћених у производњи у Турској.

3. Производи, с поријеклом из једне од земаља или територија наведених у ставу 1, који нису прошли било какву обраду или прераду у Турској, задржаће своје поријекло ако се извезу у једну од ових земаља или територија.

4. Кумулација предвиђена у овом члану може бити примијењена само под условом да:

(а) је преференцијални трговински споразум у складу с чланом XXIV Општег споразума о царинама и трговини (GATT) у примјени између земаља или територија које су укључене у стицање статуса производа с поријеклом и земље одредишта;

(б) су материјали и производи стекли статус производа с поријеклом примјеном правила поријекла која су идентична оним датим у овом протоколу;

и

(ц) су обавјештења која указују на испуњавање неопходних услова за примјену кумулације објављена у Службеном гласнику Турске и у Босни и Херцеговини, у складу с њеним процедурама.

5. Турска ће доставити Босни и Херцеговини, детаље споразума и њихова одговарајућа правила о поријеклу која се примјењују с другим земљама или територијама наведеним у ставу 1.

6. Производи из Анекса V биће искључени из кумулације коју предвиђа овај члан.

¹ Како је дефинисано у Закључцима Савјета за опште послове у априлу 1997. године и Саопштењу Комисије из маја 1999. године о успостављању Процеса стабилизације и придруживања са земљама Западног Балкана.

² Одлука бр. 1/95 Савјета за придруживање ЕЗ – Турска од 22. децембра 1995. године примјењује се на производе који нису пољопривредни производи како је дефинисано Споразумом о придруживању између Европске економске заједнице и Турске и оне који нису производи од угља и челика како је дефинисано Споразумом између Европске заједнице за угљ и челик и Републике Турске о трговини производима које покрива Уговор о оснивању Европске заједнице за угљ и челик.

Члан 4. Кумулација у Босни и Херцеговини

1. Не доводећи у питање одредбе члана 2.(2), производи ће се сматрати с поријеклом из Босне и Херцеговине, ако такви производи добијени тамо, садрже материјале поријеклом из Турске, Босне и Херцеговине или било које земље или територије која учествује у Процесу стабилизације и придруживања Европске уније³, или садржи материјале поријеклом из Заједнице на које се примјењује Одлука бр. 1/95 Савјета за придруживање ЕЗ – Турска од 22. децембра 1995.⁴ године, под условом да је обрада или прерада извршена у Босни и Херцеговини већа од поступака наведених у члану 7. Неће бити потребно да такви материјали прођу довољну обраду или прераду.

2. Када обрада или прерада извршена у Босни и Херцеговини није већа од поступака наведених у члану 7, добијени производ сматраће се производом с поријеклом из Босне и Херцеговине само када је тамо додата вриједност већа од вриједности коришћених материјала с поријеклом из било које од других земаља или територија наведених у ставу 1. Ако није тако, добијени производ сматраће се производом с поријеклом из земље која даје највећу вриједност материјала с поријеклом коришћених у производњи у Босни и Херцеговини.

3. Производи, поријеклом из једне од земаља или територија наведених у ставу 1, који нису прошли било какву обраду или прераду у Босни и Херцеговини, задржавају своје поријекло ако се извезу у једну од ових земаља или територија.

4. Кумулација предвиђена у овом члану може бити примијењена само под условом да:

(а) је преференцијални трговински споразум у складу с чланом XXIV Општег споразума о царинама и трговини (GATT) у примјени између земаља или територија које су укључене у стицање статуса производа с поријеклом и земље одредишта;

(б) су материјали и производи стекли статус производа с поријеклом примјеном правила поријекла која су идентична оним датим у овом протоколу;

и

³ Како је дефинисано у Закључцима Савјета за опште послове у априлу 1997. године и Саопштењу Комисије из маја 1999. године о успостављању Процеса стабилизације и придруживања са земаљама Западног Балкана.

⁴ Одлука бр. 1/95 Савјета за придруживање ЕЗ – Турска од 22. децембра 1995. године примјењује се на производе који нису пољопривредни производи како је дефинисано Споразумом о придруживању између Европске економске заједнице и Турске и оне који нису производи од угља и челика како је дефинисано Споразумом између Европске заједнице за угаљ и челик и Републике Турске о трговини производима које покрива Уговор о оснивању Европске заједнице за угаљ и челик.

(ц) су обавјештења која указују на испуњавање неопходних услова за примјену кумулације објављена у Службеном гласнику Босне и Херцеговине и у Турској у складу с њеним процедурама.

5. Босна и Херцеговина ће доставити Турској, детаље споразума, укључујући датуме њиховог ступања на снагу и њихова одговарајућа правила поријекла која се примјењују с другим земљама или територијама наведеним у ставу 1.

6. Производи из Анекса V биће искључени из кумулације коју предвиђа овај члан.

Члан 5.

Цјеловито добијени производи

1. Цјеловито добијеним у Босни и Херцеговини или у Турској сматраће се следећи:

- (а) минерални производи извађени из њиховог тла или морског дна;
- (б) тамо убрани или пожњевени биљни производи;
- (ц) тамо окоћене и узгојене живе животиње;
- (д) производи од тамо узгојених живих животиња;
- (е) производи тамо добијени ловом или риболовом;
- (ф) производи морског риболова и други производи који су извађени из мора ван територијалних вода Босне и Херцеговине или Турске, њиховим пловилима;
- (г) производи израђени на њиховим бродовима фабрикама искључиво од производа наведених под (ф);
- (х) тамо прикупљани употребљавани предмети, намијењени само за рециклирање сировина, укључујући употребљаване гуме које се могу користити само за протектирање или као отпад;
- (и) отпад и отпадне материје од производних активности вођених тамо;
- (ј) производи извађени с морског дна или подземља ван њихових територијалних вода, под условом да оне имају искључива права на обраду тог дна или подземља;
- (к) роба тамо произведена искључиво од производа наведених под (а) до (ј).

2. Појмови „њихова пловила” и „њихови бродови фабрике” у ставу 1.(ф) и (г) примјењиваће се само на пловила и бродове фабрике:

- (а) који су регистровани или се воде у Босни и Херцеговини или у Турској;
- (б) који плове под заставом Босне и Херцеговине или Турске;
- (ц) који су најмање 50% у власништву држављана Босне и Херцеговине или Турске, или друштва са сједиштем у једној од ових држава, у којој су директор или директори, предсједник пословног или надзорног одбора, те већина чланова тих одбора држављани Босне и Херцеговине или Турске, те у којима, додатно, у случају партнерства или друштва са ограниченом одговорношћу најмање половина капитала припада тим државама или јавним тијелима или држављанима наведених држава;
- (д) на којима су командант и официри држављани Босне и Херцеговине или Турске;
и
- (е) на којима су најмање 75 одсто посаде држављани Босне и Херцеговине или Турске.

Члан 6.

Довољно обрађени или прерађени производи

1. За потребе члана 2, производи који нису цјеловито добијени сматрају се довољно обрађеним или прерађеним кад су испуњени услови наведени у листи из Анекса II.

Поменути услови значе, за све производе обухваћене овим споразумом, обраду или прераду која се мора обавити на материјалима без поријекла који се користе у изради, те се примјењују само у односу на такве материјале. Из тога слиједи да ако се производ који је стекао статус производа с поријеклом испуњењем услова наведених у листи, користи за израду неког другог производа, тада се на њега не односе услови примјењиви на производ у који се он уграђује, те се не узимају у обзир материјали без поријекла који су евентуално коришћени у његовој изради.

2. Без обзира на став 1, материјали без поријекла који се према условима наведеним у листи не би смјели користити у изради производа, ипак се могу користити, под условом да:

- (а) њихова укупна вриједност не пређе 10% фабричке цијене производа;
- (б) се примјеном овог става не прекорачи било који од процената наведених у листи као максимална вриједност материјала без поријекла.

Овај став неће се примјењивати на производе обухваћене поглављима 50 до 63 Хармонизованог система.

3. Ставови 1. и 2. примјењиваће се у складу с одредбама члана 7.

Члан 7.

Недовољни поступци обраде или прераде

1. Не доводећи у питање став 2, следећи поступци сматраће се недовољном обрадом или прерадом, да би производ добио статус производа с поријеклом, било да су испуњени или не услови из члана 6:

- (a) поступци за очување производа у добром стању за вријеме превоза и складиштења;
- (b) растављање и састављање пошиљки;
- (ц) прање, чишћење; уклањање прашине, корозије, уља, боје или других материја за прекривање;
- (д) пеглање или пресовање текстила;
- (e) једноставни поступци бојења и полирања;
- (ф) љуштење, дјелимично или цјеловито бијељење, полирање и глазирање жита и пиринча;
- (г) поступци бојења шећера или обликовања шећерних коцки;
- (х) љуштење, уклањање коштица и гуљење воћа, орашчића и поврћа;
- (и) брушење, једноставно дробљење или једноставно резање;
- (j) сијање, пребирање, разврставање, усклађивање, градирање, спаривање (укључујући и састављање сетова производа);
- (к) једноставно паковање у боце, конзерве, чутуре, врећице, сандуке, кутије, учвршћивање на картоне или плоче и сви остали једноставни поступци паковања;
- (л) причвршћивање или штампање ознака, наљепница, натписа и других сличних знакова за разликовање на производима или њиховој амбалажи;

(м) једноставно мијешање производа, били они различити или не; мијешање шећера с било којим другим материјалом;

(н) једноставно склапање дијелова производа како би се добио цјеловит производ или растављање производа на дијелове;

(о) комбинација два или више поступака, наведених под (а) до (н);

(п) клање животиња.

2. Сви поступци обављени у Босни и Херцеговини или Турској на датом производу узимаће се заједнички приликом утврђивања да ли прераде или обраде, које су обављене на том производу, треба да буду сматране недовољним у смислу значења става 1.

Члан 8.

Квалификацијска јединица

1. Квалификацијска јединица за примјену одредби овог протокола биће конкретни производ, који се сматра основном јединицом, када се роба разврстава употребом номенклатуре Хармонизованог система.

Из тога слиједи да:

(а) када је производ који се састоји од групе или скупа предмета сврстан у један тарифни број према условима Хармонизованог система, цјелина чини једну квалификацијску јединицу;

(б) када се пошиљка састоји од низа истих производа разврстаних под исти тарифни број Хармонизованог система, сваки производ мора се узимати појединачно приликом примјене одредби овог протокола.

2. Када је, према општем правилу 5. Хармонизованог система, за потребе разврставања, амбалажа укључена заједно с производом, она ће бити укључена и за потребе утврђивања поријекла.

Члан 9.

Прибор, резервни дијелови и алати

Прибор, резервни дијелови и алати послати уз дио опреме, машине, уређаја или возила, који су дио нормалне опреме и укључени у њену цијену или који нису засебно фактурисани, сматрају се саставним дијелом те опреме, машине, уређаја или возила.

Члан 10.

Сетови

Сетови, као што је дефинисано општим правилом 3. Хармонизованог система, сматраће се производом с поријеклом, када сви производи компоненте имају поријекло. Међутим, када се сет састоји од производа с поријеклом и производа без поријекла, сет у цјелини сматраће се производом с поријеклом под условом да вриједност производа без поријекла не прелази 15 % цијене сета fco фабрика.

Члан 11.

Неутрални елементи

Да би се утврдило да ли је неки производ с поријеклом, неће бити потребно одређивати поријекло онога што је могло бити коришћено у његовој изради, како слиједи:

- (a) енергија и гориво;
- (б) погон и опрема;
- (ц) машине и алати;
- (д) роба која не улази нити је намијењена томе да уђе у коначни састав производа.

ГЛАВА III

ТЕРИТОРИЈАЛНИ УСЛОВИ

Члан 12.

Принцип територијалности

1. Осим како је предвиђено у члану 3, 4. и ставу 3. овог члана, услови за стицање статуса производа с поријеклом наведени у Глави II и даље морају бити испуњени у сваком тренутку у Босни и Херцеговини или у Турској.

2. Осим како је предвиђено у члану 3. и 4. када се роба с поријеклом, извезена из Босне и Херцеговине или из Турске у неку другу земљу врати, она се мора сматрати производима без поријекла, осим када је царинској служби могуће доказати:

- (a) да је враћена роба она иста која је била извезена; и

(б) да није била подвргнута било каквом поступку осим оног који је био потребан да се роба очува у добром стању док је у тој земљи или док се извозила.

3. На стицање статуса производа с поријеклом у складу са условима наведеним у Глави II неће утицати обрада или прерада извршена ван Босне и Херцеговине или Турске на материјалима извезеним из Босне и Херцеговине или из Турске и накнадно поново увезеним тамо, под условом:

(а) да су ти материјали цјеловито добијени у Босни и Херцеговини или у Турској или да су прије извоза прошли обраду или прераду већу од недовољних поступака наведених у члану 7; и

(б) да је царинској служби могуће доказати:

(i) да је поновно увезена роба добијена обрадом или прерадом извезених материјала; и

(ii) да укупна додана вриједност остварена ван Босне и Херцеговине или Турске примјеном одредби овог члана не прелази 10% цијене *сво* фабрика крајњег производа за који се тражи статус производа с поријеклом.

4. За потребе става 3, услови за стицање статуса производа с поријеклом наведени у Глави II неће се примјењивати на обраду или прераду обављену ван Босне и Херцеговине или Турске. Али када је, у листи у Анексу II, за одређивање статуса поријекла за крајњи производ предвиђено правило које одређује максималну вриједност за све уграђене материјале без поријекла, укупна вриједност материјала без поријекла уграђених на територији односне стране, заједно с укупном додатом вриједношћу оствареном ван Босне и Херцеговине или Турске уз примјену одредби овог члана, не смије прећи наведени проценат.

5. За потребе примјене одредби става 3. и 4, „укупна додана вриједност” значи све трошкове који настану ван Босне и Херцеговине или Турске, укључујући вриједност тамо уграђених материјала.

6. Одредбе ставова 3. и 4. неће се примјењивати на производе који не испуњавају услове наведене у листи у Анексу II или који се могу сматрати довољно обрађеним или прерађеним једино ако је примијењена општа толеранција предвиђена у члану 6.(2).

7. Одредбе ставова 3. и 4. неће се примјењивати на производе из поглавља 50 до 63 Хармонизованог система.

8. Свака врста обраде или прераде обухваћена одредбама овог члана и обављена ван Босне и Херцеговине или Турске биће обављена по поступку спољне прераде или сличним поступцима.

Члан 13. Директни транспорт

1. Повлашћени третман предвиђен овим споразумом примјењује се само на производе који задовољавају услове из овог Протокола, који су директно транспортовани између Босне и Херцеговине и Турске или кроз територије других земаља или територија наведених у члану 3. и 4. Међутим, производи који чине једну пошиљку могу бити транспортовани преко других територија са, ако до тога дође, претоваром или привременим ускладиштењем на тим територијама, под условом да они остану под надзором царинских власти у земљи провоза или складиштења и да се не подвргавају другим поступцима осим истовара, поновног утовара или било којег поступка намијењеног њиховом очувању у добром стању.

Производи с поријеклом могу се цјевоводима транспортовати преко друге територије која није територија Босне и Херцеговине или Турске.

2. Докази о томе да су услови наведени у ставу 1. испуњени пружиће се царинским властима земље увознице предочавањем:

- (а) једног превозног документа који обухвата пут од земље извознице кроз земљу провоза; или
- (б) потврде издате од царинских власти земље провоза која:
 - (i) садржи тачан опис производа;
 - (ii) наводи датуме истовара и поновног утовара производа и, гдје је то могуће, имена бродова или других коришћених превозних средстава; и
 - (iii) потврђује услове под којима су производи остали у земљи провоза; или
- (ц) у помањкању поменутих, све друге увјерљиве документе.

Члан 14. Изложбе

1. На производе с поријеклом који се шаљу на изложбу у земљу, осим оних наведених у члану 3. и 4. и који се након изложбе продају ради увоза у Босну и Херцеговину или у Турску, примјењиваће се одредбе овог Споразума под условом да се царинским властима докаже:

- (а) да је извозник послао те производе из Босне и Херцеговине или из Турске у земљу у којој се одржавала изложба те да их је тамо излагао;
- (б) да је извозник продао производе или их је на неки други начин уступио неком лицу у Босни и Херцеговини или у Турској;

(ц) да су производи, послани за вријеме или одмах након изложбе, у стању у којем су били и упућени на изложбу; и

(д) да производи, након упућивања на изложбу, нису били коришћени у било какву сврху осим за показивање на изложби.

2. Доказ о поријеклу мора се издати или попунити у складу с одредбама Главе V. и предати царинским властима земље увознице на уобичајен начин. На њему мора писати назив и мјесто одржавања изложбе. Када је то потребно, могу се захтијевати додатни документовани докази о условима под којима су производи били излагани.

3. Став 1. примјењиваће се на било коју трговинску, индустријску, пољопривредну или занатску изложбу, сајам или сличну јавну приредбу или излагање који нису организовани у приватне сврхе у трговинама или пословним просторима с циљем продаје страних производа, те за вријеме којих производи остају под царинским надзором.

ГЛАВА IV ПОВРАТ ИЛИ ИЗУЗЕЋЕ

Члан 15.

Забрана поврата или изузећа од царина

1. Материјали без поријекла употребљени у производњи производа с поријеклом из Босне и Херцеговине, Турске или једне од земаља или територија наведених у члану 3. и 4, за које је доказ о поријеклу издат или направљен у складу с одредбама Главе V неће ни у Босни и Херцеговини ни у Турској бити предмет поврата или изузећа од царина било које врсте.

2. Забрана из става 1. примјењиваће се на било који аранжман о рефундирању, опраштању или неплаћању, дјелимично или у цјелини, царина или такси једнаког учинка које се примјењују у Босни и Херцеговини или у Турској, на материјале коришћене у производњи, када се такво рефундирање, опраштање или неплаћање примјењује изричито или у сврху када су добијени производи од наведених материјала извезени, а не када су задржани за домаћу употребу.

3. Извозник производа обухваћених доказом о поријеклу биће спреман поднијети у било које вријеме, на захтјев царинских власти, све одговарајуће документе који доказују да није било поврата у односу на материјале без поријекла употребљене у производњи односних производа те да су све царине или таксе једнаког учинка које се примјењују на такве материјале стварно плаћене.

4. Одредбе ставова од 1. до 3. такође ће се примјењивати у односу на паковање у оквиру значења члана 8.(2), прибор, резервне дијелове и алате у оквиру значења члана 9, те производе у сету у оквиру значења члана 10, када су такви предмети без поријекла.

5. Одредбе ставова од 1. до 4. примјењиваће се само у односу на материјале који су оне врсте на које се овај споразум примјењује. Надаље, они неће спречавати примјену система извозног рефундирања за пољопривредне производе, који се примјењују након извоза у складу с одредбама овог споразума.

ГЛАВА V ДОКАЗ О ПОРИЈЕКТУ

Члан 16. Општи услови

1. Производи с поријеклом из Босне и Херцеговине ће код увоза у Турксу и производи с поријеклом из Турксе ће код увоза у Босну и Херцеговину имати повластице из овог споразума уз предочавање било:

(а) потврде о кретању робе ЕУР.1, чији се узорак налази у Анексу III; или

(б) изјаве, у даљем тексту „изјава на рачуну”, у случајевима наведеним у члану 22.(1), чији се текст налази у Анексу IV, коју извозник уноси на рачун, доставницу или било који други комерцијални документ који довољно детаљно описује производе о којима је ријеч и тако омогућава њихову идентификацију.

2. Без обзира на став 1, производи с поријеклом у смислу овог протокола ће, у случајевима наведеним у члану 27, користити повластице овог споразума без обавезе подношења било којих од наведених докумената.

Члан 17. Поступак за издавање потврде о кретању робе ЕУР.1

1. Потврду о кретању робе ЕУР.1 издаваће царинске власти земље извознице на писани захтјев извозника или, на одговорност извозника, његовог овлашћеног представника.

2. У ту сврху, извозник или његов овлашћени представник попуњава и потврду о кретању робе ЕУР.1 и образац захтјева, чији се узорци налазе у Анексу III. Ови образци попуњавају се на једном од језика на којем је сачињен овај споразум те у складу с одредбама домаћег законодавства земље извознице. Ако се попуњавају руком, треба да буду попуњени тинтом и штампаним

словима. Опис производа мора бити унесен у поље резервисано за ту сврху, без било каквих празних редова. Ако поље није сасвим попуњено, мора се повући водоравна линија испод задњег реда описа, те се прекрижити празан простор.

3. Извозник који подноси захтјев за издавање потврде о кретању робе ЕУР.1 биће спреман, у свако доба, на захтјев царинских власти земље извознице, у којој је издата потврда о кретању робе ЕУР.1, дати на увид све одговарајуће документе којима се доказује поријекло односних производа, као и то да су испуњени други услови из овог протокола.

4. Потврду о кретању робе ЕУР.1 издаће царинске власти Босне и Херцеговине или Турске ако се односни производи могу сматрати производима с поријеклом из Босне и Херцеговине, Турске или једне од земаља или територија наведених у члану 3. и 4. и испуњавају друге услове из овог протокола.

5. Царинске власти које издају потврду о кретању робе ЕУР.1 предузеће све потребне кораке за провјеру поријекла производа и испуњења других услова из овог протокола. У ту сврху, имаће право захтијевати било који доказ те обављати било какву провјеру извозникових рачуна или било коју другу провјеру коју сматрају потребном. Оне ће, такође, осигурати да попуњавање образаца наведених у ставу 2. буде правилно. Посебно ће провјеравати да ли је простор резервисан за опис производа попуњен на начин који искључује сваку могућност неистинитих података.

6. Датум издавања потврде о кретању робе ЕУР.1 назначава се у пољу 11 потврде.

7. Потврду о кретању робе ЕУР.1 издаваће царинске власти, а биће стављена на располагање извознику чим се обави или осигура стварни извоз.

Члан 18.

Накнадно издавање потврда о кретању робе ЕУР.1

1. Без обзира на члан 17.(7), потврда о кретању робе ЕУР.1 може бити изузетно издата након извоза производа на које се она односи, ако:

(а) није била издата у вријеме извоза због грешака или нехотичних пропуста или посебних околности; или

(б) ако се царинским властима докаже да је потврда о кретању робе ЕУР.1 била издата али при увозу није била прихваћена због техничких разлога.

2. За примјену става 1. извозник мора у свом захтјеву назначити мјесто и датум извоза производа на које се потврда о кретању робе ЕУР.1 односи, те навести разлоге свог захтјева.

3. Царинске власти могу накнадно издати потврду о кретању робе ЕУР.1 тек након што провјером утврде да се подаци у извозниковом захтјеву слажу с онима из одговарајуће евиденције.

4. Накнадно издата потврда о кретању робе ЕУР.1 мора бити означена изразом на енглеском језику:

„ISSUED RETROSPECTIVELY“.

5. Напомена наведена у ставу 4. уноси се у поље „Напомене“ потврде о кретању робе ЕУР.1.

Члан 19.

Издавање дупликата потврде о кретању робе ЕУР.1

1. У случају крађе, губитка или уништења потврде о кретању робе ЕУР.1, извозник може поднијети захтјев царинским властима које су издале потврду за издавање дупликата на основу извозне документације коју оне посједују.

2. Тако издат дупликат мора бити означен следећом ријечју на енглеском језику:

„DUPLICATE“.

3. Напомена наведена у ставу 2. уноси се у поље „Напомене“ дупликата потврде о кретању робе ЕУР.1.

4. Дупликат, који мора носити датум издавања оригинала потврде о кретању робе ЕУР.1, ступиће на снагу од тог датума.

Члан 20.

Издавање потврда о кретању роба ЕУР.1 на основу претходно издатог или попуњеног доказа о поријеклу

Кад су производи с поријеклом стављени под надзор царинарнице у Босни и Херцеговини или у Турској, оригинални доказ о поријеклу моћи ће се замијенити једном или више потврда о кретању робе ЕУР.1 у сврху слања свих или неких од ових производа другдје унутар Босне и Херцеговине или Турске. Замјенску потврду(е) о кретању робе ЕУР.1 издаће царинарнице под чији су надзор производи стављени.

Члан 21.

Одвојено књиговодствено исказивање

1. Ако настану значајни трошкови или материјалне тешкоће у чувању одвојених залиха материјала с поријеклом и материјала без поријекла, који су једнаки и међусобно замјениви, царинске власти могу, на писани захтјев заинтересованих, допустити тзв. методу „одвојеног књиговодственог исказивања“ за вођење таквих залиха.
2. Ова метода мора осигурати да број добијених производа који се сматрају производима с поријеклом, унутар одређеног референтног периода, буде једнак ономе који би се добио да су залихе биле физички одвојене.
3. Царинске власти могу дати такво одобрење наведено под било којим условима, који се сматрају потребним.
4. Ова метода евидентира се и примјењује на основу општих рачуноводствених принципа који важе у земљи у којој је производ био произведен.
5. Корисник овог поједностављења може издати, односно затражити доказ о поријеклу, у зависности од случаја, за оне количине производа, који се могу сматрати производима с поријеклом. На захтјев царинских власти, корисник ће дати изјаву о начину вођења производа.
6. Царинске власти ће надирати употребу одобрења и могу га повући у било којем тренутку, ако га корисник на било који начин неисправно користи или пропусти да испуни неки од услова прописаних овим Протоколом.

Члан 22.

Услови за попуњавање изјаве на рачуну

1. Изјаву на рачуну, као што је наведено у члану 16.(1)(б), може дати:
 - (а) овлашћени извозник у смислу значења члана 23, или
 - (б) било који извозник за било коју пошиљку која се састоји од једног или више пакета који садрже производе с поријеклом, чија укупна вриједност не прелази 6.000 евра.
2. Изјава на рачуну може бити дата ако се односни производи могу сматрати производима поријеклом из Босне и Херцеговине, Турске или једне од земаља или територија наведених у члану 3. и 4. и ако испуњавају друге услове из овог протокола.
3. Извозник који даје изјаву на рачуну биће спреман, у било које доба, на захтјев царинских власти земље извознице, поднијети на увид све одговарајуће документе којима доказује поријекло предметних производа, као и то да су испуњени остали услови из овог Протокола.

4. Изјаву на рачуну извозник ће откуцати машином, запечатити или одштампати на рачуну, доставници или другом комерцијалном документу, изјави чији се текст налази у Анексу IV, користећи једну од језичких верзија наведених у том анексу и у складу с одредбама домаћег законодавства земље извознице. Ако се изјава исписује руком, биће написана тинтом штампаним словима.

5. Изјава на рачуну мора носити оригинални својеручни потпис извозника. Међутим, овлашћени извозник у значењу члана 23. не мора потписивати такве декларације под условом да се царинским властима земље извознице писмено обавезе да преузима пуну одговорност за сваку изјаву на рачуну која га идентификује, као да је он сам својеручно потписао.

6. Изјаву на рачуну може попунити извозник када се производи на које се она односи извозе, или након њиховог извоза уз услов да се она у земљи увозници предочи не касније од двије године након увоза производа на које се односи.

Члан 23. Овлашћени извозник

1. Царинске власти земље извознице могу овластити било којег извозника (у даљем тексту: овлашћени извозник), који обавља честе испоруке производа из овог Споразума за попуњавање изјава на рачуну без обзира на вриједност производа о којима је ријеч. Извозник који тражи такво овлашћење мора царинским властима пружити све доказе о поријеклу производа као и доказе о испуњавању других услова из овог Протокола.

2. Царинске власти могу одобрити статус овлашћеног извозника уз било које услове које сматрају примјереним.

3. Царинске власти одобриће овлашћеном извознику број царинског овлашћења који се уноси у изјаву на рачуну.

4. Царинске власти ће надзирати употребу овлашћења од овлашћеног извозника.

5. Царинске власти могу у свако доба повући овлашћење. То ће учинити онда кад овлашћени извозник више не даје гаранције наведене у ставу 1, не испуњава услове наведене у ставу 2. или на неки други начин неправилно употребљава овлашћење.

Члан 24.

Исправност доказа о поријеклу

1. Доказ о поријеклу важиће четири мјесеца од датума издавања у земљи извозници, и у том периоду мора бити поднесен царинским властима земље увознице.
2. Докази о поријеклу, поднесени царинским властима земље увознице након коначног датума за предочење одређеног у ставу 1, могу бити прихваћени у сврху примјене повлашћеног третмана када ти документи нису били достављени до коначног датума због изузетних околности.
3. У осталим случајевима закаснилог предочавања, царинске власти земље увознице могу прихватити доказе о поријеклу када су производи испоручени прије поменутог коначног датума.

Члан 25.

Подношење доказа о поријеклу

Докази о поријеклу биће поднесени царинским властима земље увознице у складу с поступцима који се примјењују у тој земљи. Поменуте власти могу захтијевати превод доказа о поријеклу те могу такође захтијевати да увозну декларацију прати и изјава увозника о томе да производи испуњавају услове потребне за примјену овог споразума.

Члан 26.

Увоз дјелимичних пошлица

Када се на захтјев увозника, те под условима које су одредиле царинске власти земље увознице, растављени или несастављени производи у значењу из Општег правила 2(а) Хармонизованог система, који спадају у одјелке XVI до XVII или у тарифне бројеве 7308 и 9406 Хармонизованог система, увозе дјелимичним пошлицама, царинским властима се за такве производе подноси само један доказ о поријеклу при увозу прве дјелимичне пошлице.

Члан 27.

Изузеци од доказивања поријекла

1. Производи које приватна лица као мале пакете шаљу приватним лицима или који чине дио личног пртљага путника биће признати као производи с поријеклом без захтјева за подношење доказа о поријеклу, под условом да се такви производи не увозе због трговине, да су декларисани као производи који испуњавају услове из овог Протокола и кад нема сумње у истинитост такве изјаве. У случају производа који су послати поштом, ова изјава може се дати на царинској декларацији CN22/CN23 или на листу папира додатом том документу.

2. Увози који су повремени и састоје се искључиво од производа за личну употребу примаоца или путника или њихових породица неће се сматрати увозом због трговине ако је из природе и количине производа очито да није у питању никаква трговинска сврха.

3. Надаље, укупна вриједност тих производа не смије прелазити 500 евра у случају малих пакета или 1200 евра у случају производа који чине дио личног пртљага путника.

Члан 28.

Попратни документи

Документи наведени у члану 17.(3) и 22.(3) који се користе у сврху доказивања да се производи обухваћени потврдом о кретању робе ЕУР.1 или изјавом на рачуну могу сматрати производима с поријеклом из Босне и Херцеговине, Турске или из једне од земаља или територија наведених у члану 3. и 4. и испуњавају остале услове из овог протокола, могу се, *inter alia*, састојати од:

(а) директних доказа о поступцима које је предузео извозник или добављач за добијање односне робе, садржаних нпр. у његовим рачунима или унутрашњем књиговодству;

(б) докумената који доказују поријекло употребљених материјала, који се издају или попуњавају у Босни и Херцеговини или у Турској, када се ти документи користе у складу с домаћим законодавством;

(ц) докумената који доказују обраду или прераду материјала у Босни и Херцеговини или у Турској, који се издају или попуњавају у Босни и Херцеговини или у Турској, када се ти документи користе у складу с домаћим законодавством;

(д) потврда о кретању робе ЕУР.1 или изјава на рачуну које доказују поријекло употребљених материјала, издатих или попуњених у Босни и Херцеговини или у Турској у складу с овим Протоколом, или у једној од других земаља наведених у члану 3. и 4, у складу с правилима поријекла који су идентични правилима у овом Протоколу;

(е) одговарајућих доказа који се односе на обраду или прераду извршену ван Босне и Херцеговине или Турске примјеном члана 12, који доказују да су захтјеви из тог члана задовољени.

Члан 29.

Чување доказа о поријеклу и попутних докумената

1. Извозник који подноси захтјев за издавање потврде о кретању робе ЕУР.1 чуваће најмање три године документе наведене у члану 17.(3).

2. Извозник који даје изјаву на рачуну чуваће најмање три године копију те изјаве на рачуну, као и документе наведене у члану 22.(3).
3. Царинске власти земље извознице које издају потврду о кретању робе ЕУР.1 чуваће најмање три године образац захтјева наведен у члану 17.(2).
4. Царинске власти земље увознице чуваће најмање три године потврде о кретању робе ЕУР.1 и изјаве на рачуну, које су им поднесене.

Члан 30.

Неподударности и формалне грешке

1. Откривање мањих неподударности између изјава у доказу о поријеклу и оних у документима поднесеним царинарници у сврху обављања формалности за увоз производа неће *ipso facto* учинити доказ о поријеклу неважећим и ништавним ако се прописно установи да тај документ заиста одговара датим производима.
2. Очите формалне грешке, попут штампарских грешака у доказу о поријеклу, неће бити разлог одбијања тог документа, уколико те грешке нису такве да изазивају сумње у вези с тачношћу изјава датих у том документу.

Члан 31.

Износи изражени у еврима

1. За примјену одредби члана 22.(1)(б) и члана 27.(3) у случајевима када су производи фактурисани у некој другој валути, а не у еврима, износе у домаћим валутама Босне и Херцеговине и Турске и других земаља или територија наведених у члану 3. и 4, који одговарају износима израженим у еврима, утврдиће годишње свака земља на коју се то односи.
2. Пошљака може уживати погодности одредби из члана 22.(1)(б) или члана 27.(3) позивањем на валуту у којој је рачун испостављен, у складу са износом који утврди земља на коју се то односи.
3. Износи које треба примијенити у било којој датој домаћој валути биће противриједност у тој валути износа изражених у еврима на први радни дан у октобру. Износи ће бити достављени Босни и Херцеговини и Турској до 15. октобра и примјењиваће се од 1. јануара следеће године.
4. Земља може износ, који добије приликом прерачунавања износа израженог у еурима у домаћу валуту, заокружити према горе или према доле. Заокружени износ не смије се разликовати од износа који се добије приликом прерачунавања за више од 5 одсто. Земља може задржати и неизмијењену своју домаћу валуту у вриједности истој износу израженом у еурима, ако приликом годишњег усклађивања предвиђеног ставом 3. прерачуната противриједност тог

износа, прије било каквог заокруживања, резултира повећањем мањим од 15 одсто износа противвриједности у националној валути. Противвриједност у домаћој валути може остати неизмијењена, ако би прерачунавање резултирало смањењем те противвриједности.

5. Заједнички одбор ће, на захтјев Босне и Херцеговине или Турске, прегледати износе изражене у еурима. Приликом тог прегледа, Заједнички одбор ће узети у обзир да је пожељно очување ефеката предметних вриједносних ограничења. У ту сврху може донијети одтку о промјени износа изражених у еврима.

ГЛАВА VI ОРГАНИЗАЦИЈА АДМИНИСТРАТИВНЕ САРАДЊЕ

Члан 32. Узајамна помоћ

1. Царинске власти Босне и Херцеговине и Турске доставиће једне другима, посредством овлашћених царинских власти, узорке отисака печата који се користе у њиховим царинарницама за издавање потврда о кретању робе ЕУР.1, заједно с адресама царинских власти одговорних за провјеру тих потврда и изјава на рачуну.

2. Ради осигурања правилне примјене овог протокола, Босна и Херцеговине и Турска помагаће једна другој посредством надлежних царинских управа у провјери аутентичности потврда о кретању робе ЕУР.1 или изјава на рачуну те тачности података наведених у тим документима.

Члан 33. Провјера доказа о поријеклу

1. Накнадне провјере доказа о поријеклу обављаће се насумице или кад год царинске власти земље увознице имају оправдане сумње у аутентичност таквих докумената, поријекло односних производа или у испуњење других услова из овог Протокола.

2. За потребе провођења одредби из става 1. царинске власти земље увознице вратиће потврду о кретању робе ЕУР.1 и рачун, ако је био поднесен, изјаву на рачуну или копију тих докумената, царинским властима земље извознице, уз навод разлога за провјеру, гдје је то потребно. Сви прибављени документи и подаци који указују да је податак у потврди о поријеклу нетачан биће достављени као доказ захтјеву за провјеру.

3. Провјеру ће обавити царинске власти земље извознице. У ту сврху оне ће имати право да захтијевају било који доказ те да обаве било какву инспекцију извозникових рачуна или било коју другу провјеру коју сматрају потребном.

4. Ако царинске власти земље увознице одлуче да суспендују одобрење повлашћеног третмана односним производима у очекивању резултата провјере, увознику ће бити понуђено преузимање робе уз све мјере предострожности које се оцијене потребним.

5. Царинске власти које затраже провјеру биће обавијештене о резултатима те провјере што прије. Ти резултати морају јасно показивати да ли су документи аутентични и могу ли се односни производи сматрати производима с поријеклом из Босне и Херцеговине, Турске или из једне од земаља или територија наведених у члану 3. и 4. и да ли испуњавају друге услове из овог протокола.

6. Ако у случајевима оправдане сумње нема одговора у року од десет мјесеци од датума захтјева за провјеру или ако одговор не садржи податке довољне за утврђивање аутентичности документа о којем је ријеч или стварног поријекла производа, царинске власти које су поднијеле захтјев ће, осим у изузетним околностима, ускратити право на повлашћени третман.

Члан 34. Рјешавање спорова

Кад дође до спорова у односу на поступке провјере из члана 33, који се не могу ријешити између царинских власти које су поднијеле захтјев за провјеру и царинских власти задужених за обављање провјере или кад се у њима поставља питање тумачења овог Протокола, они ће бити упућени Заједничком одбору. У свим случајевима рјешавање спорова између увозника и царинских власти земље увознице подлијегаће законодавству поменуте земље.

Члан 35. Казне

Казне ће бити примјењиване на било које лице које изradi или да изradi документ који садржи нетачне податке с циљем прибављања повлашћеног третмана за производе.

Члан 36. Слободне зоне

1. Босна и Херцеговина и Турска предузеће све потребне кораке да осигурају да производи којима се тргује, а обухваћени су доказом о поријеклу, те током транспорта користе слободну зону смјештену на њиховој територији, не буду замијењени другом робом те да не буду подвргнути другом руковању осим нормалних поступака за спречавање њиховог пропадања.

2. Путем изузетака од одредби садржаних у ставу 1, кад се производи с поријеклом из Босне и Херцеговине или из Турске увозе у слободну зону и обухваћени су доказом о поријеклу, те се подвргавају третману или преради, односна тијела издаће нову потврду о кретању ЕУР.1 на захтјев извозника, уколико су третман или прерада у складу с одредбама овог Протокола.

ГЛАВА VII ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 37.

Роба на путу или у складиштењу

Роба која удовољава одредбама Главе II и која је, на датум ступања на снагу овог протокола, на путу или привремено ускладиштена у Босни и Херцеговини или у Турској у царинским складиштима или слободним зонама, може бити прихваћена као производи с поријеклом, под условом да се у року четири мјесеца од тог датума царинским властима државе увознице поднесе доказ о поријеклу издат накнадно, те било који документи који представљају додатне доказе о условима транспорта.

Члан 38.

Пододбор за царинске послове и питања поријекла

Пододбор за царинске послове и питања поријекла биће установљен у оквиру Заједничког одбора са циљем да му помаже при провођењу његових дужности те да осигура континуиран процес извјештавања и консултовања између стручњака.

Биће сачињен од стручњака из обје Стране задужених за питања која се односе на царинске послове и питања поријекла.

Члан 39.

Анекси

Анекси овом Протоколу чине његов саставни дио.

Члан 40.

Измјене протокола

Заједнички одбор може одлучити да измјени одредбе овог Протокола.

АНЕКС IV/28

АНЕКС I УВОДНЕ НАПОМЕНЕ УЗ ЛИСТУ У АНЕКСУ II

Напомена 1:

Листа доноси услове које треба да испуњавају сви производи да би се сматрали довољно обрађеним или прерађеним у смислу значења члана 6. Протокола.

Напомена 2:

2.1 Прве двије колоне у листи описују добијени производ. Прва колона наводи број тарифног броја или поглавља из Хармонизованог система, а друга колона даје опис робе који се користи у том систему за тај тарифни број или поглавље. За сваки навод у прве двије колоне дато је правило у колони 3 или 4. Када у неким случајевима наводу из прве колоне претходи ознака „ex“, то значи да се правила из колоне 3 или 4 односе само на дио тог тарифног броја описаног у колони 2.

2.2 Када је неколико тарифних бројева груписано заједно у колони 1 или је наведен број поглавља те се због тога у колони 2 даје уопштен опис производа, сусједна правила у колони 3 или 4 односе се на све производе који су, према Хармонизованом систему, разврстани под тарифни број односног поглавља или под било који од тарифних бројева груписаних у колони 1.

2.3 Када су у листи различита правила која се примјењују на различите производе унутар неког тарифног броја, сваки увучени ред садржи опис тог дијела тарифног броја обухваћен сусједним правилима у колони 3 или 4.

2.4 Када се за навод у прве двије колоне даје правило и у колони 3 и колони 4, извозник може алтернативно бирати примјену правила било наведеног у колони 3 или оног наведеног у колони 4. Ако у колони 4 није дато никакво правило у погледу поријекла, мора се примијенити правило наведено у колони 3.

Напомена 3:

3.1 Одредбе члана 6. Протокола у вези с производима који су стекли статус производа с поријеклом, а користе се у производњи других производа, примјењиваће се без обзира на то да ли је тај статус стечен унутар фабрике гдје се ови производи користе или у некој другој фабрици у Страни.

Примјер:

Мотор из тарифног броја 8407, за који правило каже да вриједност материјала без поријекла који могу бити уграђени не смије прелазити 40 одсто фабричке цијене, израђен је од „другог легираног челика грубо обликованог ковањем“ из тарифног броја ex 7224.

Ако је то ковање обављено у Страни на инготу без поријекла, он је већ стекао поријекло на основу правила за тарифни број ex 7224 у листи. Ковани материјал може се тада рачунати као материјал с поријеклом у обрачуна вриједности мотора без обзира на то да ли је он произведен у истој или другој фабрици у Страни. Вриједност ингота без поријекла тиме се не узима у обзир код збрајања вриједности употребљених материјала без поријекла.

3.2. Правило из листе представља минималну количину потребне обраде или прераде, па се предузимањем већег степена обраде или прераде, такође, стиче статус производа с поријеклом; и обратно, обављањем мањег степена обраде или прераде не може се стећи статус производа с поријеклом. Тако да је, ако правило предвиђа да се на одређеном нивоу производње може користити материјал без поријекла, коришћење таквог материјала у ранијој фази израде допуштено, док коришћење тог материјала у каснијој фази израде није допуштено.

3.3 Не доводећи у питање Напомену 3.2, када се у правилу употребљава израз „Производња од материјала из било којег тарифног броја“, тада материјали из било којег тарифног(их) броја(ева) (укључујући материјале истог описа и тарифног броја као и производ) могу бити употребљени, али уз било која специфична ограничења која, такође, могу бити садржана у правилу.

Међутим, појам „Производња од материјала из било којег тарифног броја, укључујући друге материјале из тарифног броја ...“ или „Производња од материјала из било којег тарифног броја, укључујући друге материјале из истог тарифног броја као и производ“, значи да се могу употребљавати материјали из било којег тарифног(их) броја(ева), осим оних истог описа као производ, као што је наведено у колони 2 у листи.

3.4 Кад правило из листе наводи да се производ може израђивати од више од једног материјала, то значи да се може користити било који материјал или материјали. То не захтијева да сви морају бити коришћени.

Примјер:

Правило за тканине из тарифних бројева 5208 до 5212 одређује да се могу користити природна влакна те да се, између осталих материјала, могу користити и хемијски материјали. Ово не значи да се морају користити и једни и други; могу се користити једни или други или и једни и други.

3.5 Кад правило из листе наводи да производ мора бити израђен од одређеног материјала, тај услов очито не спречава употребу других материјала који, због своје унутрашње природе, не могу задовољити то правило. (Види такође доњу напомену 6.2 у вези с текстилом).

Примјер:

Правило за готову храну из тарифног броја 1904, које конкретно искључује употребу житарица и њихових прерађевина, не спречава употребу минералних соли, хемикалија и других додатака који нису произведени од житарица.

Међутим, ово се не примјењује на производе који се, иако не могу бити израђени од конкретног материјала наведеног у листи, могу произвести од материјала исте природе у ранијој фази производње.

Примјер:

У случају одјевног предмета из ех Поглавља 62, израђеног од нетканних материјала, уколико је за ту класу производа дозвољено кориштење само предива без поријекла, није могуће започети с нетканом тканином - чак и ако се неткане тканине иначе не могу израђивати од предива. У таквим случајевима, почетни материјал би нормално био у фази која претходи предиву - а то је стање влакана.

3.6 Када се у правилу из листе наводе два процента максималне вриједности материјала без поријекла који се могу користити, тада се ти проценти не могу збрајати. Другим ријечима, максимална вриједност свих коришћених материјала без поријекла никада не смије прећи највиши наведени проценат. Надаље, појединачни проценти не смију се прећи у односу на конкретне материјале на које се примјењују.

Напомена 4:

4.1 Појам „природна влакна” користи се у листи за влакна која нису вјештачка или синтетичка. Ограничен је на фазе прије предења, укључујући и отпад те, осим уколико није одређено друкчије, укључује непредена влакна која нису гребена, чешљана или на други начин прерађена.

4.2 Појам „природна влакна” укључује коњску длаку из тарифног броја 0503, свилу из тарифног броја 5002 и 5003, као и вунена влакна и фини или грубу животињску длаку из тарифних бројева 5101 до 5105, памучна влакна из тарифних бројева 5201 до 5203 и друга биљна влакна из тарифних бројева 5301 до 5305.

4.3 Појмови „текстилна пулпа”, „хемијски материјали” и „материјали за израду папира” користе се у листи за опис материјала који нису разврстани у поглављима 50 до 63, а могу се користити за израду вјештачких, синтетичких или папирних влакана или предива.

4.4 Појам „произведена сортирана влакна” користи се у листи за синтетичку или вјештачку кудељу, сортирана влакна или отпад из тарифних бројева 5501 до 5507.

Напомена 5:

5.1 Када се за одређени производ из листе упућује на ову напомену, услови наведени у колони 3 неће се примјењивати на било које основне текстилне материјале кориштене за израду овог производа и који заједно представљају 10 одсто или мање од укупне тежине свих употријебљених основних текстилних материјала. (Види такође напомене 5.3 и 5.4).

5.2 Међутим, толеранција наведена у Напомени 5.1. може се примијенити само на мјешовите производе израђене од два или више основних текстилних материјала.

Основни текстилни материјали су:

- свила,
- вуна,
- груба животињска длака,
- фина животињска длака,
- коњска длака,
- памук,
- материјали за израду папира и папир,
- лан,
- природна конопља,
- јута и друга текстилна влакна од дрвеног лика,
- сисал и друга текстилна влакна из рода агава,
- кокос, абака, рами и друга биљна текстилна влакна,
- синтетички произведени филаменти,
- вјештачки произведени филаменти,
- проводљиви филаменти,
- синтетичка произведена сортирана влакна од полипропилена,

- синтетичка произведена сортирана влакна од полиестера,
- синтетичка произведена сортирана влакна од полиамида,
- синтетичка произведена сортирана влакна од полиакрилонитрила,
- синтетичка произведена сортирана влакна од полиимида,
- синтетичка произведена сортирана влакна од политетрафлуороетилена,
- синтетичка произведена сортирана влакна од полифениленсулфида,
- синтетичка произведена сортирана влакна од поливинилхлорида,
- друга синтетичка произведена сортирана влакна,
- вјештачка произведена сортирана влакна од вискозе,
- друга вјештачка произведена сортирана влакна,
- полиуретанско предиво сегментовано с флексибилним сегментима од полиетера, уплетена или неуплетена,
- полиуретанско предиво сегментовано с флексибилним сегментима од полиестера, уплетена или неуплетена,
- производи из тарифног броја 5605 (метализовано предиво) који укључују траку која се састоји од језгре од алуминијумске фолије или од језгре од пластичне фолије са слојем алуминијумског праха или без њега, дебљине до 5 мм, спојеној у сендвич помоћу прозирног или бојеног љепила између два слоја пластичне фолије,
- други производи из тарифног броја 5605.

Примјер:

Предиво из тарифног броја 5205, израђено од памучних влакана из тарифног броја 5203 и синтетичких сортираних влакана из тарифног броја 5506, је мијешано предиво. Стога, синтетичка сортирана влакна без поријекла која не задовољавају правила о поријеклу (која захтијевају производњу од хемијских материјала или текстилне пулпе) могу бити коришћена, под условом да њихова укупна тежина не прелази 10 одсто тежине предива.

Примјер:

Вунена тканина из тарифног броја 5112, израђена од вуненог предива из тарифног броја 5107 и синтетичких сортираних влакана из тарифног броја 5509, мјешовита је тканина. Стога, синтетичко предиво које не задовољава правила о поријеклу (која захтијевају производњу од хемијских материјала или текстилне пулпе), или вунено предиво које не задовољава правила о поријеклу (која захтијевају производњу од природних влакана, негребаних или нечесљаних или друкчије припремљених за предење), или њихова комбинација, може бити коришћена, под условом да њихова укупна тежина не прелази 10 одсто тежине тканине.

Примјер:

Чупава текстилна тканина из тарифног броја 5802, израђена од памучног предива из тарифног броја 5205 и памучне тканине из тарифног броја 5210, мијешани је производ само ако је памучна тканина и сама мијешана тканина израђена од предива разврстаног у два различита тарифна броја, или ако су коришћена памучна предива и саме мјешавине.

Примјер:

Ако је односна чупава текстилна тканина била израђена од памучног предива из тарифног броја 5205 и синтетичке тканине из тарифног броја 5407, онда су коришћена предива очито два засебна основна текстилна материјала, па је чупава текстилна тканина у складу с тим мијешани производ.

5.3 У случају производа који укључују „полиуретанско предиво сегментовано с флексибилним сегментима од полиетера, уплетено или неуплетено“, толеранција за то предиво је 20 одсто.

5.4 У случају производа који укључују „траку која се састоји од језгра од алуминијумске фолије или од језгра од пластичне фолије са слојем алуминијумског праха или без њега, дебљине до 5 мм, спојеној у сендвич помоћу прозирног или бојеног љепила између два слоја пластичне фолије“, толеранција за ту траку износи 30 одсто.

Напомена 6:

6.1 Када се у листи упућује на ову напомену, текстилни материјали (уз изузетак подстава и међуподстава), који не задовољавају правило утврђено у колони 3 листе за израђени односни производ, могу се користити, под условом да су разврстани у тарифни број различит од броја производа те да њихова вриједност не пређе 8 одсто фабричке цијене производа.

6.2 Не доводећи у питање Напомену 6.3, материјали који нису разврстани у Поглављима 50 до 63 могу се слободно користити у производњи текстилних производа, било да они садрже текстил или не.

Примјер:

Ако правило из листе прописује да се за одређени текстилни производ (попут панталона) мора користити предиво, то не спречава коришћење металних производа попут дугмади, јер дугмад нису разврстана у Поглављима 50 до 63. Из истог разлога то не спречава ни коришћење патентних затварача, иако патентни затварачи нормално садрже текстил.

6.3 Када се примјењује правило о проценту, вриједност материјала који нису разврстани у Поглављима 50 до 63 мора се узети у обзир код израчунавања вриједности укључених материјала без поријекла.

Напомена 7:

7.1 За потребе тарифних бројева ех 2707, 2713 до 2715, ех 2901, ех 2902 и ех 3403, „специфични поступци” су сљедећи:

- (а) вакуумска дестилација;
- (б) редестилација врло темељитим поступком фракционисања;
- (ц) крековање;
- (д) поправљање;
- (е) екстракција помоћу селективних отапала;
- (ф) поступак који обухвата све сљедеће активности: прераду концентрисаном сумпорном киселином, отопином сумпног триоксида у сумпној киселини или сумпурним анхидридом; неутрализацију алкалним агенсима; деколоризацију и пурификацију природно активном земљом, активираном земљом, активираним угљем или бокситом;
- (г) полимеризација;
- (х) алкилација;
- (и) изомеризација.

7.2 За потребе тарифних бројева 2710, 2711 и 2712, „специфични поступци” су сљедећи:

- (а) вакуумска дестилација;
- (б) редестилација врло темељитим поступком фракционисања;

- (ц) крековање;
- (д) поправљање;
- (е) екстракција помоћу селективних отапала;
- (ф) поступак који обухвата све следеће активности: прераду концентрисаном сумпорном киселином, отопином сумпног триоксида у сумпној киселини или сумпурним анхидридом; неутрализацију алкалним агенсима; деколоризацију и пурификацију природно активном земљом, активираним земљом, активираним угљем или бокситом;
- (г) полимеризација;
- (х) алкилација;
- (иј) изомеризација;
- (к) само у односу на тешка уља из тарифног броја ex 2710, одсумпороване водоником које резултира смањењем од најмање 85 одсто садржаја сумпора у прерађиваним производима (ASTM D 1266-59 T метода);
- (л) само у односу на производе из тарифног броја 2710, депарафинација неким другим процесом осим филтрирања;
- (м) само у односу на тешка уља из тарифног броја ex 2710, третман водоником под притиском већим од 20 бара и температуром већом од 250° Ц, уз употребу катализатора, у неку другу сврху него што је одсумпороване, када водоник твори активни елемент у хемијској реакцији. Даљи третман водоником уља за подмазивање из тарифног броја ex 2710 (нпр. хидрофиниширање или деколоризација) ради побољшања боје или стабилности не сматра се специфичним процесом;
- (н) само у односу на лож-уља из тарифног броја ex 2710, атмосферска дестилација, под условом да се мање од 30 одсто тих производа - по запремини, укључујући и губитке - дестилује на 300° Ц помоћу методе ASTM D 86;
- (о) само у погледу других тешких уља осим глинских и лож-уља из тарифног броја ex 2710, третман помоћу високофреквентног електричног пражњења без искрења.
- (п) само у случају сирових производа (осим вазелина, озокерита, воска од лигнита или тресета, парафинског воска који садрже по маси мање од 0,75 одсто уља) из тарифног броја ex 2712, уклањање уља фракционом кристализацијом.

7.3 За потребе тарифних бројева ex 2707, 2713 до 2715, ex 2901, ex 2902 и ex 3403, једноставне операције као што су: чишћење, претакање, десалинизација, одвајање воде, филтрирање, бојење, обиљежавање, добијање садржаја сумпора услед мијешања производа с различитим садржајима сумпора или било која комбинација ових операција или сличне операције не дају поријекло.

АНЕКС II

ЛИСТА ПРЕРАДА ИЛИ ОБРАДА КОЈЕ ЈЕ ПОТРЕБНО ОБАВИТИ НА МАТЕРИЈАЛИМА БЕЗ ПОРИЈЕКЛА КАКО БИ ПРЕРАЂЕНИ ПРОИЗВОД СТЕКАО СТАТУС ПРОИЗВОДА С ПОРИЈЕКЛОМ

*Сви производи наведени у листи не морају бити обухваћени овим Споразумом. Из тог разлога
неопходно је консултовати остале дијелове овог Споразума.*

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
Поглавље 1	Живе животиње	Све животиње из Поглавља 1 биће цјеловито добијене	
Поглавље 2	Месо и други јестиви кланични производи	Производња у којој су сви употребљени материјали из Поглавља 1 и 2 цјеловито добијени	
Поглавље 3	Рибе, љускари, мекушци и остали водени бескичмењаци	Производња у којој су сви употребљени материјали из Поглавља 3 цјеловито добијени	
ex Поглавље 4	Млијечни производи; птичја јаја; природни мед; јестиви производи животињског поријекла, неспоменути и необухваћени на другом мјесту, осим:	Производња у којој су сви употребљени материјали из Поглавља 4 цјеловито добијени	
0403	Млаћеница, кисело млијеко и павлака, јогурт, кефир и остало ферментисано или закисељено млијеко и павлака, концентрисани или неконцентрисани с додатим или без додатог шећера или других средстава за заслађивање или аромама или с додатим или без додатог воћа, орашастог воћа или какаа	Производња у којој: - су сви употребљени материјали из Поглавља 4 цјеловито добијени, - је сав употребљени воћни сок (осим оног од ананаса, лимуна и лимета или грејпа) из тарифног броја 2009 с поријеклом, - вриједност свих употребљених материјала из Поглавља 17 не прелази 30% цијене производа fco фабрика	
ex Поглавље 5	Производи животињског поријекла, који нису споменути ни укључени на другом мјесту; осим:	Производња у којој су сви употребљени материјали употребљени из Поглавља 5 цјеловито добијени	
ex 0502	Чешљеве и длаке домаћих или дивљих свиња, прерађене	Чишћење, дезинфекција, сортирање и исправљање чешља и длака	
Поглавље 6	Живо дрвеће и друге биљке; луковике, коријене и слично;	Производња у којој:	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
	резано цвијеће и украсно лишће	- су сви употребљени материјали у Поглављу 6 цјеловито добијени, и - вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа ссо фабрика	
Поглавље 7	Јестиво поврће и одређено коријенје и гомољи	Производња у којој су сви употребљени материјали из Поглавља 7 цјеловито добијени	
Поглавље 8	Јестиво и орашасто воће; коре агрума или диња и лубеница	Производња у којој: - све употребљено воће и орашасто воће цјеловито добијено; - вриједност свих употребљених материјала из Поглавља 17 не прелази 30% вриједности цијене производа ссо фабрика	
ex Поглавље 9	Кафа, чај, мате-чај и зачини; осим:	Производња у којој су сви употребљени материјали из Поглавља 9 цјеловито добијени	
0901	Кафа, пржена или непржена са или без кофенина; кафине љуске и опне; замјене кафе које садрже кафу било у ком проценту	Производња од материјала из било којег тарифног броја	
0902	Чај, ароматизовани или неароматизовани	Производња од материјала из било којег тарифног броја	
ex 0910	Мјешавине зачина	Производња од материјала из било којег тарифног броја	
Поглавље 10	Житарице	Производња у којој су сви употребљени материјали из Поглавља 10 цјеловито добијени	
ex Поглавље 11	Производи млинске индустрије; слат; скроб; инулин; пшенични глутен; осим:	Производња у којој су све употребљене житарице, јестиво поврће, коријени и гомољи из тарифног броја 0714 или воће цјеловито добијени	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	(4)
ex 1106	Брашно, крупица и брашно од осушеног, љуштеног махунастог поврћа из тарифног броја 0713	Сушење и мљење махунастог поврћа из тарифног броја 0708	
Поглавље 12	Уљано сјемене и плодови; разнo зрнaвљe, сјeмe и плодови; индустријско и љeковитo билјe; слaмa и глoмaзнa стoчнa хрaнa	Производња у којој су сви употребљени материјали из Поглавља 12 цјеловито добијени	
1301	Шeлaк; природнe гумe, смолe, гумe-смолe и уљaнe смолe (нпр. бaлзaмa)	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала из тарифног броја 1301 не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
1302	Билјни сокови и екстракти; пектинске материје, пектинати и пектати; агар-агар и остале слузи и згушњивачи, модификовани или немодификовани, добијени од биљних производа: - Слузи и згушњивачи, модификовани, добијени из биљних производа - Остало		
Поглавље 14	Билјни материјали за плетарство; биљни производи неспоменути и необухваћени на другом мјесту	Производња у којој су сви употребљени материјали из Поглавља 14 цјеловито добијени	
ex Поглавље 15	Мaст и уљa живoтинскoг или биљнoг поријеклa тe прoизвoди нoхoвoг рaзлaгaњa; прeрaђeнe јeстивe мaст; живoтински или билјни воскови; осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
1501	Свинска мaст (укључујући салo) и мaст пeрaдн, осим oних		

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
1502	из тарифног броја 0209 или 1503:		
	- Маст из костију или отпадака	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим оних из тарифних бројева 0203, 0206 или 0207 или од костију из тарифног броја 0506	
	- Остало	Производња од меса или јестивих отпадака свињског поријекла из тарифног броја 0203 или 0206, или од меса и јестивих отпадака перади из тарифног броја 0207	
	Маси од говеда, оваца или коза, осим оних из тарифног броја 1503		
1504	- Маси из костију или отпадака	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим оних из тарифног броја 0201, 0202, 0204 или 0206 или од костију из тарифног броја 0506	
	- Остало	Производња у којој су сви употребљени материјали из Поглавља 2 цјеловито добијени	
	Маси и уља и њихове фракције, од риба или морских сисара, рафинисани или нерафинисани, али хемијски немодификовани:		
	- Чврсте фракције	Производња од материјала из било којег тарифног броја, укључујући друге материјале из тарифног броја 1504	
ex 1505	- Остало	Производња у којој су сви употребљени материјали из Поглавља 2 и 3 цјеловито добијени	
	Рафинисани ланолин	Производња од сирове масти од вуне из тарифног броја 1505	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
1506	Остале животињске масти и уља и њихове фракције, рафинисани или нерафинисани, али хемијски немодификовани: - Чврсте фракције - Остало	Производња од материјала из било којег тарифног броја, укључујући остале материјале из тарифног броја 1506 Производња у којој сви употребљени материјали из Поглавља 2 цјеловито добијени	
1507 до 1515	Биљна уља и њихове фракције: - Сојино уље, уље од кикирикија, палимино уље, уље од кокосовог ораха (копре), уље од палимине језгре, "babassu" уље, тунгово уље, онтикака уље, восак од мирике и јапански восак, фракције јојоба уља и уља за техничку или индустријску примјену осим оних за производњу од прехранбених производа за људску исхрану - Чврсте фракције, осим оних од уља јојобе - Остало	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа Производња од других материјала из тарифних бројева 1507 до 1515 Производња у којој су све употребљене биљне материје цјеловито добијене	
1516	Масти или уља животињског или биљног поријекла и њихове фракције, дјелимично или потпуно хидрогенизовани, интерестерификовани, реестерификовани или елаидилизовани, без обзира јесу ли рафинисани или	Производња у којој: - су сви употребљени материјали из Поглавља 2 цјеловито добијени, и - су све употребљене биљне материје цјеловито добијене. Међутим, материјали из тарифних	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
1517	нерафинисани, али даље неприпремљени Маргарин; јестиве мјешавине или препарати масти или уља животињског или биљног поријекла или од фракција различитих масти или уља из овог Поглавља, осим јестивих масти или уља и њихових фракција из тарифног броја 1516	бројева 1507, 1508, 1511 и 1513 могу бити употребљени Производња у којој: - су сви употребљени материјали из Поглавља 2 и 4 цјеловито добијени, и - су све употребљене биљне материје цјеловито добијене. Међутим, материјали из тарифних бројева 1507, 1508, 1511 и 1513 могу бити употребљени	
Поглавља 16	Прерађевине од меса, риба, љускаваца, мекушаца или других водених бескичмењака	Производња: - од животиња из Поглавља 1, и/или - у којој су сви употребљени материјали из Поглавља 3 цјеловито добијени	
ex Поглавље 17	Шећер и производи од шећера; осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
ex 1701	Шећер од шећерне трске и шећерне репе и хемијски чиста сахароза, у чврстом стању, који садржи материје за ароматизацију или бојење	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала из Поглавља 17 не прелази 30% цијене производа fco фабрика	
1702	Остали шећери, укључујући хемијски чисту лактозу, малтозу, глукозу и фруктозу, у чврстом стању; шећерни сирупи без додатних средстава за ароматизацију или за бојење; вјештачки мед, мијешан или не с природним медом; карамел: - Хемијски чиста малтоза и фруктоза	Производња од материјала из било којег тарифног броја укључујући друге материјале из тарифног броја 1702	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
ex 1703	<p>- Остали шећери у чврстом стању, који садрже материје за ароматизовање или бојење</p> <p>- Остало</p>	<p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала из Поглавља 17 не прелази 30% цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња у којој сви употребљени материјали имају поријекло</p>	
1704	<p>Меласе добијене при екстракцији или рафинисању шећера, које садрже материје за ароматизацију или бојење</p> <p>Производи од шећера (уључујући бијелу чоколаду), без какаа</p>	<p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала из Поглавља 17 не прелази 30% цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња:</p> <ul style="list-style-type: none"> - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала из Поглавља 17 не прелази 30% цијене производа fco фабрика 	
Поглавље 18	Какао и производи од какаа	<p>Производња:</p> <ul style="list-style-type: none"> - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала из Поглавља 17 не прелази 30% цијене производа fco фабрика 	
1901	<p>Сладни екстракт, прехранбени производи од брашна, прекуле, крупице, скроба или сладног екстракта, који не садрже какао или садрже мање од 40% по маси рачунато на потпуно одмашћену основу, неспоменути и необухваћени на другом мјесту;</p> <p>прехранбени производи од робе из тарифног броја 0401 до 0404, који не садрже какао или садрже мање од 5% по маси</p>		

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
1902	<p>рачунато на потпуно одмашћену основу, неспоменути или необухваћени на другом мјесту:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Сладни екстракт - Остало <p>Тјестенина, кувана или некувана или пуњена (месом или другим материјама) или друкчије припремљена, као што су спагети, макарони, резанци, лазанје, њоки, равииоли, канелони, "couscous" (кускус), припремљени или неприпремљени:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Који садрже 20% или мање меса, месних производа, рибе, љускаваца, мекушаца - Који садрже више од 20% меса, месних производа, рибе, љускаваца или мекушаца 	<p>Израда од житарица из Поглавља 10</p> <p>Производња:</p> <ul style="list-style-type: none"> - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност употребљених материјала из Поглавља 17 не прелази 30% цијене производа фабрика <p>Производња у којој су све употребљене житарице и њихови деривати (осим тврдог жита и њихових деривата) цјеловито добијени</p> <p>Производња у којој:</p> <ul style="list-style-type: none"> - су све употребљене житарице и њихови деривати (осим тврдог жита и њихових деривата) цјеловито добијени; - сви употребљени материјали из Поглавља 2 и 3 цјеловито добијени 	
1903	Талиока и замјене талиоке припремљени од скроба, у	Производња од материјала из било којег тарифног броја осим од	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
1904	<p>облику пахуљица, зрнаца, куглица или у сличним облицима</p> <p>Прехрамбени производи добијени бубрењем или пржењем житарица или производа од житарица (нпр. кукурузне пахуљице); житарице (осим кукуруза) у зрну, или пахуљицама или друкчије припремљене (осим брашна, прекрупе и гриза), претходно куване, или друкчије припремљене, неспоменуте или необухваћене на другом мјесту</p>	<p>кромпировог скроба из тарифног броја 1108</p> <p>Производња:</p> <ul style="list-style-type: none"> - од материјала из било којег тарифног броја, осим оних из тарифног броја 1806, - у којој су све употребљене житарице и брашно (осим пшенице дурум и њених деривата и кукуруза (<i>Zea mays</i>)) цјеловито добијени, и - у којој вриједност свих употребљених материјала из Поглавља 17 не прелази 30% цијене производа fco фабрика 	
1905	<p>Хљоб, пецива, колачи, бисквити и остали пекарски производи с додатком какаа или без додатка какаа; хостије, капсуле за фармацеутске производе, облатне, папир од пиринача и слични производи</p>	<p>Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим оних из Поглавља 11</p>	
ex Поглавље 20	<p>Производи од поврћа, воћа, орашастог воћа или осталих дијелова биљака, осим:</p>	<p>Производња у којој је све воће, орашасто воће и поврће цјеловито добијено</p>	
ex 2001	<p>Јам, слатки кромпир и слични јестиви дијелови поврћа који садрже 5% или више скроба, припремљени или конзервисани у сирћету или сирћетној киселини</p>	<p>Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа</p>	
ex 2004 i ex 2005	<p>Кромпир у облику брашна, гриза или пахуљица, припремљених или конзервисаних на други начин осим у сирћету или сирћетној киселини</p>	<p>Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа</p>	
2006	<p>Поврће, воће, ораси, коре од воћа и други дијелови биљака,</p>	<p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала</p>	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
2007	конзервисани шећером (осушено, преливено или кристализовано)	из Поглавља 17 не прелази 30% цијене производа fco фабрика	
ex 2008	Цемови, воћни желеи, мармеладе, пиреи и пасте од воћа и од орашастог воћа добијени кувањем, с додатим или без додатог шећера или другим средствима за заслађивање	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала из Поглавља 17 не прелази 30% цијене производа fco фабрика	
	- Орашасто воће, без додатка шећера или алкохола	Производња у којој вриједност свата употребљеног орашастог воћа и уљнатог сјемена с поријеклом из тарифних бројева 0801, 0802 и 1202 до 1207 прелази 60% цијене производа fco фабрика	
	- Маслац од кикирилица; мјешавине на бази житарица; палминог језгра; кукуруз	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
	- Остало, осим воћа и орашастог воћа, укувано друкчије него на пари или води, без додатка шећера, замрзнуто	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала из Поглавља 17 не прелази 30% цијене производа fco фабрика	
2009	Воћни сокови (укључујући мошт од грозђа) и сокови од поврћа, неферментисани и без доданог алкохола, с додатим или без додатог шећера или другим средствима за заслађивање	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала из Поглавља 17 не прелази 30% цијене производа fco фабрика	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
ex Поглавље 21	Разни прехранбени производи, осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
2101	Екстракти, есенције и концентрати кафе, чаја или мате-чаја и додаци на бази ових производа или на бази кафе, чаја или мате-чаја; пржена цикорија и друге пржене замјене кафе, и њихови екстракти, есенције и концентрати	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој је сва употребљена цикорија цјеловито добијена	
2103	Сосови и препарати за сосове; мијешани зачини и мијешана зачинска средства; брашно и гриз од горушице и припремљена горушица (сенф): - Сосови и препарати за сосове; мијешани зачини и мијешана зачинска средства - Брашно и крупица од горушице и припремљена горушица	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, смије се употребити брашно од горушице или припремљена горушица (сенф) Производња од материјала из било којег тарифног броја	
ex 2104	Супе и чорбе и додаци за те производе	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим од прерађеног или конзервираног поврћа из тарифних бројева 2002 до 2005	
2106	Прехранбени производи неспоменути или необухваћени на другом мјесту	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност употребљених материјала из	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	(4)
		Поглавља 17 не прелази 30% цијене производа fco фабрика	
ex Поглавље 22	Пића, алкохоли и сирће; осим:	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа - у којој је све употребљено грозђе и било који материјали добијени из грозђа цјеловито добијено	
2202	Вода, укључујући минералну воду и газiranу воду, с додатим шећером или другим средствима за заслађивање или аромама, и остала безалкохолна пића, који не садрже сокове од воћа или поврћа из тарифног броја 2009	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, - у којој вриједност свих употребљених материјала из Поглавља 17 не прелази 30% цијене производа fco фабрика, и - у којој су сви употребљени воћни сокови (осим сока од ананаса, лимете или грејпа) с поријеклом	
2207	Неденатурисани етил-алкохол алкохолне јачине 80% волумена или јачи; етил-алкохол и остали алкохоли, денатурисани, било које јачине	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим из тарифног броја 2207 или 2208, и - у којој је све употребљено грозђе или материјали добијени од грозђа цјеловито добијени или, ако су сви други употребљени материјали већ с поријеклом, апсак може бити употребљен до 5% укупног волумена	
2208	Неденатурисани етил-алкохол, алкохолне јачине мање од 80% волумена; ракије, ликери и остала алкохолна пића	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим из тарифног броја 2207 или 2208, и - у којој је све употребљено грозђе или материјали добијени	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
		од грозђа цјеловито добијени или, ако сви други употребљени материјали већ с поријеклом, аташк може бити употребљен до 5% укупног волумена	
ex Поглавље 23	Остаци и отпади прехранбене индустрије; припремљена животињска храна, осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
ex 2301	Китово брашно; брашно, гриз, пелете од рибе или од љускара, мекушаца или осталих водених бескичменјака, неприкладни за људску исхрану	Производња у којој су сви употребљени материјали из Поглавља 2 и 3 цјеловито добијени	
ex 2303	Остаци од производње скроба из кукуруза (изуевши концентрисане течности за намакање), што садрже у сувој материји више од 40% протеина	Производња у којој је сав употребљени кукуруз цјеловито добијен	
ex 2306	Уљане погаче и остали крути остаци добијени при екстракцији маслиновог уља, који садрже више од 3% маслиновог уља	Производња у којој су све употребљене маслине цјеловито добијене	
2309	Производи који се употребљавају за исхрану животиња	Производња у којој: - су све употребљене житарице, шећер или меласе, месо или млијеко с поријеклом, и - сви употребљени материјали из Поглавља 3 цјеловито добијени	
ex Поглавље 24	Дуван и прерађене замјене дувана; осим:	Производња у којој су сви употребљени материјали из Поглавља 24 цјеловито добијени	
2402	Цигаре, цигарилоси и цигарете од дувана или замјена дувана	Производња у којој је најмање 70% тежине употребљеног непрерађеног дувана или отпадака дувана из тарифног броја 2401 с поријеклом	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
ex 2403	Дуван за пушење	Производња у којој је најмање 70% тежине употребљеног непрерађеног дувана или отпадака дувана из тарифног броја 2401 с поријеклом	
ex Поглавље 25	Со; сумпор; земља и камен; гипс; креч и цемент, осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
ex 2504	Графит природни, кристаласти, обогаћен угљикохидратима, прочишћен и у праху	Обогаћење садржаја угљеником, прочишћавање и мљење грубог кристаластог графита	
ex 2515	Мермер, грубо обликован пиљењем или друкчије, у блоковима или плочама у правоугаоним облицима (укључујући четвороугаоне), до 25 cm дебљине	Обрада мрамора дебљине веће од 25 cm, пиљењем или друкчије (и ако је већ испиљен)	
ex 2516	Гранит, порфир, базалт, пјешчар и друго камење за споменике и грађевине, једноставно обрађено пиљењем или на други начин, у блоковима или плочама у правоугаоним облицима (укључујући четвороугаоне), до 25 cm дебљине	Обрада камена дебљине веће од 25 cm, пиљењем или друкчије (и ако је већ испиљен)	
ex 2518	Печени доломит	Печење непеченог доломита	
ex 2519	Дробљени природни магнезијум-карбонат (магнезит) у херметички затвореним контејнерима, и магнезијум-оксид, чисти или нечисти, осим топљеног магнезијум-оксида или мртво печеног (синтерисаног) магнезијум-оксида	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, допуштена је употреба природног магнезијум-карбоната (магнезита)	
ex 2520	Гипс, посебно обрађен за зубарство	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
ex 2524	Природно азбестно влакно	не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
ex 2525	Лискун у праху	Производња од концентрисаног азбеста	
ex 2530	Земљане боје, печене или у праху	Мљевење лискуна или отпадака од лискуна	
		Мљевење или печење земљаних боја	
Поглавље 26	Руде, згуре и пепели	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
Ex Поглавље 27	Минерална горива, минерална уља и производи њихове дестилације; битуменозне материје; минерални воскови; осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
ex 2707	Уља у којима маса ароматских премашује масу неароматских састојака, слична минералним уљима добијеним дестилацијом угљених катрана на високим температурама, гдје је дестиловано више од 65% њиховог обима на температури до 250°C (укључујући мјешавину есенције нафте и бензола), а намијењени су за погонско или топлинско гориво	Радње рафинисања и/или једног или више специфичних процеса ⁽¹⁾ или друге радње у којима сви употребљени материјали морају бити разврстани унутар тарифног броја различитог од броја производа. Међутим, материјали из истог тарифног броја као производ, могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
ex 2709	Сирова уља добијена од битуменозних минерала	Деструктивна дестилација битуменозних материјала	
2710	Нафтна уља и уља добијена од битуменозних минерала, осим сирових; производи	Радње рафинисања и/или једног или више специфичних процеса ⁽²⁾	

- 7.3. ¹ За специјалне услове у вези са „специфичним процесима“ види Уводне напомене 7.1 и
- ² За специјалне услове у вези са „специфичним процесима“ види Уводну напомену 7.2.

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
2711	непоменути нити обухваћени на другом мјесту, који по маси садрже 70% или више нафтних уља или уља добијених од битуменозних материјала, ако чине основне састојке тих производа; отпадна уља	или друге радње у којима сви употребљени материјали морају бити разврстани унутар тарифног броја различитог од броја производа. Међутим, материјали из истог тарифног броја као производ могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 50% цијене производа фцо фабрика	
2712	Нафтни пливови и остали пливовити угљен-водоници	Радње рафинисања и/или једног или више специфичних процеса ⁽³⁾ или друге радње у којима сви употребљени материјали морају бити разврстани унутар тарифног броја различитог од броја производа. Међутим, материјали из истог тарифног броја као производ могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 50% цијене производа фсо фабрика	
	Вазелин; парафински восак, микрокристални нафтни восак, пресовани парафини, озокерит, восак од мрког угља и лигнита, восак од тресета, остали минерални воскови и слични производи добијени синтезом или другим поступцима, обојени или необојени	Радње рафинисања и/или једног или више специфичних процеса ⁽⁴⁾ или друге радње у којима сви употребљени материјали морају бити разврстани унутар тарифног броја различитог од броја производа. Међутим, материјали из истог тарифног броја као производ могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 50% цијене производа фсо фабрика	

3

За специјалне услове у вези са „специфичним процесима“ види Уводну напомену 7.2.

4

За специјалне услове у вези са „специфичним процесима“ види Уводну напомену 7.2.

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
2713	Нафтни кокс, нафтни битумен и други остаци из нафте или из уља од битуменозних материјала	<p>Радње рафинисања и/или једног или више специфичних процеса ⁽⁵⁾</p> <p>или</p> <p>друге радње у којима сви употребљени материјали морају бити разврстани унутар тарифног броја различитог од броја производа. Међутим, материјали из истог тарифног броја као производ могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 50% цијене производа fco фабрика</p>	
2714	Битумен и асфалт, природни; битуменозни и уљни шкриљци и катрански пијесак; асфалтити и асфалтне стијене	<p>Радње рафинисања и/или једног или више специфичних процеса ⁽⁶⁾</p> <p>или</p> <p>друге радње у којима сви употребљени материјали морају бити разврстани унутар тарифног броја различитог од броја производа. Међутим, материјали из истог тарифног броја као производ могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 50% цијене производа fco фабрика</p>	
2715	Битуменозне мјешавине на бази природног асфалта, природног битумена, нафтног битумена, минералног катрана или минералне катранске смоле (на примјер, битуменозне смоле, „cut-backs“)	<p>Радње рафинисања и/или једног или више специфичних процеса ⁽⁷⁾</p> <p>или</p> <p>друге радње у којима сви употребљени материјали морају бити разврстани унутар тарифног броја различитог од броја производа. Међутим, материјали из истог тарифног броја као</p>	

- ⁵ За специјалне услове у вези са „специфичним процесима“ види Уводне напомене 7.1 и 7.3
- ⁶ За специјалне услове у вези са „специфичним процесима“ види Уводне напомене 7.1 и 7.3
- ⁷ За специјалне услове у вези са „специфичним процесима“ види Уводне напомене 7.1 и 7.3

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
		производ могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
ex Поглавље 28	Неоргански хемијски производи; органски и неоргански spoјеви племенитих метала, метала ријетких земљи, радиоактивних елемената или изотопа; осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, материјали из истог тарифног броја као производ, могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 20% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
ex 2805	„Mischmetall“	Производња електролитичким или термалним третманом у којем вриједност свих употријебљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
ex 2811	Сумпор-триоксид	Производња од сумпор-диоксида	Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
ex 2833	Алуминијум-сулфат	Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
ex 2840	Натријум-перборати	Производња од дисодиј-тетраборат- пентахидрата	Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
ex 2852	Живини spoјеви засићених ациклических монокиселина и њихових анихидрида, халогенида, пероксида и пероксид-киселина; њихови халогени, сулфонирани, нитрирани или нитрозни деривати	Производња од материјала из било којег тарифног броја. Међутим, вриједност свих употријебљених материјала из тарифних бројева 2852, 2915 и 2916 неће прелазити 20% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
	Живини спојеви и интерни етери и њихови халогени, сулфонирани, нитрирани или нитрозни деривати	Производња од материјала из било којег тарифног броја. Међутим, вриједност свих употребљених материјала из тарифног броја 2909 неће прелазити 20% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
	Живини спојеви хетероцикличних спојева само с азотовим хетероатомом (хетероатомима)	Производња од материјала из било којег тарифног броја. Међутим, вриједност свих употребљених материјала из тарифних бројева 2852, 2932 и 2933 неће прелазити 20% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
	Живини спојеви нуклеинских киселина и њихових соли, хемијски дефинисаних или недефинисаних; остали хетероциклични спојеви	Производња од материјала из било којег тарифног броја. Међутим, вриједност свих употребљених материјала из тарифних бројева 2852, 2932, 2933 и 2934 неће прелазити 20% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
	Живини спојеви нафтенских киселина, њихове соли нетопливе у води и њихови естери	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим тарифног броја производа. Међутим, материјали из истог тарифног броја као производ могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 20% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
	Остали живини спојеви од припремљених везивних средстава за лезаоничке калупе или лезаоничке језгре; хемијски производи и приправи хемијске или сродних индустрија (укључујући оне што се састоје од мјешавина природних производа), неспоменути и необухваћени на другом мјесту	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
ex Поглавље 29	Органски спојени хемијски, осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, материјали из истог тарифног као производ могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 20% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
ex 2901	Ациклични угљоводоници који се употребљавају као погонско или топлинско гориво	Радње рафинисања и/или једног или више специфичних процеса (*) или друге радње у којима сви употријебљени материјали морају бити разврстани унутар тарифног броја различитог од броја производа. Међутим, материјали из истог тарифног броја као производ могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
ex 2902	Циклани и циклени (изузев азулена), бензен, толуен, ксилени, за употребу као погонско или топлинско гориво	Радње рафинисања и/или једног или више специфичних процеса (*) или друге радње у којима сви употријебљени материјали морају бити разврстани унутар тарифног броја различитог од броја производа. Међутим, материјали из истог тарифног броја као производ могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 50% цијене производа fco фабрика	

- 7.3. * За специјалне услове у вези са „специфичним процесима“ види Уводне напомене 7.1 и
- ° За специјалне услове у вези са „специфичним процесима“ види Уводне напомене 7.1 и 7.3

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
ex 2905	Метални алкохолати алкохола из овог тарифног броја, те од етанола	Производња од материјала из било којег тарифног броја, укључујући друге материјале из тарифног броја 2905. Међутим, метални алкохолати из овог тарифног броја могу се употребити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 20% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
2915	Засићене алицичне моно-карбонске киселине и њихови анхидриди, халогениди, пероксиди и пероксид-киселине; њихови халогени, сулфо-нитро или нитрозо деривати	Производња од материјала из било којег тарифног броја. Међутим, вриједност свих употребљених материјала из тарифних бројева 2915 и 2916 неће прелазити 20% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
ex 2932	- Интерни етери и њихови халогени сулфонирани, нитрирани или нитрозни деривати - Циклични ацетати и хеми-ацетати, те њихови халогени, сулфонирани, нитрирани или нитрозни деривати	Производња од материјала из било којег тарифног броја. Међутим, вриједност свих употребљених материјала из тарифног броја 2909 неће прелазити 20% цијене производа fco фабрика Производња од материјала из било којег тарифног броја	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
2933	Хетероциклични спојсви само с азотовим хетероатомом (хетероатомима)	Производња од материјала из било којег тарифног броја. Међутим, вриједност свих употребљених материјала из тарифних бројева 2932 и 2933 неће прелазити 20% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
2934	Нуклеинске киселине и њихове соли, хемијски дефинисане или	Производња од материјала из било којег тарифног броја. Међутим, вриједност свих употребљених материјала из тарифних бројева 2932, 2933 и	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
ex 2939	недефинисане; остали хетероциклични спојеви Концентрати сламе од мака који по маси садрже не мање од 50% алкалоида	2934 неће прелазити 20% цијене производа fco фабрика Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	40 % цијене производа fco фабрика
ex Поглавље 30 3002	Фармацеутски производи; осим: Људска крв; животињска крв припремљена за употребу у терапеутске, профилактичке или дијагностичке сврхе; аггисеруми и остале фракције крви и модифицирани имунолошки производи добијени биотехнолошким процесима или на други начин; вакцине, токсини, културе микроорганизама (осим квасца) и слични производи: - Производи који се састоје од два или више састојака, помијешани за терапеутску или профилактичку употребу или не помијешани производи за ове сврхе, паковани у одмјерене дозе или у облике или паковани за малопродају - Остало -- Људска крв	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, материјали из истог тарифног броја као производ могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 20% цијене производа fco фабрика Производња од материјала из било којег тарифног броја, укључујући друге материјале из тарифног броја 3002. Међутим, материјали истог описа као производ, могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 20% цијене производа fco фабрика Производња од материјала из било којег тарифног броја, укључујући друге материјале из тарифног броја 3002. Међутим,	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
	<p>-- Животињска крв припремљена за терапеутску или профилактичку употребу</p> <p>- Фракције крви осим антисерума, хемоглобина, глобулина од крви и серум-глобулина</p> <p>-- Хемоглобин, глобулини од крви и серум-глобулини</p> <p>-- Остало</p>	<p>материјали истог описа као производ могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 20% цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња од материјала из било којег тарифног броја, укључујући друге материјале из тарифног броја 3002. Међутим, материјали истог описа као производ могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 20% цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња од материјала из било којег тарифног броја, укључујући друге материјале из тарифног броја 3002. Међутим, материјали истог описа као производ могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 20% цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња од материјала из било којег тарифног броја, укључујући друге материјале из тарифног броја 3002. Међутим, материјали истог описа као производ могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 20% цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња од материјала из било којег тарифног броја, укључујући друге материјале из тарифног броја 3002. Међутим, материјали истог описа као производ могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 20% цијене производа fco фабрика</p>	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	(4)
3003 и 3004	<p>Лијекови (осим производа из тарифног броја 3002, 3005 или 3006):</p> <p>- добијени из амикадина из тарифног броја 2941</p>	<p>Производња од материјала из истог тарифног броја, осим броја производа.</p> <p>Међутим, материјали из тарифних бројева 3003 или 3004 могу бити употријебљени под условом да њихова укупна вриједност не прелази 20% цијене производа fco фабрика</p>	
	- остало	<p>Производња:</p> <p>- од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, материјали из тарифних бројева 3003 или 3004 могу бити употријебљени под условом да њихова укупна вриједност не прелази 20% цијене производа fco фабрика, и</p> <p>- у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика</p>	
ex 3006	<p>- Фармацеутски отпаци наведени у напмени 4(к) у овом Поглављу</p> <p>- Стерилне хируршке или зубарске пријањајуће запрске (баријере), апсорцијске или не</p> <p>- направљене од пластике</p>	<p>Поријекло производа у његовој оригиналној класификацији се неће мијењати</p>	
	- направљене од тканине	<p>Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала из Поглавља 39 не прелази 20% цијене производа fco фабрика производа</p> <p>Производња од:</p>	<p>Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика</p>

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
	- Справе које се користе за остомију	<p>- природних влакана</p> <p>- вјештачких или синтетичких резаних влакана, нестрепаних или нечешљаних или друкчије припремљених за предење, или</p> <p>- хемијских материјала или текстилне пулпе</p> <p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика</p>	
ex Поглавље 31	Ћубрива, осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, материјали из истог тарифног броја као производ, могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 20% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
ex 3105	<p>Минерална или хемијска ђубрива која садрже два или три ђубрива елемента: азот, фосфор и калијум; остала гнојива; производи из овог Поглавља у облику таблета или у сличним облицима, или паковањима до 10 кг бруто масе, осим:</p> <ul style="list-style-type: none"> - натријум-нитрата - калијум-цианотида - калијум-сулфата - магнезијум-калијум-сулфата 	<p>Производња:</p> <ul style="list-style-type: none"> - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, материјали из истог тарифног броја као производ могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 20% цијене производа fco фабрика, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика 	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
ex Поглавље 32	Екстракти за штављење или бојење; танини и њихови деривати; боје, пигменти и друге материје за бојење; припремљена премазна средства и лакови; китови и друге масе за заптивање;	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, материјали из истог тарифног броја могу се користити под условом да њихова укупна	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
ex 3201	штампарске боје и мастила; осим: Танини и њихове соли, естери, етери и остали деривати	вриједност не прелази 20% цијене производа fco фабрика Производња од екстракта танина биљног поријекла	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
3205	Лак боје; препарати на основи лак боја наведено у Напомени 3 уз ово Поглавље ⁽¹⁰⁾	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим тарифних бројева 3203, 3204 и 3205. Међутим, материјали из тарифног броја 3205 могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 20% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
ex Поглавље 33	Етерична уља и резиноиди; парфимеријски, козметички или тоалетни производи; осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, материјали из истог тарифног броја као производ могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 20% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
3301	Етерична уља (без терпентина или с терпентином), укључујући тзв. конкрене и абсоуте; резиноиди; екстраховане уљане смоле; концентрати етеричних уља у мастима, нестеричним уљима, восковима или сличном, добијени екстракцијом етеричних уља помоћу масти или мацерацијом; споредни терпенски производи добијени детерпенацијом етеричних уља; водени дестилати и	Производња од материјала из било којег тарифног броја, укључујући материјале различите „групе“ ⁽¹¹⁾ овог тарифног броја. Међутим, материјали из исте групе могу се користити, под условом да њихова укупна вриједност не прелази 20% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика

¹⁰ Напомена 3 уз Поглавље 32 одређује да су ови овдје укључени препарати за бојење било каквог материјала, односно који су намијењени као састојак у производњи средстава за бојење, под условом да нису уврштени у неки други тарифни број у Поглављу 32.

¹¹ „Група“ подразумијева било који дио тарифног броја одвојен од осталог полуколоном.

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
	воденог раствора етеричних уља		
ex Поглавље 34	Сапун, органска површински активна средства, препарати за прање, препарати за подмазивање, вјештачки воскови, припремљени воскови, додаци за полирање или чишћење, свијеће и слични производи, пасте за моделирање, „зубарски воскови“ те зубарски додаци на бази гипса, осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, материјали из истог тарифног броја као производ могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 20% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
ex 3403	Средства за подмазивање која садрже по маси мање од 70% нафтних уља или уља добијених од битуменозних минерала	Радње рафинисања и/или једног или више специфичних процеса ⁽¹²⁾ или друге радње у којима су сви употребљени материјали разврстани унутар тарифног броја различитог од броја производа. Међутим, материјали из истог тарифног броја као производ могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
3404	Вјештачки воскови и припремљени воскови: - на бази парафина, нафтних воскова, воскова добијених од битуменозних минерала, стиснутог парафина или парафина с одстрањеним уљем	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, материјали из истог тарифног броја као производ могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 50% цијене производа fco фабрика	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
	- остало	<p>Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим:</p> <ul style="list-style-type: none"> - хидрогених уља која имају својства воскова из тарифног броја 1516, - хемијски неодређене масне киселине или индустријски масни алкохоли који имају својства воскова из тарифног броја 3823, и - материјали из тарифног броја 3404 <p>Међутим, ови материјали се могу употријебити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 20% цијене производа fco фабрика</p>	Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
ex Поглавље 35	Бјеланчевинасте материје; модификовани скрбови; љепила; ензими; осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, материјали из истог тарифног броја као производ могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 20% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
3505	<p>Декстрини и остали модификовани скрбови (нпр. прежелатинизирани и естерификовани скрбови); љепила од скроба, или декстрина или других модификованих скрбова:</p> <p>- Скробни етери и естери</p>	Производња од материјала из било којег тарифног броја, укључујући и друге материјале из тарифног броја 3505	Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	(4)
ex 3507	- Остали Припремљени ензими неспоменути и необухваћени на другом мјесту	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим оних из тарифног броја 1108 Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
Поглавље 36	Експлозивни; пиротехнички производи; шибице; пирофорне смјесе; одређени запаљиви додаци	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, материјали из истог тарифног броја као производ могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 20% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
ex Поглавље 37	Фотографски или кинематографски производи; осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, материјали из истог тарифног броја као производ могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 20% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
3701	Фотографске плоче и равни филмови, осјетљиви на свјетлост, неосвијетљени, од било којег материјала осим од папира, картона или текстила; равни филмови за тренутну фотографију, осјетљиви на свјетлост, неосвијетљени, у касетама или без касета; - Филм за тренутну колор фотографију, у касетама	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим оних из тарифних бројева 3701 или 3702. Међутим, материјали из тарифног броја 3702 могу се користити под условом да њихова	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
3702	- Остали Фотографски филмови у ролнама, осјетљиви на свјетлост, неосвијетљени, од било ког материјала осим од папира, картона или текстила; филмови у ролнама за трснутне (брзе) фотографије, осјетљиви на свјетлост, неосвијетљени	укупна вриједност не прелази 30% цијене производа fco фабрика Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим оних из тарифних бројева 3701 или 3702. Међутим, материјали из тарифних бројева 3701 и 3702 могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 20% цијене производа fco фабрика Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим оних из тарифних бројева 3701 и 3702.	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
3704	Фотографске плоче, филмови, папир, картон и текстил, освијетљени али неразвијени	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим оних из тарифних бројева 3701 до 3704	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
ex Поглавље 38	Разни хемијски производи; осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, материјали из истог тарифног броја као производ могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 20% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика
ex 3801	- Колоидни графит у раствору уља и полуколоидни графит; карбонска паста за електроде - Графит у облику пасте, гдје мјешавина графита и	Производња у којој вриједност употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика Производња у којој вриједност свих употребљених материјала	Производња у којој вриједност свих употребљених

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
ex 3803	минералних уља учествује у више од 30% масе Рафинисано тал-уље	из тарифног броја 3403 не прелази 20% цијене производа fco фабрика Рафинисање сировог тал-уља	материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
ex 3805	Алкохоли сулфатног терпентина, пречишћени	Прочишћавање дестилацијом или рафинисањем сирових алкохола од сулфатног терпентина	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
ex 3806	Смолни естери	Производња од смолних киселина	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
ex 3807	Катран од дрвета (смола дрвног катрана)	Дестилација дрвног катрана	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
3808	Инсектициди, родентициди, фунгициди, хербициди, средства против клијања и средства за регулисање раста биљака, дезинфектанти и слични производи, припремљени у облицима или паковани за продају на мало или као препарати или производи (нпр. посумпорене траке, фитиљи, свијеће и папирн за убијање мува)	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
3809	Средства за дораду, носачи боја, средства за убрзавање	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
3810	<p>бојења или фиксирање боје и други производи и препарати (нпр. средства за апретуру и нагризање), која се употребљавају у текстилној, папирној, кожарској или сличним индустријама, неспоменута и необухваћена на другом мјесту</p> <p>Препарати за декапирање металних површина; топилци и други помоћни препарати за лемљење и заваривање; прашци и пасте за лемљење и заваривање; које се састоје од метала и других материјала; додаци који се употребљавају као језгре или облоге за електроде или шипке за заваривање</p>	не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
3811	<p>Препарати против детонације, препарати за спречавање оксидације, за спречавање таложења смоле, побољшивачи вискозитета, препарати за спречавање корозије и други припремљени адитиви за минерална уља (укључујући бензин) или за друге течности које се употребљавају у исте сврхе као минерална уља:</p> <p>- Припремљени препарати за уље за подмазивање што садрже нафтна уља или уља добијена од битуменозних минерала</p> <p>- Остали</p>	<p>Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала из тарифног броја 3811 не прелази 50% цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика</p>	
3812	Припремљени убрзивачи вулканизације, сложени	Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
	пластификатори за гуму или пластику, неспоменути и необухваћени на другом мјесту; препарати за спречавање оксидације и други сложени стабилизатори за гуму или пластику	не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
3813	Препарати и пуњења за уређаје за гашење пожара; напуњене гранате за гашење пожара	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
3814	Сложени органски растварачи и разређивачи, неспоменути нити обухваћени на другом мјесту; средства припремљена за скидање премазаних средстава или лакова	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
3818	Хемијски елементи допирани за употребу у електроници, у облику дискова, плочица или сличних облика; хемијски спојеви допирани за употребу у електроници	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
3819	Течности за хидрауличне кочнице и остале припремљене течности за хидрауличну трансмисију, које не садрже или садрже мање од 70% по маси, нафтних уља, или уља добијених од битуменозних минерала	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
3820	Препарати против смрзавања и припремљене течности за одлеђивање	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
ex 3821	Припремљене подлоге за одржавање микроорганизама (укључујући вирусе и слично) или биљних, хуманих или животињских ћелија	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	(4)
3822	Дијагностички или лабораторијски реагенси на подлози, припремљени дијагностички или лабораторијски реагенси на подлози или не, осим оних из тарифног броја 3002 или 3006; испитани материјали	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
3823	Индустријске монокарбонске масне киселине; кисела уља од рафинације, индустријски масни алкохоли: - Индустријске монокарбонске масне киселине; кисела уља од рафинације - Индустријски масни алкохоли	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Производња од материјала из било којег тарифног броја укључујући друге материјале из тарифног броја 3823	
3824	Припремљена везивна средства за лјевачке калупе или лјевачке језгре; хемијски производи и препарати хемијске или сродних индустрија (укључујући и оне који се састоје од мјешавина природних производа), неспоменути нити обухваћени на другом мјесту: - Сљедеће из овог тарифног броја: -- Припремљена везивна средства за лјевачке калупе или лјевачке језгре од природних смолних производа -- Нафтенске киселине, њихове соли нераствориве у води и њихови естери	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, материјали из истог тарифног броја као производ могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 20% цијене производа fco творница	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
	<ul style="list-style-type: none"> -- Сорбитол осим оног из тарифног броја 2905 -- Сулфонат нафте, осим сулфоната нафте алкалних метала, амонијака или етанолмина или тиофенизиране сулфонске киселине уља добијених од битуменозних минерала, и њихове соли -- Измјењивачи иона -- Сушачи вакуумских цијеви -- Алканизовани жељезни оксиди за пречишћавање глина -- Текући амонијски глин и потрошни оксид произведен у пречишћавању угљеног глина -- Сулфонафтене киселине и њихове соли нетопливе у води, те њихови естери -- Fusel-уље и Dippel уље -- Мјешавине соли што садрже разне анионе -- Желатинасте пасте за графичке репродукције, са или без папирне или текстилне подлоге - Остало 	<p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика</p>	
3901 до 3915	Пластичне масе у примарним облицима, оптаци, струтогине и остаци пластичних маса; осим производа из тарифних бројева ex 3907 и 3912 за које важе правила у наставку:		

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
ex 3907	- Производи адитивске хомополимеризације у којима један мономер учествује с више од 99% у тежини у укупном саставу полимера	Производња у којој: - вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика, и - у оквиру горњег ограничења, вриједност свих употребљених материјала из Поглавља 39 не прелази 20% цијене производа fco фабрика ⁽¹³⁾	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика
	- Остало	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала из Поглавља 39 не прелази 20% цијене производа fco фабрика ⁽¹⁴⁾	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика
	Кополимери од поликарбоната и акрилонитрил-бутадиен-стурене кополимера (ABS)	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, материјали из истог тарифног броја као производ могу се користити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 50% цијене производа fco фабрика ⁽¹⁵⁾	
	- Полиестер	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала из Поглавља 39 не прелази 20% цијене производа fco фабрика и/или производња од поликарбонат тетраброма (бисфенол А)	
3912	Целулоза и њени хемијски деривати, неспоменути или	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала	

¹³ У случају производа сачињених од материјала разврстаних у тарифне бројеве 3901 до 3906 и од материјала разврстаних у тарифне бројеве 3907 до 3911, ово ограничење односи се само на ону групу материјала која по тежини превладава у производу.

¹⁴ У случају производа сачињених од материјала разврстаних у тарифне бројеве 3901 до 3906 и од материјала разврстаних у тарифне бројеве 3907 до 3911, ово ограничење односи се само на ону групу материјала која по тежини превладава у производу.

¹⁵ У случају производа сачињених од материјала разврстаних у тарифне бројеве 3901 до 3906 и од материјала разврстаних у тарифне бројеве 3907 до 3911, ово ограничење односи се само на ону групу материјала која по тежини превладава у производу.

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
3916 до 3921	<p>необухваћени на другом мјесту, у примарним облицима</p> <p>Полупроизводи и производи од пластичних маса; осим производа из ex 3916, ex 3917, ex 3920 и ex 3921 за које вриједи следећа правила:</p> <p>- Равни производи, боље обрађени него само површински или разрезани друкчије него четвртасто (укључујући правоугаоно); остали производи обрађени боље него само површински</p> <p>- Остало:</p> <p>-- Производи адитивне хомополимеризације у којима један мономер учествује с више од 99% у тежини у укупном саставу полимера</p> <p>-- Остало</p>	<p>из истог тарифног броја као производ не прелази 20% цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала из Поглавља 39 не прелази 50% цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња у којој:</p> <p>- вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика, и</p> <p>- у оквиру горњег ограничења, вриједност свих употребљених материјала из Поглавља 39 не прелази 20% цијене производа fco фабрика ⁽¹⁶⁾</p> <p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала из Поглавља 39 не прелази 20% цијене производа fco фабрика ⁽¹⁷⁾</p> <p>Производња у којој:</p>	<p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња у којој вриједност свих</p>
ex 3916 и ex 3917	Профили и цијеви	Производња у којој:	Производња у којој вриједност свих

¹⁶ У случају производа сачињених од материјала разврстаних у тарифне бројеве 3901 до 3906 и од материјала разврстаних у тарифне бројеве 3907 до 3911, ово ограничење односи се само на ону групу материјала која по тежини превађава у производу..

¹⁷ У случају производа сачињених од материјала разврстаних у тарифне бројеве 3901 до 3906 и од материјала разврстаних у тарифне бројеве 3907 до 3911, ово ограничење односи се само на ону групу материјала која по тежини превађава у производу.

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
ex 3920	- Плоче или превлаке иономера	- вриједност свих употријебљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика, и - у оквиру горњег ограничења, вриједност свих употријебљених материјала из истог тарифног броја као производ, не прелази 20% цијене производа fco фабрика	употријебљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика
ex 3921	- Листови регенерисане целулозе, полиамида или полиетилена Фолије од пластичних маса, метализоване	Производња од термопластичне дјелимичне соли која је кополимер етилена и метакриличне киселине, дјелимично неутрализоване металним ионима, у првом реду цинка и натријумс Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала из истог тарифног броја као производ не прелази 20% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика
3922 до 3926	Производи од пластичних маса	Производња од јако прозирне полиестерске фолије дебљине мање од 23 микрона ⁽¹⁸⁾	Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика
ex Поглавље 40	Каучук и производи од каучука и гуме, осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
ex 4001	Ламиниране плоче или креп гума за поплате	Ламинирање листова природног каучука	
4005	- Мјешавине каучука, невулканизоване, у примарним облицима или у	Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала,	

¹⁸ Сљедеће фолије сматрају се јако прозирним: фолије чије се оптичко димљење мјери према ASTM-D 1003-16 Gardner Hazemeter (тј. Hazefactor), мањи је од 2 %.

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
4012	<p>облику плоча, листова или трака</p> <p>Протектиране или употребљаване спољне пнеуматске гуме; пуне гуме и гуме са зрачним коморама, протектори и штитници од гуме:</p> <p>- Протектиране гуме, пуне гуме и гуме са ваздушним коморама, од гуме</p> <p>- Остало</p>	<p>осим природне гуме, не прелази 50% цијене производа fco фабрика</p> <p>Протектирање употребљаваних гума</p> <p>Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим оних из тарифних бројева 4011 или 4012</p>	
ex 4017	Производи од тврде гуме	Производња од тврде гуме	
ex Поглавље 41	Сирова крупна и ситна кожа (осим крана) и штављена кожа, осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
ex 4102	Сирова овчја или јагњача кожа, без вуне	Стругање овчјих и јагњачих кожа с вуном	
4104 до 4106	Штављена или очишћена крупна и ситна кожа, без вуне или длаке, сјечена или несјечена, али даље неприпремљена	Поновно штављење кожа или производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
4107, 4112 и 4113	Кожа даље обрађена након штављења или чишћења, укључујући сушену кожу, без вуне, сјечену или несјечену, осим коже из тарифног броја 4114	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим тарифних бројева 4104 до 4113	
ex 4114	Лакована кожа и лакована слојевита кожа; метализована кожа	Производња од материјала из тарифних бројева 4104 до 4106, 4107, 4112 или 4113 под условом да њихова укупна вриједност не	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	(4)
		прелизи 50% цијене производа fco фабрика	
Поглавље 42	Производи од коже; седларски и канцарски производи; предмети за путовање, ручне торбе и слични spremnici; производи од животињских crijeva (осим од дудовог свила)	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
ex Поглавље 43	Природно и вјештачко крзно; производи од крзна, осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
ex 4302	Штављена или обрађена крзна, састављена: - Напе, четворине и слични облици - Остало	Бијељење или бојење, уз то резање или састављање штављених или обрађених кожица крзна Производња од штављених или обрађених несастављених кожица крзна	
4303	Одјећа, прибор за одјећу и остали производи од крзна	Производња од штављених или обрађених кожица крзна несастављених из тарифног броја 4302	
ex Поглавље 44	Дрво и дрвени производи; дрвени утаљ; осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
ex 4403	Дрво, грубо, четвртасто тесано	Производња од грубо обрађеног дрвета, с кором или без коре или окресаног	
ex 4407	Дрво обрађено по дужини резањем, глодањем или сјечењем или љуштењем, равно брушено или зупчасто спојено, дебљине веће од 6 мм	Блањање, брушење или зупчасто спајање	
ex 4408	Листови фурнира и листови за шперплоче дебљине до 6 мм,	Спајање, блањање, брушење или зупчасто спајање	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
ex 4409	<p>спојени, и друго дрво пиљено по дужини, сјечено ножем или љуштено, дебљине до 6 мм, равњано, брушено или зупчасто спојено</p> <p>Дрво профилирано по дужини било којег руба, крајсва или лица, брушено или зупчасто спојено:</p> <p>- Брушено или зупчасто спојено</p> <p>- Рубне летвице и вијенци</p>	<p>Брушење или зупчасто спајање</p> <p>Прерада у облик рубних летвица и вијенаца</p>	
ex 4410 до ex 4413	Рубне летвице и вијенци од дрвета за покућство, оквири, за унутрашњу декорацију	Прерада у облик рубних летвица и вијенаца	
ex 4415	Дрвени сандуци, кутије, гајбе, бубњеви и слична паковања, од дрвета	Производња од дасака, нерезаних у било којим величинама	
ex 4416	Дрвене бачве, бурад, каце, ведре и други бачварски производи и дијелови, од дрвета	Производња од дуга, пиљених или непиљених на двије главне стране, али не друкчије обрађених	
ex 4418	<p>- Грађевинска столарија и грађа од дрвета</p> <p>- Рубне летвице и вијенци</p>	<p>Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, могу се користити целулозне даске од дрвета, шиндра и „шлејт“</p> <p>Прерада у облику рубних летвица и вијенаца</p>	
ex 4421	Дрво обрађено за шибнице; дрвене заковице за ципеле	Производња од дрвета из било којег тарифног броја, осим обрађеног дрвета из тарифног броја 4409	
ex Поглавље 45	Плуту и производи од плута; осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
4503	Производи од природног плута	Производња од плута из тарифног броја 4501	
Поглавље 46	Производи од сламе, еспарта или од осталих материјала за плетарство; кошарачки и корпарски производи	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
Поглавље 47	Дрвна целулоза или целулоза од осталих влакнастих целулозних материјала; папир или картон (остаци и отпаци) намијењени поновној преради	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
ex Поглавље 48	Папир и картон; производи од папирне масе, папира или од картона; осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
ex 4811	Папир и картон, намотан, са цртама или коцкама	Производња од материјала за израду папира из Поглавља 47	
4816	Карбон-папир, самокопирајући папир и други папир за копирање или преношење (осим оних из тарифног броја 4809), матрице за умножавање и offset - плоче, од папира, у кутијама или без кутија	Производња од материјала за израду папира из Поглавља 47	
4817	Поштанске омотнице, писма омотнице, дописнице и карте за дописивање, без слике, од папира или картона; сетови за дописивање у кутијама, врећицама и сличним паковањима, од папира или картона	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
ex 4818	Тоалетни папир	Производња од материјала за производњу папира из Поглавља 47	
ex 4819	Кутије, вреће и врећице и други spremnici за паковање	Производња:	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
ex 4820	од папира, картона, целулозне вате или листова или трака од целулозних влакана	- од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
ex 4823	Блокови листовног папира	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
	Остали папир, картон, целулозна вата те листови и траке од целулозних влакана, сјечени у одређене величине или облике	Производња од материјала за производњу папира из Поглавља 47	
ex Поглавље 49	Штампане књиге, новине, слике и остали производи графичке индустрије; рукописи, куцани текстови и нацрти; осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
4909	Поштанске разгледнице; честитке и карте које имају личне поруке, штампане, илустроване или неилустроване, са или без поштанских омотница или украса	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим оних из тарифних бројева 4909 и 4911	
4910	Календари свих врста, штампани, укључујући и календарске блокове: - „Вјечни“ календари или календари с промјенивим листовима на подлози што није ни папир ни картон	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
	- Остало	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим оних из тарифних бројева 4909 и 4911	
ex Поглавље 50	Свила; осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
ex 5003	Свилени отпади (укључујући чакуре неприкладне за одмотавање, отпатке предива и распуштене текстилне материјале), гребани или чешљани	Гребање или чешљање свилених отпадака	
5004 до ex 5006	Свилено предиво и предиво од свилених отпадака	Производња од ⁽¹⁹⁾ : - сирове свиле или отпадака свиле, гребаних или чешљаних или на други начин припремљених за предење, - осталих природних влакна, негребених или нечешљаних или на други начин припремљених за предење, - хемијских материјала или текстилне пулпе, или - материјала за производњу папира	
5007	Тканине од свиле или свилених отпадака: - које садрже гумене нити - остало	Производња од једнонитног предива ⁽²⁰⁾ Производња од ⁽²¹⁾ :	

¹⁹ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

²⁰ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

²¹ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
		<ul style="list-style-type: none"> - кокосовог предива - природних влакана - синтетичког или вјештачког резаног влакна, ни гребаног ни чешљаног ни друкчије припремљеног за преденје, - хемијских материјала или текстилне пулпе, или - папира или штампа с најмање двије радње обраде или завршне обраде (нпр. прање, бијељење, мерсеризација, термофиксација, чупање, цијељење, обрада за отпорност на скупљање, трајна дорада, декатирање, импретнација, крпање и апретура), под условом да вриједност употребљених тканина без штампе не прелази 47,5% цијене производа fco фабрика	
ex Поглавље 51	Вуна, фина или груба животињска длака; предиво и тканине од коњске длаке; осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
5106 до 5110	Предиво од вуне, фине или грубе животињске длаке или коњске длаке	Производња од ⁽²²⁾ : <ul style="list-style-type: none"> - сирове свиле или отпадака свиле, гребаних или чешљаних или на други начин припремљених за преденје, - природних влакана, нестрепаних или нечешљаних или на други начин припремљених за преденје, 	

²² За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
5111 до 5113	<p>Тканине од вуне, фине или грубе животињске длаке или од коњске длаке:</p> <p>- које садрже гумене нити</p> <p>- остало</p>	<p>- хемијских материјала или текстилне пулпе, или</p> <p>- материјала за производњу папира</p> <p>Производња од једнонитног предива ⁽²³⁾</p> <p>Производња од ⁽²⁴⁾:</p> <p>- кокосовог предива</p> <p>- природних влакана</p> <p>- синтетичког или вјештачког режаног влакна, ни гребаног ни чешљаног ни друкчије припремљеног за предење,</p> <p>- хемијских материјала или текстилне пулпе, или</p> <p>- папира</p> <p>или</p> <p>штампа с најмање двије радње обраде или завршне обраде (нпр. прање, бијељење, мерсеризација, термофиксација, чуваљење, цијеђење, обрада за отпорност на скућљање, трајна дорада, декатирање, импрегнација, крпање и апретура), под условом да вриједност употребљених тканина без штампе не прелази 47,5% цијене производа фабрика</p>	

²³ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

²⁴ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
ex Поглавље 52	Памук, осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
5204 до 5207	Памучно предиво и конач	Производња од ⁽²⁵⁾ : - сирове свиле или отпадака свиле, гребаних или чешљаних или на други начин припремљених за предење, - природних влакана, нетребаних или нечесљаних или на други начин припремљених за предење, - хемијских материјала или текстилне пулпе, или - материјала за производњу папира	
5208 до 5212	Памучне тканине: - које садрже гумене нити - остало	Производња од једнонитног предива ⁽²⁶⁾ Производња од ⁽²⁷⁾ : - кокосовог предива - природних влакана - синтетичког или вјештачког резаног влакна, ни гребаног ни чешљаног ни друкчије припремљеног за предење, - хемијских материјала или текстилне пулпе, или - папира или	

²⁵ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

²⁶ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

²⁷ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
		штампа с најмање двије радње обраде или завршне обраде (нпр. прање, бијељење, мерсеризација, термофиксација, чупање, чијеђење, обрада за отпорност на скупљање, трајна дорада, декатирање, импрегнација, крпање и апретура), под условом да вриједност употребљених тканина без штампе не прелази 47,5% цијене производа fco фабрика	
ex Поглавље 53	Остала биљна текстилна влакна; предива од папира и тканине од предива од папира; осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
5306 до 5308	Предиво од других биљних текстилних влакана, предиво од папира	Производња од ⁽²⁸⁾ : - сирове свиле или отпадака свиле, гребаних или чешљаних или на други начин припремљених за преденје, - природних влакана, негребаних или нечешљаних или на други начин припремљених за преденје, - хемијских материјала или текстилне пулпе, или - материјала за производњу папира	
5309 до 5311	Тканина од осталих биљних текстилних влакана; тканина од папирних влакана: - која садржи гумене нити	Производња од једнонитног предива ⁽²⁹⁾	

²⁸ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

²⁹ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
	- остало	<p>Производња⁽³⁰⁾:</p> <ul style="list-style-type: none"> - кокосовог предива - јутеног предивог - природних влакана - синтетичког или вјештачког резаног влакна, ни гребаног ни чешљаног ни друкчије припремљеног за предење, - хемијских материјала или текстилне пулпе, или - папира <p>или</p> <p>штампа с најмање двије радње обраде или завршне обраде (нпр. прање, бијелење, мерсеризација, термофиксација, чупавање, цијеђење, обрада за отпорност на скућивање, трајна дорада, обогаћивање, импрегнација, крпање и апретура), под условом да вриједност употребљених тканина без штампе не прелази 47,5% цијене производа fco фабрика</p>	
5401 до 5406	Предиво, монофиламенти и конач од вјештачких или синтетичких филамената	<p>Производња од⁽³¹⁾:</p> <ul style="list-style-type: none"> - сирове свиле или отпадака свиле, гребаних или чешљаних или на други начин припремљених за предење, - природних влакана, нетребених или нечешљаних или на други начин припремљених за предење, 	

³⁰ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

³¹ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
5407 и 5408	<p>Тканине од вјештачког или синтетичког филамент предива:</p> <p>- које садрже гумене нити</p> <p>- остало</p>	<p>- хемијских материјала или текстилне пулпе, или</p> <p>- материјала за производњу папира</p> <p>Производња од једнонитног предива ⁽³²⁾</p> <p>Производња од ⁽³³⁾:</p> <p>- кокосовог предива</p> <p>- природних влакана</p> <p>- синтетичког или вјештачког резаног влакна, ни гребаног ни чешљаног ни друкчије припремљеног за предење,</p> <p>- хемијских материјала или текстилне пулпе, или</p> <p>- папира</p> <p>или</p> <p>штампа с најмање двије радње обраде или завршне обраде (нпр. прање, бијељење, мерцеризација, термофиксација, чупање, цијеђење, обрада за отпорност на скупицање, трајна дорада, обогаћивање, импрегнација, крпање и агретура), под условом да вриједност употребљених тканина без штампе не прелази 47,5% цијене производа fco фабрика</p>	

³² За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5..

³³ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
5501 до 5507	Вјештачка или синтетичка резана влакна	Производња од хемијских материјала или текстилне пулпе	
5508 до 5511	Предиво и конач за шивање од вјештачких или синтетичких резаних влакана	Производња од ⁽³⁴⁾ : - сирове свиле или отпадака свиле, гребаних или чешљаних или на други начин припремљених за предење, - природних влакана, негребаних или нечесљаних или на други начин припремљених за предење, - хемијских материјала или текстилне пулпе, или - материјала за производњу папира	
5512 до 5516	Тканина од вјештачких или синтетичких резаних влакана: - која садржи гумене нити - остало	Производња од једнонитног предива ⁽³⁵⁾ Производња од ⁽³⁶⁾ : - кокосовог предива - природних влакана - синтетичког или вјештачког резаног влакна, ни гребаног ни чешљаног ни друкчије припремљеног за предење, - хемијских материјала или текстилне пулпе, или - папира или	

³⁴ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

³⁵ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

³⁶ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
		штампа с најмање двије радње обраде или завршне обраде (нпр. прање, бијељење, мерсеризација, термофиксација, чупање, цијеђење, обрада за отпорност на скупљање, трајна дорада, обогаћивање, импрегнација, крпање и апретура), под условом да вриједност употребљених ткалина без штампе не прелази 47,5% цијене производа фабрика	
ex Поглавље 56	Вата, филц и неткани материјал; специјално предиво; конопци, ужад, конопци и каблови и производи од њих; осим:	Производња од (27):	
5602	Филц, импрегниран или неимпрегниран, премазан, превучен или ламиниран:	<ul style="list-style-type: none"> - кокосовог предива, - природних влакана - хемијских материјала или текстилне пулпе, или - материјала за производњу папира 	
	- Иглани филц	Производња од (28):	
		<ul style="list-style-type: none"> - природних влакана, или - хемијских материјала или текстилне пулпе 	
		Међутим:	
		<ul style="list-style-type: none"> - предиво од полипропиленског влакна из тарифног броја 5402, - резано полипропиленско влакно из тарифног броја 5503 или 5506, или - филament кучине од полипропиленског влакна из 	

³⁷ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

³⁸ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
5604	<p>Нит и корд од гуме, прекривени текстилним материјалом; текстилно предиво, траке и слично из тарифног броја 5404 и 5405, импрегнирани, превучени, премазани, обложени гумом или пластичном масом:</p> <p>- Нит и корд од гуме, прекривени текстилним материјалом</p> <p>- Остало</p>	<p>тарифног броја 5501, код којих је у свим примјерима учешће сваког монофиламента или влакна мање од 9 децитекса могу се употребити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 40% цијене производа с о фабрике</p> <p>Производња од ⁽³⁹⁾:</p> <ul style="list-style-type: none"> - природних влакана - резаних влакана добијених од казина, или - хемијских материјала или текстилне пулпе <p>Производња од гумених нити или језгри, непрекривених текстилним материјалом</p> <p>Производња од ⁽⁴⁰⁾:</p> <ul style="list-style-type: none"> - природних влакана, негребаних или нечесљаних или на други начин обрађених за предење, - хемијских материјала или текстилне пулпе, или - материјала за производњу папира 	

³⁹ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

⁴⁰ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	(4)
5605	Метализовано предиво, укључујући обавијено предиво, која се састоји од текстилног предиво, или трака или сличног из тарифног броја 5404 или 5405, комбиновано с металом у облику нити, трака или праха, или прекривених металом	Производња од ⁽⁴¹⁾ : - природних влакана - синтетичког или вјештачког влакна, негребаног или нечесљаног или на други начин обрађеног за предење, - хемијских материјала или текстилне пулпе, или - материјала за производњу папира	
5606	Обавијено предиво, обавијене траке и слични облици из тарифног броја 5404 или 5405, (осим оних из тарифног броја 5605 и обавијеног предива од коњских длака); жанила предиво (укључујући флокирано жанила предиво); ефектно предиво	Производња од ⁽⁴²⁾ : - природних влакана - синтетичког или вјештачког резаног влакна, негребаног или нечесљаног или на други начин обрађеног за предење, - хемијских материјала или текстилне пулпе, или - материјала за производњу папира	
Поглавље 57	Теписи и други текстилни подни покривачи: - од игланог филца	Производња од ⁽⁴³⁾ : - природних влакана, или - хемијских материјала или текстилне пулпе Мешутим: - предиво од полипропиленског влакна из тарифног броја 5402,	

⁴¹ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

⁴² За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

⁴³ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
	<p>- од осталог филца</p> <p>- Остало</p>	<p>- полипропиленско влакно из тарифног броја 5503 или 5506, или</p> <p>- филамент кучине од полипропиленског влакна из тарифног броја 5501, код којих је у свим примјерима учешће сваког монофиламента или влакна мањих од 9 децитекса, могу се употребити под условом да њихова укупна вриједност не прелази 40% цијене производа с о фабрика. Тканине од јуте смију се користити као подлога</p> <p>Производња од ⁽⁴⁴⁾:</p> <p>- природних влакана, нетребних или нечесљаних или на други начин обрађених за предење, или</p> <p>- хемијских материјала или текстилне пулпе</p> <p>Производња од ⁽⁴⁵⁾:</p> <p>- кокосовог предива или јута предива,</p> <p>- предива од синтетичких или вјештачких филамената,</p> <p>- природних влакана, или</p> <p>- синтетичког или вјештачког резаног влакна нетребаног или нечесљаног или на други начин обрађеног за предење</p> <p>Тканине од јуте смију се користити као подлога</p>	
ex Поглавље 58	Специјалне тканине; тафтинг тканине; чипке; таписерије; позаментерија; вез; осим:		

⁴⁴ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

⁴⁵ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
	<ul style="list-style-type: none"> - комбиноване са гуменим нитима - остало 	<p>Производња од једнонитног предива ⁽⁴⁶⁾</p> <p>Производња од ⁽⁴⁷⁾:</p> <ul style="list-style-type: none"> - природних влакана - синтетичког или вјештачког резаног влакна, негребеног или нечесљаног или на други начин одрађеног за предење, или - хемијских материјала или текстилне пулпе <p>или</p> <p>штампа с најмање двије радње обраде или завршне обраде (нпр. прање, бијељење, мерсеризација, термофиксација, чупавање, цијеђење, обрада за отпорност на скупљање, трајна дорача, декатирање, импрегнација, крпање и апретура), под условом да вриједност употребљених тканина без штампе не прелази 47,5% цијене производа fco фабрика</p>	
5805	Таписерије ручно ткане, врста Gobelins, Flanders, Aubusson, Bauveais и слично и таписерије рађене иглом (нпр. ситним бодом и унакрсним бодом), конфекционирани или не	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
5810	Вез у метражи, у тракама или мотивима	<p>Производња:</p> <ul style="list-style-type: none"> - од материјала из било којег тарифног, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не 	

⁴⁶ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

⁴⁷ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
		прелази 50% цијене производа fco фабрика	
5901	Текстилне тканине превучене љепилом или скробним материјама које се употребљавају за спољно увезивање књига и за сличне сврхе; тканине за копирање; канафас припремљен за сликање; круте тканине („buckram“) и сличне тканине које се употребљавају у изради шесира	Производња од предива	
5902	Корд тканине за спољне пнеуматске гуме од најлонског предива и осталих полиамида, полиестера и вискозног рајона, велике чврстоће: - са садржајем 90% или мање текстилних материја у маси - остало	Производња од предива Производња од хемијских материјала или текстилне пулпе	
5903	Текстилне тканине импрегниране, премазане, превучене или ламиниране пластичним масама, осим оних из тарифног броја 5902	Производња од предива или штампа с најмање двије радње обраде или завршне обраде (нпр. прање, бијељење, мерсеризација, термофиксација, чупављење, цијеђење, обрада за отпорност на скупљање, трајна дорада, обогаћивање, импрегнација, крпање и апретура), под условом да вриједност употријебљених тканина без штампе не прелази 47,5% цијене производа fco фабрика	
5904	Линолеум, резан или нерезан у облике, подни покривачи на	Производња од предива ⁽⁴⁾	

⁴⁸

За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
5905	<p>текстилној подлози која је премазана, превучена или прекривена, резани или нерезани у облике</p> <p>Зидне тапете од текстила:</p> <p>-Импрегниране, премазане, прекривене или ламиниране гумом, пластичним масама или другим масама</p> <p>- Остало</p>	<p>Производња од предива</p> <p>Производња од ⁽⁴⁹⁾:</p> <p>- кокосовог предива</p> <p>- природних влакана</p> <p>- синтетичког или вјештачког резаног влакна, негребаног или нечесљаног или на други начин одрађеног за предење, или</p> <p>- хемијских материјала или текстилне пулпе</p> <p>или</p> <p>штампа с најмање двије радње обраде или завршне обраде (нпр. прање, бијељење, мерсеризација, термофиксација, чупање, цијеђење, обрада за отпорност на скупљање, трајна дорација, обогачивање, импрегнација, крпање и апретура), под условом да вриједност употребљених тканина без штампе не прелази 47,5% цијене производа фабрика</p>	
5906	Гумиране текстилне тканине осим оних из тарифног броја 5902:		

материјала, видјети Уводну напомену 5.

⁴⁹ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
5907	- Плетене или кукичане тканине	Производња од ⁽⁵⁰⁾ : - природних влакана - синтетичког или вјештачког резаног влакна, негребаног или нечесаног или на други начин обрађеног за предење, или - хемијских материјала или текстилне пулпе	
	- Остале тканине од предива на основи синтетичког влакна, што садрже више од 90% текстилних материја по маси - Остало	Производња од хемијских материјала Производња од предива	
	Тканине на други начин импрегниране, премазане или превучене; платна сликана за позоришне кулисе, тканине за атеље и сличне сврхе	Производња од предива или штампа с најмање двије радње обраде или завршне обраде (нпр. прање, бијељење, мерсеризација, термофиксација, чупавање, цијеђење, обрада за отпорност на скупљање, трајна дората, обogaћивање, импрегнација, крпање и апретура), под условом да вриједност употребљених тканина без штампе не прелази 47,5% цијене производа фабрика	
5908	Фитиљи од текстила, ткани, оплетени или плетени, за лампе, пећи, упалаче, свијеће или слично; чаралице за плинску расвјету и цјевасте плетене тканине за чаралице; импрегниране или неимпрегниране:		

⁵⁰ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
5909 до 5911	<p>- Чаралице за плинску расвјету, импрегниране</p> <p>- Остало</p> <p>Текстилни производи за индустријску употребу:</p> <p>- Дискови или обручи за полирање, осим од филца из тарифног броја 5911</p> <p>- Тканине, најчешће коришћене у производњи папира или за друге техничке сврхе, постављене или не, импрегниране или неимпрегниране или пресвучене, округли, бесконачни или с једним или више основа и/или потки, или равно ткани са више основа и/или потки из тарифног броја 5911</p>	<p>Производња од цјевасто плетеног влакна за плинску расвјету</p> <p>Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа</p> <p>Производња од предива или остатака влакна или крпа из тарифног броја 6310</p> <p>Производњу од ⁽⁵¹⁾:</p> <p>- кокосовог предива</p> <p>- следећих материјала:</p> <p>-- предива од политетрафлуоретилену ⁽⁵²⁾,</p> <p>-- предива, вишеничног, од полиамида, пресвучене, импрегниране или прекривене фенолском смолом,</p> <p>-- предива од синтетичког текстилног влакна ароматизованог полиамида, добијеног поликондензацијом м-фенолендиамини и исфталичне киселине,</p> <p>-- монофила од политетрафлуоретилену ⁽⁵³⁾,</p> <p>-- предива од синтетичког текстилног влакна од поли(п-фенилена терефталамида),</p>	

⁵¹ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

⁵² Употреба овог материјала је ограничена на производњу тканина какве се користе за машине за израду папира.

⁵³ Употреба овог материјала је ограничена на производњу тканина какве се користе за машине за израду папира.

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
	- Остало	<ul style="list-style-type: none"> -- предива од стаклених влакана, пресвучене фенолном смолом и појачано акрилним предивом ⁽⁵⁴⁾, -- кополиестера монофиламента и смола терефталичне киселине и 1,4 циклохексанидиметанол и исофталична киселина, -- природних влакана -- синтетичког или вјештачког резаног влакна, негребеног или нечесљаног или на други начин обрађеног за предење, или -- хемијских материјала или текстилне пулпе 	
Поглавље 60	Плетени или кукични материјали	Производња од ⁽⁵⁵⁾ : <ul style="list-style-type: none"> - природних влакана, - синтетичких или вјештачких резаних влакана, негребених или нечесљаних или на други начин обрађених за предење, или - хемијских материјала или текстилне пулпе 	

⁵⁴ Употреба овог материјала је ограничена на производњу тканина какве се користе за машине за израду папира.

⁵⁵ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

⁵⁶ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
Поглавље 61	Одјећа и прибор за одјећу, плетени или кукичани: - добијени шивењем или спајањем на други начин, двају или више дијелова трикотаже, што су били разрезани у кројне облике или били произведени већ обликовани - остало	Производња од предива ⁽⁵⁷⁾ ⁽⁵⁸⁾ Производња од ⁽⁵⁹⁾ : - природних влакана, - синтетичких или вјештачких резаних влакана, нетребених или нечесаних или на други начин обрађених за предење, или - хемијских материјала или текстилне пулпе	
ex Поглавље 62 ex 6202, ex 6204, ex 6206, ex 6209 и ex 6211	Одјећа и прибор за одјећу, неплетени или кукичани; осим: Одјећа за жене, дјевојчице и дојенчад, те други израђени прибор за одјећу, везени	Производња од предива ⁽⁶⁰⁾ ⁽⁶¹⁾ Производња од предива ⁽⁶²⁾ или производња од невезених тканина, под условом да вриједност употребљених невезених тканина не прелази 40% цијене производа фабрика ⁽⁶³⁾	

⁵⁷ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

⁵⁸ Видјети Уводну напомену 6.

⁵⁹ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

⁶⁰ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

⁶¹ Видјети Уводну напомену 6.

⁶² Видјети Уводну напомену 6.

⁶³ Видјети Уводну напомену 6.

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
ex 6210 и ex 6216	Противпожарна опрема од тканине покривена полиестерском алуминијском фолијом	Производња од предива ⁽⁶⁴⁾ или производња од непресвучених тканина, под условом да вриједност употребљених непресвучених тканина не прелазу 40% цијене производа fco фабрика ⁽⁶⁵⁾	
6213 и 6214	Марамце, шалови, ешарпе, мараме, пламије и слични производи: - везени	Производња од једнонитног небијеленог предива ⁽⁶⁶⁾ ⁽⁶⁷⁾ или производња од невезених тканина, под условом да вриједност употребљених невезених тканина не прелазу 40% цијене производа fco фабрика ⁽⁶⁸⁾	
	-остало	Производња од једнонитног небијеленог предива ⁽⁶⁹⁾ ⁽⁷⁰⁾ или слагање које слиједи штампа с најмање двије радње обраде или завршне обраде (нпр. прање, бијељење, мерсеризација, термофиксација, чупавање, цијеђење, обрада за отпорност на скупљање, трајна дорација, обогаћивање, импрегнација,	

⁶⁴ Видјети Уводну напомену 6.

⁶⁵ Видјети Уводну напомену 6.

⁶⁶ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

⁶⁷ Видјети Уводну напомену 6.

⁶⁸ Видјети Уводну напомену 6.

⁶⁹ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

⁷⁰ Видјети Уводну напомену 6.

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
6217	<p>Остали готови прибор за одјећу; дијелови одјеће или прибора за одјећу, осим оних из тарифног броја 6212:</p> <p>- везени</p> <p>- Противпожарна опрема од тканине покривене полиестерском алуминијском фолџом</p> <p>- Прибор за оковратнике и руквице, разрезано</p> <p>- Остало</p>	<p>крпање и апретура), под условом да вриједност свих употребљених тканина без штампе из тарифних бројева 6213 и 6214 не прелази 47,5% цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња од предива ⁽¹⁾</p> <p>или</p> <p>производња од невезених тканина, под условом да вриједност употребљених невезених тканина не прелази 40% цијене производа fco фабрика ⁽²⁾</p> <p>Производња од предива ⁽³⁾</p> <p>или</p> <p>производња од невезених тканина, под условом да вриједност употребљених невезених тканина не прелази 40% цијене производа fco фабрика ⁽⁴⁾</p> <p>Производња:</p> <p>- од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и</p> <p>- у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња од предива ⁽⁵⁾</p>	

- ⁷¹ Видјети Уводну напомену 6.
⁷² Видјети Уводну напомену 6.
⁷³ Видјети Уводну напомену 6.
⁷⁴ Видјети Уводну напомену 6.
⁷⁵ Видјети Уводну напомену 6.

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
ex Поглавље 63	Остали готови текстилни производи; комплети; употребљавана одјећа и употребљавани текстилни производи; крпе; осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
6301 до 6304	Тебад, покривачи, постелина, итд; завјесе, итд; остали производи за уређење стана: - од филца, од нетканог материјала - остали: -- везени	Производња од ⁽⁷⁶⁾ : - природних влакана, или - хемијских материјала или текстилне пулпе Производња од једнонитног небијељеног предива ⁽⁷⁷⁾ ⁽⁷⁸⁾ или производња од невезених тканина (осим плетених и кукичаних), под условом да вриједност употребљених невезених тканина не прелази 40% цијене производа fco фабрика Производња од једнонитног небијељеног предива ⁽⁷⁹⁾ ⁽⁸⁰⁾	
6305	Врће и врећице за паковање робе	Производња од ⁽⁸¹⁾ : - природних влакана	

⁷⁶ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

⁷⁷ Видјети Уводну напомену 6.

⁷⁸ За везене или кукичане производе, нееластичне или гумиране, добијене спајањем дијелова трикотаже (резаних или одмах обликованих), видјети Уводну напомену 6.

⁷⁹ Видјети Уводну напомену 6.

⁸⁰ За везене или кукичане производе, нееластичне или гумиране, добијене спајањем дијелова трикотаже (резаних или одмах обликованих), видјети Уводну напомену 6.

⁸¹ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
6306	Цераде, надстрешнице и спољни платнени застори; шатори; једра за чамце, даске за једрење или сухоземна возила; производи за кампованье; - од нетканог материјала - остало	- синтетичких или вјештачких резаних влакана, нетребаних или нечистиљаних или на други начин обрађених за предење, или - хемијских материјала или текстилне пулпе Производња од ⁽⁸²⁾ Х ⁽⁸³⁾ : - природних влакана, или - хемијских материјала или текстилне пулпе Производња од једнонитног небијељеног предива ⁽⁸⁴⁾ Х ⁽⁸⁵⁾	
6307	Остали готови производи, укључујући модне кројеве за одјећу	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
6308	Комплекти који се састоје од комада тканине и предива, с прибором или без прибора, за израду простирки, таписерија, везених стољњака или убруса или сличних текстилних производа, припремљени у паковања за продају на мало	Сваки производ у сету мора задовољавати одређено правило што важи и кад није у сету. Међутим, у сету могу бити производи без поријекла, под условом да њихова укупна вриједност не прелази 15% цијене сета fco фабрика	

⁸² За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

⁸³ Видјети Уводну напомену 6.

⁸⁴ За специјалне услове у вези с производима израђеним од мјешавина текстилних материјала, видјети Уводну напомену 5.

⁸⁵ Видјети Уводну напомену 6.

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
ex Поглавље 64	Обућа, назувци и слични производи; дијелови таквих производа; осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим од сложеног горњишта обуће причвршћеног на унутрашње потплате или друге дијелове потплата из тарифног броја 6406	
6406	Дијелови обуће (укључујући горњиште причвршћено или не на унутрашњу потплату осим на вањску потплату); улошци за обућу, умеди за потпетице и слични производи; назувци и слични производи и њихови дијелови	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
ex Поглавље 65	Шешири, капе и остала покривала главе, и њихови дијелови, осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
6505	Шешири и друга покривала главе, плетени или кукичани, или израђени од чипке, филца или других текстилних метражних материјала (осим од трака), постављени или непостављени или украшени; мреже за косу било од којег материјала, постављене или непостављене или украшене	Производња од предива или текстилних влакана ⁽⁸⁶⁾	
ex Поглавље 66	Кишобрани, сунцобрани, штапови, бичеви, корбачи и њихови дијелови; осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
6601	Кишобрани, сунцобрани (укључујући штапове-кишобране, вртне кишобране и сличне кишобране)	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
Поглавље 67	Перје и паперје; преспарирано и производи израђени од перја и паперја; вјештачко цвијеће; производи од људске косе	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
ex Поглавље 68	Производи од камена, гипса, цемента, бетона, азбеста, лискуна или сличних материјала; осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
ex 6803	Производи од природног или агломерисаног шкриљца	Производња од обрађеног шкриљца	
ex 6812	Производи од азбеста; производи од мјешавина на основи азбеста и магнезијум-карбоната	Производња од материјала из било којег тарифног броја	
ex 6814	Производи од лискуна, укључујући и агломерисани или реконституисани тињац, на подлози од папира, картона или осталих материјала	Производња од обрађеног лискуна (обухваћен агломерисани или реконституисани тињац)	
Поглавље 69	Керамички производи	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
ex Поглавље 70	Стакло и стаклени производи; осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
ex 7003, ex 7004 и ex 7005	Стакло с нерелефтирајућим слојем	Производња од материјала из тарифног броја 7001	
7006	Стакло из тарифних бројева 7003, 7004 или 7005, савијено, с обрађеним рубовима, гравирано, брушено, емајлирано или на други начин обрађено, али неуквирено или спојено с другим материјалима: - Постакљене подлоге, обложене танким диелектричним филмом, полупроводљивим, у складу са SEMII стандардима (*)	Производња од материјала (подлоге) из тарифног броја 7006	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
	- Остало	Производња од материјала из тарифног броја 7001	
7007	Сигурносно стакло, од каљеног или слојевитог стакла	Производња од материјала из тарифног броја 7001	
7008	Вишеслојни зидни елементи за изолацију, од стакла	Производња од материјала из тарифног броја 7001	
7009	Стаклена огледала, уоквирена или неуквирена, укључујући ретровизоре	Производња од материјала из тарифног броја 7001	
7010	Боце, тегле, лонци, фиоле, ампуле и остали spremници, од стакла, за транспорт или паковање робе; тегле за чување од стакла; чепови, поклопци и остали затварачи, од стакла	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа или резање стаклених предмета, под условом да укупна вриједност употребљених нерезаних стаклених предмета не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
7013	Стаклени производи који се употребљавају за столом, у кухињи, у тоалетне сврхе, у канцеларијама, за унутрашњу декорацију или сличне сврхе (осим оних из тарифних бројева 7010 или 7018)	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа или резање стаклених предмета, под условом да укупна вриједност употребљених нерезаних стаклених предмета не прелази 50% цијене производа fco фабрика или украшавање руком (осим штампања свиле) пуханих стаклених производа, под условом да укупна вриједност употребљених пуханих стаклених предмета не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
ex 7019	Предмети од стаклених влакана (осим предива)	Производња од:	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
		- необојених свитака, ровингс предива, предива или резаног влакна, или - стаклене вуне	
ex Поглавље 71	Природни или култивирани бисери, драго или полудраго камење, племенити метали, метали платирани племенитим металима, и производи од њих, имитације накита; метални новац, осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
ex 7101	Природни или култивисани бисери сортирани и привремено наизани ради лакшег транспорта	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
ex 7102, ex 7103 и ex 7104	Обрађено драго или полудраго камење (природно, синтетичко или реконструисано)	Производња од необрађеног драгог или полудрагог камења	
7106, 7108 и 7110	Племенити метали: - необрађени	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим оних из тарифних бројева 7106, 7108 и 7110 или електролитичка, термичка или хемијска сепарација племенитих метала из тарифних бројева 7106, 7108 или 7110 или међусобно легирање племенитих метала из тарифних бројева 7106, 7108 или 7110 или њихово легирање с простим металима	
	- полуобрађени или у праху	Производња од необрађених племенитих метала	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
ex 7107, ex 7109 и ex 7111	Метали обложени племенитим металима, полупрерађени	Производња од племенитих метала, необрађених	
7116	Предмети од природних или култивисаних бисера, драгог или полудрагог камења (природних, синтетичких или реконструисаних)	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
7117	Имитације накита	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа или производња од дијелова обичних метала, неплатираних или превучених племенитим металима, под условом да вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
ex Поглавље 72	Жељезо и челик, осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
7207	Полупроизводи од жељеза или нелегуираног челика	Производња од материјала из тарифног броја 7201, 7202, 7203, 7204 или 7205	
7208 до 7216	Ваљани равни производи, жица и шипке, профили од жељеза или нелегуираног челика	Производња од ингота или других примарних облика из тарифног броја 7206	
7217	Хладно добијена жица, од жељеза или нелегуираног челика	Производња од полуготових производа из тарифног броја 7207	
ex 7218, 7219 до 7222	Полуготови производи, ваљани равни производи, шипке и профили од нерђајућег челика	Производња од ингота или других примарних облика из тарифног броја 7218	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	(4)
7223	Хладно добијена жица од нерђајућег челика	Производња од полутотових производа из тарифног броја 7218	
ex 7224, 7225 до 7228	Полутотови производи, ваљани равни производи, топловаљана жица и шипке неправилно намотани на колутовима; шипке и профили од осталих легираних челика; шупље шипке за сврдла, од легурираних или нелегурираних челика	Производња од ингота и других примарних облика из тарифног броја 7206, 7218 или 7224	
7229	Хладно добијена жица од осталих легуисаних челика	Производња од полутотових производа из тарифног броја 7224	
ex Поглавље 73	Производи од жељеза или челика; осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
ex 7301	Жмурје (галпе)	Производња од материјала из тарифног броја 7206	
7302	Дијелови за изградњу жељезничких или трамвајских кољусијеса од жељеза или челика; шине, шине-водилице и озубљене шине, скретнички језици, сришпа, потезне мотке и други дијелови раскрсница или скретница, прагови, везице, шинске столице, клинови шинских столица, подложне плочице, причврсне плочице, дистантне шипке и мотке и други дијелови специјално конструисани за постављање, спајање или причвршћивање шина	Производња од материјала из тарифног броја 7206	
7304, 7305 и 7306	Цијеви, шупљи профили од жељеза (осим од лијеваог жељеза) или челика	Производња од материјала из тарифног броја 7206, 7207, 7218 или 7224	
ex 7307	Цијеви или прибор за цијеви од нерђајућег челика (ISO br.	Извртање, бушење, развртавање, извлачење, бушење, пјескарење од	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
7308	ХSCrNiMo 1712), који се састоји из више дијелова	необрађених материјала, под условом да укупна вриједност употребљених необрађених метала не прелази 35% цијене производа fco фабрика	
ex 7315	Конструкције (осим монтажних зграда из тарифног броја 9406) и дијелови конструкција (нпр. мостови и секције мостова, врата за бране, торњеве, решеткасти стубови, кровови, кровни костури, врата и прозори и оквири за њих, прагови за врата, ролни, ограде и стубови), од жељеза или челика; лимови, шипке, профили, цијеви и слично, припремљени за употребу у конструкцијама, жељезни или челични	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, заварени углови, катупи и профили из тарифног броја 7301 не смију се употребити	
ex 7315	Ланди против клизања	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала из тарифног броја 7315 не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
ex Поглавље 74	Бакар и бакрени производи; осим:	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
7401	Бакренац; цемент бакар (преципитат бакар)	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
7402	Нерафинисани бакар; бакрене аноде за електролитичку рафинацију	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
7403	Рафинисани бакар и легуре бабра, сирови: - Рафинисани бакар - Легуре бабра и рафинисани бакар који садржи друге елементе	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа Производња од рафинисаног бабра, сировог или од струготина	
7404	Отпади и остаци, бакрени	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
7405	Предлегуе бабра	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
ex Поглавље 75	Никл и производи од никла; осим:	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
7501 до 7503	Никлов каменац, синтерисани оксиди никла и други међупроизводи металургије никла; сирови никл, никлени отпади и остаци	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
ex Поглавље 76	Алуминијум и алуминијумски производи осим:	Производња у којој: - сви употребљени материјали морају бити разврстани унутар тарифног броја различитог од броја производа, и - вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
7601	Алуминијум, сирови	Производња:	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
7602	Отпаци и остаци од алуминијума	<p>- од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и</p> <p>- у којој вриједност свих употребљених производа не прелази 50% цијене производа fco фабрика</p> <p>или</p> <p>производња термичким или електролитичким поступком од нелегираног алуминијума или од отпадака и остатака алуминијума</p>	
ex 7616	Производи алуминијума осим мрежа, ограда, решетака, производа за појачање и сличних (укључујући бескрајне траке) од алуминијумске жице, те експандираног метала алуминијума	<p>Производња:</p> <p>- од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, жичане мреже, ограде, решетке, производи за појачање и слично (укључујући бескрајне траке) од алуминијумске жице, или експандираног метала алуминијума, могу се употребити; и</p> <p>- у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика</p>	
Поглавље 77	Резервисано за евентуалну нову употребу у ХС		
ex Поглавље 78	Олово и оловни производи; осим:	<p>Производња:</p> <p>- од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и</p> <p>- у којој вриједност свих употребљених материјала не</p>	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
7801	Сирово олово: - Рафинисано олово - Остало	прелази 50% цијене производа fco фабрика Производња од олова у првој обради или „обрађеног“ олова Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, отпади и остаци из тарифног броја 7802 се не могу користити	
7802	Остаци и отпади, оловни	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
ex Поглавље 79	Цинк и производи од цинка; осим:	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
7901	Цинк, сирови	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, отпади и остаци из тарифног броја 7902 се не могу користити	
7902	Остаци и отпади, од цинка	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
ex Поглавље 80	Калај и производи од калаја; осим:	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
8001	Калај, сирови	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, отпади и остаци из тарифног броја 8002 се не могу користити	
8002 и 8007	Остаци и отпади од калаја; остали производи од калаја	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
Поглавље 81	Остали обични метали, кермети; производи од њих - Остали обични метали, сирови; производи од њих - Остало	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала из истог тарифног као производ не прелази 50% цијене производа fco фабрика Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
ex Поглавље 82	Алати, ножарски производи, капике и виљушке, од обичних метала; њихови дијелови од обичних метала; осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
8206	Алати из два или више тарифних бројева од 8202 до 8205, у сетовима за продају на мало	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим оних из тарифних бројева 8202 до 8205. Међутим, алати из тарифних бројева 8202 до 8205 могу бити употребљени у склопу сета, под условом да њихова укупна вриједност не прелази 15% цијене производа fco фабрика	
8207	Замјениви алат за ручне справе, са или без механичког погона, или за алатне машине (нпр. за пресовање, утискивање, дубоко извлачење, ковање, штанцање, пробијање, нарезивање и урезивање навоја, бушење,	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
8208	проширивање проврта, провлачење, глодање или токарење) укључујући матрице за вучење или истискивање метала те алат за бушење стијена и земље	прелази 40% цијене производа fco фабрика	
	Ножев и оштрице, за машине или механичке уређаје	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика	
ex 8211	Ножев са оштрицама, назубљеним или не (укључујући вртне ножеве), осим ножева из тарифног броја 8208	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, оштрице ножева и дршке од обичних метала се могу употребити	
8214	Остали ножарски производи (нпр. машине за шишање и стрижку, месарске или кухињске сатаре, месарске сјекире и ножеви за сјечање меса, ножеви за палир); сетови и инструменти за маликир или педикир (укључујући и турпије за нокте)	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, ручке од обичних метала се могу употребити	
8215	Кашике, виљушке, кутлаче, кашике за пјену, лопатице за сервирање колача, ножеви за рибу, ножеви за маслац, штапаљке за шећер и сличан кухињски или стони прибор	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, ручке од обичних метала се могу употребити	
ex Поглавље 83	Разни производи од обичних метала; осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
ex 8302	Остали оков, прибор и слични производи прикладни за	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
ex 8306	грађење, и аутоматски затварачи врата Статуете и други украсни предмети, од обичних метала	броја производа. Међутим, други материјали из тарифног броја 8302 могу се употребити, под условом да њихова укупна вриједност не прелази 20% цијене производа fco фабрика Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, други материјали из тарифног броја 8306 могу бити употребљени, под условом да њихова укупна вриједност не прелази 30% цијене производа fco фабрика	
ex Поглавље 84	Нуклеарни реактори, котлови, машини и механички уређаји; њихови дијелови; осим:	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика
ex 8401	Нуклеарни гориви елементи	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика
8402	Котлови за производњу водене или друге паре (осим котлова за централно гријање топлотом водом који могу производити пару ниског притиска); котлови за прегријање воду	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика
8403 и ex 8404	Котлови за централно гријање, осим котлова из тарифног броја 8402 и помоћни уређаји	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим оних из тарифних бројева 8403 и 8404	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
8406	за котлове за централно гријање Турбине на водену и другу пару	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	40 % цијене производа fco фабрика
8407	Клипни мотори с унутрашњим сагоревањем на паљење помоћу свјећица, с правoliniјским или ротацијским кретањем клипа	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
8408	Клипни мотори с унутрашњим сагоревањем на паљење помоћу компресије (дизелски или полидизелски мотори)	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
8409	Дијелови прикладни искључиво или углавном за употребу са моторима из тарифног броја 8407 или 8408	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
8411	Турбомлазни мотори, турбопропелерни мотори и остале плинске турбине	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика
8412	Остале погонске машине и мотори	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
ex 8413	Пумпе за потискивање с ротацијским кретањем	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
ex 8414	Индустријски вентилатори, пухала и слично	<p>прелази 40% цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња:</p> <ul style="list-style-type: none"> - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика 	Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика
8415	Уређаји за климатизацију, с вентилатором на моторни погон и елементима за мијењање топлотне и влажности, укључујући машине у којима влажност не може бити посебно регулисана	<p>Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика</p>	
8418	Фрижидери, замрзивачи и остали уређаји за хлађење или замрзавање, електрични или други; топлотне пумпе осим уређаја за климатизацију из тарифног броја 8415	<p>Производња:</p> <ul style="list-style-type: none"> - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и - у којој вриједност свих употријебљених материјала без поријекла не прелази вриједност свих употријебљених материјала с поријеклом 	Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика
ex 8419	Машине и уређаји за дрвну индустрију, индустрију за производњу папирне масе и папира и картона	<p>Производња у којој:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вриједност свих употријебљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и - у горе споменутим границама, вриједност свих употријебљених материјала из истог тарифног броја као производ, не прелази 25% цијене производа fco фабрика 	Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
8420	Календери или остале машине за ваљање, осим оних за метале или стакло, те ваљци за њих	Производња у којој: - вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и - у гореспомнутим границама, вриједност свих употребљених материјала из истог тарифног броја као производ, не прелази 25% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика
8423	Ваге (са изузетком вага осјетљивости од 5 центиграма или финијих), укључујући и машине за бројење или контролу које раде на основи вагања масе; тегови за ваге свих врста	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика
8425 до 8428	Машине и уређаји за дизање, руковање, истовар или утовар	Производња у којој: - вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и - у гореспомнутим границама, вриједност свих употребљених материјала из тарифног броја 8431, не прелази 10% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика
8429	Булдозери, англдозери, грејдери, равњачи, скрејпери, багери (глибодери), утоваривачи с кашиком, машине за набијање и цестовни ваљци, самоходни: - Цестовни ваљци - Остали	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика Производња у којој:	Производња у којој вриједност свих употребљених

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
8430	Остале машине за премјештање, равнање, стругање, копање, набијање, вађење или бушење земље, минерала или руда; забијала и машине за вађење шипова; плугови за снџет и чистачи снџета	<p>- вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и</p> <p>- у горе споменутим границама, вриједност свих употребљених материјала из тарифног броја 8431, не прелази 10% цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња у којој:</p> <p>- вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и</p> <p>- у горе споменутим границама, вриједност свих употребљених материјала из тарифног броја 8431, не прелази 10% цијене производа fco фабрика</p>	<p>материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика</p>
ex 8431	Дијелови прикладни за употребу искључиво или углавном са цестовним валцима	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
8439	Машине за производњу целулозе од влакнастих целулозних материјала или машине за производњу или довршавање папира или картона	<p>Производња у којој:</p> <p>- вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и</p> <p>- у горе споменутим границама, вриједност свих употребљених материјала из истог тарифног броја као производ, не прелази 25% цијене производа fco фабрика</p>	<p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика</p>
8441	Остале машине за прераду папирне масе, папира или картона, укључујући машине за сјечење свих врста	<p>Производња у којој:</p> <p>- вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и</p> <p>- у гореспоменутим границама, вриједност свих употребљених материјала из истог тарифног броја као производ, не прелази 25% цијене производа fco фабрика</p>	<p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика</p>

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	(4)
ex 8443	Штампачи, за канцеларијске уређаје (на примјер уређаји за аутоматску обраду података, уређаји за обраду текста, и др.)	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика	
8444 до 8447	Машине из ових тарифних бројева за употребу у текстилној индустрији	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
ex 8448	Помоћне машине и машине за употребу са машинама из тарифног броја 8444 и 8445	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
8452	Машине за шивење, осим машина за прошивање књига из тарифног броја 8440; намјештај, постоља и поклопци посебно припремљени за машине за шивење; игле за машине за шивење:		
	- Машине за шивење (само машине са штеп-бодом), с главама тежине највише 16 кг без мотора или 17 кг с мотором	Производња у којој: - вриједност употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, - вриједност свих материјала без поријекла употребљених за слагање главе (без мотора) не прелази вриједност свих употребљених материјала с поријеклом, и - уређаји за затезање нити, за кукичање и апарати за цик-цак морају бити с поријеклом	
	- Остало	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
8456 до 8466	Алатне машине и машине и њихови дијелови и прибор из тарифних бројева 8456 до 8466	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
8469 до 8472	Канцеларијске машине (нпр. писаће машине, машине за рачунање, машине за аутоматску обраду података, машине за умножавање, машине за спајање)	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
8480	Калупници за лезаонице метала; моделне плоче; модели за калупе; калупи за метале (осим калупа за инјекте), металне карбиде, стакло, минералне материје, гуму или пластичне масе	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
8482	Куглични или ваљни лекајни	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика
8484	Заптивачи од металних листова комбиновани с другим материјалом или од два или више слојева метала; сетови заптивача, различитих по саставу материјала, у врећицама, омотима или сличним паковањима; механички заптивачи	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
ex 8486	- Алатне машине за обраду свих врста материјала одвајањем материјала ласером или другим свјетлосним или фотонским снопом, ултразвуком, електроерозијом, електрохемијским поступком,	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
	<p>снопом електрона, снопом иона или млазом плазме</p> <p>- Алатне машине (укључујући пресе) за обраду метала савијањем, пресавијањем, исправљањем, равнањем, сјечењем, бушењем или урезивањем</p> <p>- Алатне машине за обраду камена, керамике, бетона, азбестног цемента или сличних минералних материјала или за хладну обраду стакла</p> <p>- Дијелови и прибор приладни за употребу искључиво или углавном са машинама из тарифних бројева 8456, 8462 и 8464</p> <p>- Шаблонски инструменти за обликовање који се користе за производњу маски и мрежица од подлога пресвучених фото-осјетљивим материјалима; њихови дијелови и прибор</p> <p>- Катупи, за ливење под притиском или бризањем</p> <p>- Остале машине за дизање, руковање, утовар или истовар</p>	<p>Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња:</p> <p>- у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и</p> <p>- у којој вриједност свих употријебљених материјала без поријекла не прелази вриједност свих употријебљених материјала с поријеклом</p>	<p>Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика</p>

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
8487	<p>- Дијелови прикладни за употребу искључиво или углавном са машинама из тарифног броја 8428</p> <p>- Camere које се користе за припрему плоча за штампање или цилиндара који су апарати за прављење модела који се користе за производњу маски или мрежица од подлога пресвучених фото-осјетљивим материјалима; њихови дијелови и прибор</p> <p>Дијелови машина без електричних прикључака, изолатора, калема, контаката, или других електричних дијелова, који нису споменути нити обухваћени на другом мјесту у овом Поглављу</p>	<p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња:</p> <ul style="list-style-type: none"> - од материјала из било којег тарифног броја осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази вриједност 40% цијене производа fco фабрика - у којој вриједност свих употребљених материјала без поријекла не прелази вриједност свих употребљених материјала с поријеклом <p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика</p>	<p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика</p>
ex Поглавље 85	Електричне машине и опрема и њихови дијелови; апарати за снимање или репродукцију звука; телевизијски апарати за снимање или репродукцију слике и звука, и дијелови и прибор за те производе; осим:	<p>Производња:</p> <ul style="list-style-type: none"> - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% вриједности производа fco фабрика 	<p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика</p>
8501	Електромотори и електрични генератори (осим генераторских агрегата)	<p>Производња у којој:</p> <ul style="list-style-type: none"> - вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и - у гореспоменутих границама, вриједност свих употребљених материјала из тарифног броја 	<p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика</p>

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
8502	Електрични генераторски агрегати и ротациони конвертори (претварачи)	8503, не прелази 10% цијене производа fco фабрика Производња у којој: - вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и - у гореспоменутих границама, вриједност свих употребљених материјала из тарифних бројева 8501 и 8503, не прелази 10% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика
ex 8504	Уређаји за напајање машина за аутоматску обраду података	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
ex 8517	Остали апарати за пренос или пријем гласа, слика или других података укључујући апарате за комуникацију у бежичној мрежи (као локална мрежа или мрежа широког досега) осим апарата за пренос или пријем из тарифног броја 8443, 8525, 8527 или 8528	Производња: - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и - у којој вриједност свих употребљених материјала без поријекла не прелази вриједност свих употребљених материјала с поријеклом	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика
ex 8518	Микрофони и њихови сталци; звучници, у звучним кутијама или не; аудио-фреквенцијска електрична појачала; електрични сетови за појачавање звука	Производња у којој: - вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и - вриједност свих употребљених материјала без поријекла не прелази вриједност свих употребљених материјала с поријеклом	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика
8519	Апарати за снимање или репродукцију звука	Производња у којој: - вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
8521	Апарати за похрањивање и репродукцију слике, са или без видео-пријемника	<p>- вриједност свих употребљених материјала без поријекла не прелази вриједност свих употребљених материјала с поријеклом</p> <p>Производња у којој:</p> <p>- вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и</p> <p>- вриједност свих употребљених материјала без поријекла не прелази вриједност свих употребљених материјала с поријеклом</p>	<p>30% цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика</p>
8522	Дијелови и прибор прикладни за употребу само или углавном с апаратима из тарифних бројева 8519 до 8521	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
8523	<p>- Припремљене неснимљене подлоге за снимање звука или слична снимања других записа укључујући матрице и галванске отиске за производњу дискова, осим производа из Поглавља 37</p> <p>- Плоче, траке и остале снимљене подлоге са звучне или друге слично снимљене појаве, укључујући матрице и галванске отиске, са изузетком производа из Поглавља 37</p> <p>- Картице за детекцију и „ламетне картице“ са два или више електронски интегрисаних склопова</p>	<p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња:</p> <p>- у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и</p> <p>- у гореспомнутим границама, вриједност свих употребљених материјала из тарифног броја 8523, не прелази 10% цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња:</p> <p>- у којој вриједност свих употребљених материјала не</p>	<p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази</p>

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
		<p>прелази 40% цијене производа fco фабрика, и</p> <p>- у гореспоменутиим границама, вриједност свих употребљених материјала из тарифног броја 8541 и 8542, не прелази 10% цијене производа fco фабрика</p> <p>или</p> <p>поступак распршивања при чему су интегрисани склопови обликовани на полупроводничкој подлози селективним увођењем одговарајућег топила - допанта, не узимајући у обзир, да ли су склопови састављени и/или тестирани у земљи, која није наведена у члановима 3. и 4.</p>	<p>25% цијене производа fco фабрика</p>
	- „Паметне картице“ са једним електронским интегрисаним склопом	<p>Производња:</p> <p>- од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и</p> <p>- у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика</p>	<p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика</p>
8525	Одашљачи за радио-телефонију, радио-телеграфију, радио-дифузију или телевизију, било или не, с уграђеним пријемником или апаратом за снимање звука или репродукцију звука; телевизијске камере; видео-камере за статичке слике и друге видео-камере (камкордери); дигиталне камере	<p>Производња у којој:</p> <p>- вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и</p> <p>- вриједност свих употребљених материјала без поријекла не прелази вриједност свих употребљених материјала с поријеклом</p>	<p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика</p>
8526	Радари, уређаји за радио-навигацију и радио-уређаји за даљинско управљање	<p>Производња у којој:</p> <p>- вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и</p>	<p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази</p>

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
8527	Пријемници за радио-телефонију, радио-телеграфију и радио-дифузију, комбиновани или не, у истом кућишту, с апаратом за снимање или репродукцију звука или сатом	<p>- вриједност свих употребљених материјала без поријекла не прелази вриједност свих употребљених материјала с поријеклом</p> <p>Производња у којој:</p> <p>- вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и</p> <p>- вриједност свих употребљених материјала без поријекла не прелази вриједност свих употребљених материјала с поријеклом</p>	<p>25% цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика</p>
8528	<p>- Монитори и пројектори, без уграђеног телевизијског пријемника, који се углавном или искључиво користе у систему за аутоматску обраду података из тарифног броја 8471</p> <p>- Остали монитори и пројектори, без уграђеног телевизијског пријемника; Телевизијски пријемници са или без уграђеног пријемника за радио-дифузију или апарата за снимање или репродукцију звука или слике;</p>	<p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња у којој:</p> <p>- вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и</p> <p>- вриједност свих употребљених материјала без поријекла не прелази вриједност свих употребљених материјала с поријеклом</p>	<p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика</p>
8529	<p>Дијелови прикладни углавном или искључиво за употребу с апаратима из тарифних бројева 8525 до 8528:</p> <p>- намињени углавном или искључиво за употребу с видео-апаратима за снимање или репродукцију</p>	<p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика</p>	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
8535	- намијењени углавном или искључиво за употребу са мониторима и пројекторима, без уграђеног телевизијског пријемника, који се углавном или искључиво користе у систему за аутоматску обраду података из тарифног броја 8471	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика
	- остало	Производња у којој: - вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и - вриједност свих употребљених материјала без поријекла не прелази вриједност свих употребљених материјала с поријеклом	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика
8536	Електрични апарати за укључивање и искључивање или заштиту електричних струјних кола, или за остваривање прикључивања за или у електричним струјним коlima за напон преко 1000 V	Производња у којој: - вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и - у гореспоменим границама, вриједност свих употребљених материјала из тарифног броја 8538, не прелази 10% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика
8536	Електрични апарати за укључивање и искључивање или заштиту електричних струјних кола, или за остваривање прикључивања за или у електричним струјним круговима за напон преко 1000 V - Конектори за оптичка влакна, снопове оптичких влакана или каблове	Производња у којој: - вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и - у гореспоменим границама, вриједност свих употребљених материјала из тарифног броја 8538, не прелази 10% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
	-- од пластике	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
	-- од керамике	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
	-- од бакра	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
8537	Плоче, пултови, столови, ормари и остали носачи, опремљени с два или више апарата из тарифног броја 8535 или 8536, за електрично управљање или распојелу електричне енергије, укључујући оне с уграђеним инструментима или апаратима из Поглавља 90, и уређајима за нумеричко управљање, осим комутацијских апарата из тарифног броја 8517	Производња у којој: - вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco творница, и - у гореспомнутим границама, вриједност свих употребљених материјала из тарифног броја 8538, не прелази 10% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика
ex 8541	Диоде, транзистори и слични полупроводнички апарати, осим плоча још неизрезаних у чипове	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика
ex 8542	Електронска интегрисана кола и микросклопови:		

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
8544	- Монолитна интегрисана кола	Производња у којој: - вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и - у гореспоменим границама, вриједност свих употребљених материјала из тарифних бројева 8541 и 8542, не прелази 10% цијене производа fco фабрика или поступак дифузије (у којој су интегрална кола формирана на подлози полупроводника селективним увођењем одговарајућег допанта), скопљена или несклопљена и/или тестирана у земљи која није наведена у члановима 3 и 4.	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика
	- Мултичипна интегрисана кола која су дијелови машина или апарата, који нису споменути ниги обухваћени на другом мјесту у овом Поглављу	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
	- Остало	Производња у којој: - вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и - у гореспоменим границама, вриједност свих употребљених материјала из тарифних бројева 8541 и 8542, не прелази 10% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика
	Изолирана жица (укључујући лакирану или анодирану жицу), каблови (укључујући коаксијалне каблове) и остали изолирани електрични проводници, са или без конектора; каблови од оптичких влакана, израђени од	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
8545	појединачно оплашћених влакана, комбиновани или не с електричним проводницима или са или без конектора Угљене електроде, угљене четкице, угаљ за сијалице, угаљ за батерије и други производи од графита или од других врста угља, са или без метала, за електричне сврхе	Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
8546	Електрични изолатори од било којег материјала	Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
8547	Изолациони дијелови за електричне машине, уређаје или опрему, израђени у цјелости од изолационог материјала или само с мањим компонентама од метала (нпр. чахуре с навојем) уграђеним за вријеме пресовања искључиво ради спајања, осим изолатора из тарифног броја 8546; цијеви за електричне проводнике и спојнице за њих, од обичних метала, обложене изолационим материјалом	Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
8548	- Опаци и остаци од примарних хелија, примарних батерија и електричних акумулатора; истрошене примарне хелије, примарне батерије и електрични акумулатори; електрични дијелови машина или апарата, неспоменути ниги обухваћени на другом мјесту у овом поглављу	Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
ex Поглавље 86	Железничке или трамвајске локомотиве, њихови дијелови; железнички или трамвајски	Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
8608	<p>колосијечни склопови и прибор и њихови дијелови; механичка (укључујући електромеханичку) сигнална опрема за саобраћај свих врста; осим:</p> <p>Железнички или трамвајски шински склопови и прибор; механичка (укључујући електромеханичку) опрема за сигнализацију, сигурност или опрема за контролу и управљање у саобраћају на железници, трамвајима, путевима, унутрашњим воденим путевима, паркиралиштима, лучким инсталацијама или аеродромима; њихови дијелови</p>	<p>не прелази 40 % цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња:</p> <ul style="list-style-type: none"> - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика 	<p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика</p>
ex Поглавље 87	Возила, осим железничких или трамвајских трамвајских возила, и њихови дијелови и прибор; осим:	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
8709	Самоходна радна колица (аутокаре), без уређаја за дизање или руковање, која се употребљавају у фабрикама, складиштима, лукама или аеродромима за превоз робе на кратким удаљеностима; вучна возила која се употребљавају на перонима железничких станица; дијелови наведених возила	<p>Производња:</p> <ul style="list-style-type: none"> - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика 	<p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика</p>
8710	Тенкови и друга оклопна борбена возила, моторизована, опремљена или неопремљена оружјем, и дијелови таквих возила	<p>Производња:</p> <ul style="list-style-type: none"> - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не 	<p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика</p>

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
8711	Мотоцикли (укључујући мопедс) и бицикли опремљени с помоћним мотором, са или без бочне приколице; бочне приколице:	прелази 40% цијене производа fco фабрика	
	- с клипним мотором (осим ротацијских клипних мотора) обима цилиндра	Производња у којој:	Производња у којој
	-- до 50 цм³	- вриједност свих употријебљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и - вриједност свих употријебљених материјала без поријекла не прелази вриједност свих употријебљених материјала с поријеклом	вриједност свих употријебљених материјала не прелази 20% цијене производа fco фабрика
	-- преко 50 цм³	Производња у којој:	Производња у којој
		- вриједност свих употријебљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и - вриједност свих употријебљених материјала без поријекла не прелази вриједност свих употријебљених материјала с поријеклом	вриједност свих употријебљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика
	- остало	Производња у којој:	Производња у којој
		- вриједност свих употријебљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и - вриједност свих употријебљених материјала без поријекла не прелази вриједност свих употријебљених материјала с поријеклом	вриједност свих употријебљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
ex 8712	Бицикли без кугличних лежаја	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим оних из тарифног броја 8714	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика
8715	Дјечја колица и њихови дијелови	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика
8716	Приколице и полуприколице; остала возила, несамокретна; њихови дијелови	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика
ex Поглавље 88	Летјелице, свемирске летјелице и њихови дијелови; осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
ex 8804	Падобрани	Производња од материјала из било којег тарифног броја, укључујући остале материјале из тарифног броја 8804	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
8805	Опрема за лансирање авиона; палубни заустављивачи авиона или слична опрема; земаљски тренажери летeња; дијелови наведених производа	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
			30% цијене производа фцо творница
Поглавље 89	Бродови, чамци и пловачке конструкције	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, трупови брода из тарифног броја 8906 не смију се употребљавати	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа фцо фабрика
ex Поглавље 90	Оптички, фотографски, кинематографски, мјерни и контролни инструменти, инструменти за испитивање тачности, медицински или хируршки инструменти и апарати; њихови дијелови и прибор; осим:	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа фцо фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа фцо фабрика
9001	Оптичка влакна и снопови оптичких влакана; каблови од оптичких влакана осим оних из тарифног броја 8544; листови и плоче од поларизирајућег материјала, сочива (укључујући контактне сочива), призме, огледала, и остали оптички елементи, од било којег материјала, немонтирани, осим таквих елемената од стакла оптички необрађених	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа фцо фабрика	
9002	Сочива, призме, огледала и други оптички елементи, од било којег материјала, монтирани, који су дијелови или прибор за инструменте или уређаје, осим таквих елемената од стакла оптички необрађених	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа фцо фабрика	
9004	Наочари и слични производи, корективни, заштитни или остали	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа фцо фабрика	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
ex 9005	Двогледни (с једним или два објектива), оптички телескопи и њихова постоља, осим астрономских рефракцијских телескопа и њихових постоља	<p>Производња:</p> <ul style="list-style-type: none"> - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, - у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика; и - у којој вриједност свих употријебљених материјала без поријекла не прелази вриједност свих употријебљених материјала с поријеклом 	Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика
ex 9006	Фотографске (осим кинематографских) камере; уређај за фотографске блицеве и сијалице-блицеве осим сијалица с електричним паљењем	<p>Производња:</p> <ul style="list-style-type: none"> - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, - у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика; и - у којој вриједности свих употријебљених материјала без поријекла не прелази вриједност свих употријебљених материјала с поријеклом 	Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика
9007	Кинематографске камере и пројектори, са или без уграђених апарата за снимање или репродукцију звука	<p>Производња:</p> <ul style="list-style-type: none"> - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, - у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика; и - у којој вриједности свих употријебљених материјала без поријекла не прелази вриједност свих употријебљених материјала с поријеклом 	Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
9011	Оптички микроскопи, укључујући оне за микрофотографију, микрокинефотографију и микропроекцију	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и - у којој вриједности свих употребљених материјала без поријекла не прелази вриједност свих употребљених материјала с поријеклом	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика
ex 9014	Остали инструменти и уређаји за навигацију	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
9015	Инструменти и апарати за геодезију, топографију, земљомјерство, нивелирање, фотограметрију, хидрографију, океанографију, хидрологију, метеорологију или геофизику, осим компаса; даљиномјери	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
9016	Ваге осјетљивости до 5 центиграма или финије, са или без тегова	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
9017	Инструменти за цртање, обиљежавање или математичко рачунање (нпр. апарати за цртање, пантографи, утломјери, прибор за цртање у сету, логаритамска рачунала, калкулатори у облику округле плоче); инструменти за мјерење дужине, који се држе у руци (нпр. мјерне шипке и траке, микрометри, помоћна	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
9018	<p>мјерила) неспоменути и необухваћени на другом мјесту у овом Поглављу</p> <p>Инструменти и апарати у употреби у медицинским, хируршким, зубарским или ветеринарским наукама, укључујући сцинтиграфске апарате и друге електромедицинске апарате те инструменте за испитивање вида:</p> <p>- Зубарске столице с уграђеном зубарском опремом или апаратом за испирање уста водом</p> <p>- Остало</p>	<p>Производња од материјала из било којег тарифног броја, укључујући остале материјале из тарифног броја 9018</p> <p>Производња:</p> <p>- од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и</p> <p>- у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика</p>	<p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика</p>
9019	Апарати за механотерапију; апарати за масажу, апарати за психолошка тестирања; апарати за озонотерапију, оксигенотерапију, аеросол терапију, вјештачко дисање или остали терапеутски апарати за дисање	<p>Производња:</p> <p>- од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и</p> <p>- у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика</p>	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика
9020	Остали апарати за дисање и плинске маске, осим заштитних маски без механичких дијелова и замјенивих филтера;	<p>Производња:</p> <p>- од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и</p>	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 25% цијене производа fco фабрика

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
9024	Машине и апарати за испитивање тврдоће, чврстоће на кидање или сабијање, еластичности или осталих механичких својстава материјала (нпр. метала, дрвета, текстила, папира, пластичних маса)	- у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
9025	Хидрометри и слични плутајући инструменти, термометри, пирометри, барометри, хигрометри и психрометри, са или без могућности регистрација, и комбинације ових инструмената	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
9026	Инструменти и апарати за мјерење или контролу протока, нивоа, притиска или осталих промјенивих величина течности или гасова (нпр. мјерачи протока, показивачи нивоа, манометри, топлиномјери), осим инструмената и апарата из тарифних бројева 9014, 9015, 9028 или 9032	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
9027	Инструменти и апарати за физикалне или хемијске анализе (нпр. полариметри, рефрактометри, спектрометри, уређаји за анализу гасова или дима); инструменти и апарати за мјерење и контролу вискозитета, порозности, експанзије, површинског напона и слично; инструменти и апарати за калориметријска, акустична и фотометријска мјерења или контролу	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
9028	<p>(укључујући експозиметре); микротоми</p> <p>Мјерила потрошње или производње плина, течности или електрицитета, укључујући мјерила за њихово баждарење:</p> <p>- Дијелови и прибор</p> <p>- Остало</p>	<p>Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика</p> <p>Производња у којој:</p> <p>- вриједност свих употријебљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и</p> <p>- вриједност свих употријебљених материјала без поријекла не прелази вриједност свих употријебљених материјала с поријеклом</p>	<p>Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика</p>
9029	Бројачи обртаја, бројачи производње, таксиметри, бројачи километара, бројачи корака и слично; показивачи брзине и тахометри, осим оних из тарифног броја 9014 или 9015; стробоскопи:	Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
9030	Осцилоскопи, спектрални анализатори и остали инструменти и апарати за мјерење или испитивање електричних величина, искључујући мјерила из тарифног броја 9028; инструменти и апарати за мјерење или откривање алфа, бета, гама, рендгенских, свемирских или осталих ионизирајућих зрачења	Производња у којој вриједност свих употријебљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
9031	Инструменти, апарати и машине за мјерење или испитивање, неспоменути нити обухваћени на другом мјесту у овом поглављу; пројектори профила	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
9032	Инструменти и апарати за аутоматску регулацију или управљање	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
9033	Дијелови и прибор (неспоменути и неухваћени на другом мјесту у овом поглављу) за машине, уређаје, инструменте или апарате из Пoглавља 90	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
ex Пoглавље 91	Сатови и ручни сатови и њихови дијелови; осим:	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
9105	Остали сатови	Производња у којој: - вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и - вриједност свих употребљених материјала без поријекла не прелази вриједност свих употребљених материјала с поријеклом	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика
9109	Остали сатни механизми, комплетни и састављени	Производња у којој: - вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и - вриједност свих употребљених материјала без поријекла не прелази вриједност свих употребљених материјала с поријеклом	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
9110	Комплетни сатни механизми (за личне или друге сатове) несастављени или дјелимично састављени (механизми у сетовима); некомплетни сатни механизми (за личне или друге сатове), састављени; грубо комплетирани механизми за сатове (личне или друге)	Производња у којој: - вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика, и - у горе споменутим границама, вриједност свих употребљених материјала из тарифног броја 9114 не прелази 10% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика
9111	Кућишта за ручне сатове и дијелови кутија	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика
9112	Кућишта и кутије за кућне, канцеларијске и сличне сатове и кућишта и кутије сличног типа за другу робу из овог поглавља, и њихови дијелови	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40% цијене производа fco фабрика	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 30% цијене производа fco фабрика
9113	Каишеви и наруквице за ручне сатове и дијелови за каишеве и наруквице: - од обичног метала, позлаћени, посребрени, платинирани или пресвучени племенитим металима - остало	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
Поглавље 92	Музички инструменти; дијелови и прибор за такве производе	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика	
Поглавље 93	Оружје и муниција; њихови дијелови и прибор	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
ex Поглавље 94	Намјештај; постељина; мадраци; носачи мадраца, јастуци и слични пуњени производи; ламе и друга свјетлећа тијела, на другом мјесту неспоменути или укључени; освијетљени знакови, освијетљене плочице с именима и слично; монтажне зграде; осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
ex 9401 и ex 9403	Намјештај од обичних метала, пресвучен нетапацираном памучном тканином тежине 300г/м2 или мање	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа Или производња од памучних тканина већ произведених у облицима спремним за употребу са материјалима из тарифног броја 9401 или 9403, под условом да: - вриједност тканина не прелази 25% цијене производа fco фабрика, и - су сви остали употребљени материјали с поријеклом и разврстани унутар тарифног броја различитог од тарифног броја 9401 или 9403	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 40 % цијене производа fco фабрика
9405	Лампе и друга свјетлећа тијела, укључујући рефлекторе и њихове дијелове, на другом мјесту неспоменути нити обухваћени; освијетљени знакови, освијетљене плочице	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
9406	с именима и слично, са стално фиксираним свјетлосним извором, и њихови дијелови на другом мјесту неспоменути нити обухваћени Монтажне зграде	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
ex Поглавље 95	Играчке, реквизити за друштвене игре и спорт; њихови дијелови и прибор; осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
ex 9503	Остале играчке; умањени модели и слични модели за игру, с погоном или не; слагалице свих врста	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
ex 9506	- Палице за голф и остала опрема за голф	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, грубо обликовани блокови за израду глава за голф штапове могу бити употребљени	
ex Поглавље 96	Разни производи; осим:	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	
ex 9601 и ex 9602	Производи животињског, биљног или минералног поријекла, за резбање	Производња од материјала за резбање из истог тарифног броја као производ	
ex 9603	Метле и четке (осим метли и метлица од прућа, без или са дршком, и четки од длаке вјеверица и ласица), механичке справе за чишћење пода које се држе у руци, без	Производња у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
9605	мотора, собосликарски улошци и ваљци; брисачи за подове и пајалице Путни сетови (несесери) за личну хигијену, шивење или чишћење ципела или одијела	Сваки производ у сету мора удовољавати правилу које би важило за тај производ у случају да није укључен у сет. Међутим, сет може садржавати и производе без поријекла, под условом да њихова укупна вриједност не прелази 15% цијене сета fco фабрика	
9606	Дугмад, дрикерн, које се затварају утискивањем или на други начин, дугмад за пресвлачење и остали дијелови тих производа; недовршена дугмад	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	
9608	Хемијске оловке; фломастери и маркери с врхом од филца или другог порозног материјала; наливпера и слична пера на пуњење; пера за копирање; патент-оловке, држачи за пера, држачи за оловке и слични држачи; дијелови (укључујући капе и клипсе) наведених производа осим из тарифног броја 9609	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа. Међутим, пера или њихови врхови из истог тарифног броја као производ могу се користити	
9612	Траке за писаће машине или сличне траке, натопљене штампарском бојом или друкчије припремљене за давање отисака, укључујући на ролнама или у патронама; јастучићи за печате, натопљени или ненапољени, с кутијом или без кутије	Производња: - од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа, и - у којој вриједност свих употребљених материјала не прелази 50% цијене производа fco фабрика	

ХС тарифни број	Опис производа	Обрада или прерада обављена на материјалима без поријекла која даје статус производа с поријеклом	
(1)	(2)	(3)	или (4)
ex 9613	Упаљачи с електричном искром (пиезо)	Производња у којој вриједност употребљених материјала из тарифног броја 9613 не прелази 30% цијене производа fco фабрика	
ex 9614	Луле за пушење и главе лула	Производња од грубо обрађених блокова	
Поглавље 97	Умјетнине, колекционарски предмети и старине (антиквитети)	Производња од материјала из било којег тарифног броја, осим броја производа	

АНЕКС III
УЗОРЦИ ПОТВРДЕ О КРЕТАЊУ РОБЕ ЕУР.1 И
ЗАХТЈЕВА ЗА ИЗДАВАЊЕ ПОТВРДЕ О КРЕТАЊУ РОБЕ ЕУР.1

Упутство за штампање

1. Сваки формулар биће 210 x 297 мм; може се допустити одступање од минус 5 мм или плус 8 мм по дужини. Мора се користити бијели папир, прилагођен за писање, без механичке пулпе и тежине не мање од 25г/м². На позадини ће имати отиснут зелени „guilloche“ узорак, што омогућава да било какво кривотворење механичким или хемијским средствима буде уочљиво.
2. Надлежне власти Страна могу задржати право штампања потврде или тај посао могу повјерити овлашћеној штампарији. У последњем случају, сваки формулар мора садржавати биљешку о таквом допуштењу. Сваки формулар мора имати отиснут назив и адресу штампарије или знак по којем штампарија може бити препозната. Такође ће имати серијски број, штампан или не, на основу којег се може препознати.

ПОТВРДА О КРЕТАЊУ РОБЕ

1. Извозник (назив, пуна адреса, земља)	EUR.1 No A 000.000		
	Прије попуњавања обрасца издјети напомене на полеђини.		
	2. Потврда се користи у преференцијалној трговини између и (унијети одговарајуће земље, групе земаља или територије)		
3. Прималац (назив, пуна адреса, земља) (необавезно)	4. Земља, група земаља или територија на којој се производи сматрају производима с поријеклом	5. Земља, група земаља или територија на коју се роба шаље	
	7. Напомене		
6. Информације у вези с превозом (необавезно)	8. Број ставке; Ознаке и бројеви; Број и врста омота ⁽¹⁾ ; Опис робе		
11. ОВЈЕРА ЦАРИНСКЕ СЛУЖБЕ Овјерена декларација Извозни документ ⁽²⁾ Образац Бр: Од Царинарница Земља или територија издавања Печат Мјесто и датум (потпис)		9. Бруто маса (кг) или друга мјера (литри, м3, итд.)	10. Фактуре (необавезно)
		12. ИЗЈАВА ИЗВОЗНИКА Ја, дољепотписани, изјављујем да гореописана роба задовољава услове потребне за издавање ове потврде. Мјесто и датум (потпис)	

- (1) Ако роба није у пакетима, навести број предмета или напомену „у расутом стању”
 (2) Попунити само акот то прописи земље извознице или територије захтијевају”

13. ЗАХТЈЕВ ЗА ПРОВЈЕРУ, упућује се:	14. РЕЗУЛТАТ ПРОВЈЕРЕ
<p>Тражи се провјера тачности и исправности ове потврде.</p> <p>..... (Мјесто и датум)</p> <p>Печат</p> <p>..... (Потпис)</p>	<p>Проведена провјера показује (1)</p> <p>☐ да је ову потврду издала наведена царинарница и да су подаци у њој тачни.</p> <p>☐ да ова потврда није тачна нити исправна (видјети напомене у прилогу).</p> <p>..... (Мјесто и датум)</p> <p>Печат</p> <p>..... (Потпис)</p> <p>(1) Унијети X у одговарајуће поље.</p>

НАПОМЕНЕ

1. У потврди се не смију брисати или писати ријечи једне преко других. Свака исправка мора бити урађена представљањем нетачних података и уписивањем потребних корекција. Сваку такву исправку мора парафом одобрити лице које је издало потврду и овјерити царинска служба земље гдје је потврда издата.
2. Производи се у потврду обавезно уписују без проред, а испред сваког производа мора бити редни број. Непосредно након последњег производа обавезно се подвлачи водоравна линија. Неиспуњен простор мора бити пресртан, тако да се онемогући било какво накнадно уношење.
3. Роба мора бити описана у складу с трговинском праксом, с довољно детаља који омогућавају њено препознавање.

ЗАХТЈЕВ ЗА ПОТВРДУ О КРЕТАЊУ РОБЕ

1. Извозник (назив, пуна адреса, земља)	EUR.1 No A 000.000		
Прије попуњавања обрасца видјети напомене на полеђини.			
2. Захтјев да се потврда користи у преференцијалној трговини између <div style="text-align: center; margin: 10px 0;"> и (увијети одговарајуће земље, групе земаља или територије) </div>			
3. Прималац (назив, пуна адреса, земља) (необавезно)	4. Земља, група земаља или територија на којој се производи сматрају производима с поријеклом	5. Земља, група земаља или територија на коју се роба шаље	
6. Информације у вези с превозом (необавезно)	7. Напомене		
8. Број ставке; Означе и бројеви; Број и врста омота ⁽¹⁾; Опис робе		9. Бруто маса (кг) или друга мјера (литри, м3, итд.)	10. Фактура (необавезно)

⁽¹⁾ Ако роба није у пакетима, навести број предмета или напомену „у расутом стању”

ИЗЈАВА ИЗВОЗНИКА

Ја, дољепотписани извозник робе описане на полеђини,

ИЗЈАВЉУЈЕМ да роба задовољава услове за издавање приложене потврде;

ДАЈЕМ како слиједи податке на основу којих роба задовољава горенаведене услове:

.....
.....
.....
.....
.....

ПОДНОСИМ следеће доказне документе ⁽¹⁾:

.....
.....
.....
.....
.....

ОБАВЕЗУЈЕМ се да, на захтјев надлежних власти, поднесем сваки потребни документ који те власти могу тражити ради издавања приложене потврде, те се обавезујем да ћу, уколико буде затражено, прихватити сваку потребну провјеру мог књиговодства и сваку провјеру процеса производње гореспоменуте робе, коју ће проводити наведене власти;

МОЛИМ издавање приложене потврде за ову робу.

.....
(Мјесто и датум)

.....
(Потпис)

⁽¹⁾ На примјер: увозни документи, потврде о кретању робе, фактуре, изјаве произвођача, итд. у вези с производима коришћеним у производњи или поново извезеном робом, у непромијењеном стању

АНЕКС IV

Текст изјаве на рачуну

Изјава на рачуну, чији текст је наведен у наставку, мора бити израђена у складу с напоменама. Међутим, напомене није потребно отиснути.

Босанскохерцеговачке верзије

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br.....⁽¹⁾) izjavљује da su, osim ako je to drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi.....⁽²⁾ preferencijalnog porijekla.

Izvoznik proizvoda obuhvaćenih ovom ispravom (carinsko ovlaštenje br.....⁽¹⁾) izjavљује da su, osim ako je to drukčije izričito navedeno, ovi proizvodi.....⁽²⁾ preferencijalnog podrijetla.

Извозник производа обухваћених овом исправом (царинско овлашћење бр.....⁽¹⁾) изјављује да су, осим ако је то другачије изричито наведено, ови производи⁽²⁾ преференцијалног поријекла.

Турска верзија

İşbu Belge (Gümrük Onay No ...⁽¹⁾) kapsamındaki maddelerin ihracatçısı, aksi açıkça belirtilmedikçe, bu maddelerin.....⁽²⁾ tercihli maddeler olduğunu beyan eder.

Енглеска верзија

The exporter of the products covered by this document (customs authorization No ...⁽¹⁾) declares that, except where otherwise clearly indicated, these products are of ...⁽²⁾ preferential origin.

.....⁽³⁾

(Мјесто и датум)

.....⁽⁴⁾

(Потпис извозника, додатно мора бити читко наведено име лица које је изјаву потписало)

⁽¹⁾ Када изјаву на рачуну даје овлашћени извозник, овдје мора бити уписан број овлашћења. Када изјаву на рачуну није дао овлашћени извозник, ријечи у заграда испуштају се или се тај простор оставља празан.

⁽²⁾ Наводи се поријекло производа.

⁽³⁾ Ови наводи могу се испустити ако је податак садржан у самом документу.

⁽⁴⁾ У случајевима када се не захтијева потпис извозника, изузеће потписа такође се односи на навођење имена потписника.

АНЕКС V

Производи изузети од кумулације предвиђене у члану 3. и члану 4.

КН број	Опис
1704 90 99	Остали производи од шећера који не садрже какао.
1806 10 30	Чоколада и остали прехранбени производи који садрже какао: — какао прах, с додатим шећером или другим средствима за заслађивање: — с масеним удиоm сахарозе (укључујући инвертни шећер изражен као сахароза) или изоглукозе изражене као сахароза 65% или већим али мањим од 80%
1806 10 90	— с масеним удиоm сахарозе (укључујући инвертни шећер изражен као сахароза) или изоглукозе изражене као сахароза 80% или већим
	— остали прехранбени производи који садрже какао у блоковима, плочама или шипкама масе веће од 2 кг или у текућем стању, пасти, праху, гранулама или у другим облицима у расутом стању, у посудама или паковањима са садржајем већим од 2 кг
1806 20 95	— остало — остало — остало
1901 90 99	Сладни екстракт; прехранбени производи од брашна, прекрупе, гриза, скроба или сладног екстракта, који не садрже какао или који садрже мање од 40% масеног удјела какаа, рачунато на потпуно одмашћену основу, што нису споменути нити укључени на другом мјесту; прехранбени производи од робе из тарифних бројева 0401 до 0404 који не садрже какао или који садрже мање од 5% масеног удјела какаа, рачунато на потпуно одмашћену основу, који нису споменути ни укључени на другом мјесту — остало — остало (осим сладног екстракта) — остало
2101 12 98	Остали препарати на бази кафе
2101 20 98	Остали препарати на бази чаја или мате-чаја.
2106 90 59	Прехранбени производи који нису споменути ни укључени на другом мјесту: — остало — остало
2106 90 98	Прехранбени производи који нису споменути ни укључени на другом мјесту: — остало (осим концентрата бјеланчевина и текстурираних бјеланчевинастих супстанци) — остало — остало
	Смјесе мирисних материја и смјесе (укључујући алкохолне отопине) на бази једне или више тих материје, врста које се користе као сировине у индустрији; други препарати на бази мирисних материја који се користе као сировине у производњи пића:

КН број	Опис
3302 10 29	<p>— за употребу у прехранбеној индустрији и индустрији пића</p> <p>— за употребу у индустрији пића:</p> <p>---- препарати који садрже сва ароматична средства карактеристична за пића:</p> <p>----- са садржајем алкохола већим од 0,5% vol</p> <p>----- остало:</p> <p>----- који не садрже млијечну маст, сахарозу, изоглукозу, скроб или глукозу, или који садрже млијечну маст с масеним удиом мањим од 1,5%, сахарозу или изоглукозу с масеним удиом мањим од 5%, глукозу или скроб са масеним удиом мањим од 5%</p> <p>----- остало</p>

АНЕКС V
Распореди специфичних обавеза у услугама
(наведени у члану 3.7. (Распореди специфичних обавеза) Поглавља III (Трговина услугама))

ДОДАТАК I уз АНЕКС V

**РАСПОРЕД СПЕЦИФИЧНИХ ОБАВЕЗА
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ**

АНЕКС V/ДОДАТАК I/1

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА – РАСПОРЕД СПЕЦИФИЧНИХ ОБАВЕЗА

НАПОМЕНЕ С ОБЈАШЊЕЊЕМ

1. Обавезе које је Босна и Херцеговина преузела према Поглављу о Трговини услугама (Део о Привременом кретању физичких лица с циљем пружања услуга) не примјењују се у случајевима када је сврха или последица њиховог привременог присуства интервенисање или на други начин утицање на исход било којег радног или спора у вези с управљањем или преговоре.

2. Овај Распоред не обухвата мјере које се односе на захтјеве у погледу квалификација и процедура, техничке стандарде и захтјеве у погледу издавања дозвола ако оне не представљају ограничење у приступу тржишту или националном третману у смислу члана 3.4. (Приступ тржишту) и члана 3.5. (Национални третман) Поглавља III (Трговина услугама). Те мјере (нпр. потреба за прибављањем дозволе, обавезе у погледу универзалне услуге, потреба за прибављањем признања квалификација у регулисаним секторима и потреба полагања посебних испита, укључујући испит познавања језика, те потреба за законитим пребивалиштем на територији на којој се обавља привредна дјелатност), чак и ако нису наведене у листи, примјењују се у сваком случају на услуге и пружаоце услуга из Турске.

Услови и критеријуми који се захтијевају за добијање свих дозвола и овлашћења, а који су наведени у овом Распореду, те они који се примјењују за чланство у свим одговарајућим коморама, не ограничавају приступ тржишту нити ограничавају национални третман у смислу члана 3.4. (Приступ тржишту) и члана 3.5. (Национални третман) Поглавља III (Трговина услугама).

3. Ништа садржано у овом Распореду неће се тумачити на начин да доводи у питање проведу било које мјере у оквиру спољнотрговинског режима и одговарајућих царинских поступака Босне и Херцеговине које се односе на робе, у складу с међународним споразумима чија је потписница Босна и Херцеговина. У том смислу, када се ради о услужним секторима, подсекторима или дјелатностима у којима увоз и/или извоз робе може представљати саставни дио пружања услуга, као што су услуге дистрибуције, услуге одржавања и поправка и услуге техничког испитивања и анализе,

све релевантне спољнотрговинске и/или царинске мјере ће се и даље примјенивати, чак и кад нису наведене у листи, на услуге и пружаоце услуга из Турске.

4. Права и обавезе на основу овог Распореда неће имати аутоматски ефекат, те стога физичким или правним лицима директно не додјељују никаква права.

Начини пружања услуга: 1) Прескогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третирања	Додатне обавезе
L ХОРИЗОНТАЛНЕ ОБАВЕЗЕ			
Сви сектори укључени у овај Распоред			
Шифре Централне класификације производа (CPC) у овом Распореду су оне које су садржане у документу: <i>Statistical Papers Series M No. 77, Provisional Central Product Classification, Department of International Economic and Social Affairs, Statistical Office of the UN, New York, 1991.</i>			
	<p><u>Сектори у којима се задржава право на јавну партиципацију</u></p> <p>3) Услуге у којима се задржава право на јавну партиципацију на националном или локалном нивоу могу подлијегати јавним монопољима или искључивим правима додијељеним приватним операторима.¹</p>		

¹ Право на јавну партиципацију постоји у секторима као што су услуге околине, консултантске услуге које се односе на научне и техничке услуге, услуге истраживања и развоја друштвених и хуманистичких наука, услуге техничког испитивања и анализе, јавне здравствене услуге и јавне социјалне услуге, услуге јавног образовања, јавни превоз, комуникацијске услуге. Искључива права на такве услуге често се додјељују приватним операторима, на примјер, операторима с концесијама одобреним од надлежних власти, зависно од специфичне услужне активности. Међутим, ако је тржиште за услугу отворено за више пружалаца услуга, неће накнадно бити предмет искључивих права додијељених приватном оператору. С обзиром да право на јавну партиципацију такође постоји на подцентралном нивоу, детаљно и исцрпно навођење специфичних сектора није практично.

Начини пружања услуга: 1) Прекоргранично пружање 2) Потрошња у иностранству

3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третмана	Додатне обавезе
	<p>3) <u>Представништва и подружнице</u></p> <p>Представништво је дио предузећа које нема својство правног лица. Представништва се могу бавити само истраживањем тржишта, промотивним или активностима представљања. Она не могу обављати трговачке дјелатности. Страно правно лице може основати представништво</p> <p>Подружница домаћег предузећа (домаће предузећа могу основати домаће или страно правно или физичко лице) представља дио предузећа који нема својство правног лица. Подружнице се могу бавити свим пословним дјелатностима предузећа.</p>	<p>3) Мање повољан третман може се примјенити на супсидијарна друштва с регистрованим сједиштем на територији Стране госта, осим када се може доказати њихова дјелотворна и трајна веза с привредом Стране госта.</p> <p>Третман одобрен супсидијарним друштвима која имају регистровано сједиште, централну управу или главно мјесто пословања унутар територије Стране госта, не може се одобрити подружницама или агенцијама које су основане у Страни госту.</p> <p>Међутим, наведени третман ће се одобрити подружницама осим ако то није изричито забрањено законским прописима царинске уније чија је чланица Страна гост.</p>	
	<p>4) Без обавеза, осим у погледу мјера које се односе на улазак и привремени боравак у Страни сљедећих категорија физичких лица које пружају услуге:</p>	<p>4) Без обавеза, осим у погледу мјера које се односе на категорије физичких лица наведена у колони Приступ тржишту.</p>	

Начини пружања услуга: 1) Прескогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третмана	Додатне обавезе
	<p>(i) <u>Премјештаји унутар друштва (ICT)</u></p> <p>Улазак и пружање услуга подлијеже следећим условима:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дотично физичко лице мора бити запослено од стране правног лица основаног на територији друге Стране најмање једну годину непосредно прије датума пријема. - Физичко лице се привремено премјешта у контексту пружања услуга на територији друге Стране у неко друштво (супсидијарно друштво, подружница, канцеларија) напријед наведеног правног лица, које стварно пружа исте или сличне услуге у другој Страни. - Дотично физичко лице мора припадати једној од следећих категорија: <p>a) <u>Лица на руководећим или извршним функцијама:</u></p>		

Начини пружања услуга: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третирања	Додатне обавезе
	<p>Лица која раде на високим позицијама унутар правног лица, које првенствено управљају друштвом, која су под општим надзором или вођењем претежно управног одбора или дионичара друштва или њима одговарајућих лица, укључујући:</p> <ul style="list-style-type: none"> - управљање друштвом, дијелом друштва или одјеком друштва; - надгледање и надзор над радом осталих надзорних, стручних и руководећих запосленика; - имају овлашћење лично запошљавати и отпуштати запосленике или предлагати запошљавање или отпуштање запосленика или обављати остале кадровске активности. - Услов за обављање напријед наведених активности је радна дозвола. - Улазак и боравак је ограничен на једну годину с могућношћу 		

Начини пружања услуга: 1) Прескогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту продужења на највише три године.	Ограничења националног третирања	Додатне обавезе
	<p>б) <u>Специјалисти:</u></p> <p>Лица која су запослена од стране правног лица и која имају нека неубичајна знања неопходна за услуге које друштво пружа, знања о истраживачкој опреми или управљању. Приликом оцјене таквих знања, водиће се рачуна, не само о знању специфичном за то друштво, него и томе да ли то лице има висок степен стручне оспособљености за одређену врсту посла или дјелатности која захтијева посебно стручно знање, укључујући чланство у акредитованом струковном удружењу.</p> <p>- Услов за обављање активности је радна дозвола,</p> <p>Улазак и привремени боравак је ограничен на једну годину с могућношћу продужења на највише 3 (три) године.</p>		
	(ii) <u>Пословни посјетиоци (ППП)</u>	(ii) <u>Пословни посјетиоци (ППП)</u>	

Начини пружања услуга: 1) Прескогранично пружање 2) Потрошња у иностранству

3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третмана	Додатне обавезе
	<p>Дозвољен је улазак и приврмени боравак следећих категорија без примјене теста економских потреба у трајању до 90 дана:</p> <p>а) <u>Потпуњачи услуга:</u></p> <p>Лица која немају боравак или пребивалиште у Страни која је гост, а која представљају неког пружаоца услуга и траже приврмени улазак ради преговора о продаји услуга или склапања уговора о продаји услуга у име тог пружаоца услуга када:</p>	<p>Без обавеза осим мјера у погледу категорија физичких лица која су наведена и за која су преузете обавезе у колони Приступ тржишту.</p>	
	<p>- Ти представници неће бити укључени у директне трансакције с правним субјектима нити ће сами пружати услуге.</p> <p>б) <u>Лица задужена за успоставу комерцијалног присуства:</u></p> <p>Лица која раде на некој вишој позицији, како је дефинисано у горњем тексту под (и) а), код неког правног лица, и које су задужене за</p>		

Начини пружања услуга: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третирања	Додатне обавезе
	<p>успоставу комерцијалног присуства неког пружаоца услуга из једне Стране у другој Страни када:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ти представници неће бити укључени у директне трансакције с грађанством нити ће сами пружати услуге; и - Пружалац услуга има главно мјесто пословања на територији друге Стране, а нема комерцијално присуство у Страни госту. <p>(iii) <u>Пружаоци услуга по уговору (ПУУ)</u></p> <p>Улазак и пружање услуга подлијеже следећим условима:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Физичка лица која пружају услуге на привременој основи као запосленици неке правне особе која нема комерцијално присуство у Страни госту. - Правно лице је од крајњег потрошача у Страни госту добила Уговор о пружању 	<p>(iii) <u>Пружаоци услуга по уговору (ПУУ)</u></p> <p>Без обавеза осим мјера у погледу категорија физичких лица која су наведена и за која су преузете обавезе у колони Приступ тржишту.</p>	

Начини пружања услуга: 1) Прекогранично пружање2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тражиоцу	Ограничења националног трговина	Додатне обавезе
	<p>услуга на период од највише 12 месеци кроз поступак који гарантује да је уговор сачињен у доброј вјери (<i>bona fide</i>) (нпр. одлас о доступности уговора),</p> <p>Уговор о пружању услуга мора бити у складу са законима, прописима и захтјевима</p> <p>Стране поста</p> <p>Физичко лице које тражи приступ према нудити такве услуге као запосленик правног лица које ту услугу пружа најмање једну годину неопосредно прије таквог прелазења.</p> <p>Услов за обављање највише наведених активности је радна дозвола,</p> <p>Уласак и присуство боравак ограничен је на највише шест мјесеци унутар било којег периода од 12 месеци или на вријеме трајања уговора, зависно о тога који је период краћи.</p>		
	Број лица обухваћених уговором о пружању услуга не смеје бити већи од броја који		

АНЕКС У ДОДАТАК I/1

Начини пружања услуга: 1) Преговорно пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту је потребан за испуњење обавеза из уговора.	Ограничења националног третирања	Додатне обавезе
	<p>(iv) <u>Независни стручњаци (НС)</u></p> <p><u>Улазак и пружање услуга подлијеже слиједећим условима:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Физичко лице се пружањем неке услуге бави као самозапослено лице с настаном на територији друге Стране. - Физичко лице мора од крајњег потрошача у Страни госту добити уговор о пружању услуга на други начин, а не преко неке агенције како је дефинисано у СРС 872, на период од највише 12 мјесеци кроз поступак који гарантује да је уговор сачињен у доброј вјери (<i>bona fide</i>), ако такав захтјев постоји у Страни госту. - Уговор о пружању услуга мора бити у складу са законима, прописима и захтјевима Стране госта. 	<p>(iv) <u>Независни стручњаци (НС)</u></p> <p>Без обавеза осим мјера у погледу категорија физичких лица која су наведена и за која су преузете обавезе у колони Приступ тржишту.</p>	

Начини пружања услуга: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третирања	Додатне обавезе
	- Услов за обављање напријед наведених активности је радна дозвола,		
	- Улазак и привремени боравак ограничен је на највише шест мјесеци унутар било којег периода од 12 мјесеци или на вријеме трајања уговора, зависно о тога који је период краћи.		
		<p><u>Субвенције</u></p> <p>3) Право на субвенције може бити ограничено на правна лица основана на територији Стране или на одређеном географском дијелу њене територије. Без обавеза на субвенције за истраживање и развој. Пружање услуга или њихово субвенционисање у јавном сектору не сматра се повредом ове обавезе.</p> <p>4) У случају давања субвенција физичким лицима, њихова доступност може бити ограничена на домаће држављане.</p>	

Начини пружања услуга: 1) Преговорично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третмана	Додатне обавезе
II. СПЕЦИФИЧНЕ ОБАВЕЗЕ ПО СЕКТОРИМА			
1. ПОСЛОВНЕ УСЛУГЕ			
A. Професионалне услуге			
(a) Правне услуге (само услуге савјетовања о страном и међународном праву) (Део СРС 861)	<p>1) Нема ограничења</p> <p>2) Нема ограничења</p> <p>3) Обавезан је облик „друштва с ограниченом одговорношћу“. Турски држављани морају имати стручни назив („адвокат“) и бити уписани у Турску адвокатску комору.</p> <p>4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама</p>	<p>1) Нема ограничења</p> <p>2) Нема ограничења</p> <p>3) Заступањем странака пред судовима у Босни и Херцеговини могу се бавити само држављани Босне и Херцеговине. Коришћење стручног назива („адвокат“) резервисано је за држављане Босне и Херцеговине уписане у адвокатске коморе у Босни и Херцеговини. Правници који имају држављанство Босне и Херцеговине, а које ангажује страни адвокатска канцеларија не могу пружати правне услуге осим савјетодавних услуга о страном и међународном праву (СРС 861**).</p> <p>4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама</p>	
(б) Рачуноводствене, ревизорске и књиговодствене услуге (СРС 862)	<p>1) Без обавеза</p> <p>2) Нема ограничења</p>	<p>1) Без обавеза</p> <p>2) Нема ограничења</p>	

Начини пружања услуга: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третирања	Додатне обавезе
	3) Већина власника морају бити овлашћене рачуновође, ревизори и књиговође. 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	3) Већина власника морају бити овлашћене рачуновође, ревизори и књиговође. 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(ц) Савјетодавне услуге у вези с опорезивањем (CPC 863)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(д) Архитектонске услуге (CPC 8671)	1) Без обавеза 2) Нема ограничења	1) Без обавеза 2) Нема ограничења	
(е) Услуге инжењеринга (CPC 8672)	3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(ф) Услуге интегрисаног инжењеринга (CPC 8673) искључујући грађење	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(г) Услуге урбанистичког планирања и пејзажне архитектуре (CPC 8674)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(х) Медицинске и стоматолошке услуге (CPC 9312)	1) Без обавеза 2) Нема ограничења	1) Без обавеза 2) Нема ограничења	
(ј) Услуге које пружају бабице, медицинске сестре, физиотерапеути и помоћно медицинско особље	3) Без обавеза	3) Без обавеза	

Начини пружања услуга: 1) Прегогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третмана	Додатне обавезе
(CPC 93191)	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(и) Ветеринарске услуге (CPC 932)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Б. Компјутерске и сродне услуге (CPC 84). Прихватање „Споразума о обухватању компјутерских услуга – CPC 84“ – репродуковано у анексу			
Компјутерске и сродне услуге (CPC 84)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Ц. Услуге истраживања и развоја			
(а) Услуге истраживања и развоја у природним наукама (CPC 851)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(б) Услуге истраживања и развоја у друштвеним и хуманистичким наукама (CPC 852)			
(ц) Интердисциплинарске услуге истраживања и развоја			

Начини пружања услуга: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор (CPC 853)	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третмана	Додатне обавезе
Д. Услуге у вези с некретностима и земљиштем – Услуге везане за активности посредника у промету некретнина и не укључују куповину некретнина и земљишта у име наведених посредника.			
(а) Које се односе на некретности у власништву или најму/закупу (CPC 821)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења	
(б) На основу накнаде или уговора (CPC 822)	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Е. Услуге изнајмљивања и давања у закуп без оператора			
(а) Везане за бродове (CPC 83103)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(б) Везане за авионе (CPC 83104)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења, осим што авиони које користе авио-превозници из БиХ морају бити регистровани у БиХ. Изузеће се може одобрити за уговоре о краткорочном закупу или у ванредним околностима. 3) Нема ограничења, осим што да би био уписан у регистар авиона БиХ, авион мора бити власништво физичких лица која испуњавају	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења	

Начини пружања услуга: 1) Преговорично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третмана	Додатне обавезе
	посебне критеријуме за држављанство или правних лица која испуњавају посебне критеријуме у погледу власничког капитала и контроле (укључујући држављанство директора). 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(и) Везане за остала превозна средства (СРС 83101+ 83102+ 83105)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(д) Везане за остале машине и опрему (СРС 83106-83109)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(е) Везане за претходно снимљене видео-касете и оптичке дискове за коришћење у опреми за кућну забаву (СРС 83202)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	

Начини пружања услуга: 1) Прескогранично пружање 2) Потрошња у иностранству

3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третмана	Додатне обавезе
Ф. Остале пословне услуге			
(а) Услуге оглашавања (CPC 871)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(б) Услуге истраживања тржишта и испитивања јавног мњења (CPC 864)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(ц) Услуге управљачког савјетовања (CPC 865)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(д) Услуге везане за управљачко савјетовање (CPC 866)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(е) Услуге техничког испитивања и анализе (CPC 8676)	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења	

Начини пружања услуга: 1) Прескогранично пружање 2) Потрошња у иностранству

3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третмана	Додатне обавезе
	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(ф) Услуге везане за пољопривреду, лов и шумарство (дио СРС 881) искључујући управљање и искоришћавање природних ресурса	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(г) Услуге везане за риболов (СРС 882) . искључујући управљање и искоришћавање природних ресурса	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(х) Услуге везане за рударство (дио СРС 883) искључујући управљање и искоришћавање природних ресурса	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(к) Услуге запошљавања и прибављања особља (СРС 872)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(м) Сродне услуге научног и техничког савјетовања	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења	

АНЕКС V/ДОДАТАК I/20

Начини пружања услуга: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третирања	Додатне обавезе
(CPC 8675)	3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(п) Одржавање и поправке опреме (искључујући морска пловила, авионе и друга превозна средства) (CPC 633, 8861-8866)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(о) Услуге чишћења објекта (CPC 874)	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(п) Фотографске услуге (CPC 875)	1) Без обавеза, осим за фотографисање из ваздуха: Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза, осим за фотографисање из ваздуха: Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(q) Услуге паковања (CPC 876)	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	

Начини пружања услуга: 1) Прескогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третирања	Додатне обавезе
(р) Штампане, издаваштво (CPC 88442)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења, осим што страном улагање у издавачку кућу не смије бити веће од 49 одсто 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(с) Конгресне услуге (CPC 87909)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(т) Остало - Услуге превозиња и тумачења (CPC 87905)	1) Нема ограничења, осим услуга превозиња и тумачења пред домаћим судовима: Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења, осим услуга превозиња и тумачења пред домаћим судовима: Без обавеза 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења, осим услуга превозиња и тумачења пред домаћим судовима: Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења, осим услуга превозиња и тумачења пред домаћим судовима: Без обавеза 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
А/Б Поштанске услуге и курирске услуге ²			

² Иако су расправе о класификацији у овом сектору још у току, нацрти обавеза су наведени у складу са предложеном класификацијом која је нотификована WTO-у од ЕЕС и њених држава чланица 23. марта 2001. године (doc. S/CSS/W/61) и упутства за распоређивање поштанских /курирских услуга

Начини пружања услуга: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор (CPC 7511-7512)	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третмана	Додатне обавезе
<p>Услуге које се односе на руковање³ поштанским пошиљкама⁴ у складу са следећим пописом подсектора, до одредишта у земљи или иностранству.</p> <p>(i) Руковање адресираним писмоносним пошиљкама на свим врстама физичких медија⁵, укључујући</p> <ul style="list-style-type: none"> - Хибридну пошту - Директну пошту <p>(ii) Руковање адресираним пакетима и пошиљкама⁶ на свим врстама физичких медија</p> <p>(iii) Руковање адресираним новинским производима</p> <p>(iv) Руковање пошиљкама наведеним у горњем тексту под (i) до (iii) као препорученим или осигураним пошиљкама</p>	<p>1,2,3) Нема ограничења</p> <p>4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама</p>	<p>1,2,3) Нема ограничења</p> <p>4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама</p>	<p>Напомена: Може се увести систем дозвола за подсекторе за које постоји обавеза општег универзалне услуге. Ове Дозволе могу подлијегати посебним обавезама универзалних услуга и/или финансијском доприносу компензацијском фонду.</p>

коспонзорисаних од стране ЕС 17. фебруара 2005. године (WTO doc. TN/S/W/30), без преудицања исхода дискусије о класификацији поштанских и курирских услуга.

³ Израз „руковање“ укључује провјеру, сортирање, превоз и испоруку.

⁴ „Поштанска пошиљка“ се односи на пошиљке којима рукује било која врста јавног или приватног комерцијалног оператора.

⁵ Нпр. писма, разгледнице.

⁶ Обухвата књиге и каталоге.

Начини пружања услуга: 1) Прегогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третирања	Додатне обавезе
<p>(v) Услуге експресне доставе⁷ за пошљице наведене у горњем тексту под (i) до (iii)</p> <p>(vi) Руковање неадресираним пошљицама</p> <p>(vii) Размјена докумената⁸</p> <p>Подсектори (i), (iv) и (v) се искључују ако припадају обиму услуга које се могу резервисати као што су: писмоносне пошљице чија је цијена мања од петоструке вриједности основне јавне цијене, под условом да им је тежина мања од 350 грама⁹, те услуге препоручене поште која се користи у судским или управним поступцима, без обзира на тежину пошљице.</p>			

⁷ Услуге експресне доставе могу укључивати брзо преузимање, превоз и доставу докумената, штампаних пошљики, пакета и/или остале робе, уз праћење и стални надзор над овим пошљицама током цијелокупног периода пружања услуге. Ова обавеза не укључује услуге поморског превоза, нити услуге на које се односи Анекс о авио-превозничким услугама.

⁸ Осигуравање средстава, укључујући *ad hoc* простор, као и превоз од стране трећег лица, које омогућава самодоставу међусобном размјеном поштанских предмета између корисника који су претплаћени на ову услугу. Поштански предмет односи се на предмете којима рукује било који комерцијални оператор, било јавни или приватни.

⁹ „Писмоносне пошљице”: писана комуникација на свим врстама физичких медија коју је потребно пренијети и испоручити на адресу коју је пошљилац навео на пошљци или њеном омоту. Књиге, каталози, новине и периодичне публикације не сматрају се писмоносним пошљицама.

Начини пружања услуга: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третирања	Додатне обавезе
II. Телекомуникационе услуге ¹⁰ CPC 7521-843 Обавезе које преузима БиХ су засноване на принципима састављања распореда наведеним у „Напоменама за састављање обавеза у основним телекомуникационим услугама (S/GBT/W/2. Rev.1) и „Ограничењима у приступу тржишту за расположивост спектра“ (S/GBT/W/3)			
Све услуге које се састоје од преноса и пријема сигнала било којим електромагнетним путем ¹¹ , искључујући емитовање. ¹²	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
3. ГРАЂЕВИНСКЕ И СРОДНЕ ИНЖЕЊЕРСКЕ УСЛУГЕ			
А. Општи грађевински радови у високоградњи (CPC 512)	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Б. Општи грађевински радови у нискоградњи (CPC 513)			
Ц. Инсталатерски и монтажни радови (CPC 514+516)			
Д. Завршни радови			

¹⁰ Фуснота ради појашњења: БиХ има државни удио у одређеним операторима телекомуникација. БиХ задржава своје право на такав државни удио и у будућности. То не представља ограничавање приступа тржишту.

¹¹ Подсектори 2.С.х) до 2.С.м) из Пописа секторске класификације услуга у MTN, GNS/W/120 (услуге додатне вриједности) и подсектори 2.С.а) до 2.С.г) из тог Прописа су овдје укључени. Подсектор 2.С.о) из тог Пописа је такође овдје укључен у мјери у којој потпада под ову дефиницију. За потребе овог Распореда, подсектор 2.С. из тог Пописа („Онлајн обрада информација и/или података (укључујући обраду трансакција)“) представља компјутерску и сродну услугу и, као таква, приказана је у овом Распореду обавеза под I.Б.

¹² Емитовање се дефинише као непрекинути ланац преноса потребан за дистрибуцију сигнала радијског или телевизијског програма јавности, али не обухвата допунске везе између оператора.

Начини пружања услуга: 1) Преговорично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третирања	Додатне обавезе
Е. Остало (CPC 511+515+518)			
4. УСЛУГЕ ДИСТРИБУЦИЈЕ Ниже наведени подсектори искључују трговину оружјем, експлозивима и генетички модификованим организмима			
А. Услуге посредника (CPC 6111, 6113, 6121, 621)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења	
Б. Услуге трговине на велико (CPC 61111, 6113, 6121, 622)	3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Ц. Услуге трговине на мало (CPC 61112, 61120, 61220, 6113, 6121, 631, 632,			
Д. Франшизно пословање (CPC 8929)			
5. ОБРАЗОВНЕ УСЛУГЕ Све образовне услуге укључене у овај дио: - Ниже наведени подсектори обухватају само образовне услуге које се приватно финансирају. - Образовне услуге у подручју истрага, сигурности и одбране те историје и културе народа и националности у БиХ су искључене.			
Б. Услуге средњошколског образовања (CPC 922)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	

Начини пружања услуга: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству

3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третирања	Додатне обавезе
Ц. Услуге високог образовања (CPC 923)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Д. Образовање одраслих (CPC 924)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Е. Остале образовне услуге (CPC 929) Услуге обуке (нпр. подучавање страних језика, обука возача, едукација руководиоца/директора, информатичка обука,) услуге организације испита, курсеви након школе, образовни програми који се нуде за вријеме распуста, инструкције и припремни курсеви	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
6. УСЛУГЕ ЗАШТИТЕ ОКОЛИНЕ			
А. Вода за људску употребу и управљање отпадним водама – услуге у погледу отпадних вода одговарају услугама канализације (CPC 9401)	1) Без обавеза, осим савјетодавних услуга, гдје: Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења	1) Без обавеза, осим савјетодавних услуга, гдје: Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења,	

Начини пружања услуга: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третирања	Додатне обавезе
Б. Управљање крутим/опасним отпадом. Услуге одлагања отпада (CPC 9402) - Санитарне и сличне услуге (CPC 9403)	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Ц. Заштита околног ваздуха и климе. Услуге проčiшћавања испусних плиндова (CPC 94040)	1) Без обавеза, осим савјетодавних услуга, гдје: Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења	1) Без обавеза, осим савјетодавних услуга, гдје: Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења	
Д. Санирање и чишћење тла и воде. Третман и санирање нечишћеног/загађеног тла и воде (дио CPC 9406). Одговара дијеловима Услуга заштите природе и пејзажа	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Е. Смањење буке и вибрација (CPC 9405)			
Ф. Заштита биоразноликости и пејзажа - Услуге заштите природе и пејзажа (дијелови CPC 9406 који нису обухваћени под Д)			
7. ФИНАНСИЈСКЕ УСЛУГЕ - Прихватање нових финансијских услуга или производа на тржишту може подијегати постојању и усклађености с регулаторним оквиром чија је сврха остваривање циљева наведених у члану 2.(а) Дијела о финансијским услугама.			
А. Све услуге осигурања и услуге повезане с осигурањем			
(i) Директно осигурање (укључујући суосигурање):	1) Без обавеза 2) Нема ограничења	1) Без обавеза 2) Нема ограничења	

Начини пружања услуга: 1) Преговорично пружање 2) Потрошња у иностранству

3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третирања	Додатне обавезе
(а) животно	3) Нема ограничења Полујница: Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	3) Нема ограничења Полујница: Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(i) Директно осигурање (укључујући суосигурање); (б) неживотно. (ii) Реоосигурање и ретроцесија; (iii) Посредовање у осигурању, као што је заступање и агенцијско посредовање; (iv) Помоћне услуге у вези с осигурањем, као што су консултантске услуге, актуарске услуге, услуге процјене ризика.	1) Без обавеза осим осигурања у поморском промету путника (редовном или ванредном), с тим да такво осигурање покрива све од слѣдећег: путнике који се превозе, возило које превози путнике и сваку одговорност која из тог проистиче. 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења Полујница: Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза осим осигурања у поморском промету путника (редовном или ванредном), с тим да такво осигурање покрива све од слѣдећег: путнике који се превозе, возило које превози путнике и сваку одговорност која из тог проистиче. 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Б. Банкарске и остале финансијске услуге			
(v) Примање депозита и других повратних средстава од правних субјеката; (vi) Давање зајмова свих врста, укључујући потрошачке кредите, хипотекарне кредите, факторинг (продаја права потраживања) и финансирање комерцијалног пословања;	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења, осим што је обавезно оснивање друштва специјализованог за управљање, у сврху обављања дјелатности управљања инвестиционим узајамним фондовима и инвестиционим друштвима.	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења	

Начини пружања услуга: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третирања	Додатне обавезе
<p>(vii) Финансијски лизинг;</p> <p>(viii) Све услуге плаћања и преноса новца, укључујући кредите, кредитне и дебитне картице, путничке чекове и банковне мјенице;</p> <p>(ix) Гаранције и обавезе;</p> <p>(x) Трговање за свој властити или за рачун клијената, било на берзи, или на ванберзанском тржишту или на неки други начин, следећим:</p> <p>(a) инструментима тржишта новца (укључујући чекове, мјенице и потврде о депозиту);</p> <p>(б) девизама;</p> <p>(ц) деривативним производима који укључују али се не ограничавају на терминске уговоре (фјучерсе) и опције;</p> <p>(д) инструментима девизног курса и каматних стопа, укључујући производе као што су свалови, споразуми о терминском курсу;</p> <p>(е) преносивим вриједносним папирима;</p> <p>(f) осталим преносивим инструментима и финансијским средствима, укључујући златне полуге.</p>	<p>Подружница: Нема ограничења</p> <p>4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама</p>	<p>4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама</p>	

Начини пружања услуга: 1) Прескогранично пружање2) Потрошња у иностранству		3) Комерцијално присуство4) Присуство физичких лица	
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третирања	Додатне обавезе
(xi) Учесће у емисији свих врста вриједносних папира, укључујући гарантоване откупа и пласман у својству агента (било јавне или приватне емисије) и пружање услуга везаних за такве емисије;			
(xii) Новчано посредовање;			
(xiii) Управљање средствима, попут управљања готовином или портфељем, управљање свим облицима заједничког улагања, услуге депоновања и чувања;			
(xiv) Услуге поравњања и куповина за финансијска средства, укључујући вриједносне папире, деривативне производе, те друге преносиве инструменте;			
(xv) Пружање и пренос финансијских информација те обрада финансијских података и одговарајућих софтвера пружаоца других финансијских услуга;			
(xvi) Савјетодавање, посредничке и друге помоћне финансијске услуге за све дјелатности наведене у тачкама од (v) до (xv), укључујући кредитне препоруче и анализу, испрживање и савјетовање у подручју улагања и портфеља, савјетовање у погледу			

Начини пружања услуга: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третирања	Додатне обавезе
куповине и реструктурисања и стратегије предузећа			
8. УСЛУГЕ ЗДРАВСТВЕНЕ И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ (Ниже наведени подсектори обухватају само услуге које се приватно финансирају УСЛУГЕ ЗДРАВСТВЕНЕ И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ)			
А. Болничке услуге (СРС 9311)	1) Без обавеза 2) Нема ограничења	1) Без обавеза 2) Нема ограничења	
Ц. Услуге социјалне заштите - Лијечилишта и одмаралишта, домови за старије и немоћна лица (СРС 933)	3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Б. Остале услуге повезане са здрављем људи (СРС 9319 (осим 93191))	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	

Начини пружања услуга: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третмана	Додатне обавезе
9. УСЛУГЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ТУРИЗАМ И ПУТОВАЊА			
A. Хотели и ресторани (укључујући угоститељство) (CPC 641-643)	1) Нема ограничења, за угоститељске и услуге резервација или онлајн програме за учестале госте (<i>online frequent guest programs</i>) 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења, за угоститељске и услуге резервација или онлајн програме за учестале госте (<i>online frequent guest programs</i>) 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
B. Услуге туристичких агенција и туроператора (CPC 7471)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Ц. Услуге туристичких водича (CPC 7472)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
10. РЕКРЕАТИВНЕ, КУЛТУРНЕ И СПОРТСКЕ УСЛУГЕ (Осим аудио-визуелних услуга)			
A. Остале услуге забаве и културне услуге - Услуге рада кинематографа (дио CPC 96199)	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења	1) Без обавеза 2) Без обавеза 3) Нема ограничења, осим приступа субвенција	

Начини пружања услуга: 1) Прекоранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третмана	Додатне обавезе
Искључујући филмове који садрже информације о историји, политици и друштву)	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Б. Услуге новинских агенција (СРС 962)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
- Спортске и друге рекреативне услуге (СРС 964) осим услуга казационица и коцкарница (СРС 9641, 96491)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
11. УСЛУГЕ ПРЕВОЗА			
А. Услуге поморског превоза			
(а) Превоз путника (СРС 7211) i (б) Превоз терета (СРС 7212) искључујући саботажу	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) (а) Оснивање регистрованог друштва за управљање флотом под националном заставом: Без обавеза (б) Остали облици комерцијалног присуства за пружање услуга међународног поморског превоза:	1) Нема ограничења, 2) Нема ограничења 3) (а) Без обавеза (б) Нема ограничења	Сљедеће луке услуге су доступне међународним пружаоцима услуга поморског превоза према разумним и недискриминаторним роковима и условима од пружаоца из Босне и Херцеговине 1. Пеларње 2. Тегљење и помоћ при тегљењу 3. Снабдијевање храном, горивом и водом

Начини пружања услуга: 1) Прегогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третирања	Додатне обавезе
	<p>Нема ограничења¹³</p> <p>4) (а) Посада брода: Без обавеза (б) Кључно особље запослено у вези с комерцијалним присуством према облику 3б) у горњем тексту: Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама</p>	<p>4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама</p>	<p>4. Прикупљање отпада и уклањање остатака терета</p> <p>5. Услуге лучке капетаније</p> <p>6. Навигацијска помоћ</p> <p>7. Оперативне обалне услуге које су неопходне за укрцавање на брод, укључујући комуникације, снабдијевање водом и електричну енергију</p> <p>8. Услуге хитних поправки</p> <p>9. Сидрење, привез и привезивачке услуге</p>

¹³ „Остали облици комерцијалног присуства за услуге међународног поморског превоза“ означава могућност међународних пружалаца услуга поморског превоза из друге Стране да на локалном нивоу предузимају све активности које су потребне за пружање дјелимично или у потпуности интегрисане услуге превоза својим купцима у којима поморски превоз представља значајан елемент. (Ова обавеза се, међутим, неће тумачити тако да, на било који начин ограничава, обавезе преузете у оквиру прекограничног пружања услуга).

Ове активности укључују, али без ограничења, следеће:

- (а) стављање на тржиште и продају услуга поморског превоза и повезаних услуга путем директних контаката с купцима, од понуде до издавања рачуна, било да те услуге обавља или нуди сам пружалац услуге или пружалац услуга с којим је понуђач услуге успоставио сталне пословне аранжмане;
- (б) набавку, за властити рачун или у име клијената (те препродају њиховим клијентима) било које услуге превоза и повезаних услуга, укључујући услуге унутрашњег превоза на било који начин, посебно унутрашњим пловним путевима, цестом и жељезницом, потребних за пружање интегрисане услуге;
- (ц) израду документације у вези с превозним документима, царинским документима и другим документима везаним за поријекло и карактер робе која се превози;
- (д) пружање пословних информација свим средствима, укључујући компјутерске информатичке системе и електронску размјену података (у складу с одредбама из дијела о телекомуникацијама);
- (е) ступање у било какве пословне аранжмане (укључујући и учешће у диоичком капиталу друштва) и запошљавање локално одабраног особља (или, у случају страног особља, у складу с Хоризонталним обавезама о кретању лица) с било којом локално основаном поморском агенцијом;
- (ф) дјеловање у име друштава, организовање матичне луке брода или преузимање терета када се то захтијева.

Начини пружања услуга: 1) Прескогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третмана	Додатне обавезе
(ц) Изнајмљивање пловила с посадом (CPC 7213)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења	
(д) Одржавање и поправака пловила (CPC 8868)	3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(е) Услуге тегљења и гурања (CPC 7214)			
(ф) Пратеће услуге у поморском превозу (CPC 745)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Помоћне услуге у поморском превозу			
Услуге руковања теретом (као што је дефинисано у даљем тексту - 4)	1) Без обавеза* осим – без ограничења у погледу претовара терета (с брода на брод или преко гата) и/или коришћења опреме за руковање теретом на броду. 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења** 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза* осим – без ограничења у погледу претовара терета (с брода на брод или преко гата) и/или коришћења опреме за руковање теретом на броду. 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	

* Обавеза за овај начин услуга није изводљива.

** У случају заузимања јавне површине, може се примјењивати поступак давања концесија или дозвола за коришћење јавног добра.

Начини пружања услуга: 1) Прегогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третмана	Додатне обавезе
Услуге складиштења (CPC 742)	1) Без обавеза* 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења** 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза* 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Царинске услуге (као што је дефинисано у даљем тексту - 5)	1) Без обавеза* 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења** 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза* 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Услуге контејнерске станице и терминала (као што је дефинисано у даљем тексту - 6)	1) Без обавеза* 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења** 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза* 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Услуге (поморских) агенција (као што је дефинисано у даљем тексту - 7)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	Види напомену.

Начина пружања услуга: 1) Прекоргранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третирања	Додатне обавезе
Услуге отпреме (поморског) терета (као што је дефинисано у даљем тексту - 8)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	Види напомену.
В. Превоз унутрашњим пловним путевима			
(а) Превоз путника (CPC 7221) (б) Превоз терета (CPC 7222)	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Без обавеза 4) (а) Посаде бродова: Без обавеза (б) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Без обавеза 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(ц) Изнајмљивање пловила с посадом (CPC 7223) (д) Одржавање и поправка пловила (CPC 8868) (е) Услуге тегљења и гурања (CPC 7224)	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Ц. Услуге ваздушног превоза			
(д) Услуге поправка и одржавања авиона (дио CPC 8868)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	

Начини пружања услуга: 1) Прегогранично пружање 2) Потрошња у иностранству

3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третирања	Додатне обавезе
- Само продаја и маркетинг услуга ваздушног превоза и услуга компјутерског система резервација (CRS)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) За дистрибуцију услуга ваздушног превоза путем CRS-а које пружа матични превозник. Без обавеза. 2) Нема ограничења 3) За дистрибуцију услуга ваздушног превоза путем CRS-а које пружа матични превозник. Без обавеза. 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Земаљске услуге, искључујући летачке операције, управљање посадом и планирање летова	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Услуге руковођења и управљања аеродромима	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Е. Услуге жељезничког превоза			
(а) Превоз путника (CPC 7111)	1) Без обавеза, искључиво домаћи пружалац (јавна предузећа)	1) Без обавеза, искључиво домаћи пружалац (јавна предузећа)	
(б) Превоз терета (CPC 7112)	2) Нема ограничења 3) Без обавеза	2) Нема ограничења 3) Без обавеза	

Начини пружања услуга: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третмана	Додатне обавезе
(д) Одржавање и поправак опреме за железнички превоз (дио СРС 8868)	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Ф. Услуге цестовног превоза			
(а) Превоз путника (СРС 7121, 7122)	1) Без обавеза, 2) Нема ограничења 3) Без обавеза 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Без обавеза 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(б) Превоз терета (СРС 7123) (ц) Изnajmljivanje комерцијалних возила с руковацем (СРС 7124)	1) Без обавеза, 2) Нема ограничења 3) Без обавеза 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Без обавеза 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(д) Одржавање и поправак опреме за цестовни превоз (СРС 6112)	1,2,3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1,2,3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Х. Пратеће услуге у вези са свим начинима превоза, исључујући поморски			
(а) Услуге руковања теретом (СРС 741)	1) Без обавеза*, осим - без ограничења код претовара терета (с брода на брод или преко гата) и/или коришћења опреме за руковање теретом на броду. 2) Нема ограничења	1) Без обавеза*, осим - без ограничења код претовара терета (с брода на брод или преко гата) и/или коришћења опреме за руковање теретом на броду. 2) Нема ограничења	

Начини пружања услуга: 1) Прескогранично пружање 2) Потрошња у иностранству

3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третмана	Додатне обавезе
	3) Нема ограничења** 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(б) Услуге складиштења и спремања (CPC 742)	1) Без обавеза* 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења** 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза* 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(ц) Агенцијске услуге код превоза/отпреме терета (CPC 748)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	

* Обавеза за овај начин услуга није изводљива.

** У случају заузимања јавне површине, може се примјенјивати поступак давања концесија или дозвола за коришћење јавног добра.

НАПОМЕНА УЗ ОВАЈ РАСПОРЕД

Тамо гдје услуге цестовног, жељезничког и превоза унутрашњим пловним путевима, као и с њима повезане помоћне услуге нису на другом мјесту у потпуности обухваћене овим Распоредом, оператор мултимодалног превоза ће имати могућност да изнајми или узме у закуп камионе, жељезничке вагоне или тегљаче и с њима повезану опрему, с циљем отпреме терета унутрашњим пловним путевима, или ће имати приступ или ће моћи користити ове облике мултимодалних активности према разумним и недискриминаторним одредбама и условима у сврху provedбе операција мултимодалног превоза. „Разумне и недискриминаторне одредбе и услови“ значе, за потребе операција мултимодалног превоза и ове додатне обавезе, могућност оператора мултимодалног превоза да договори правовремени превоз своје робе, укључујући њено првенство у односу на робу која је касније ушла у луку.

ДЕФИНИЦИЈЕ

1. Не доводећи у питање обим активности које се могу сматрати „каботажом“ према релевантном националном законодавству, овај Распоред не обухвата „услуге каботаже“.
2. „Остали облици комерцијалног присуства за услуге међународног превоза“ означава могућност међународних пружалаца услуга превоза из друге Стране да на локалном нивоу предузимају све активности које су потребне за пружање дјелимично или у потпуности интегрисане услуге превоза својим купцима међу којима сви видови превоза представљају значајан елемент. (Ова се обавеза, међутим, неће тумачити тако да на било који начин ограничава обавезе преузете у оквиру прекограничног пружања услуга).

Ове активности укључују, али без ограничења, следеће:

(а) маркетинг и продају услуга превоза и повезаних услуга путем директних контаката с купцима, од понуде до издавања рачуна, било да те услуге обавља или нуди сам пружалац услуге или пружаоци услуга с којим је продавалац услуге успоставио сталне пословне аранжмане;

(б) набавку, за властити рачун или у име клијената (те претпродају њиховим клијентима) било које услуге превоза и повезаних услуга, укључујући услуге унутрашњег превоза на било који начин, посебно унутрашњим пловним путевима, цестом и жељезницом, потребних за пружање интегрисане услуге;

(ц) израду документације у вези с превозним документима, царинским документима и другим документима везаним за поријекло и карактер робе која се превози;

(д) пружање пословних информација свим средствима, укључујући компјутерске информатичке системе и електронску размјену података (у складу с одредбама из Дијела III (Телекомуникације);

(е) ступање у било какве пословне аранжмане (укључујући и учешће у дионичком капиталу друштва) и запошљавање локално одабраног особља (или, у случају страног

особља, у складу с Хоризонталним обавезама о кретању лица) с било којом локално основаном поморском агенцијом;

(ф) наступање, у име друштава, у организацији прекрцаја путника или преузимања терета кад је то потребно.

3. „Превозник који пружа услуге мултимодалног превоза” означава лице у чије се име издаје теретница/документ мултимодалног превоза или било који други документ којим се доказује постојање уговора о мултимодалном превозу терета, те која је одговорна за превоз робе у складу с уговором о превозу.

4. „Услуге руковања теретом” означавају активности које обављају фирме за утовар и истовар терета, укључујући операторе терминала, али искључујући директне активности лучких радника, када је ова радна снага организована независно о фирмама за утовар и истовар терета и операторима терминала. Обухваћене активности укључују организацију и надзор:

- утовара/истовара терета на брод или с брода;
- привезивање/одвезивање терета;
- пријем/испоруку и чување терета прије отпреме или након истовара.

5. „Услуге царинске” (алтернативно „услуге царинског посредовања”) означавају активности које се састоје од обављања царинских формалности за другу страну у вези с увозом, извозом или превозом терета, без обзира на то пружа ли ту услугу пружалац услуга у оквиру своје основне или споредне дјелатности.

6. „Услуге контејнерске станице и терминала” означавају дјелатности које се састоје од складиштења контејнера, у луци или на копну, имајући у виду њихово пуњење/пражњење, поправљање и стављање на располагање за отпрему.

7. „Услуге агенција” означавају дјелатности заступања у својству агента, на одређеном географском подручју, пословних интереса једне или више превозничких линија или друштава у следеће сврхе:

- маркетинг и продаја услуга превоза и услуга повезаних с њима, од израде понуде до издавања рачуна и теретница у име друштава, прибављање и препродаја потребних сродних услуга, израда документације и пружање пословних информација;
- наступање, у име друштава, у организацији прекрцаја путника или преузимања терета кад је то потребно.

8. „Услуге шпедиције” означавају дјелатност која се састоји од организовања и праћења отпреме у име отпремника прибављањем услуга превоза и сродних услуга, израде документације и пружања пословних информација.

АНЕКС V/ДОДАТАК I/44

(Прилог) I-A

Споразум о подручју обухвата CPC-а 84 – Компјутерске и сродне услуге

1. CPC 84 обухвата све компјутерске и сродне услуге.
2. Технолошки развој је довео до повећане понуде ових услуга обједињених или у пакету сродних услуга које могу укључивати неке или све основне функције наведене у ставу 3. На примјер, код услуга као што су послужитељи веб страница или доменски послужитељи, рударење података (*data mining*) и мрежно рачунарство (*grid computing*), свака се састоји од комбинације основних компјутерских функција.
3. Компјутерске и сродне услуге, без обзира на то да ли се пружају преко мреже, укључујући интернет, обухватају све услуге које пружају било које од следећег или њихову било коју комбинацију:
 - савјетовање, адаптацију, стратегију, анализу, планирање, спецификацију, дизајн, развој, инсталацију, имплементацију, интеграцију, тестирање, отклањање грешака, ажурирање, подршку, техничку помоћ или управљање компјутерима или компјутерским системима или за њих;
 - савјетовање, стратегију, анализу, планирање, спецификацију, дизајн, развој, инсталацију, имплементацију, интеграцију, тестирање, отклањање грешака, ажурирање, адаптацију, одржавање, подршку, техничку помоћ или управљање или кориштење софтвера или за њих;¹⁴
 - обраду података, похрањивање података, смјештај података или услуге база података;
 - услуге одржавања и сервисирања уредских апарата и опреме, укључујући компјутере и
 - услуге обуке за особље клијената везано за софтвер, компјутере и компјутерске системе и што није на другом мјесту споменуто.

¹⁴ Израз „софтвер“ се може дефинисати као скуп упута које су потребне како би компјутери функционирали и комуницирали. Могу се развити бројни различити програми за специфичне апликације (апликацијски софтвер), и купац може бирати да ли ће користити стандардне готове програме (софтверски пакет), развијати специфичне програме за одређене потребе (прилагођени софтвер) или ће користити њихову комбинацију.

4. У многим случајевима, компјутерске и сродне услуге омогућавају пружање других услуга¹⁵ било електронским или другим путем. Међутим, у таквим случајевима, постоји важна разлика између компјутерске и сродне услуге (нпр. *web-hosting* или апликацијских *hosting*) и друге услуге коју је омогућила компјутерска и сродна услуга. Друга услуга, без обзира на то да ли је омогућила компјутерска или сродна услуга, није обухваћена CPC-ом 84.

¹⁵ Нпр. W/120.1.A.6. (рачуноводствене, ревизорске и књиговодствене услуге), W/120.1.A.д. (архитектонске услуге), W/120.1.A.х. (медицинске и стоматолошке услуге), W/120.2.Д (аудио-визуелне услуге), W/120.5. (образовне услуге).

НАПОМЕНЕ уз Споразум о подручју обухвата СРС-а 84
Компјутерске и сродне услуге

СРС ОДЈЕЉАК 84 - КОМПЈУТЕРСКЕ И СРОДНЕ УСЛУГЕ

- 841 Консултантске услуге везане за инсталирање компјутерског хардвера
- 8410 84100 Консултантске услуге везане за инсталирање компјутерског хардвера
Услуге помоћи клијентима у инсталирању компјутерског хардвера (тј. физичке опреме) и компјутерских мрежа.
- 842 Услуге имплементације софтвера
Све услуге које укључују консултантске услуге о развоју и имплементацији софтвера. Израз „софтвер“ се може дефинисати као скуп упутстава која су потребне како би компјутери функционисали и комуницирали. Могу се развити бројни различити програми за специфичне апликације (апликацијски софтвер), и купац може бирати да ли ће користити стандардне готове програме (софтверски пакет), развијати специфичне програме за одређене потребе (прилагођени софтвер) или ће користити њихову комбинацију.
- 8421 84210 Консултантске услуге за системе и софтвер
Услуге опште нарави прије развоја система за обраду података и апликација. То могу бити услуге управљања, услуге планирања пројеката, итд.
- 8422 84220 Услуге анализе система
Услуге анализе обухватају анализу потреба клијента, дефинисање функционалних спецификација те формирање тима. Ту су такође укључени управљање пројектом, техничка координација и интеграција те дефинисање системске архитектуре.
- 8423 84230 Услуге дизајнирања система
Услуге дизајнирања обухватају техничка рјешења у погледу методологије, осигурања квалитета, избора опреме софтверских пакета или нових технологија, итд.
- 8424 84240 Услуге програмирања
Услуге програмирања обухватају фазу имплементације, тј. програме за писање и отклањање грешака, провођење тестова, те обраду документације.
- 8425 84250 Услуге одржавања система
Услуге одржавања обухватају консултантске и услуге техничке помоћи софтверских производа у употреби, прераду или измјене постојећих програма или система те одржавање ажурне софтверске документације и приручника. Ту су такође укључени специјалистички послови, нпр. конверзије.

- 843 Услуге обраде података
- 8431 84310 Услуге припреме за унос података
Услуге записивања података, као што су унос података преко тастатуре, оптичко скенирање или други начини уноса података.
- 8432 84320 Услуге обраде података и табелирања
Услуге као што су обрада података и услуге табелирања, услуге компјутерског рачунања те услуге давања у закуп компјутерског времена.
- 8433 84330 Time-sharing услуге (временски закуп)
Чини се да је ово иста врста услуга као 84320. Компјутерско вријеме се само купује; ако се купује из просторија клијента, онда се купују и телекомуникационе услуге. Услуге обраде података или табелирања се такође могу купити од услужног уреда. У оба случаја, услуге се могу обрадити кроз закуп времена. Стога, нема јасне разлике између 84320 и 84330.
-
- 8439 : 84390 Остале услуге обраде података
Услуге којима се управља цјелокупним радом објекта/ уређаја клијента по уговору: услуге контроле квалитета околине компјутерске просторије, услуге управљања комбинацијама компјутерске опреме на мјесту те услуге управљања процесима рада и дистрибуције компјутера.
- 844 Услуге база података
- 8440 84400 Услуге база података
Све услуге се пружају из примарно структурисаних база података путем комуникацијске мреже.
Изузетци: Услуге преноса података и порука (нпр. услуге рада мреже, мрежне услуге додатне вриједности) су класификоване у класу 7523 (Услуге преноса података и порука).
Услуге у вези документације које се састоје од преузимања информација из база података су класификоване у под-класу 96311 (Библиотекарске услуге).
- 845 Услуге одржавања и поправке канцеларијских апарата и опреме, укључујући компјутере
- 8450 84500 Услуге одржавања и поправка канцеларијских апарата и опреме, укључујући компјутере
Услуге поправка и одржавања компјутерских апарата, компјутера и с њима везане опреме.
- 849 Остале компјутерске услуге
- 8491 84910 Услуге припреме података
Услуге припреме података за клијенте које не укључују услуге обраде података.

8499 84990 Остале компјутерске услуге које нису на другом мјесту споменуте
Остале услуге везане за компјутере које нису на другом мјесту споменуте, нпр. услуге обуке особља клијента те друге стручне компјутерске услуге.

ЛИСТА ИЗУЗЕТА БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ ОД ПРИМЈЕНЕ ЧЛАНА II (СТАТУС НАЛПОВЛАШЋЕНИЈЕ НАЦИЈЕ)

Сектор или подсектор	Опис мјера које нису у складу са чланом II	Државе на које се мјере примјењују	Предвиђено трајање	Услови који стварају потребу за изузећем
Сви сектори	Мјере засноване на билатералним споразумима које је Страна потписала с циљем осигурања кретања свих категорија физичких лица која пружају услуге.	Европска заједница и њене државе чланице и Швајцарска.	Неодређено.	Споразуми предвиђају процес прогресивне либерализације трговине између Стране и њених регионалних трговинских партнера.

ДОДАТАК II уз АНЕКС V
РАСПОРЕД СПЕЦИФИЧНИХ ОБАВЕЗА
ТУРСKE

АНЕКС V/ДОДАТАК II/1

ТУРСКА – РАСПОРЕД СПЕЦИФИЧНИХ ОБАВЕЗА

НАПОМЕНЕ С ОБЈАШЊЕЊЕМ

1. У ниже наведеној листи обавеза (у даљем тексту „овај Распоред“) назначени су услужни сектори који су либерализовани у складу са чланом 3.7. (Распореди специфичних обавеза) Поглавља III (Трговина услугама), и, путем резерви, ограничена у приступу тржишту и националном третману која се примјењују на услуге и пружаоце услуга из Босне и Херцеговине у овим секторима. Овај Распоред се састоји од следећих елемената:

(a) у првој колони назначен је сектор или подсектор у којем Турска преузима обавезу те обим либерализације на који се резерве примјењују;

(b) у другој колони описане су резерве које се примјењују у односу на члан 3.4. (Приступ тржишту) Поглавља III (Трговина услугама) у сектору или подсектору назначеном у првој колони;

(c) у трећој колони описане су резерве које се примјењују у односу на члан 3.5. (Национални третман) Поглавља III (Трговина услугама) у сектору или подсектору назначеном у првој колони; и

(d) у четвртој колони описане су додатне обавезе у погледу мјера које утичу на пружање услуга које нису предмет распореда према члану 3.4. (Приступ тржишту) и 3.5. (Национални третман) Поглавља III (Трговина услугама).

Не преузимају се обавезе у погледу пружања услуга у секторима и подсекторима које су обухваћене овим Уговором и које нису споменуте у овом Распореду.

2. У овом Распореду назначена су четири начина пружања услуга. Они се тумаче на следећи начин:

(a) Начин пружања у виду „прекограничног пружања услуга“ се тумачи као пружање услуге с територије једне Стране на територију друге Стране, у складу са чланом 3.2.(б.1) (Дефиниције) Поглавља III (Трговина услугама).

(б) Начин пружања у виду „2) потрошње у иностранству” се тумачи као пружање услуге с територије једне Стране на територију друге Стране, у складу са чланом 3.2.(б.ii) (Дефиниције) Поглавља III (Трговина услугама).

(ц) Начин пружања у виду „3) комерцијалног присуства” се тумачи као пружање услуге путем пословног настана, у складу са чланом 3.2.(б.ii) (Дефиниције) Поглавља III (Трговина услугама).

(д) Начин пружања у виду „4) присуства физичких лица” се тумачи као пружање услуге кроз привремено присуство физичких особа у сврху пословања, у складу са чланом 3.2 (б.iv.) (Дефиниције) Поглавља III (Трговина услугама).

3. Без обзира на члан 3.4. (Пристап тржишту) Поглавља III (Трговина услугама), недискриминаторни захтјеви у погледу врсте правног облика друштва не морају бити дефинисани у овом Распореду како би их примјењивала или усвојила Турска.

4. Турска не преузима никакву обавезу у погледу уласка и привременог борака категорија физичких лица која нису наведена у овом Распореду.

Обавезе Турске у погледу Привременог кретања физичких лица с циљем пружања услуга не примјењују се у случајевима када је сврха или посљедица њиховог привременог присуства интервенисање или на други начин утицање на исход било којег радног или спора у вези с управљањем или преговора.

Лица премјештена унутар друштва, дипломирани приправници, пословни посјетиоци и продаваоци пословних услуга којима је одобрен улазак и привремени боравак дужни су поштовати законе о имиграцији и раду Турске.

Турска може предузети било које мјере које утичу на физичка лица која траже пристап тржишту рада Турске и мјере у погледу држављанства, пребивалишта или запошљавања на сталној основи.

5. У означавању појединих сектора и подсектора, CPC означава Централну класификацију производа коју је објавила Статистичка канцеларија Уједињених нација, *Statistical Papers, Series M, No. 77, CPC Prov, 1991*. Поштанске/курирске услуге су дефинисане у колони одговарајућег сектора или подсектора. Финансијске услуге су дефинисане у складу с Дијелом о Финансијским услугама. CPC шифра уз коју је назначена двострука звјезда, *** означава да је обухваћен „дио сектора“. „Без обавезе“ означава „техничку неизводљивост“.

Редослед услужних сектора, подсектора и активности у овом Распореду одражава Листу секторске класификације услуга из документа WTO-а MTN.GNS/W/120, од 10. јула 1991. године.

6. Овај Распоред не обухвата мјере које се односе на захтјеве у погледу квалификација и процедуре, техничке стандарде и захтјеве у погледу издавања дозвола ако оне не представљају ограничење у приступу тржишту или националном третману у смислу члана 3.4. (Приступ тржишту) и члана 3.5. (Национални третман) Поглавља III (Трговина услугама). Те мјере (нпр. потреба за прибављањем дозволе, обавезе у погледу универзалне услуге, потреба за прибављањем признања квалификација у регулисаним секторима и потреба полагања посебних испита, укључујући испит из познавања језика те потреба за законитим пребивалиштем на територији на којој се обавља привредна дјелатност), чак и ако нису наведене у листи, примјењују се у сваком случају на услуге и пружаоце услуга из Босне и Херцеговине.

Услови и критеријуми који се захтијевају за добивање свих дозвола и овлашћења, а који су наведени у овом Распореду те они који се примјењују за чланство у свим одговарајућим коморама, не ограничавају приступ тржишту нити ограничавају национални третман у смислу члана 3.4. (Приступ тржишту) и члана 3.5. (Национални третман) Поглавља III (Трговина услугама).

7. Ништа садржано у овом Распореду неће се тумачити на начин да доводи у питање спровођење било које мјере у оквиру спољнотрговинског режима и одговарајућих царинских поступака Турске које се односе на робе, у складу с међународним споразумима чија је потписница Турска. У том смислу, када се ради о услужним секторима, подсекторима или дјелатностима у којима увоз и/или извоз робе може представљати саставни дио пружања услуга, као што су услуге дистрибуције, услуге одржавања и поправка и услуге техничког испитивања и анализе, све релевантне спољнотрговинске и/или царинске мјере ће се и даље примјењивати, чак и кад нису наведене у листи, на услуге и пружаоце услуга из Босне и Херцеговине.

8. У складу са чланом 3.1. (Подручје примјене) Поглавља III (Трговина услугама), овај Распоред не обухвата мјере које се тичу субвенција или грантова које даје Турска, укључујући и зајмове, гаранције и осигурање уз подршку владе нити на било који услов постављен у погледу примања таквих субвенција или грантова, без обзира на то да ли се субвенције или грантови нуде искључиво за домаће услуге, домаће потрошаче или пружаоце услуга.

9. Права и обавезе на основу овог Распореда неће имати аутоматски ефекат те стога физичким или правним лицима директно не додјељују никаква права.

Начини пружања услуга: 1) Преговорно пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третирања	Додатне обавезе
I. ХОРИЗОНТАЛНЕ ОБАВЕЗЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА СВЕ СЕКТОРЕ НАВЕДЕНЕ У СЕКТОРСКОМ ДИЈЕЛУ РАСПОРЕДА			
СВИ СЕКТОРИ ОБУХВАЋЕНИ ОВИМ РАСПОРЕДОМ	<p>3) „Нема ограничења за дионичка друштва, друштва с ограниченом одговорношћу, командитна друштва, „колективна друштва“ како су дефинисана у турском Трговачком закону и Закону о директним страним улагањима.” Без обавеза за оснивање или куповину било које друге врсте правног лица.</p> <p>Отварање представништва од стране друштва основаног према законима неке стране владе подлијеже одобрењу Министарства економије, под условом да не обављају комерцијалну дјелатност у Турској.</p> <p><u>Куповина некретнина:</u></p> <p>3) Према Закону о земљишним књигама, друштвима са страним капиталом дозвољена је куповина некретнина у Турској за обављање пословних дјелатности наведених у Статуту њиховог предузећа. Међутим, за куповину у војним зонама (забрањеним војним зонама,</p>	<p>3) <u>Подружнице:</u></p> <p>Успостављање подружнице друштва од стране друштва основаног према законима неке стране владе подлијеже обавези именовања физичког лица као представника с пребивалиштем у Турској, коју друштво прописно овласти да га у потпуности заступа.</p>	

Начини пружања услуга: 1) Прескогранично пружање 2) Потрошња у иностранству

3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третмана	Додатне обавезе
	војним сигурносним зонама и стратешким зонама) и посебним сигурносним зонама неопходно је одобрење турских војних власти, односно покрајинских власти. 1,3,4) Савјет министара има овлашћења да утврди, измијени или ограничи услове и/или дјелимично или у потпуности опозове или укине право страних физичких лица и правних лица основаних према законима стране владе на куповину некретнина, у складу с националним интересима.		
	<u>Сектори у којима се задржава право на јавну партиципацију:</u> Привредне дјелатности у којима се задржава право на јавну партиципацију на националном или локалном нивоу могу подлијегати јавним монополима или искључивим правима додијељеним приватним операторима.		
	4) Без обавеза, осим за мјере у вези с уласком и привременим боравком физичких лица из следећих категорија:		

Начини пружања услуга: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третирања	Додатне обавезе
	<p>L</p> <p><u>Лица премјештена унутар друштва</u> су физичка лица која су запослена од стране правног лица из једне Стране најмање једну годину које су привремено премјештене у једно од њених супсидијарних друштава, повезаних друштава или подружница на територији Турске. Дотично физичко лице мора припадати једној од следећих категорија.</p> <p><i>Лице на руководећим или извршним функцијама:</i></p> <p>Лица која раде на високим позицијама запослена од стране правног лица, која првенствено управљају друштвом, која су под општим надзором или вођењем претежно управног одбора или дионичара друштва или њима одговарајућих лица, укључујући:</p> <p>(А) управљање друштвом, дијелом друштва или одјеком друштва;</p>		

Начини пружања услуга: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству

3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третмана	Додатне обавезе
	<p>(Б) надгледање и надзор над радом осталих надзорних, стручних и руководећих запосленика; и</p> <p>(П) имају овлашћење лично запошљавати и отпуштати запосленике или предлагати запошљавање, отпуштање запосленика или обављати остале кадровске активности.</p> <p><i>Специјалисти:</i></p> <p>Физичка лица која су запослена од стране правног лица и која посједују нека неубичајена знања неопходна за производњу трговачког друштва, знања о истраживачкој опреми, техникама или управљању. Приликом оцјене таквих знања, водиће се рачуна не само о знању специфичном за то друштво, него и томе да ли то лице има висок степен стручне оспособљености за одређену врсту посла или дјелатности која захтијева посебно стручно знање, укључујући чланство у акредитираном струковном удружењу.</p>		

Начини пружања услуга: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третирања	Додатне обавезе
	II. Приправници: означавају физичка лица која су запослена од стране правног лица из једне Стране најмање једну годину, која посједују универзитетску диплому и која су привремено премјештена у једно од његових супсидијарних друштава, повезаних друштава или подружница на територији Турске у сврху развоја каријере или ради усавршавања техника или метода пословања. ¹		
	III. Пословни посјетници су физичка лица која раде на некој вишој позицији запослена од стране правног лица једне Стране и која су задужена за успоставу супсидијарног друштва, повезаног друштва или подружнице на територији Турске. Она нису укључена у директне трансакције с грађанством нити примају накнаду од извора који се налази у Турској.		

¹ Од компаније која их прима може се захтијевати да претходно достави на одобрење програм обуке који покрива све вријеме трајања боравка, који показује да је сврха боравка усавршавање које одговара нивоу универзитетске дипломе.

Начини пружања услуга: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству

3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третмана	Додатне обавезе
	<p>IV. Понуђачи пословних услуга: означавају физичка лица која су представници пружаоца услуга из једне Стране и која траже приврмени улазак на територију Турске ради преговора о продаји услуга или склапања уговора о продаји услуга у име тог пружаоца услуга. Они нису укључени у директну продају с правним субјектима нити примају накнаду од извора који се налази у Турској.</p>		
	<p>Лица премјештена унутар друштва и приправници требају прибавити радну дозволу од Министарства за рад и социјалну сигурност. Радне дозволе се, у складу с одговарајућим законима, прописима и захтјевима Турске, могу издавати на период до једне године. Турска може одобрити продужење одобреног периода у складу са законима и прописима који су на снази на њеној територији.</p>		

Начини пружања услуга: 1) Прескогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења националног третмана	Додатне обавезе
	<p><i>Пословни посјетиоци и понуђачи пословних услуга нису обавезни прибавити радну дозволу. Улазак и привремени боравак пословних посјетилаца и понуђача пословних услуга може бити одобрен, у складу с одговарајућим законима, прописима и захтјевима Турске, на период до 90 дана унутар периода од 180 дана.</i></p> <p>3,4) Страни инжењери и архитекте се могу бавити пружањем инжењерских и архитектонских услуга у Турској тек након што постану привремени члан одговарајуће струковне коморе у оквиру Уније комора турских инжењера и архитеката.</p>		

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
II. СПЕЦИФИЧНЕ ОБАВЕЗЕ ПО СЕКТОРИМА			
1. ПОСЛОВНЕ УСЛУГЕ			
A. Професионалне услуге			
(а) Правне услуге (само услуге савјетовања о страном и међународном праву) (CPC 861**)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Обавезан је облик „страног партнерског адвокатског друштва (<i>yabancı avukatlık ortaklığı</i>)”. 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Заступањем странака пред турским судовима могу се бавити само турски држављани. Користиће стручног назива „ <i>avukat</i> (адвокат)” резервисано је за држављане Турске уписане у Адвокатске коморе Турске. Правници који имају држављанство Турске, а које ангажује страно партнерско адвокатско друштво, не могу пружати правне услуге осим савјетодавних услуга о страном и међународном праву (CPC 861**). 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(б) Рачуноводствене, ревизорске и књиговодствене услуге (CPC 862)	1) Без обавеза 2) Нема ограничења	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Страни називи и имена се не могу користити у називима партнерстава или друштава међу турским и	

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
	3) Овлашћени финансијски савјетници ² могу свој рад удруживати у облику „партнерског друштва (<i>adli ortaklık</i>)” или „друштво капитала” (<i>sermaye şirketi</i>)” у складу с турским Трговачким законом, након што постану чланом одговарајуће коморе. Стране ревизорске куће могу обављати независне ревизије у Турској под условом да су за то овлашћене од стране Управе за јавни надзор, ревизијске и рачуноводствене стандарде, у складу с принципом реципроцитета. За ревизорске куће обавезан је облик „друштва капитала” у складу с турским Трговачким законом. За ревизорске куће које ће обављати ревизију институција тржишта капитала обавезан је облик „лионичког друштва”.	страним финансијским савјетницима.	

² Израз „финансијски савјетник” коришћен у овој ставки односи се на „овлашћеног јавног рачуновођу (*Serbest Muhasebeci Mali Müşavir*)” према „Закону бр. 3568 о овлашћеним јавним рачуновођама и јавним рачуновођама под заклетвом”. Страни финансијски савјетници могу бити овлашћени, под условом реципроцитета, одобрењем Премијера на приједлог Министарства финансија.

³ Врсте друштва капитала су „лионичко друштво (*anonim şirket*)”, „друштво са ограниченом одговорношћу (*limited şirket*)” и „ограничено партнерство (*sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket*)”.

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
	Како би нека ревизорска кућа била овлашћена: Ревизори морају бити власници већинског капитала и гласачких права, а сви партнери фирме ће бити припадници професије. ⁴ Сви чланови њеног управљачког тијела морају бити припадници професије, с тим да већина њих морају бити ревизори који су у њој стално запослени, под условом да тај омјер не прелази седамдесет пет одсто. 4) Без обавеза	4) Турско држављанство је обавезно за рачуновође и овлаштене јавне рачуновође	
(ц) Услуге опорезивања Пословне услуге порезног планирања и саветовања (CPC 86301)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(д) Архитектонске услуге (CPC 8671)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења	

⁴ „Припадници професије“ су „овлашћене јавне рачуновође (*serbest muhasebeci mali müşavir*)“ или „јавне рачуновође под заклетвом (*yeminli mali müşavir*)“ према Закону бр. 3568; и за њих постоји обавеза посједовања турског држављанства.

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(е) Услуге инжењеринга (CPC 8672)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(ф) Услуге интегрисаног инжењеринга (CPC 8673)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(г) Услуге пејзажне архитектуре (дио CPC 8674)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(х) Ветеринарске услуге (CPC 932) - само за болнице и лабораторије за животиње	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Болнице и лабораторије за животиње у потпуном страном власништву могу се оснивати у Турској под условом да су им сви запослени ветеринари турски држављани. Одговорни директор	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења	

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање

2) Потрошња у иностранству

3) Комерцијално присуство

4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
	болнице или лабораторије за животиње мора бити ветеринар. За ветеринаре постоји услов држављанства. Обавезна је дозвола за рад коју издаје Министарство за храну, пољопривреду и сточарство. 4) Без обавеза	4) Без обавеза	
Б. Компјутерске и сродне услуге			
(а) Консултантске услуге везане за инсталирање компјутерског хардвера (CPC 841)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(б) Услуге имплементације софтвера (CPC 842)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(ц) Услуге обраде података (CPC 843)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
(д) Услуге база података укључујући похрањивање података, <i>data hosting</i> и <i>web hosting</i> услуге (CPC 844)	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(е) Остале компјутерске и сродне услуге - Услуге одржавања и поправка канцеларијских апарата и опреме, укључујући компјутере (CPC 845) - Услуге обуке особља клијената (CPC 84990**)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Ц. Услуге истраживања и развоја (искључујући истраживања и развој који се у потпуности или дјелимично финансирају из јавних средстава)			
(а) Услуге истраживања и развоја у природним наукама (CPC 851 осим дијела CPC 85102 ⁵) (б) Услуге истраживања и развоја у друштвеним и хуманистичким наукама (CPC 852) (ц) Интердисциплинарске услуге истраживања и развоја (CPC 853)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења, осим за правна лица која су прописно основана у Турској, али која наступају у име страних физичких или правних лица која немају комерцијално присуство у Турској, која су обавезна претходно прибавити дозволу за спровођење научно-истраживачких активности на територији Турске.	

⁵

Само су услуге истраживања и развоја у подручју хемије обухваћене у оквиру CPC-а 85102.

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање

2) Потрошња у иностранству

3) Комерцијално присуство

4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама. Поред тога, страна физичка лица су обавезна претходно прибавити дозволу за спровођење научно-истраживачких активности на територији Турске.	
Е. Услуге изнајмљивања и давања у закуп без оператора			
(а) Везане за бродове ⁶ (CPC 83103)	1) Без обавеза	1) Без обавеза	
(б) Везане за авионе ⁶ (CPC 83104)	2) Нема ограничења	2) Нема ограничења	
(ц) Везане за осталу превозну опрему (CPC 83101+ 83105) 83105	3) Нема ограничења, осим што Турска може примијенити тест економских потреба у погледу услуга изнајмљивања и давања у закуп (без оператора) везаних за осталу превозну опрему.	3) Нема ограничења	
(д) Везане за остале машине и опрему (CPC 83106-83109) - Укључујући изнајмљивање и давање у закуп опреме за снимање у студију (део CPC 83109)	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	
(е) Услуге давања у закуп или изнајмљивања производа за личну употребу и домаћинство (CPC 832)			
Ф. Остале пословне услуге			
(а) Услуге оглашавања	1) Нема ограничења	1) Нема ограничења	

6

Ова обавеза не обухвата нити даје било какво право у погледу истицања турске заставе.

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор (CPC 871)	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
	2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	
(b) Услуге истраживања тржишта (CPC 864)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	
(ii) Услуге управљачког савјетовања (CPC 865)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	
(e) Услуге техничког испитивања и анализе, искључујући услуге техничког испитивања, анализа и контроле (инспекције) везане за изградњу и грађевинске материјале ⁷ , пловила и авионе и активности истраживања мора	1) Без обавеза 2) Без обавеза 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Без обавеза 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	

⁷ Турска не предузима никакве обавезе у погледу услуга техничког испитивања и анализе везане за сектор грађевинарства, укључујући активности на надзору изградње и грађевина које се обављају како би се осигурало да цјелокупан процес изградње, као и грађевински материјали који се користе при изградњи буду у складу с техничким спецификацијама и стандардима утврђеним одговарајућим законима и прописима.

Начин пружања: 1) Прегогранично пружање

2) Потрошња у иностранству

3) Комерцијално присуство

4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третирању	Додатне обавезе
- Услуге испитивања и анализе састава и чистоте (CPC 86761**)*			
- Услуге испитивања и анализе физичких својстава (CPC 86762)	1) Без обавеза 2) Без обавеза 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Без обавеза 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
- Услуге испитивања и анализе уграђених машинских и електричних компоненти (CPC 86763)	1) Без обавеза 2) Без обавеза 3) Нема ограничења, осим што успостављање комерцијалног присуства за услуге испитивања и анализе везано за аутомобиле и остала моторна возила подлијеже тесту економских потреба. Основни критеријуми: број и утицај на домаће добављаче, заштита јавног здравља, сигурности и околиша. 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Без обавеза 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
- Услуге техничке контроле (инспекције) (CPC 86764)	1) Без обавеза 2) Без обавеза 3) Нема ограничења	1) Без обавеза 2) Без обавеза 3) Нема ограничења	

* Само услуге контроле, испитивања и анализе ваздуха, воде, нивоа буке и нивоа вибрације CPC-и 86761.

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третирању	Додатне обавезе
(ф) Услуге везане за лов (CPC 881)	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(х) Услуге везане за рударство (CPC 883+5115)	1) Обавезно комерцијално присуство 2) Нема ограничења 3) Само путничке агенције с дозволом Типа А могу пословати у овом подручју уз услов прибављања дозволе за лов 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Обавезно комерцијално присуство 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(и) Одржавање и поправка опреме (искључујући морска пловила, авионе и другу превозну опрему) (CPC 633+ 8861-8866)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) „Технички надзорници (<i>teknik nezaretçi</i>)” и „стални надзорници (<i>daimi nezaretçi</i>)” на рударским локацијама морају бити турски држављани.	

9 Законима о нафти и рударству предвиђено је да је за пружање услуга везаних за рударство обавезно посједовање дозволе за рад.

АНЕКС V/ДОДАТАК II/22

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање

2) Потрошња у иностранству

3) Комерцијално присуство

4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
(o) Услуге чишћења објеката (CPC 874)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(п) Фотографске услуге (CPC 875) осим специјалистичких фотографских услуга (CPC 87504)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(q) Услуге паковања (CPC 876)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(p) - Штампанье (CPC 88442**)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
- Издаваштво (CPC 88442**) [искључујући услуге издавања новина, часописа и публикација новинских агенција]	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Без обавеза	

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(е) Конгресне услуге (СРС 87909**)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(г) Остало - Услуге преводјења и тумачења (СРС 87905)	1,3) Нема ограничења, осим услуга преводјења и тумачења које пружају тумачи под заклетвом/овлашћени тумачи у вези с нотарским услугама. - Услуге превода преводилаца под заклетвом/овлашћених преводилаца: Без обавеза 2) Нема ограничења 4) Без обавеза за услуге превода преводилаца под заклетвом/овлашћених преводилаца. Иначе, без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења, осим као што је наведено у колони о приступу тржишту. 4) Без обавеза за услуге превода преводилаца под заклетвом/овлашћених преводилаца. Иначе, без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
2 КОМУНИКАЦИЈСКЕ УСЛУГЕ			
А/Б. Поштанске услуге (Поштанске услуге и курирске услуге)			

Начин пружања: 1) Прегогранично пружање

2) Потрошња у иностранству

3) Комерцијално присуство

4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
Поштанске услуге обухватају пријем, прикупљање, обраду, отпрему, дистрибуцију и испоруку „поштанских пошиљки“, како су дефинисане у Закону о поштанским услугама бр. 6475	1,3) Обавезан је облик „друштва с властитим капиталом (<i>sermaye şirketi</i>)” ¹⁰ . „ <i>Posta ve Telgraf Teşkilatı Anonim Şirketi (PTT A.Ş.)</i> ”, предузеће које је у потпуности у државном власништву, овлашћено је на основу Закона о поштанским услугама за пружање поштанских услуга у складу с обавезом пружања универзалне услуге и има право на монопол у пружању следећих услуга: - пријем, прикупљање, сортирање, транспорт, дистрибуцију и испоруку домаћих и међународних писмоносних пошиљки чију тежину или ограничење у погледу накнаде утврђује Савјет министара ¹¹ ; - Не доводи у питање одредбе о електронском обавјештавању из Закона о поступку	1,3) Нема ограничења	

¹⁰ У складу са чланом турског Трговачког закона (Закон бр. 6102), следећа друштва се сматрају друштвима с властитим капиталом: „дионичко друштво (*anonim şirket*)”; „друштво са ограниченом одговорношћу (*limited şirket*)”; „ограничено партнерство у којем је капитал подијељен на дионице (*sermayesi paylara bölünmüş komandit şirket*)”.

¹¹ Све док тежину и/или ограничење у погледу права монопола утврђује Савјет министара, *PTT A.Ş.* ће и даље имати право монопола на сва отворена и затворена писма и разгледнице које представљају било какву врсту кореспонденције без икаквог ограничења у погледу тежине.

Начин пружања: 1) Прегогранично пружање

2) Потрошња у иностранству

3) Комерцијално присуство

4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третирању	Додатне обавезе
	<p>опорезивања бр. 213 од 4/1/1961. године, пријем, прикупљање, сортирање, транспорт, дистрибуцију и испоруку било које врсте службених обавјештења, укључујући и она путем електронских медија, у оквиру Закона бр. 7201 и других закона;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Поштанске услуге Оружаних снага Турске у мирnodопским условима; - Штампана и продаје поштанских маржица на којима је назначена накнада која се плаћа за поштанске услуге, персонализованих марака, комеморативних марака, разгледница и FCD (коверте које поште издају на дан издавања поштанске марке). <p>2) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама</p>	<p>2) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама</p>	

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање

2) Потрошња у иностранству

3) Комерцијално присуство

4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третирању	Додатне обавезе
Ц. Телекомуникационе (електронске комуникације) услуге¹²			
(а) Телефонске говорне услуге (б) Услуге преноса података комутацијом пакета (ц) Услуге преноса података комутацијом склопова (д) Услуге телекса (е) Услуге телефакса (г) Услуге приватних закупулених склопова (х) Електронска пошта (и) Говорна пошта (ј) Поново преузимање информација с интернета и из база података (к) Електронска размјена података (л) Проширене телефакс услуге с додатном вриједношћу, укључујући похрањивање и просљедивање, похрањивање и преузимање (м) Код и протокол (н) <i>Онлајн</i> обрада информација и/или података (о) Остале - Аналогне/дигиталне услуге мобилне телефоније	1,3) Осим државних јавних организација и предузећа у државном власништву предвиђених законом, како би било овлашћено, обавезан је облик дионичког друштва или друштва с ограниченом одговорношћу које се налази у Турској. Услуге електронских комуникација (телекомуникација) и инфраструктуре за које је потребно овлашћење у виду ограниченог броја права коришћења могу пружати само дионичка друштва. 2) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	

¹² Обим основних телекомуникација у овом Распореду не обухвата ниједну врсту услуга (аналогно/дигиталног) емитовања радијског и ТВ програма и медијских услуга јавности на захтјев.

Начин пружања: 1) Прегогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третирању	Додатне обавезе
<ul style="list-style-type: none"> - Услуге пејџинга - Услуге кабловског емитовања¹³ - Услуге сателитске комуникације (VSAT, SCPC VSAT) - Услуге сателитске платформе - GMPSC услуге - Услуге инфраструктуре - Мобилне радио услуге с приватним/јавним приступом - Услуге давања информација из именика 			
(е) Телеграфске услуге	1) <i>РТТА.Ѕ.</i> , предузеће које је у потпуности у државном власништву, је искључиви пружалац ових услуга. 2) Нема ограничења 3) <i>РТТА.Ѕ.</i> , предузеће које је у потпуности у државном власништву, је искључиви пружалац ових услуга. 4) Без обавеза	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза	
Д. Аудио-визуелне услуге (искључујући емитовање¹⁴)			

¹³ Услуге кабловског емитовања обухватају само пренос ТВ сигнала, али не обухватају уређивачке активности везане за садржај.

¹⁴ Емитовање обухвата пренос знакова или сигнала путем било које технологије за пријем и/или приказивање сигнала аудио и/или визуелног програма од стране дијела или цјелокупне јавности.

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
(а) Услуге продукције и дистрибуције кинематографских дјела и видео-записа (CPC 9611)	1) Нема ограничења, осим обавезе успостављања комерцијалног присуства за дистрибуцију кинематографских дјела путем физичких медија (CD, видео-траке, итд.). 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(б) Услуге приказивања кинематографских дјела (CPC 9612) (само од стране власника кина)	1) Без обавеза* 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(ц) Радио и телевизијске услуге (CPC 96131, 96132)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третирању	Додатне обавезе
(д) Услуге дистрибуције радио и телевизијског програма ¹⁵ , искључујући пренос	1) Нема ограничења, осим што је обавезно успостављање комерцијалног присуства за дистрибуцију радио и ТВ програма путем физичких медија (CD, видео-траке, итд.). 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(е) Услуге снимања звучних записа (За потребе овог Распореда, дјелатност услуга снимања звучних записа се дефинише као снимање низа музичких, говорних или других звукова у студију, али не укључујући звукове који прате кинематографско дјело, радио или телевизијски програм или друго аудио-визуелно дјело.)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
3. ГРАЂЕВИНСКЕ И СРОДНЕ ИНЖЕЊЕРСКЕ УСЛУГЕ (CPC 51)			
Све услуге које потпадају под CPC 51	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења	

¹⁵ Ради веће сигурности, услуге дистрибуције у овом контексту могу укључивати дозволе радио и телевизијских програма издате другим пружаоцима услуга за излагање, емитовање или преношење, изнајмљивање, продају или коришћење. Услуге преноса радио и телевизијског програма, укључујући и услуге на захтјев, нису обухваћене овим Распоредом.

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
	3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
4. УСЛУГЕ ДИСТРИБУЦИЈЕ (Услуге дистрибуције не обухватају услуге везане за робу која подлијеже рестрикцијама или забрани увоза и извоза; алкохол, дуван, електронске цигарете и друге производе који изазивају зависност; фармацеутске производе; оптичке производе; сјемена; гнојива и друге побољшиваче тла, пестициде и препарате оне врсте која се користи у прехрану животиња; дрво и угаљ; инструменте и апарате за мјерење електричне енергије, плина и течности; таксиметре; ватрено оружје и војну опрему; племените метале; отпад и остатке и материјале за рециклажу; токсичне материје; нуклеарну енергију и воду.)			
A. Услуге комисионара CPC 621	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења, осим што Турска може на комерцијално присуство примјенити тест економских потреба.	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења	
B. Услуге трговине на велико CPC 622, CPC 61111	За дистрибуцију енергетских производа, примјењује се и ограничење на укупну вриједност промета услуга путем горње границе удјела на тржишту		
Ц. Услуге трговине на мало CPC 631, CPC 632, CPC 61112, CPC 6113, CPC 6121	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Д. Франшизно пословање ¹⁶ Франшизно пословање везано за нефинансијску нематеријалну имовину (CPC 8929*)			
Е. Остало Услуге трговине на мало моторним горивом			

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор (CPC 613)	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
5. ОБРАЗОВНЕ УСЛУГЕ**17			
А,Б,Е. Услуге основног и средњошколског образовања и остале образовне услуге (CPC 921, 922, 929)	<p>1,3) Страна физичка и правна лица, директно или успоставом партнерства с турским држављанима, могу само оснивати међународне образовне установе (укључујући струковне и техничке школе) и то само за стране ученике.</p> <p>2) Нема ограничења</p> <p>4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама. Поред тога, страни наставници и стручњаци могу радити у основношколским и средњошколским образовним установама те у неформалним образовним установама (тј. у центрима за учење страних језика и центрима за струковно оспособљавање) након што од Министарства националног образовања добију одобрење за добијање радне дозволе коју издаје Министарство рада и социјалне сигурности. У међународним</p>	<p>1,3) Нема ограничења</p> <p>2) Нема ограничења</p> <p>4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама</p>	

17

Ова обавеза обухвата само приватне образовне услуге.

Начин пружања: 1) Прескогранично пружање		2) Потрошња у иностранству	3) Комерцијално присуство	4) Присуство физичких лица
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третирању	Додатне обавезе	
Ц Услуге високог образовања (СРС 923)	Ограничења у приступу тржишту образовних установама (укључујући и струковне и техничке школе) мора се поставити наставник, турски држављанин, за помоћника директора школе „Виши замјеник директора“.	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Приватне универзитете („непрофитне фондације установе високог образовања (<i>yükseköğretim kurumları</i>)“) могу оснивати само фондације основане у складу с турским Грађанским законом и то доношењем посебног закона. Сви чланови управног одбора установе високог образовања [тј. Управни одбор (<i>Mütevelli Heyeti</i>)], као и предсједник (ректор) морају бити турски држављани.	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења	
Д Образовање отраслих	4) Сви чланови управног одбора установе високог образовања [тј. Управни одбор (<i>Mütevelli Heyeti</i>)], као и предсједник (ректор) морају бити турски држављани. Иначе, без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	

Начин пружања: 1) Прегогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор (CPC 924)	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
	2) Нема ограничења 3) Страна лица, директно или успоставом партнерства с турским држављанима, могу само оснивати међународне образовне установе и то само за стране ученике. 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама. Поред тога, страни наставници и стручњаци могу радити у образовним установама након што од Министарства националног образовања добију претходно одобрење за стицање радне дозволе коју издаје Министарство рада и социјалне сигурности.	2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
6. УСЛУГЕ ЗАШТИТЕ ОКОЛИНЕ¹⁸			
A. Услуге канализације (CPC 9401)	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
B. Услуге одлагања отпада	1) Без обавеза	1) Без обавеза	

¹⁸ Понуда Турске у погледу услуга заштите околине искључује пружање услуга воде за људску употребу, укључујући скупљање, пречишћавање и дистрибуцију воде кроз мрежу.

Начин пружања: 1) Прегогранично пружање

2) Потрошња у иностранству

3) Комерцијално присуство

4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
(CPC 9402)	2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Ц Санитарне и сличне услуге (CPC 9403)	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Д. Остале: - Услуге прочишћавања испусних плинова (CPC 9404)	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
- Услуге смањења буке (CPC 9405)	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
7. ФИНАНСИЈСКЕ УСЛУГЕ ХОРИЗОНТАЛНЕ ОБАВЕЗЕ			
Мјере које се примјењују на пружање услуга путем комерцијалног присуства за све секторе финансијских услуга:			
Банкарске услуге	3) Дозвола за оснивање банке, која мора бити основана у облику дioniчког друштва, или за отварање прве подружнице или представништва стране банке у Турској издаје се одлуком Одбора за	3) Нема ограничења	

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
	регулисање рада и надзор банака. Дозвола се такође мора добити након окончања поступка оснивања или отварања подружнице како би се могло почети примати депозите и/или обављати банкарске трансакције. Ограничења у кредитирању за подружнице страних банака заснована су на капиталу подружнице, а не на глобалном капиталу.		
Осигурање	3) Осигуравајућа и реосигуравајућа друштва морају бити основана у облику дионичког друштва или друштва за узајамно осигурање. Како би могле почети с радом, осигуравајућа и реосигуравајућа друштва морају прибавити дозволу од Подсекретаријата трезора за сваку врсту осигурања с којом желе радити.	3) Нема ограничења	
Тржиште вриједносних папира	3) За успоставу и рад институција тржишта капитала ¹⁹ обавезно је	3) Нема ограничења	

¹⁹

Према Закону о тржишту капитала, утврђене су следеће институције тржишта капитала:

- (а) Инвестицијска друштва,
- (б) Шеме заједничког улагања,
- (ц) Независни ревизори, друштва за процјену и агенције за ранговање које обављају активности на тржишту капитала,

Начин пружања: 1) Прегогранично пружање

2) Потрошња у иностранству

3) Комерцијално присуство

4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
	<p>прибавити дозволу Одбора за тржиште капитала. Такође, банке које се баве активностима тржишта капитала (инвестицијске услуге) обавезне су од Одбора за тржиште капитала прибавити одговарајуће сертификате о овлашћењу за ове активности.</p> <p>За оснивање подружница и агенција од стране институција за посредовање у трговини вриједносним папирима основаних у Турској такођер је обавезно прибавити дозволу Одбора за тржиште капитала.</p> <p>Институције за посредовање у трговини вриједносним папирима, инвестицијска друштва и друге институције тржишта капитала, изузимајући инвестицијске</p>		

- (д) Друштва за управљање портфељем,
- (е) Друштва за хипотекарно финансирање,
- (ф) Фондови за стамбено финансирање и финансирање имовине,
- (г) Друштва за закуп имовине,
- (х) Централне клириншке институције,
- (и) Централне институције за поравнање,
- (ј) Трговински репозиторији,

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
	<p>фондове²⁰ могу се оснивати једино у облику дионичког друштва.</p> <p>Оснивање подружница и представништва страних институција за посредовање у трговини вриједносним папирима није дозвољено.</p> <p>Одбор за тржиште капитала може предузети било коју мјеру како би осигурао да оснивање институција тржишта капитала или њихових подружница буде корисно за економски развој Турске, као и за стабилност, поузданост и развој тржишта капитала.</p>		
ОСТАЛЕ ФИНАНСИЈСКЕ УСЛУГЕ			
A. Услуге финансијског лизинга	<p>3) Друштва за финансијски лизинг (даваоци лизинга) се могу оснивати једино у облику дионичког друштва.</p> <p>За оснивање друштва за финансијски лизинг потребно је одобрење Одбора за регулисање рада и надзор банака. Такође, потребно је прибавити дозволу за</p>	3) Нема ограничења	

(к) Остале институције тржишта капитала, чије оснивање и рад регулише Одбор за тржиште капитала.

²⁰ Према Закону о тржишту капитала, могу се оснивати инвестицијски фондови уговорног типа у оквиру правила фонда и у складу с принципима фидуцијарног власништва.

Начин пружања: 1) Прескогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
	рад након окончања поступка оснивања.		
Б. Услуге факторинга и потрошачког финансирања	3) Друштва за факторинг и друштва за финансирање морају бити основана у облику дионичког друштва. За оснивање друштва за факторинг и друштва за финансирање потребно је одобрење Одбора за регулисање рада и надзор банака. Такође, потребно је прибавити дозволу за рад након окончања поступка оснивања.	3) Нема ограничења	
Ц. Овлашћене институције (за трговину девизама)	3) За обављање активности овлашћене институције обавезно је прибавити дозволу од Подсекретаријата трезора. Подсекретаријат може предузети било коју мјеру како би осигурао да оснивање овлашћених институција или њихових каснијих подружница и агенција буде корисно за економски развој Турске, као и за стабилност, поузданост и развој финансијских тржишта. Овлашћене институције морају бити основане у облику дионичког друштва.	3) Нема ограничења	
Д. Берза племенитих метала	3) За рад институција за посредовање у трговини племенитим металима потребно је прибавити дозволу од	3) Нема ограничења	

Начин пружања: 1) Прескогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третирању	Додатне обавезе
	Подсекретаријат трезора. Банке, овлашћене институције, дионичка друштва која се баве трговином и производњом племенитих метала, подружнице, које се налазе у Турској, друштва са настаном у иностранству које се баве трговином и производњом племенитих метала могу се са захтјевом за рад обратити Подсекретаријату трезора. Поред тога, Подсекретаријату трезора се може обратити и са захтјевом за одобрење за рад искључиво као институције за посредовање у трговини племенитим металима за чији рад је потребан облик дионичког друштва.		
ФИНАНСИЈСКЕ УСЛУГЕ (СПЕЦИФИЧНЕ ОБАВЕЗЕ ПО СЕКТОРИМА)			
Услуге осигурања и услуге повезане с осигурањем (П) Директно осигурање (А) Животно	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(Б) Неживотно	1,2) Без обавеза, осим: (а) Каско осигурање авиона, хеликоптера и бродова који су купљени помоћу страног зајма	1,2) Нема ограничења	

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
	<p>или узети у закуп путем уговора о финансијском лизингу из иностранства, под условом да је трајање осигурања ограничено на период зајма или уговора о лизингу;</p> <p>(б) осигурање од одговорности у поморском промету;</p> <p>(ц) осигурање превоза увезене и извезене робе;</p> <p>(д) осигурање од повреда, болести, здравствено и осигурање моторних возила, ограничено на период боравка или привременог боравка лица у иностранству,</p> <p>(е) осигурање бродова и јакти регистрованих у турском Међународном поморском регистру.</p> <p>3) Нема ограничења</p> <p>4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама</p>	<p>3) Нема ограничења</p> <p>4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама</p>	
(ii) Ресигурање и ретроцесија	<p>1) Нема ограничења</p> <p>2) Нема ограничења</p> <p>3) Нема ограничења</p>	<p>1) Нема ограничења</p> <p>2) Нема ограничења</p> <p>3) Нема ограничења</p>	

Начин пружања: 1) Прескогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(iii) Посредовање у осигурању, као што је брокерско и агенцијско посредовање	<p>1,2) Без обавеза за посреднике (агенте и посреднике) осим оне који се баве животним осигурањем и неживотним категоријама осигурања наведеним у дијелу „(i)(Б) Неживотно” и посредника у реосигурању.</p> <p>3) Агенције за осигурање и реосигурање као правна лица и посредници морају бити основани у Турској у облику дioniчког друштва или друштва с ограниченом одговорношћу. Генерални директор и замјеници директора одговорни за техничке одјеке морају имати пребивалиште у Турској. Агенције за осигурање и посредници основани у страним земљама могу се бавити дјелатношћу посредовања у осигурању једино путем отварања подружница у Турској. Горе наведени институционални облик и услов пребивалишта односе се и на подружнице.</p> <p>4) Посредници и агенти осигурања и реосигурања као физичка лица</p>	<p>1,2) Нема ограничења</p> <p>3) Нема ограничења</p> <p>4) Нема ограничења, осим што агенти као физичка лица и посредници у</p>	

Начин пружања: 1) Преговорно пружање

2) Потрошња у иностранству

3) Комерцијално присуство

4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третирању	Додатне обавезе
	морају имати пребивалиште у Турској. Иначе, без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	осигурању и реосигурању као физичка лица морају имати пребивалиште у Турској.	
(iv) Помоћне услуге у вези с осигурањем, као што су консултантске услуге, актуарске услуге, услуге процјене ризика и услуге наплате одштетних захтјева	1,2) Нема ограничења, осим процјенитеље и актура. 3) Нема ограничења 4) Без обавеза за процјенитеље и актуаре. Иначе, без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1,2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Банкарске и остале финансијске услуге (искључујући осигурање)			
(v) Примане депозита и других повратних средстава од правних субјеката	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Ниједно физичко или правно лице осим кредитних институција или оних које су за то овлашћене посебним прописима не може од правних субјеката примати депозите нити друга новчана средства која им се враћају. 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(vi) Давање зајмова свих врста, укључујући потрошачке кредите, хипотекарне кредите, факторинг и	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Банке и финансијска друштва могу одобравати потрошачке кредите	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења	

Начин пружања: 1) Прегогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
финансирање комерцијалног пословања (А) Потрошачки кредити	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(Б) Факторинг	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Банке и друштва за факторинг се могу бавити активностима факторинга. 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(Ц) Хипотекарни кредити	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Друштва за финансијски лизинг и финансијска друштва за која Агенција за регулисање рада и надзор банака утврди да испуњавају услове за рад на стамбеном финансирању могу се бавити трговањем хипотекарним кредитима. Такође, банке се могу бавити трговањем у погледу ових активности. 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(Д) Финансирање комерцијалног пословања	1) Без обавеза 2) Нема ограничења	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења	

Начин пружања: 1) Прегогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
	3) Банке, друштва за финансијски лизинг, друштва за факторинг и финансијска се могу бавити овим активностима 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(vii) Финансијски лизинг	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Банке које нису овлашћене за приманье депозита и друштва за финансијски лизинг могу се бавити трансакцијама финансијског лизинга. 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(viii) Све услуге плаћања и преноса новца, укључујући кредитне и дебитне картице и путничке чекове	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Услуге плаћања и преноса новца могу обављати једино банке и институције овлашћене у складу са „Законом о плаћању и вриједносним папирима, системима поравњања, услугама плаћања и институцијама за електронски новац“. Институције које се баве пружањем услуга плаћања и преноса новца морају	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења	

Начин пружања: 1) Прегогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
	бити основане у Турској, у облику дioniчког друштва. Услуге кредитних и дебитних картица могу пружати једино банке. Пренос девиза у иностранство мора се обављати преко банкарског система. 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(ix) Гаранције и обавезе	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(x) Трговање за свој властити или за рачун клијената, било на берзи, или на ванберзанском тржишту или на неки други начин, следећим: (А) инструментима тржишта новца (укључујући чекове и мјенице)	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Трговање инструментима тржишта новца могу обављати и банке и институције за посредовање у трговини вриједносним папирима; међутим, институције за посредовање у трговини вриједносним папирима се не могу бавити трговањем чековима и мјеницама.	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења	

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање

2) Потрошња у иностранству

3) Комерцијално присуство

4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третирању	Додатне обавезе
	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(Б) девизама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Банке, посредници у трговини девизама институције за посредовање у трговини вриједносним папирима (ограничене на услуге и активности инвестирања), као и национална поштанска управа (PTTA.Ş.) могу се бавити трговином девизама. 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(Ц) деривативним производима	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Овлашћене банке и институције за посредовање у трговини вриједносним папирима могу се бавити трговином овим производима. Овлашћене банке могу извршавати налоге за трговину деривативним производима осим оних заснованих на дионичким индексима и дионицама, те могу у властито име трговати деривативним инструментима осим	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења.	

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
	оних који су засновани на дијоницама. 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(Д) инструментима девизног курса и каматних стопа	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Овлашћене банке и институције за посредовање у трговини вриједносним папирима могу се бавити трговином инструментима девизног течаја и каматних стопа. Једино институције за посредовање у трговини вриједносним папирима могу се бавити „транзакцијама с финансијском полугом“, како је дефинисано Законом о тржишту капитала бр. 6362 (тј. берзовно посредовање у малопродајној трговини девизама). 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(Е) преносивим вриједносним папирима	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Банке и институције за посредовање у трговини вриједносним папирима могу се бавити трговином овим производима. Међутим, једино	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења	

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање

2) Потрошња у иностранству

3) Комерцијално присуство

4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
	<p>институције за посредовање у трговини вриједносним папирима могу пружати инвестицијске услуге као што је извршавање налога и трговање дионицама за властити рачун.</p> <p>4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама</p>	<p>4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама</p>	
(Ф) осталим преносивим инструментима и финансијским средствима, укључујући златне полуге	<p>1) Без обавеза</p> <p>2) Нема ограничења</p> <p>3) Банке и повезане институције за посредовање се могу бавити трговином овим производима.</p> <p>4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама</p>	<p>1) Без обавеза</p> <p>2) Нема ограничења</p> <p>3) Нема ограничења</p> <p>4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама</p>	
(xi) гарантовање откупа и пласман	<p>1) Без обавеза</p> <p>2) Нема ограничења</p> <p>3) Развојне и инвестицијске банке и институције за посредовање у трговини вриједносним папирима могу пружати услуге гарантовања откупа и пласмана вриједносних папира које издају након што их региструје Одбор за тржишта капитала.</p>	<p>1) Без обавеза</p> <p>2) Нема ограничења</p> <p>3) Нема ограничења</p>	

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(xii) новчано посредовање	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(xiii) Управљање средствима, попут управљања [готовином] или портфељем, управљање свим облицима заједничког улагања, управљање пензијским фондовима, услуге депоновања и чувања (А) Управљање портфељем	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Развојне и инвестицијске банке и институције за посредовање у трговини вриједносним папирима (искључујући управљање заједничким улагањима) и друштва за управљање портфељем могу пружати ове услуге. 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(Б) Управљање заједничким улагањима	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Друштва за управљање портфељем могу управљати портфељима заједничких улагања. Инвестицијска друштва, такође, могу управљати својим властитим портфељима.	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења	

Начин пружања: 1) Прескогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третирању	Додатне обавезе
	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(II) Управљање пензијским фондовима	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Друштва за управљањем портфељем могу пружати ове услуге. 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(D) Услуге депонирања и чувања	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Овлашћене банке и институције за посредовање у трговини вриједносним папирима које дјелују на тржишту капитала могу својим клијентима пружати услуге чувања. Депозитни рачуни везани за инструменте тржишта капитала, с изузећем владиних дужничких инструмената који се држе у портфељима банака, могу се чувати само у Агенцији за централни регистар. 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(xiv) Услуге поравнања и клиринга за финансијска средства, укључујући	1) Без обавеза 2) Нема ограничења	1) Без обавеза 2) Нема ограничења	

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
вриједносне папире, деривативне производе и чекове	<p>3) Истанбулска банка за клиринг, поравнање и депонирање (<i>Takasbank</i>) Inc., Централна банка Републике Турске, Агенција за централни регистар Inc. (<i>MKK</i>) и други субјекти које овласте Одбор за тржишта капитала и Централна банка Републике Турске (<i>CBRT</i>) могу пружати услуге клиринга и поравнања вриједносних папира. Услуге клиринга чекова може пружати само институција основана и/или овлашћена од стране Централне банке Републике Турске. Вођење платног система може обављати једино Централна банка Републике Турске и други субјекти које овласти Централна банка Републике Турске. Субјект који послује као систем за плаћање и поравнање вриједносних папира мора бити основан у Турској у облику дионичког друштва.</p> <p>4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама</p>	<p>3) Нема ограничења</p> <p>4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама</p>	
(xv) Пружање и пренос финансијских информација од пружалаца других финансијских услуга	<p>1) Нема ограничења</p> <p>2) Нема ограничења</p> <p>3) Нема ограничења</p>	<p>1) Нема ограничења</p> <p>2) Нема ограничења</p> <p>3) Нема ограничења</p>	

Начин пружања: 1) Прегогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
- Обрада финансијских података и пружање и пријенос одговарајућег софтвера од пружалаца других финансијских услуга	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
	1,2) Без обавеза 3) Финансијске институције су обавезне успоставити и одржавати своје центре за обраду података (и примарне и секундарне информационе системе ²¹) у Турској за похрањивање и обраду финансијских података. 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1,2) Без обавеза 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(xvi) Савјетодавне, посредничке и друге помоћне финансијске услуге за све дјелатности наведене у тачкама од (v) до (xv), укључујући кредитне препоруке и анализу, истраживање и савјетовање у подручју улагања и портфеља те савјетовање у погледу куповине и реструктурисања и стратегије предузећа	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
8. УСЛУГЕ ЗДРАВСТВЕНЕ И СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ			

²¹ Примарни системи се састоје од инфраструктуре, хардвера, софтвера и података који осигуравају обављање финансијских активности, као и евиденција и коришћење информација у електронским медијима на сигуран начин те морају осигурати приступ по потреби. Секундарни системи су замјена за примарне системе.

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
A. Болничке услуге (CPC 9311)	1) Без обавеза* 2) Нема ограничења 3) Страни држављани могу оснивати приватне болнице уз одобрење Министарства здравља. Број и врста болница, грана медицине којом се свака болница бави, обавезан број здравственог особља, капацитет болнице (број кревета), као и набавка медицинских производа може бити ограничена у складу с инвестицијским плановима заснованим на потребама стамбених подручја за услугама здравствене заштите. 4) Без обавеза	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза	
9. УСЛУГЕ КОЈЕ СЕ ОДНОСЕ НА ТУРИЗАМ И ПУТОВАЊА			
A. Хотели и ресторани (CPC 641-643)	1) Без обавеза* 2) Нема ограничења ²² 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама. Поред тога, након добијања одобрења од Министарства рада и социјалне	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	

²² Турски држављани могу путовати у иностранство без икаквих ограничења. Једино су обавезни, уз одређена изузећа, платити накнаду у TL у износу који је еквивалентан износу од 100 USD за сваки излазак из земље.

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање

2) Потрошња у иностранству

3) Комерцијално присуство

4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
	сигурности, на основу позитивног мишљења Министарства унутрашњих послова и Министарства културе и туризма, хотели и ресторани који имају сертификат о подстицајима, могу запослити страног особља. Међутим, број страног особља које ће се запослити у једном предузећу не смеје прелазити 10 одсто од укупног особља. Овај број се може повећати до 20 одсто одлуком Министарства културе и туризма.		
Б. Услуге туристичких агенција и туроператора (СРС 7471)	1) Обавезно комерцијално присуство. 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Туристичке агенције основане према законима страних влада не могу организовати путовања из Турске у иностранство. 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
10. РЕКРЕАТИВНЕ, КУЛТУРНЕ И СПОРТСКЕ УСЛУГЕ			
А. Услуге забаве (укључујући позориште и музику уживо)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења	

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третирању	Додатне обавезе
- Услуге забаве позоришног продуцента, пјевачке групе, бенда и оркестра (CPC 96191)	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Библиотекарске услуге (CPC 96311)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, као што је наведено у Хоризонталним обавезама. Поред тога, након добијања одобрења од Министарства рада и социјалне сигурности, на основу позитивног мишљења Министарства унутрашњих послова и Министарства културе и туризма, пружаоци услуга овлашћени од стране Министарства културе и туризма могу запослити страног особља. Међутим, број страног особља које ће се запослити у једном предузећу не смије прелазити 10 одсто од укупног особља. Овај омјер се може повећати до 20 одсто уз одобрење Министарства културе и туризма на основу сваког појединачног случаја.	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења осим што назив библиотеке мора бити на турском језику. 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
Услуге архива	1) Без обавеза	1) Без обавеза	

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање

2) Потрошња у иностранству

3) Комерцијално присуство

4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
(CPC 96312)	2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама. Поред тога, након добијања одобрења од Министарства рада и социјалне сигурности, на основу позитивног мишљења Министарства унутрашњих послова и Министарства културе и туризма, пружаоци услуга овлашћени од стране Министарства културе и туризма могу запослити страног особља. Међутим, број страног особља које ће се запослити у једном предузећу не смије прелазити 10 одсто од укупног особља. Овај омјер се може повећати до 20 одсто уз одобрење Министарства културе и туризма на основу сваког појединачног случаја.	2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
- Услуге музеја осим историјских мјеста и грађевина (Осим услуга музеја везаних за војску) (CPC 69321**) - Услуге очувања историјских мјеста и грађевина	1) Нема ограничења	1) Нема ограничења, осим у случају када држава спољним пружаоцима повјери пружање услуга у подручјима које држава контролише, заинтересовани пружалац услуга треба имати пребивалиште у Турској	

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
(CPC 69322)		како би могао учествовати на тендеру.	
- Услуге ботаничких и зоолошких вртова (CPC 96331)	2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама. Поред тога, након добивања одобрења од Министарства рада и социјалне сигурности, на основу позитивног мишљења Министарства унутрашњих послова и Министарства културе и туризма, пружаоци услуга овлашћени од стране Министарства културе и туризма могу запослити страног особља. Међутим, број страног особља које ће се запослити у једном предузећу не смије прелазити 10 одсто од укупног особља. Овај омјер се може повећати до 20 одсто уз одобрење Министарства културе и туризма на основу сваког појединачног случаја.	2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
- Услуге природних резервата, укључујући услуге заштите дивљих животиња (CPC 96332)			
11. УСЛУГЕ ПРЕВОЗА			

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третирању	Додатне обавезе
A. Услуге поморског превоза осим каботаже²³			
(а) Путнички превоз (CPC 7211)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Како би пловила под турском заставом, бродарска предузећа морају имати већину од 51% дионицара који су турски држављани. ²⁴ 4) Капетан и посада пловила под турском заставом требају бити турски држављани	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Обавезно је турско држављанство за капетана и посаду.	
б) Превоз терета (CPC 7212)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења	

²³ Не доводећи у питање обим активности које се могу сматрати „каботажом” према релевантном националном законодавству, овај Распоред не обухвата „услуге поморске каботаже” за које се сматра да обухватају превоз путника или робе између двије луке у Турској и промет с полазиштем и одредиштем у истој луци у Турској под условом да се тај промет увијек одвија у територијалним водама Турске. Поред тога, према „Закону о поморском превозу турским обалним водама (каботажи) и трговини и пословању у турским лукама и територијалним водама” (Закон бр: 815), право на превоз робе и путника с једне до друге тачке дуж турских обала те обављање тегљења и пељарења, као и свих других лучких услуга било које врсте унутар или између турских лука и обала припада искључиво бродовима и пловилама под турском заставом у складу са чланом 940 турског Трговачког закона (Закон бр. 6102). Пловила под турском заставом у складу са законом о турском међународном регистру бродова (Закон бр. 4490) која не испуњавају услове из члана 940 турског Трговачког закона не могу обављати горе наведене функције које спадају у дјелокруг права каботаже. Ради даљег појашњења, овај Распоред не успоставља никакво право на provedбу активности које спадају у дјелокруг права каботаже како је прописано у „Закону о поморском превозу турским обалним водама (каботажи) и трговини и пословању у турским лукама и територијалним водама” (Закон бр: 815).

²⁴ Сви турски бродови плове под турском заставом. Брод се сматра турским једино ако је његов власник (или власници) турски држављанин. Међутим, турским се сматрају и следећи бродови: i) Бродови који припадају правним лицима, као што су тијела, институције, удружења и фондације формиране у складу с турским правом, чија су већина чланова Управног одбора турски држављани; ii) Бродови који припадају трговачким друштвима чија су већина руководећег особља и представника турски држављани и која су уписана у трговачки регистар Турске.

Начин пружања: 1) Прескогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
	3) Како би пловила под турском заставом, бродарска предузећа морају имати већину од 51% дионичара који су турски држављани. 4) Капетан и посада пловила под турском заставом требају бити турски држављани.	3) Нема ограничења 4) Обавезно је турско држављанство за капетана и посаду.	
(ц) Изнајмљивање пловила с посадом ²⁵ (CPC 7213)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Пловила која изнајме страни држављани не могу пловити унутар турских обалних вода. Ова врста пловила се сматра страним пловилима и не може пловити под турском заставом. 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	
(д) Одржавање и поправка пловила (CPC 8868)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама	

²⁵ Ова обавеза не обухвата нити додјељује никакво право у погледу услуга поморског превоза.

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање

2) Потрошња у иностранству

3) Комерцијално присуство

4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
Ц. Услуге ваздушног превоза			
(а) Продаја и маркетинг услуга ваздушног превоза	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	
(б) Услуге компјутерског система резервација (CRS)	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	
(ц) Услуге поправке и одржавања авиона	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) За обављање функција одржавања и поправке авиона неопходно је одобрење Министарства транспорта, поморства и комуникација. 4) Без обавеза осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	1) Нема ограничења 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	
(д) Земаљске услуге (укључујући само земаљско управљање, рад с путницима, руковање пртљагом, руковање теретом и поштанске услуге, услуге руковања рампам, услуге за авионе, руковање горивом и уљима, земаљски транспорт)	1) Без обавеза* 2) Нема ограничења 3) За пружање земаљских услуга неопходно је одобрење Министарства транспорта, поморства и комуникација (дозвола типа А или типа С). Одобрења се дају само трговачким друштвима	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења, осим што се потребна количина LC одређује на темељу начела реципроцитета	

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
	<p>основаним у складу с турским Трговачким законом.</p> <p>У случају предузећа која пружају земаљске услуге, неопходно је прибавити дозволе типа А i C;</p> <p>a. Већина лица овлашћених за управљање и представљање предузећа требају бити турски држављани.</p> <p>b. Према основном уговору, турски дионичари требају имати већину гласачких права.</p> <p>Дозволе типа А могу добити и домаћи авио-превозници за пружање земаљских услуга другим авио-превозницима. Страни авио-превозници не могу пружати такве услуге.</p> <p>Услуге рада с путницима, руковања рамплама и контроле утовара и комуникација може пружати само предузеће за пружање земаљских услуга које има дозволу типа А.</p> <p>Услуге снабдијевања храном и пићем могу пружати само предузећа за пружање земаљских услуга која</p>		

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање

2) Потрошња у иностранству

3) Комерцијално присуство

4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
	<p>раде унутар аеродрома, предузећа која имају дозволу за пружање услуга снабдијевања храном и пићем и домаћи авио-превозници. Страни авио-превозници не могу пружати ове услуге.</p> <p>Дозволе за рад могу бити ограничене у броју. При издавању дозвола за рад, узимају се у обзир критеријум као што су: подручја узлетно-слетне писте, бетонирани терен на аеродрому, платформе, рулне стазе на аеродрому; доступност простора за паркинг и радионице на аеродрому; постојећи физички у и на аеродрому и прогноза будућих тржишних услова те потребе за додатним капацитетом.</p> <p>4) Већина лица овлашћених за управљање и представљање предузећа за пружање земаљских услуга требају бити турски држављани. Иначе, Без обавеза осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.</p>	<p>4) Без обавеза осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.</p>	
е) Услуге руковођења и управљања аеродромима (обухватају аеродромску инфраструктуру и	<p>1) Без обавеза*</p> <p>2) Нема ограничења</p>	<p>1) Без обавеза</p> <p>2) Нема ограничења</p> <p>3) Нема ограничења</p>	

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
оперативне услуге, укључујући с њима повезане савјетодавне услуге.)	<p>3) Услуге управљања аеродромом могу се пружати кроз пренос права на коришћење давањем државних аеродрома у закуп (укључујући и изградњу и пренос од стране субјеката из приватног сектора путем модела БОТ („изгради-управљај-пренеси“)). Пренос права на коришћење кроз закуп врши Генерална дирекција за државне аеродроме путем тендера на период од максимално 49 година. Пренос права на коришћење кроз закуп подлијеже одобрењу Министарства транспорта, поморства и комуникација.</p> <p>4) Без обавеза осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.</p>	<p>4) Без обавеза осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.</p>	
Е. Услуге жељезничког превоза (СРС 7111, 7112)	<p>1) Без обавеза</p> <p>2) Нема ограничења</p> <p>3) За добивање одобрења, неопходан услов је да трговачко предузеће буде основано у складу с турским Трговачким законом. TCDD A.Ş., предузеће у потпуности у државном власништву, има право монопола на управљање прометом на домаћој жељезничкој мрежи, као и коришћење жељезничке</p>	<p>1) Без обавеза</p> <p>2) Нема ограничења</p> <p>3) Нема ограничења</p>	

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
	инфраструктуре која је државно власништво 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	
Ф. Услуге цестовног превоза			
(а) Превоз путника (CPC 7121 + 7122) (б) Превоз терета (CPC 7123)	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Услов за добијање превозничке дозволе је турско држављанство или правно лице основано према релевантним турским законима. 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	
(ц) Пратеће услуге у цестовном превозу (CPC 744 осим 7442)	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	
Х. Пратеће услуге у вези са свим начинима превоза:			
(а) Услуге руковања теретом (CPC 741 осим услуга руковања поморским теретом)	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења	

Начин пружања: 1) Прегогранично пружање 2) Потрошња у иностранству 3) Комерцијално присуство 4) Присуство физичких лица			
Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третирању	Додатне обавезе
	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	
(6) Услуге складиштења и спремања осим „лиценцираних складишта“ (CPC 742).	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења осим „царинских складишта“ и „објеката за привремени смјештај робе на царини“. За оснивање и рад царинских складишта и објеката за привремени смјештај робе на царини примјењује се тест економских потреба 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења осим што царинска складишта и привремене објекте за смјештај робе на царини могу отворати само предузећа која раде најмање двије године. 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	
Лиценцирана складишта (дио CPC 742) Лиценцирана складишта представљају систем у којем су пољопривредни производи које је прикладно складиштити (као што су житарице, махунарке, сјеменке уљарица, памук, ораси, маслине и маслиново уље) класификовани у складу с постојећим стандардима за производе складиште након што овлашћени класификатори одреде њихову класу, квалитет и стандарде.	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза, осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	

Начин пружања: 1) Прекогранично пружање

2) Потрошња у иностранству

3) Комерцијално присуство

4) Присуство физичких лица

Сектор или подсектор	Ограничења у приступу тржишту	Ограничења у националном третману	Додатне обавезе
(ц) Агенцијске услуге код превоза терета (СРС 748)	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	1) Без обавеза 2) Нема ограничења 3) Нема ограничења 4) Без обавеза осим као што је наведено у Хоризонталним обавезама.	

ЛИСТА MFN ИЗУЗЕТА ТУРСКЕ

Сектор или подсектор	Опис мјере која указује на неусклађеност са чланом XX о MFN (третману најповлаштеније нације)	Земље на које се мјера односи	Предвиђено трајање	Услови који стварају потребу за изузећем
СВИ СЕКТОРИ	<p>(а) Одобравање у потпуности националног третмана за инвестиције држављана или предузећа из земаља с којима је закључен Билатерални споразум о инвестицијама.</p> <p>(б)(i) Извршење трансфера, у одређеним периодима, држављана и предузећа из одређених земаља који су инвестирали у Турској.</p> <p>(ii) Одобравање гаранције девизног ризика за одређене земље за трансфере који нису реализовани због тешкоћа у билансу плаћања.</p> <p>(ц) Покривање „ризика трговања“ као суброгација за неку земљу.</p> <p>(д) Споразуми с три земље, чији чланови који се односе на статус најповлаштеније нације (MFN) не обухватају дерогацију ставова који се тичу повластица које се одобравају инвеститорима из трећих земаља као резултат њиховог чланства или придруживања зони слободне трговине, економској сарадњи, царинској унији или заједничком тржишту.</p>	<p>Све земље с којима су споразуми на снази или ће то бити.</p> <p>Белгија-Луксембург, Кувајт</p> <p>Јапан</p> <p>Јапан, Бангладеш, Њемачка</p>	Неодређено	Жеља за стварањем повољних услова за већу економску сарадњу између Турске и споменутих земаља, те подстицање инвестиција држављана и предузећа из једне земље на територији других земаља.
СВИ СЕКТОРИ	Ограничење у трансферу премија код програма дугорочног осигурања и запошљавања радника из страних земаља у страним предузећима се изузима за једну земљу.	Либија	Неодређено	Осигурати социјалну сигурност и континуирано запошљавање турских радника у наведеној земљи.

Сектор или подсектор	Опис мјере која указује на неусклађеност са чланом XX о MFN (третману најповољнијег нације)	Земље на које се мјера односи	Предвиђено трајање	Услови који стварају потребу за изузећем
СВИ СЕКТОРИ	Ако је износ конзуларних накнада које било која земља прикупи од турских држављана већи од износа наведеног у тарифној листи, износ конзуларних накнада прикупљених од држављана те земље биће увећан на реципрочној основи.	Све земље	Неодређено	Жеља за осигурањем једнаког третмана држављана Турске.
СВИ СЕКТОРИ	Под условом да су законске одредбе резервисане и уз услов реципроцитета, страна физичка лица би могле посједовати некретнине у Турској на основу куповине или наследства.	Све земље	Неодређено	Осигурати право турских држављана на куповину некретнина у некој страниој земљи.
Професионалне услуге	Ако било која страна земља утврди законске и административне услове против турских држављана у погледу умјетничких изведби и пружања тих услуга, сличне активности држављана те земље би могле бити забрањене у Турској.	Све земље	Неодређено	Жеља за стварањем повољних услова за турске држављане да обављају своје активности под једнаким условима у другим земљама.
Услуге превоза	Стопе пореза на доходак и добит предузећа за страна друштва која се баве цестовним, поморским и ваздушним превозом се на реципрочној основи могу смањити на нулу или повећати на нову стопу која неће прелазити двоструку вриједност постојеће стопе која може бити утврђена од земље до земље за сваки облик превоза одвојено или за све облике.	Све земље	Неодређено	Жеља за олакшањем и смањњем трошкова превозних услуга између Турске и других земаља.
Услуге превоза	Услуге транзита или билатералне услуге превоза могу се изузети од плаћања ПДВ-а. Ово изузеће се одобрава, уз услов реципроцитета, пореским обвезницима из одговарајућих земаља који немају пребивалиште, законско или пословно сједиште у Турској.	Све земље	Неодређено	Жеља за смањњем трошкова и стварањем повољних услова за пружање услуга у овом сектору.

Сектор или подсектор	Опис мјере која указује на неусклађеност са чланом XX о MFN (третману најповлаштеније нације)	Земље на које се мјера односи	Предвиђено трајање	Услови који стварају потребу за изузећем
Услуге превоза	Примјена, на основу реципроцитета, ограничења, забрана, различитог третмана и различитих тарифа за робу и превозна средства из земаља које примјењују ограничења, забране и другачији третман према турским цестовним, зрачним и поморским превозним средствима.	Све земље	Неодређено	Жеља за осигурањем несметаног функционирања узајамних превозних услуга.
Услуге ваздушног превоза - Земаљске услуге	Примјењује се услов реципроцитета	Све земље	Неодређено	Жеља за осигурањем ефективног приступа тржишту и једнак третман за турске пружаоце услуга.
Услуге цестовног превоза	Одобравање, на основу реципроцитета повластица у погледу квота и накнада, ослобађања од процедура одобравања.	Све земље с којима су споразуми на снази или ће то бити.	Неодређено	Жеља за олакшањем услуга цестовног превоза између Турске и других земаља.
Услуге жељезничког превоза	Билатерално смањење цијена закупа жељезничких вагона из земаља наведених у колони поред (тачка а) и примјена националног третмана за тарифе реципрочног превоза робе са земаљама наведеним у колони поред (тачка б).	а) Сирија, Ирак, Иран, Либан б) Заједница независних држава и балтичке републике	Неодређено	Жеља за олакшањем услуга жељезничког превоза између Турске и других земаља.
Рачуноводствене, ревизорске и књиговодствене услуге	За обављање услуга „финансијског савјетника“, држављанима земаља које су званично озакониле принципе у погледу професије финансијског савјетовања може бити одобрено, под условом реципроцитета и под условом да та лица посједују карактеристике потребне за професију финансијског савјетовања у Турској те да требају имати право на обављање сличних услуга у својој земљи.	Све земље	Неограничено	Жеља за стварањем повољних услова за турске финансијске савјетнике да обављају свој посао под једнаким условима у цијелом свијету.

АНЕКС V/ДОДАТАК II/2

АНЕКС VI

Рјешавање спорова

(Наведен у члану 6.5. (Рјешавање спорова) Поглавља VI (Институционалне и завршне одредбе))

Члан 1.

Циљ

Циљ овог Анекса је избегавање и рјешавање свих спорова између Страна у вези са тумачењем и примјеном овог Уговора у сврху изналажења обострано прихватљивог рјешења, тамо гдје је то могуће.

Члан 2.

Подручје примјене

Осим у случају када је овим Уговором предвиђено другачије, овај Анекс ће се примјењивати с циљем избегавања или рјешавања свих спорова између Страна у погледу тумачења или примјене одредби овог Уговора, или кад год Страна сматра да:

- (а) нека мјера друге Стране није у складу с обавезама према одредбама овог Уговора; или
- (б) друга Страна није испунила своје обавезе према одредбама овог Уговора.

Члан 3.

Избор форума

1. У случају спора поводом било којег питања наведеног у члану 2. (Подручје примјене) овог Анекса, до којег дође према овом Уговору или према Споразуму WTO-а, или било којем другом уговору чије су потписнице обје Стране, Страна која подноси тужбу може изабрати форум за рјешавање спора.
2. Страна која подноси тужбу ће унапријед писмено обавијестити другу Страну о намјери покретања спора пред одређеним форумом.
3. Након што Страна која подноси тужбу изабере одређени форум, тај форум ће се користити и сви други могући форуми се искључују.
4. За потребе овог члана, сматраће се да је Страна која подноси тужбу одабрала форум када упути захтјев за успоставу, или предмет достави савјету за рјешавање спора.

Члан 4. Консултације

1. Стране ће у сваком тренутку настојати да постигну договор о тумачењу и примјени одредби овог Уговора и да ријеше сваки спор у вези с њим кроз отварање консултација у доброј вјери с циљем изналагања међусобно договореног рјешења.
2. Једна Страна ће писменим захтјевом упућеним другој Страни затражити консултације, те ће изнијети разлоге из којих упућује захтјев, утврдити мјере које представљају спорно питање, навести примјениве одредбе Уговора наведене у члану 2. (Подручје примјене) овог Анекса, и разлоге из којих се те одредбе примјењују.
3. Консултације ће се одржати у року од 30 дана од дана пријема захтјева на територији тужене Стране, осим ако се Стране друкчије не договоре. Сматраће се да су консултације закључене у року од 60 дана од дана пријема захтјева, осим ако се Стране друкчије не договоре. Консултације су повјерљиве и не доводе у питање права било које Стране у даљем поступку.
4. Консултације о хитним питањима, укључујући и оне у вези са кварљивом робом, ће се одржати у року од 15 дана од дана пријема захтјева, а сматраће се закљученим у року од 30 дана од дана пријема захтјева, осим ако се Стране друкчије не договоре.
5. Ако Страна којој је упућен захтјев за консултације на њега не одговори у року од 10 дана од дана пријема, или ако се консултације не одрже у временским оквирима наведеним у ставу 3. или ставу 4. овог члана, или ако су консултације закључене а није дошло до међусобно договореног рјешења, Страна која подноси тужбу може да захтијева успостављање арбитражног савјета у складу са чланом 5. (Покретање арбитражног поступка) овог Анекса.

Члан 5. Покретање арбитражног поступка

1. Кад Стране не успију ријешити спор путем консултација као што је предвиђено у члану 4. (Консултације) овог Анекса, Страна која подноси тужбу може захтијевати успостављање арбитражног савјета у складу с овим чланом.
2. Захтјев за успостављање арбитражног савјета се писменим путем упућује туженој Страни. Страна која подноси тужбу у свом захтјеву наводи специфичну мјеру која представља спорно питање и даје објашњење о томе зашто та мјера представља кршење примјенивих одредби Уговора наведених у члану 2. (Подручје примјене) овог Анекса на начин којим је јасно представљен правни основ за тужбу.

Члан 6. Надлежност

Осим ако се у року од 20 дана од дана пријема захтјева за успостављање арбитражног савјета Стране не договоре другчије, арбитражни савјет ће бити надлежан да:

„испита, у свјетлу релевантних одредби овог Уговора, питање које се наводи у захтјеву за успостављање арбитражног савјета у складу са чланом 5. (Покретање арбитражног поступка) овог Анекса и донесе закључке, одлуке и било какве препоруке за рјешавање спора, те изради писани извјештај, као што је предвиђено у члану 9. (Извјештај арбитражног савјета) овог Анекса.”

Члан 7. Састав и успостављање арбитражног савјета

1. Арбитражни савјет чине три члана. Свака Страна именује члана у року од 30 дана од пријема захтјева из става 1. члана 5. (Покретање арбитражног поступка) овог Анекса, а та два члана споразумно бирају трећег члана у року од 30 дана од именовања другог од њих.
2. У року од седам дана од одабира трећег члана, Стране одобравају или не одобравају именовање тог члана, који ће, у случају одобрења, вршити дужност председавајућег арбитражног савјета.
3. Ако било који члан арбитражног савјета није именован у складу са ставом 1. и 2. овог члана, свака Страна у спору може од генералног секретара Сталног арбитражног суда у Хагу (РСА) захтијевати именовање недостајућег/их члана/ова арбитражног савјета у наредном року од 30 дана.
4. За потребе ставова 2. и 3. овог члана, у случају да је генерални секретар РСА држављанин било које Стране, тражиће се од замјеника генералног секретара РСА или следећег службеника по функцији који није држављанин нити једне Стране да изврши неопходна именовања.
5. Свако лице именовано за члана арбитражног савјета мора имати стручно знање или искуство у подручју права, међународне трговине, других подручја која покрива овај Уговор или у рјешавању спорова који настану на основу међународних трговинских уговора. арбитражни савјет за спорове о питањима опреза и другим финансијским питањима имаће потребно стручно знање релевантно за специфичну финансијску услугу која је предмет спора. Сваки члан арбитражног савјета биће независан, обављаће функцију у свом личном својству и неће припадати нити примати упутства од било које Стране или организације везане за спор, те ће поступати у складу с Анексом VIII (Кодекс понашања арбитра). Ако Страна сматра да члан арбитражног савјета крши ове захтјеве, Стране ће се консултовати и уколико постигну договор, тај члан ће бити уклоњен, а именоваће се нови члан у складу с овим чланом. Поред тога, председавајући неће бити држављанин ниједне Стране нити ће имати своје уобичајено

боравиште на територији или бити запослен од стране било које Стране, нити ће бити повезан са спором у било којем својству.

6. Ако члан арбитражног савјета, који је именован у складу с овим чланом, не буде у могућности да учествује у поступку или да оставку, или треба бити замијењен у складу са ставом 5. овог члана, именуваће се слиједник на исти начин који је прописан за именовање првобитног члана. Слиједник ће имати сва овлашћења и дужности које је имао првобитни члан. У том случају, рад арбитражног савјета биће обустављен од дана када првобитни члан не буде у могућности да учествује у поступку, да оставку или треба бити замијењен у складу са ставом 5. овог члана. Рад арбитражног савјета ће поново почети на дан именовања новог члана.

7. Датум успостављања арбитражног савјета биће датум одабира последњег од три члана.

Члан 8.

Поступање арбитражног савјета

1. Арбитражни савјет засједа на затвореним сједницама, осим ако Стране не одлуче друкчије.

2. Стране ће имати прилику да предају барем један писани поднесак и присуствују свим излагањима, изјавама или побијањима навода у поступку. Све информације или писани поднесци које Страна преда арбитражном савјету, укључујући све коментаре на привремени извјештај и одговоре на питања арбитражног савјета, биће доступни другој Страни.

3. Страна која тврди да нека мјера друге Стране није у складу с овим Уговором сноси терет доказивања те неусклађености. Страна која тврди да нека мјера представља изузеће према овом Уговору сноси терет доказивања да је ријеч о изузећу.

4. Арбитражни савјет се по потреби треба консултовати са Странама и осигурати одговарајуће могућности за постизање обострано задовољавајуће одлуке или рјешења о којем је постигнута сагласност обје Стране.

5. Арбитражни савјет ће уложити све напоре да све одлуке буду донесене консензусом. Ако одлука не може бити донесена консензусом, о спornoј ствари ће се одлучити већином гласова.

6. На захтјев Стране, или на сопствену иницијативу арбитражни савјет може прибавити информације из било којег извора, укључујући и од Страна укључених у спор, а које сматра потребним за поступање арбитражног савјета. Арбитражни савјет такође има право да по потреби затражи релевантно мишљење стручњака. Арбитражни савјет ће се консултовати са Странама прије одабира тих стручњака. Све информације прибављене на овај начин морају се саопштити и доставити Странама у сврху добијања њихових коментара.

7. Одлучивање арбитражног савјета и документи који су му поднесени се чувају и сматрају повјерљивим.

8. Без обзира на став 7. овог члана, свака Страна може давати јавне изјаве у погледу својих ставова везаних за спор, али је дужна чувати у повјерењу информације и писане поднеске достављене арбитражном савјету од стране друге Стране, а које друга Страназначи као повјерљиве. Када Страна достави информације или писане поднеске означене као повјерљиве, та Страна ће, у року од 30 дана од захтјева друге Стране, осигурати сажетак информација или писаних поднесака који није повјерљив и може бити објављен.

Члан 9.

Извјештај арбитражног савјета

1. Арбитражни савјет ће Странама доставити привремени извјештај у којем су наведени:

(а) сажетак поднесака и аргумената Страна;

(б) утврђене чињенице, заједно с образложењем;

(ц) одлука савјета у погледу тумачења или примјене одредби овог Уговора или тога да ли спорна мјера није у складу с одредбама Уговора или да ли Страна није испунила своје обавезе према одредбама овог Уговора, или било која друга одлука која се тражи у оквиру надлежности Савјета; и

(д) уколико се утврди неусклађеност, препорука савјета да тужена Страна усклади мјеру с обавезама према овом Уговору, и, уколико су Стране сагласне, с начином рјешавања спора,

најкасније 90 дана од датума успоставе арбитражног савјета. Ако сматра да овај рок не може бити испуњен, предједавајући арбитражног савјета мора у писаној форми обавијестити Стране, наводећи разлоге за кашњење и датум када арбитражни савјет планира доставити привремени извјештај. Арбитражни савјет неће ни у којем случају доставити привремени извјештај у року дужем од 120 дана од дана свог успостављања.

2. Свака Страна може поднијети писани захтјев арбитражном савјету за преиспитивање прецизних аспеката привременог извјештаја у року од 30 дана од његове објаве.

3. Након разматрања писаних коментара Страна у вези са привременим извјештајима, арбитражни савјет може измијенити извјештај и извршити даљи преглед који сматра потребним. У завршном извјештају ће се навести ставке побројане у ставу 1. овог члана, укључујући dostatну расправу о аргументима из фазе привременог прегледа, и дати јасне одговоре на писане коментаре обје Стране.

4. Арбитражни савјет ће Странама доставити завршни извјештај у року од 150 дана од датума успостављања арбитражног савјета. Ако сматра да се овај рок не може испунити, предједавајући арбитражног савјета ће у писаној форми о томе обавијестити Стране, наводећи разлоге за кашњење и датум када арбитражни савјет планира доставити завршни извјештај. Арбитражни савјет ни у којем случају неће доставити завршни извјештај у року дужем од 180 дана од датума свог успостављања.

5. У хитним случајевима, укључујући оне везане за кварљиву робу:

(а) Арбитражни савјет ће уложити све напоре да Странама достави привремени и завршни извјештај унутар половине рокова наведених у ставу 1. и 4. овог члана. Ни у којем случају арбитражни савјет неће доставити завршни извјештај у року дужем од 90 дана од датума свог успостављања;

(б) свака Страна може арбитражном савјету поднијети писани захтјев да преиспита прецизне аспекте привременог извјештаја унутар половине рока из става 2. овог члана.

6. Завршни извјештај садржи сљедеће:

(а) описни дио са сажетком поднесака и аргумената Страна;

(б) утврђене чињенице;

(ц) утврђену примјенивост релевантних одредби и основно образложење свих закључака; и

(д) препоруку да Страна која је тужена усклади мјеру са обавезама према овом Уговору.

7. Сви закључци, одлуке и препоруке у завршном извјештају арбитражног савјета су коначни и обавезујући за Стране, и не успостављају никаква права нити обавезе за било које лице. Ради веће сигурности, ништа у завршном извјештају не може увећати или смањити права и обавезе Страна према овом Уговору.

Члан 10.

Спровођење извјештаја арбитражног савјета

1. Тужена Страна ће предузети све мјере неопходне за поступање по одлукама и свим препорукама из завршног извјештаја арбитражног савјета у доброј вјери, а Стране ће настојати постићи договор о року у којем ће тужена Страна поступити по тим одлукама и препорукама.

2. Најкасније 30 дана од пријема завршног извјештаја тужена Страна ће обавијестити Страну која је поднијела тужбу о року који јој је потребан за усклађивање (у даљем тексту „разумни рок”), ако моментално усклађивање није практично могуће.

3. У случају да Стране нису сагласне по питању разумног рока за поступање по одлукама и препорукама арбитражног савјета, Страна која је поднијела тужбу ће у року од 50 дана од датума достављања завршног извјештаја захтијевати у писаној форми од првобитног арбитражног савјета да утврди трајање разумног рока. Тај ће захтјев истовремено бити упућен другој Страни. Првобитно, арбитражни савјет ће доставити одлуку Странама у року од 20 дана од датума подношења захтјева.

4. У случају да било који члан првобитног арбитражног савјета више није доступан, примијениће се поступак наведен у члану 7. (Састав и успостављање арбитражног савјета) овог Анекса. Рок за достављање одлуке о трајању разумног рока ће бити 35 дана¹ од дана подношења захтјева из става 3. овог члана.

5. Тужена Страна ће у писаној форми обавијестити Страну која је поднијела тужбу о свом напретку у поступању по одлукама и препорукама арбитражног савјета најмање један мјесец прије истека разумног рока.

6. Разумни рок може бити продужен међусобним споразумом Страна.

7. Прије истека разумног рока тужена Страна ће обавијестити Страну која је поднијела тужбу о свим мјерама које је предузела како би поступила по одлукама и препорукама арбитражног савјета.

8. У случају да Стране нису сагласне о постојању или усклађености било које мјере о којој је дато обавјештење из става 7. овог члана с одредбама из члана 2. (Подручје примјене), Страна која је поднијела тужбу може у писаној форми захтијевати од првобитног арбитражног савјета да донесе одлуку о томе. У том захтјеву ће навести специфичну спорну мјеру и одредбе члана 2. (Подручје примјене) овог Анекса с којима сматра да је та мјера неусклађена, на начин на који се јасно може представити правни основ за притужбу, те ће образложити зашто је та мјера неусклађена с одредбама члана 2. (Подручје примјене) овог Анекса. Првобитни, арбитражни савјет ће обавјештење о својој одлуци доставити у року од 45 дана од дана подношења захтјева.

9. У случају да било који члан првобитног арбитражног савјета више није доступан, примијениће се поступак наведен у члану 7. (Састав и успостављање арбитражног савјета) овог Анекса и Додатку I уз овај Анекс (Правила поступања арбитражног савјета). Рок за доношење одлуке биће 60 дана² од дана подношења захтјева наведеног у ставу 8. овог члана.

¹ Ради веће сигурности, рок од 35 дана не укључује дане обуставе из става 7. члана 7. (Састав и успостављање арбитражног савјета) овог Анекса.

² Ради веће сигурности, рок од 60 дана не укључује дане обуставе из става 7. члана 7. (Састав и успостављање арбитражног савјета) овог Анекса.

Члан 11.

Компензација и обустава уступака или других обавеза

1. Ако тужена Страна не обавијести о било којој мјери коју је прије истека разумног рока предузела како би поступила у складу с одлукама и препорукама арбитражног савјета, или ако арбитражни савјет утврди да није предузета никаква мјера за поступање или да је мјера, за коју је дато обавијештење према ставу 7. члана 10. (Спровођење извјештаја арбитражног савјета) овог Анекса, неусклађена с обавезама те Стране према одредбама члана 2. (Подручје примјене) овог Анекса, тужена Страна ће, уколико то буде захтијевала Страна која је поднијела тужбу, приступити преговорима са Страном која је поднијела тужбу с циљем изналагања обострано прихватљивог рјешења о компензацији.

2. Ако се не постигне договор о компензацији у року од двадесет дана од дана пријема захтјева наведеног у ставу 1. овог члана, Страна која је поднијела тужбу ће имати право да, по давању обавјештења другој Страни, обустави уступке или обавезе које произлазе из било које одредбе наведене у члану 2 (Подручје примјене) овог Анекса у нивоу који одговара поништењу или штети проузрокованој кршењем. У обавјештења ће се прецизирати ниво уступака или других обавеза које Страна која је поднијела тужбу намјерава обуставити и навести разлози на којима се заснива обустава. Страна која је поднијела тужбу може провести обуставу у сваком тренутку након истека 30 дана од дана пријема обавјештења од стране тужене Стране, осим уколико тужена Страна није затражила арбитражу на основу става 5. овог члана.

3. Компензација из става 1. овог члана и обустава из става 2. овог члана биће привремене мјере. Ни компензација нити обустава нису пожељније више од потпуног отклањања неусклађености утврђених у завршном извјештају арбитражног савјета. Обустава ће се примјењивати само док се неусклађеност у потпуности не отклони или док се не постигне обострано прихватљиво рјешење.

4. Приликом разматрања о томе које ће се концесије или друге обавезе обуставити у складу са ставом 2:

(а) Страна која је поднијела тужбу прво треба настојати обуставити уступке или друге обавезе у односу на исти сектор/е као и онај у којем је, у завршном извјештају арбитражног савјета наведеном у члану 9. (Извјештај арбитражног савјета) овог Анекса, утврђена неусклађеност с обавезама из овог Уговора;

(б) ако Страна која је поднијела тужбу сматра да није практично могуће или дјелотворно обуставити уступке или друге обавезе у односу на исти сектор/е, она може обуставити уступке или друге обавезе у односу на други сектор/е; и

(ц) Страна која је поднијела тужбу ће узети у разматрање оне уступке или друге обавезе чија би обустава најмање ометала спровођење овог Уговора.

5. Ако тужена Страна сматра да ниво обуставе није једнак нивоу који одговара поништењу или штети проузрокованој кршењем, она може у писаној форми захтијевати да првобитан арбитражни савјет одлучи о том питању. О таквом захтјеву ће обавијестити Страну која је поднијела тужбу прије истека рока од 20 дана наведеног у ставу 2. овог члана. Првобитан арбитражни савјет ће, након што евентуално затражи мишљења стручњака, обавијестити Стране о свој одлуци о нивоу обуставе уступака или других обавеза, у року од 30 дана од дана подношења захтјева. Уступци или друге обавезе неће бити обустављене све док првобитано арбитражни савјет не достави обавјештење о својој одлуци, а све обуставе ће бити у складу с одлуком арбитражног савјета.

6. У случају да било који члан првобитног арбитражног савјета више није доступан, поступци наведени у члану 7. (Састав и успостављање арбитражног савјета) овог Анекса ће се примјењивати. Рок за доношење одлуке биће 45 дана³ од дана подношења захтјева наведеног у ставу 5.

7. Обустава уступака или других обавеза биће привремене и неће се примјењивати након што:

(а) Стране постигну заједнички договорено рјешење у складу са чланом 14. (Заједнички договорено рјешење) овог Анекса; или

(б) Стране постигну договор у вези с тим да ли се мјером о којој је дато обавјештење према ставу 1. члана 12. (Преиспитивање мјере предузете с циљем усклађивања након обуставе уступака или других обавеза) овог Анекса тужена Страна усклађује с одредбама из члана 2. (Подручје примјене) овог Анекса; или

(ц) било која мјера за коју је утврђено да је неусклађена с одредбама наведеним у члану 2. (Подручје примјене) овог Анекса буде повучена или измијењена ради усклађивања с тим одредбама, као што је утврђено у ставу 2. члана 12. (Преиспитивање мјере предузете с циљем усклађивања након обуставе уступака или других обавеза) овог Анекса.

Члан 12.

Преиспитивање било које мјере предузете с циљем усклађивања након обуставе уступака или других обавеза

1. Тужена страна ће обавијестити Страну која је поднијела тужбу о било којој мјери коју је предузела у сврху усклађивања с одлуком арбитражног савјета и о свом захтјеву за прекид обуставе уступака или других обавеза које је примијенила Страна која је поднијела тужбу.

³ Ради веће сигурности, рок од 45 дана не укључује дане обуставе из става 7. члана 7. (Састав и успостављање арбитражног савјета) овог Анекса.

2. Ако Стране не постигну договор о томе да ли се мјером за коју је дато обавјештење тужена Страна усклађује с одредбама наведеним у члану 6.2 (Подручје примјене) овог Анекса у року од 30 дана од дана пријема обавјештења, Страна која је поднијела тужбу ће упутити захтјев у писаном облику првобитном арбитражном савјету да одлучи о том питању. О таквом ће захтјеву истовремено обавијестити и другу Страну. Одлука арбитражног савјета биће саопштена Странама у року од 45 дана од дана подношења захтјева. Ако Страна која је поднијела тужбу не захтијева од арбитражног савјета да одлучи о том питању, или арбитражни савјет одлучи да је било која мјера предузета с циљем усклађивања с одредбама члана 2. (Подручје примјене) овог Анекса, прекинуће се обустава уступака или других обавеза.

3. У случају да било који члан првобитног арбитражног савјета више није доступан, примјењиваће се поступци наведени у члану 7. (Састав и успостављање арбитражног савјета) овог Анекса. Рок за доношење одлуке биће 60 дана⁴ од дана подношења захтјева наведеног у ставу 2. овог члана.

Члан 13.

Обустава и окончање арбитражног поступка

1. Арбитражни савјет ће у сваком тренутку, на писани захтјев обје Стране, обуставити свој рад на период о којем се Стране договоре, али који неће бити дужи од 12 мјесеци и наставиће са радом по истеку договореног рока на писани захтјев Стране која је поднијела тужбу, или прије истека договореног рока на писани захтјев обје Стране. Ако Страна која је поднијела тужбу не захтијева наставак рада арбитражног савјета прије истека договореног периода обуставе, поступак рјешавања спора започет у складу с овим Анексом ће се сматрати окончаним. У складу са чланом 3. (Одабир форума) овог Анекса, обустава и окончање рада арбитражног савјета не доводе у питање права ниједне Стране у неком другом поступку.

2. Стране могу у сваком тренутку у писаној форми договорити окончање поступка рјешавања спора започетог у складу с овим Анексом.

Члан 14.

Заједнички договорено рјешење

Стране могу у сваком тренутку постићи заједнички договорено рјешење спора из овог Анекса. О таквом рјешењу ће обавијестити арбитражни савјет, ако до њега дођу. Ако је за рјешење потребно одобрење у складу с релевантним домаћим поступцима било које Стране, у обавијести ће се позвати на ову обавезу, а поступак рјешавања спора покренут у складу с овим Анексом ће бити обустављен. Ако такво одобрење није потребно или по пријему обавјештења о завршетку таквих домаћих поступака, овај поступак биће окончан.

⁴ Ради веће сигурности, рок од 60 дана не укључује дане обуставе из става 7. члана 7. (Састав и успостављање арбитражног савјета) овог Анекса.

Члан 15.
Пословник о раду

1. Поступци за рјешавања спорова према овом Анексу биће вођени у складу с Анексом VII (Правила поступања арбитражног савјета) овог Уговора.
2. Било који рок или друга правила и поступци за арбитражни савјет предвиђени у овом Анексу могу се промијенити заједничким договором Страна.

Члан 16.
Правила о тумачењу

Арбитражни савјет тумачи одредбе из члана 2. (Подручје примјене) овог Анекса у складу са обичајним правилима тумачења Међународног јавног права, укључујући и оним кодификованим у *Бечкој конвенцији о праву међународних уговора* из 1969. године.

Члан 17.
Трошкови

Свака Страна сноси трошкове арбитра којег је именовала, своје трошкове и правне трошкове. Трошкове предједавајућег арбитражног савјета и друге трошкове у вези с спровођењем поступка сnose Стране у једнаким дијеловима.

ДОДАТАК I уз АНЕКС VI

Пословник о раду арбитражног савјета

Члан 1. Дефиниције

1. За потребе овог Анекса:

„*савјетник*” означава лице које је Страна ангажовала за савјетовање или помоћ Страни у вези са поступком арбитражног савјета

„*арбитражни савјет*” означава савјет успостављен према члану 7. (Састав и успостављање арбитражног савјета) Анекса VI (Рјешавање спорова);

„*арбитар*” означава члана арбитражног савјета успостављеног према члану 7. (Састав и успостављање арбитражног савјета) Анекса VI (Рјешавање спорова);

„*помоћник*” означава лице које проводи истраживања и пружа помоћ арбитру, у складу с условима именовања арбитра;

„*Страна која је поднјела тужбу*” означава Страну која захтијева успостављање арбитражног савјета према члану 5. (Покретање арбитражног поступка) Анекса VI (Рјешавање спорова);

„*Тужена страна*” означава Страну која наводно крши одредбе члана 2. (Подручје примјене) Анекса VI (Рјешавање спорова); и

„*представник Стране*” означава запосленика или било које лице које је именовао владин одсјек или агенција или било које јавно тијело Стране која представља Страну за потребе спора на основу овог Уговора.

Члан 2. Логистичко вођење

Тужена страна ће бити задужена за логистичко вођење поступка за рјешавање спора, нарочито за организацију расправа, осим ако се не уговори друкчије.

Члан 3. Обавјештења

1. Стране и арбитражни савјет ће достављати сваки захтјев, обавјештење, писани поднесак или други документ путем електронске поште (и-мејл), с копијом која ће бити достављена истог дана путем препоручене поште, курира, телефакса, уручења уз признаницу или било којег другог телекомуникацијског средства које осигурава доказ о слању. Осим ако се докаже друкчије, имејл порука ће се сматрати примљеном на дан њеног слања.
2. Страна ће другој Страни и сваком арбитру доставити електронску копију сваког свог писаног поднеска и одговора. Папирни примјерак документа ће, такође, бити достављен.
3. Сва обавјештења ће бити адресирана на и достављена Министарству спољне трговине и економских односа Босне и Херцеговини или његовом слиједнику те Министарству економије Републике Турске, или његовом слиједнику.
4. Мање грешке у писању у било којем захтјеву, обавјештења, писаном поднеску или другом документу везаном за поступак арбитражног савјета могу се исправити достављањем новог документа у којем су јасно наведене измјене, уколико се друга Страна томе не противи.
5. Ако је последњи дан за доставу документа службени празник у било којој Страни, документ се може доставити следећег радног дана.

Члан 4. Почетак арбитраже

Осим ако Стране договоре друкчије, састаће се с арбитражним савјетом у року од седам дана од дана успостављања арбитражног савјета како би одлучили о питањима која Стране или арбитражни савјет сматрају прикладним, укључујући накнаду и трошкове које треба платити арбитрама. Арбитри и представници Страна могу учествовати на овом састанку путем теле-конференцијске или видео-конференцијске везе.

Члан 5. Иницијални поднесци

Страна која је поднијела тужбу ће доставити свој иницијални писани поднесак најкасније 20 дана од дана успоставе арбитражног савјета. Тужена Страна ће доставити свој писани противподнесак најкасније 20 дана након дана доставе иницијалног писаног поднеска.

Члан 6.

Рад арбитражних савјета

1. Предсједавајући арбитражног савјета ће предсједати свим сједницама. Арбитражни савјет може на предсједавајућег пренијети надлежност за доношење административних и процесних одлука.
2. Осим ако овај Уговор не предвиђа другачије, арбитражни савјет може обављати своје активности било којим путем, укључујући путем телефона, телефакса или компјутерских веза.
3. Само арбитри могу учествовати у расправама арбитражног савјета, али арбитражни савјет може дозволити својим помоћницима да присуствују расправама. Састављање било које одлуке или препоруке остаје искључива одговорност арбитражног савјета и не може се преносити на друге.
4. Када се јави неко процесно питање које није обухваћено овим Уговором, арбитражни савјет може у консултацији са Странама усвојити одговарајући поступак који није неусклађен са овим Уговором.
5. Када арбитражни савјет сматра да постоји потреба да се промијени било који рок примјенив у поступку или да се изврши било које друго процесно или административно прилагођавање у поступку, обавијестиће Стране у писаној форми о разлозима за измјену или прилагођавање уз навођење рока или прилагођавања које је потребно.

Члан 7.

Замјена

1. Ако арбитар не буде у могућности да учествује у поступку или да оставку, или га треба замијенити, изабраће се слиједник у складу са чланом 7. (Састав и успостављање арбитражног савјета) Анекса VI (Рјешавање спорова).
2. Ако Страна сматра да арбитар не поступа у складу са захтјевима из Кодекса понашања из Прилога II (Кодекс понашања арбитра) (у даљем тексту: „Кодекс понашања”) и да из тог разлога треба бити замијењен, та Страна треба обавијестити другу Страну у року од 15 дана од тренутка када је сазнала за околности које представљају непоступање арбитра у складу с Кодексом понашања.
3. Ако Страна сматра да арбитар, осим предсједавајућег, не поступа у складу са захтјевима из Кодекса понашања, Стране ће се консултовати, и ако су сагласне, замијениће арбитра и одабрати замјену у складу с поступком наведеним у члану 7. (Састав и успостављање арбитражног савјета) Анекса VI (Рјешавање спорова).

4. Ако Стране не постигну сагласност о потреби замјене арбитра, свака Страна може захтијевати да се то питање упути предсједавајућем арбитражног савјета, чија ће одлука бити коначна. Ако предсједавајући, у складу с тим захтјевом, утврди да арбитар није поступао у складу са захтјевима из Кодекса понашања, нови арбитар ће бити изабран. Страна која је изабрала арбитра којег је потребно замијенити ће одабрати новог арбитра у складу са чланом 7. (Састав и успостављање арбитражног савјета) Анекса VI (Рјешавање спорова). Ако Страна не изабере новог арбитра у року од пет дана од одлуке предсједавајућег арбитражног савјета, предсједавајући ће захтијевати од генералног директора РСА-а да именује арбитра у року од 20 дана.

5. Ако Страна сматра да предсједавајући арбитражног савјета не поступа у складу са захтјевима из Кодекса понашања, Стране ће се консултовати и, уколико буду сагласне, замијениће предсједавајућег и одабрати замјену у складу с поступком наведеним у члану 7. (Састав и успостављање арбитражног савјета) Анекса VI (Рјешавање спорова).

6. Ако Стране не постигну договор о потреби замјене предсједавајућег, свака Страна може захтијевати да се то питање упути некој неутралној трећој страни. Ако Стране нису у могућности да се договоре о неутралној трећој страни, то питање ће се упутити генералном секретару РСА-а, чија ће одлука о потреби замјене предсједавајућег бити коначна. Ако неутрална трећа страна или генерални секретар РСА-а, зависно о случају, одлуче да првобитни предсједавајући није поступао у складу са захтјевима из Кодекса понашања, Стране ће се договорити о замјени. Ако Стране не постигну договор о новом предсједавајућем, генерални секретар РСА-а ће, на захтјев било које Стране, изабрати новог предсједавајућег у року од 20 дана од захтјева.

7. Поступак арбитражног савјета ће бити обустављен у периоду који је потребан за спровођење поступка предвиђеног у ставу 1. до 6. овог члана.

Члан 8. Расправе

1. Осим ако се Стране договоре друкчије, одржаће се најмање једна расправа. Предсједавајући ће заказати датум и вријеме расправе у консултацији са Странама и другим арбитраима и то ће у писаној форми потврдити Странама. Ову информацију ће Страна задужена за логистичко вођење поступка, такође, учинити јавно доступном када расправа буде отворена за јавност.

2. Осим ако се Стране договоре друкчије, расправа ће се одржати у Босни и Херцеговини, када је Страна која је поднијела тужбу Турска, односно у Турској када је Страна која је поднијела тужбу Босна и Херцеговина.

3. Арбитражни савјет може сазвати додатне расправе ако се Стране о томе договоре.

4. Сви арбитраи ће бити присутни током цијелог трајања сваке расправе.

5. Представници Стране, савјетници Стране, административно особље, тумачи, преводиоци, извјестιοци и помоћници арбитра могу присуствовати расправама, без обзира на то да ли су расправе отворене за јавност или не. Само се представници и савјетници Стране могу обратити арбитражном савјету.

6. Најкасније у року од пет дана прије датума расправе, свака Страна ће арбитражном савјету и истовремено и другој Страни доставити списак имена лица која ће износити усмене аргументе или излагања на расправи у име те Стране и других представника или савјетника који ће присуствовати расправи.

7. Расправе арбитражних савјета ће бити затворене за јавност. Стране могу одлучити да расправе дјелимично или у потпуности отворе за јавност. Арбитражни савјет ће засједати на затвореним сједницама када поднесци и аргументи Стране садрже повјерљиве информације.

8. Арбитражни савјет ће водити расправу на следећи начин, осигуравајући да је Страни која је поднијела тужбу и туженој Страни додијељено једнако вријеме:

поднесци

(а) поднесак Стране која је поднијела тужбу; и

(б) противподнесак тужене Стране.

одговори

(а) одговор Стране која је поднијела тужбу; и

(б) противодговор тужене Стране.

9. Арбитражни савјет може у сваком тренутку током расправе постављати питања било којој Страни.

10. Арбитражни савјет ће организовати припрему транскрипта са сваке расправе и доставу копије транскрипта Странама што је прије могуће.

11. У року од 10 дана од датума расправе, свака Страна може арбитражном савјету и истовремено и другој Страни доставити додатни писани поднесак у вези са било којим питањем које се јави током расправе.

Члан 9.
Питања у писаној форми

1. Арбитражни савјет може у сваком тренутку током поступка писаним путем упутити питања једној Страни или објема Странама. Арбитражни савјет ће осигурати да свака Страна добије копију свих питања која је поставио арбитражни савјет.
2. Свака Страна ће, такође, арбитражном савјету и истовремено и другој Страни доставити копију свог писменог одговора на питања арбитражног савјета. Свака ће Страна имати могућност да достави писмене коментаре на одговор друге Стране у року од 10 дана од дана пријема.

Члан 10.
Повјерљивост

Стране и њихови савјетници ће чувати повјерљивост расправа арбитражног савјета када се расправе одржавају на затвореним сједницама, разматрања и привременог извјештаја савјета, те свих писаних поднесака савјету и комуникације с савјетом. Свака Страна и њени савјетници ће чувати у повјерењу све информације које друга Страна достави арбитражном савјету, а које та Страна означи као повјерљиве. Ништа у овом Анексу не спречава неку страну да изнесе своје ставове јавности ако приликом спомињања информација које је доставила друга Страна, а означила их је као повјерљиве, не изнесе те информације.

Члан 11.
***Ex parte* контакти**

1. Арбитражни савјет се неће састајати са, саслушати или на други начин контактирати страну у одсутности друге Стране.
2. Ниједан арбитар не смије расправљати о било којем аспекту предмета поступка с једном страном или обје Стране у одсутности других арбитара.

Члан 12.
Хитни случајеви

У хитним случајевима наведеним у Анексу VI (Рјешавање спорова), арбитражни савјет ће, након консултације са Странама, по потреби прилагодити рокове из овог Анекса и о томе обавијестити Стране.

Члан 13.

Преводњење и тумачење

1. Заједнички радни језик у поступању арбитражног савјета је енглески. Ако се Страна одлучи користити тумачењем током поступка, организација и трошкови иду на терет те Стране.
2. Сваки документ поднесен на употребу у било којем поступку у складу са овим Анексом биће на енглеском језику. Ако неки оригинални документ није сачињен на енглеском језику, Страна која га подноси на употребу у поступку ће осигурати превод тог документа.

Члан 14.

Рачунање рокова

1. Сви рокови наведени у овом Анексу ће се рачунати према календарским данима, при чему први дан представља дан након радње или чињенице на коју се односи.
2. Када, из разлога провођења става 5. члана 3, Страна прими документ на други датум који није датум када је исти документ примила друга Страна, било који рок чије рачунање зависи од тог пријема ће се рачунати од последњег датума пријема тог документа.

Члан 15.

Други поступци

Осим ако није предвиђено другачије, овај Додатак се, такође, односи на поступке успостављене према члану 10. (Спровођење извјештаја арбитражног савјета), члану 11. (Компензација и обустава уступака или других обавеза) и члану 12. (Преиспитивање мјере предузете с циљем усклађивање након обуставе уступака или других обавеза) Анекса VI (Рјешавање спорова).

ДОДАТАК II уз АНЕКС VI Кодекс понашања арбитра

Члан 1. Дефиниције

1. У овом Кодексу понашања:

„арбитар” означава члана арбитражног савјета успостављеног према члану 7. (Састав и успостављање арбитражног савјета) Анекса VI (Рјешавање спорова);

„кандидат” означава лице које се разматра за одабир арбитра према члану 7. (Састав и успостављање арбитражног савјета) Анекса VI (Рјешавање спорова);

„помоћник” означава лице које проводи истраживања и пружа помоћ арбитра, према условима именовања арбитра;

„поступак” означава поступак арбитражног савјета према Анексу VI (Рјешавање спорова), осим ако није другачије одређено; и

„особље” у контексту арбитра, означава лица која усмјерава и контролише арбитар, а које нису помоћници.

Члан 2. Одговорност за поступак

Током поступка, сваки кандидат и арбитар ће избјегавати неприличност и стварање утиска неприличности, биће независни и непристрасни, избјегаваће директне и индиректне сукобе интереса и придржаваће се високих стандарда поступања како би се очувао интегритет и непристрасност механизма за рјешавање спорова. Арбитри неће примати упутства од било које организације или владе у вези са питањима која се разматрају пред арбитражним савјетом. Ранији арбитри се морају придржавати обавеза успостављених у члану 6. (Обавезе ранијих арбитра) и члану 7. (Повјерљивост) овог Анекса.

Члан 3. Обавезе откривања информација

1. Прије потврде његовог или њеног одабира за арбитра према Анексу VI (Рјешавање спорова), кандидат ће открити сваки интерес, везу или питање које би могло утицати на његову или њену независност или непристрасност или које би разумно могло створити утисак

неприличности или пристрасности у поступку. У том смислу, кандидат ће уложити све разумне напоре да би сазнао за било које такве интересе, везе или питања.

2. Кандидат или арбитар ће Заједничком одбору саопштавати само питања која се тичу стварних или потенцијалних кршења овог Кодекса понашања како би их Стране разматрале.

3. Када буде изабран, арбитар ће и даље улагати све разумне напоре да сазна о било каквим интересима, везама или питањима наведеним у ставу 1. овог члана и откриће их. Обавеза откривања информација је трајна дужност која од арбитра захтијева откривање свих таквих интереса, веза или питања које се могу јавити током било које фазе поступка чим арбитар сазна за њих. Арбитар ће открити такве интересе, везе или питања тако што ће писменим путем информисати Заједнички одбор како би то Стране могле разматрати.

Члан 4. Дужности арбитра

1. По избору, арбитар ће своју дужност током цијелог поступка обављати темељно и експедитивно, те правично и марљиво.

2. Арбитар ће разматрати само она питања која се поставе током поступка те која су неопходна за доношење одлуке и неће ову дужност преносити ни на једну друго лице.

3. Арбитар ће предузети одговарајуће кораке како би осигурао да његови/њени помоћници и особље буду упознати и поступају у складу са чланом 2. (Одговорност за поступак), чланом 3. (Обавеза откривања информација) и чланом 7. (Повјерљивост) овог Анекса.

4. Арбитар неће ступати у једностране (*ex parte*) контакте у вези с поступком.

Члан 5. Независност и непристрасност арбитра

1. Арбитар мора бити независан и непристрасан и избјећи стварање утиска неприличности или пристрасности и не смије бити под утицајем властитог интереса, спољног притиска, политичких фактора, јавних захтјева и оданости Страни или страха од критике.

2. Арбитар неће, било директно или индиректно, сносити било какву обавезу или прихватити било какву корист која би на било који начин ометала, или остављала утисак да омета, прописно обављање њених или његових дужности.

3. Арбитар не смије користити свој положај у арбитражном савјету за истицање било којих личних или приватних интереса и избјегаваће радње које могу створити утисак да су други у посебном положају да могу утицати на њу или њега.

4. Арбитар не смије дозволити да финансијске, пословне, професионалне, породичне или друштвене везе или одговорности утичу на њено или његово понашање или суд.

5. Арбитар ће избјегавати успостављање односа или стицање било каквог финансијског интереса који би могао утицати на њену или његову непристрасност или који би могао разумно створити утисак о неприличности или пристрасности.

Члан 6. Обавезе ранијих арбитара

Сви ранији арбитри морају избјегавати радње којима би се могао створити утисак да су били пристрасни у вршењу својих дужности или да су имали било какву корист од одлуке или рјешења арбитражног савјета

Члан 7. Повјерљивост

1. Ниједан арбитар или ранији арбитар неће ни у једном тренутку открити или искористити ниједну информацију која није за јавност, а тиче се поступка или је добијена током поступка, осим у сврху тог поступка, а нарочито неће открити или искористити такву информацију како би стекао личну корист или корист за друге или утицао на интерес других.

2. Арбитар неће открити одлуку или дијелове одлуке арбитражног савјета прије њиховог објављивања у складу с Анексом VI (Рјешавање спорова).

3. Арбитар или ранији арбитар неће ни у једном тренутку открити разматрања арбитражног савјета, или став било којег арбитра у вези с разматрањима.

Члан 8. Трошкови

Сваки арбитар ће водити евиденцију и доставити коначни обрачун времена посвећеног поступку и својих трошкова, као и времена и трошкова својих асистената.